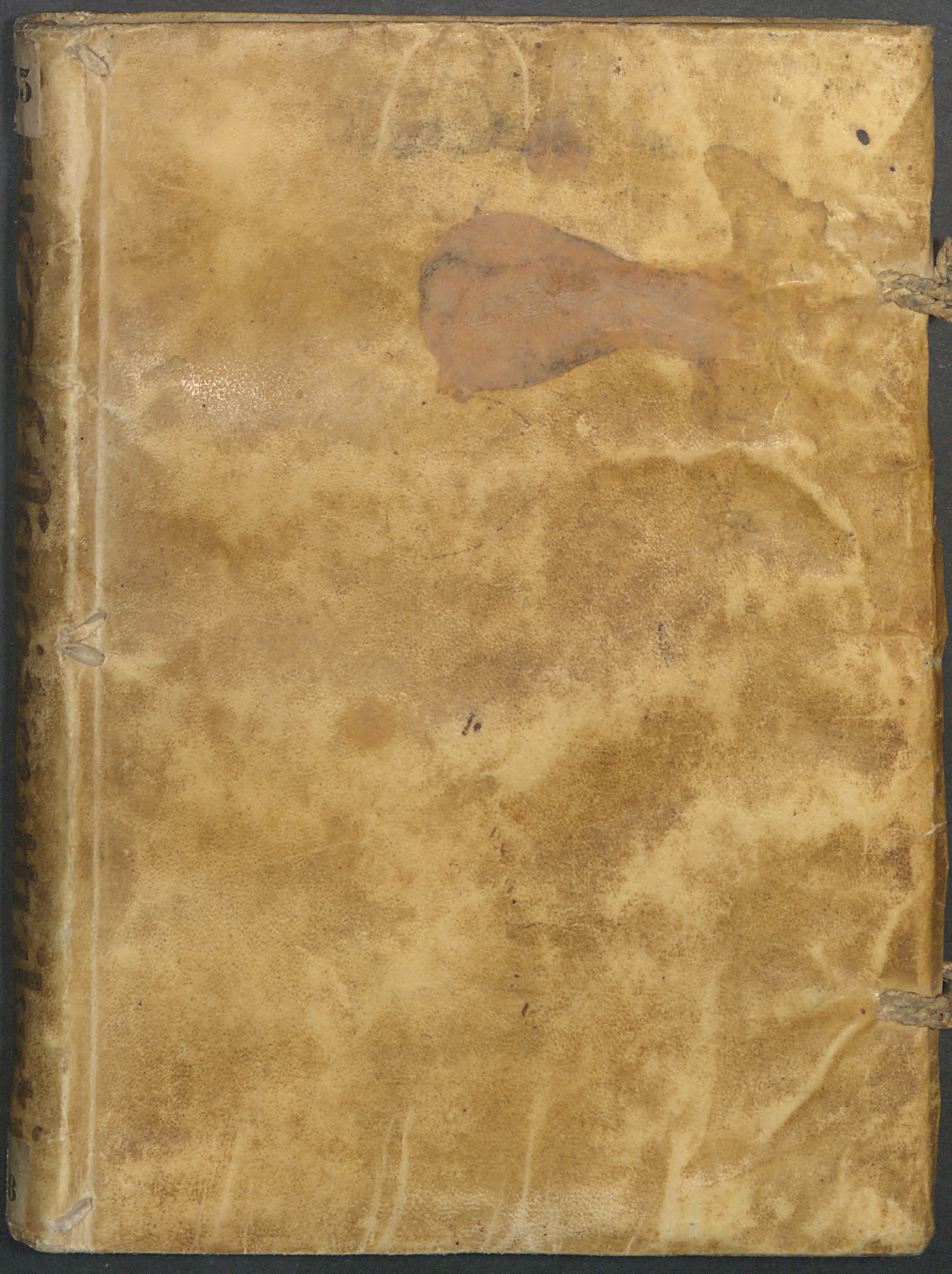

Copiese la portada

M. S. 4.º perg.º con 131 hojas sin folias, compuesto de un tratadito de Trinitate escrito por D. Juan de Lazaro bien tratado, completo.

R = Eques de Amentia attributes

Est. Dms.
Tab. B.

~~A portionatus ips sig inmut ut qd divu cogitant.~~
~~Dico 2º Ang. [illegible]~~

Controversiæ

De Naturâ Angelorum

Opus

Ab omni prorsus labe immuni Deiparæ Sacrum.

Authore P. Fran.co de Acevedo
Societ. Jesu in colegio D.iuo Paulo Apost.º Sa.º

SCRIBEBAT, D.n

Joannes de Lazaro de Apparizio.

Granatæ. anno. 1687

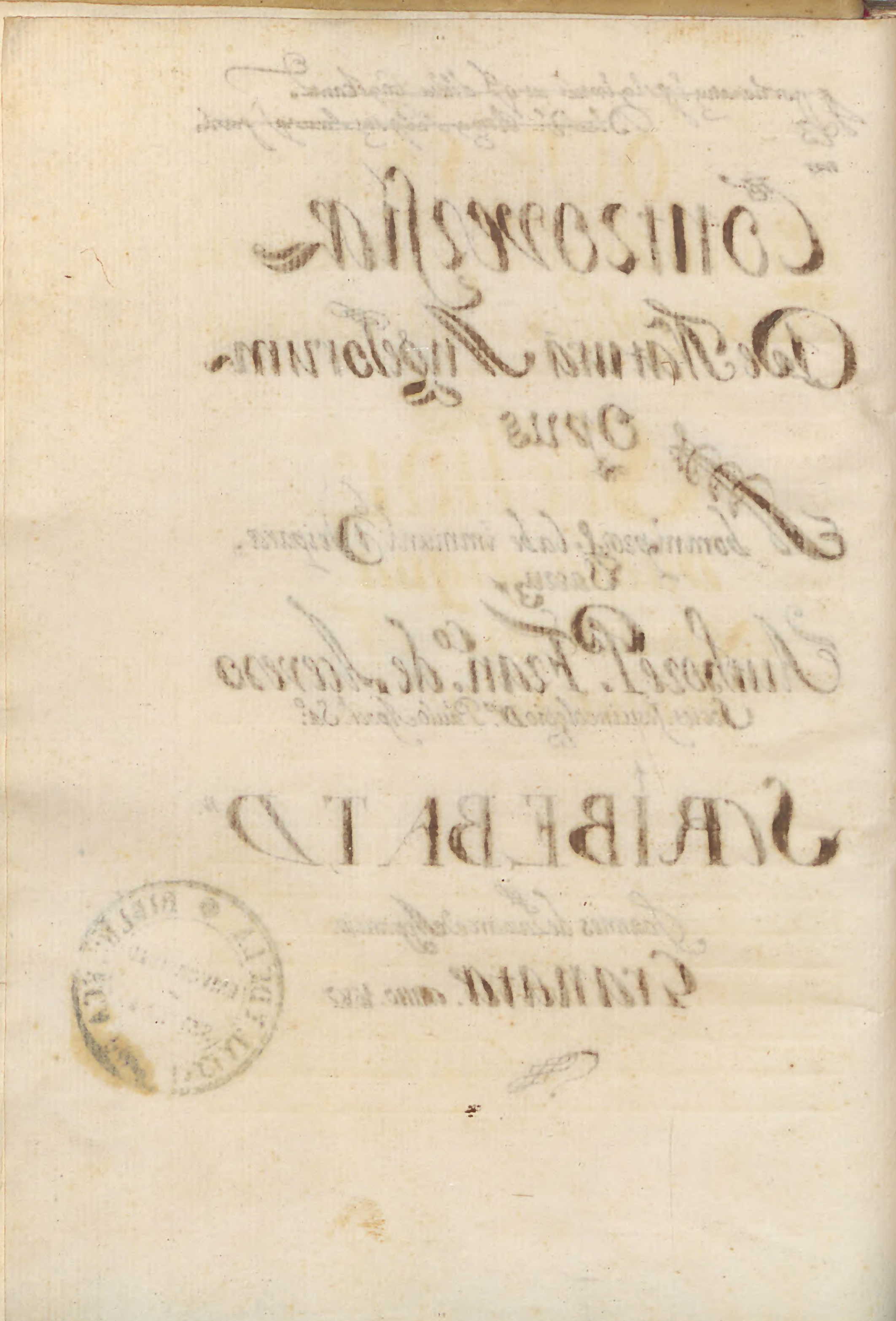

QUESTIO I.ª

Vtrum Angeli sint substantiæ simplices, et naturâ suâ incorruptibiles.

SECTIO I.ª

Dubia aliqua expediuntur, et primæ parti quæstionis respondetur.

1 Dico 1.º certum est Angelos existere; probatur 1.º ex Lateranensi, C. firmiter dicente, Deus sub initio temporis vtramque de nihilo condidisse creaturam spiritualem et corpoream, Angelicam et mundanam. Et dices in Gen. 1, narrante omnia, quæ Deus creavit, vidit Deus cuncta etc., dum non fit mentio angelorum. Respondeo 2.º non solum hoc creatum, est ad signa Dei, dicitur enim sidera et Angeli quod [illegible] 3.º ex Augustino dicente, nihil in omnia, quæ Deus creavit

Deo est propinquius

aia, d Angq d idaret ut ppinquor Deo: ad = Ad 1^m
Argumentum, narrante fuisse oa, Dico; Clare et ex
plite, no; ibi nulla fit mentio, eq liony [illegible] argumento
est mas, n fit mentio explicita Angelorum, Dico: impli
cita et obscurationi intelligunt in Angelis sub noie, Celum,
et Lux, ut explanat Aug. = Ad 2^m argumentum, Jo
ho paratur ad Creaturas reliquas males Creatas, et ita
Dico: Dparatur est ad Creaturas tales, et speciales, no: qa
Angi imagines ss Dei, secundum illud Ezechiel: Tu
signaculum similitudinis, plenus sapientia et decore, Et
Ad 3^m dico, Aug. loquitur de ama 2^m uires supnales
ad finem supnales, in qua sunt Angeli, et 2^m uires
supnales, meo ppinquior Deo aia, dequalis, n vtrq; equali
lumine elevata equaliter Deum uideret et si aliquis eorum
pfectiori lumine illustraretur, ppinquior esset intentionaliter
Deo. [illegible]

2 Dico 2°. angi ss pure spirituales, Pr. ex Lathe. scitato et est p^s ex eo q^s d idq; d ex
pte Corporum [illegible] Spirit. n. e simplr spiritus, ut
pt in hoc d Angq e simplr spiritus ut p^t Math. 8°
eiiciebat spiritus ubo, et 10. dedit illis potestatem spirituum
immundorum ut eiicerent eos = Dices, oy Cra Certis
suis limitibus Dtinetur: e no, limite pfectionis; Dtine
Si f fugere Solis Corporis; q = Angi multoties uisi
sunt oculis Corporeis, et q^s loquantur et mutantur de
loco in locum: q^s = Iflae: q^a humq illectos de facto angos
Cognoscit, q = argumentum mas, oy Cra Certis suis limitibus L
quantitatis, l so essalibus Dtinetur, Dico, so quantitatis no: dis
quomodo: Dtineri tris quantitate solis Corporis e, Dico: tris
essalibus, l n quantitatis, no: n m limitato sumitur solum

amateria N.a

Sensibili, amam in Ralis, pure spiritalis et a limit
tata, e ex suis solum pratis essalibus independens a cor
pore. = Ad 2um dico, signum esse fieri ab Ang
in Corporibus alienis et ex trice a sumtis formatis
ex elementis, seu mixtis. Ad 3 frationes dico, quod hu
manus intus cognoscit de facto Angelos per alienas species
sicut Deum, non ut immate et per species proprias.
3 hui Suppi. rogat. An Angeli sint compositi
simplices? Undenota, Angelum esse compositum ex nat et subsista
si haec impossibile dicitur, et ex essa et existentia, si sistentia
bus Gratis, et disquanti et ex substantia et acci, qualis est amor
illeo, et ex quibus resultat aliquid totum amans, illorum.
Nota 2o. Angelum non posse esse compositum compositione integrali, seu
amaralis, neque libet alia entas specialis, quia nulla
partes habet, unde sic quo cedit de compositione ex mat et forma et ma
singular, im proprietate, et quae corporea non sit,
4 Reo natiue. Pr ex diuo Dio
nisio, Cap. 3o de Diu. noibus omnes multitudine solutos
sine ma equalitate, et Cap. 2o de celesti Hierarc. Angelos esse spes
quae formas carent. = Pr 2o quia Angelus, nec ad sui esse
nec ad operari ee et ma: quod loca verae, ans prima quia lo amaralis pro
puras rationes producat a Deo, ma tam, et corpore organico
eget, quia plus sui operationes valet, in corpore elicere, quas
ab illo separata potest, et pro loco ad eas eliciendas, indiget ma
qualis sit actus uidendi loquendi, audiendi, reliquis quas sensationes
males, dandis, necnon exigitur ergo ma, cum omnes rationes producta
necnon operari illigere, amare, se et alia mouere sine omni
ma posse fieri, fiunt ab ama separata: = Nota 3a aduer
sarios, species illigibiles obiectum quum intelligit Ang, non recipi
primum in ma, diuinum Angi. naturalis non adiuuant ad producendas

ilectiones eius prog

probabilis sa qua tet Vazq.z asserit ang.os cognoscere ab sp. speciebus

inherendo, q.m ab illa seiungitur = Dices: has sp.s esse males et sicut posse in illecto recipi, d. in ma, d. d.a n. lo males sint, q.a omo p. recipi in illectu, q.s st d.a species materialitas, n. e eas recipi in ma spirituali Angi, careret, recipi in illectu sp. ali Angi n. silicet in to, e sp.alis ita ma illa e sp.alis: g. &c.

5 Dices: Simplitas e atributum solius Dei simplex subsa creata qua n. sit dpa = Afrat. Ang. n. e aus purus g. e dpa ex au, et poa = 2.o q.a ubi fra e ma, aus et poa est eiusdem generis, d in Angelo e fra, e aus subsistens spealis: g. = 3.o n. nisi ut fra n. heres unde limitaretur Ang.; = dispao ans: Simplitas in sua linea e atributum Dei solo: in alia solus linea, no: Ang. in dpos patt ex na et subsistentia et na, et illectione volioe, motu & cum quibus glitib. quio nes ficas dpit, ut denominet illigens, amans, &c. Ad 1.as dfraones, dcesso ant no loas, aus purus excludit om poali tes, q.s n. excludit Ang.: hic poas logar ad exstendum, ra ne cuius dpens exit, et poas ficas, q.s cum accib., illectione et volione & pot unius ficus dpore = Ad 2.us dcessa mano na admir: in Angelis nulla e fra substalis, s.t ipse aus subsis tens: quamvis, oes fras aus, n. tamen sis aus, e fra fica: Deus aus sit; Verbumque D. hunitas unitus e au, n. tamen fra, cum sta sit, pars dpleta, vel aus = Ad 3.us no ans, limitade ex suis pras esalibus. Unde lt oe ens limitum deat here dpo , sufit, q.s heat atcitalis et n. substalis = Nota ad arguta desumta ab Are, respondere, Are sol. loqui de corporis natis dplimoru = Nota 2.o q.s in Angelo dat aliq.d megh. indetrans et aliq.d megh. detrans q.a dat aliq.s pmu generis et aliq.d pmu desie n. fice et sit pilitunes ad ficum, d. do metaphisice. &c.

Sectio 2a.

De incorruptibilitate Angelorum.

6 Suppo 1o. solo loq. de incorruptibilite quatenus e an
ichilas et defectibilitas rei a. g. Craones g. ducte, n. 1o. de
in corruptibilite gra. qua fiat dens a subito = 2o. Angos ee inde
structibiles, ebulla Cra: n. si de ama vali, dr Math. 10
an qui occidere, g otioritmodo dicere de Ango, et q. q. cu
nullus agens Creatu, p ductibus nec oservantibus angelorum, nullus
esse q. illo destruere possit = 3o. angos ee destructibiles a
Dei absoluta poa = 4o. Angelos ee integrum duraturos: Matth. 25
ibunt hi in supplicium aeternum &c. Adq. 3 q. Deo, Angos ee na sua indestruc
tibiles. &c.

7 Hic Supp: g. 1o.. ex lib. de aia vaibg g uatibg
ais immortalitas 2o. g. l. Vase, angum ee na sua indestructibilem i. dari
in illo naliter existentias et n. sus duraonis et n. dari in rebus Crat.
ex aliquo aliq. robustiorem petentes destructionem Angi, et n.
ca Angi oservativa n. desistere ueres oservativas illius. Ex his
tribus Cap. venit q. accensus, v. o. Calor aquonis, sit na sua
in separabilis a subito et ideo frigitas separat ab aqua q. desit
2, 3 Cap. Ex data e vigentia robustior pene destructionem fri
gitatis Calor, dillam tria Cap. dare in Ango o: g mero quoad
1, 3 g. q. idexiat ex na sua, vel ex cuius destructione sequit
naliter destructio rei ideo e fra exigit ex na sua Vltimus dr. poes
q. ipsa destructa naliter destruitur fra; dad destructionem oser
vaonis Angi, sequit naliter imo neque destructio Angi

Sequit naliter

imo nesse destructio Angeli: 2° = quoad 2am partem. Et sic quo ad 3am, et 4tam: quia nullus Ens creatum exigit Angeli destructionem; neque Angelus habet partes aliquas creatas contrarias: &c.

8 Nota speciem impressam desinere in intentionali, ex defectu causae earum ut influentis una et ex actionibus intus ut conservet species, et non solo cessare ab earum exercitio, ut impetus impressus pilae vel sagittae, vel plano per quod ferebatur, pro ut desinere ad potentiores exigentias gravitatis impedientis terrestris et motus violentus, et tunc sursum suisque planum impedimentum. = 3°. Sonus desinere defectu causae materialis quae talis a contrario ad quam magis unitas et condensatas, ex quibus sonus educitur; quibus partibus continua vento agitatione dissipatis desinit causa materialis soni, et consequenter desinit sonus. = 4°. Deus esse immortalem per se supremae, exigentia immortalitatis non ut sufficere solum, unde Dei absoluta potestas Angeli ~~dicitur~~ dicun immortalitas, per gratiam, quam potuerunt non produci a Deo, et possunt modo destrui = 5°. Angelus ex natura sua habere non repugnantias metas ut destruatur a Deo; non ut repugnantias metas habere repugnantias sufficientiam tamen habeat metas et Angelus ex natura sua metas impedit esse destructibiles a Deo, non vero ex natura sua sufficere. &c.

9 Dices: implicat Angelum perire ex natura sua sive duratione: 2° = Anima probatur quia destructio angelo inutilis violenta, contra per consequens anima sine illi violentia, sive in instanti ad destructionem in quo ut ultimum esse Angeli, sive in instanti immediate subsequenti, in quo ut primum non esse Angeli in neutro; et ostenditur primo non in primo non existeret adhuc non esset destructio Angeli, et per consequens tunc non fit illi violentia, nec in 2°. sed in subsequenti quia in illo non esset Angelus et consequenter non esset cui inferatur violentia quando res non existit et consequenter nihil est, nulla illi fit violentia. = Nego anima, ad quaestiones et de quo anima, ut illi violentia late, dico et breviter: violentia stricta talis petit exigentias tales et actionem contrarias subiecti, illo instanti, in quo fit illi violentia

Et ita nullus pateret Angelus sui destructionem a Deo absoluta lentia late hoc non petit, dsufit adeiq. ... aliquo instanti exat subrus ex na sua existens, nec in instanti subsequenti fiat ... id, quod in anti existebat, subsequenti, et ita Angelus destruitur illi violenta. Etc.

Dices 2°: pro aloga ... huius Angeli, ut a Deo produceretur, sufficit quod ex na sua fuerit productus a Deo = ... nam ... productio Angeli cuiuscumque conservatio ... eius ... a ... productio Angeli fuit ... ex ... gratia Dei nullo exigente ... naliter illam. ... Disquo ... pro aloga Angeli ... cum ... gratia ... ca illius ut a Deo produceretur, ... pro aloga simul ... illius ... Angelus naliter fuit ... productus a Deo, quia in illo nulla erat ... requo ... ad existendum et erat in eo pro aloga ad existendum cum Angelus simul productus, ... ad destructionem quia naliter ... suam conservationem ... logas ... ut destrui ... a Deo ab illo negari naliter destrui, ... de ordine substantiali et specifico ... eius de ordine ... ad ... aut ... ad ... no: quad ... productio et conservatio ... quantum ... sine ... quod ... in creatione mundi ... creatio illius ... gratiosa fuit, nullo ... exigente at ex ... illius creationem conservatio naliter ... mundo ... ad ... conservat, et ... existentias ... ad aliquando durandum, ... infra ... productia et conservata. Etc.

Questio 2ª

An sint possibiles Angeli solo numero distincti?

Sectio 1.a

Conclusio nostra affirmativa

11 Probatur 1. ex libris auctoribus Conciliorum et Pa
trum praecipue D. Thomae in 1.a distinctione 34. q. 1.a Articulo
16 dicentis, substantias separatas habere in natura sua eas distinctiones
necessarias cursus multiplicationis, quoniam tamen per earum multiplicationes
ex supernali ... nec multiplicatio dictis distinctionibus = Probatur 2.o Namque
Deus qui est infinitus in natura substantiae talis spiritualis, non uno mo
do, et unius speciei, ac diversis specifice modis, participatur
a creaturis specifice diversis, ergo quod est infinitum in natura talis
substantiae individuae est participabilis, non unico et individuo et singularitate
[illegible] pluribus omnibus individualiter, et singulariter distinctis, a creaturis
possibilibus sunt ergo quae sint substantiae spirituales individualiter distinctae
... 2.o quia si quaelibet natura singularis angelica posset excluderet
quamcumque aliam ejusdem speciei, exhauriret omnes perfectiones possibiles
suae lineae infimae et speciei, hoc implicat quia diceret perfectiones
infimas et per gratiam solius Dei in tamen quaelibet ...
D. exhauriret omnes perfectiones suae lineae in quantum infra in sua
linea = Dices cum Aristotele 6.o Metaphysicae, eadem unius numero quo
in materia una, ad 2.a quia Aristoteles hic solo loquitur de individuatione re
rum corporearum sed non aliter fuit loquens de admirando sicut Doctores
docent ex illo Aristotelis 8.o Metaphysicae ... summa et ita coligen
dum est quod si Aristoteles loquatur de sola distinctione rerum materialium
admirando ergo si vero aliter loquatur deserendus.

12 ... 3.o q. ... ex illo
infertur prolata unius Angeli Michaelis non esse ... unius individuum
... sic unicum individuationis principium ... solum materia ubi

+ torqueo arguens quia in natura sua angelus quisolus non disqueret exhauriret totas perfectiones suae lineae infimae et individualis, ut posset excludere aliis individuis a tali individuatione et tamen non est impossibilis perfectionis. Ergo 2.o [illegible] hoc non est inconveniens quia sua linea infima et individualis est limitata ad tales perfectiones: et non multiplicabilis, sicut alia quae ... minus —

Nullae materia

nullus e primque induans = Q.ª e 3.º q.ª noiema illi ... quint mas Vª Pignatas quante, silliguunt qd. Cumq aliud ... Subtus receptibus frarum ex quo fis induaonis Humane non ... q.ª n implant ... Subtalis Succerium Necessitales in eades ma, aqua implat adequate ipsas multiplari mas unans to regnat ee adequas Cas stales multiplaons = in sup q.ª duo visiones de Deo oio similes quas heat eandes ... aia valz solo n dijounti inge sine ordine ... mas ... a ama immanent ... cedunt inquantus ista ... mpus pure spiale A indepens ama = Siiu Reant illi pere se 2us inferro, q hec Subta pure Specialia ... se indualit aliqui, q A duo Angi potes ... q sint Subta oio Similium frarum accitalium induantia illas, A se inuicem induantia, illas At Simultus A induantia, q n st mas Vª q Sunt Subta silium frarum Subtalium stas induant ... sine ordine ad alias mas, ... seipsas induant ita duo Subta Spialia, earum frarum accitalium induaina se ipsa A induabunt q negeant ... ad alia subta = ... q prata indualia ... cunque rei, ... prata essalia talis rei A nil aliud.

uterque intelligit Grand. dicit ... q.ª libet supat ... q.ª neutrum hent Angi aut, ... Angi ... de Angi ... 4. no. 10.

Sectio 2.ª

Soluuntur argumta.

N 3 Dices 1.º nequit Angi regnare ma, a qua ... Omnis limitata ... = ... quslibet Limitas, ... aut e ma, ... Se ... = 2.º Subs Simplesme ... in se 2us q ... in sua Specie Carent e ma quus

Solat limitatiua

formę: ad Argumentum Deo Amari provenire ex Limitatione seu separatione sic, seu rationis superioris, quia nec specifice Angelorum v.g. Michael, et Gabriel limito me per parcitas situationem genericas subsistentialis, qua illis dicant ordinem ad mas = ad 1.as dissensionem aliquos mas. Suis quasi 2.a naturis, L 2.a, ris ossis, Ideo: et sicut relatiue et identitatis, ergo non: quilibet et limitat sic, et Carias maxe et fectioni, in sua Limitari post, genitatis aliquas pouas exigentes tales carentias maxe perfectioni, sicque non solum sua limitatur, et mas, d. et mas sfas, mutuas et hent exclusionis identatis, inque se et relationes Deus et Limitatur et Cras ad quas refer Vet cum quibus metas exclusiones hent, ad 2.m non ans limitaoe reuit ias dixi ex ipsa entitate gratis limi tis et impsis distante Carentiis et foribus sumitur. &

14 Dices 2.o distio numerica neg.t a ratione venire a haec quaeritur distio specifica neque abexa: istae sequitur in diuiduationes, quia res in indiuiduo solis existunt, neque a substantia potest Dandos vanes, neque ab accidentibus, in distio numerica Dei indus Dama det venire = disso in loco multiplicandi indiuidua intra eandes species, in quantum vnus indiuiduus insufficiens ad possidendas omnes quas perfectiones reliquas a liquidas species ad ergo necito insufficiens et aliquo multiplicantur. &c.

15 Ad Argumentum Dico distinctiones numericas a tota indiuisibili entitate prouenire, distio et numerica dicitur malis quia a toto illo quasi subiecto prouenit, vbi nota a ratione provenire differentialis et indiuiduales, 1.m a ratione detractiua detraoneni ultima, 2.m ab eadem detractiua detraon ultima ~~2.m ab eadem detractiua detraone ultima~~, idest dicdema et accidentibus a quibus est potest venire indiuiduas ut patet = Ad dissensiones omnia mari (quae falsa) quia

Simplicitas —

multiplicationem num.ᵉ non implicet, ex quo supra fluite, non emananda per actus Dei ad supra fluua, non implacatoria tamen extendi ad extra, quare mer, quod unus Angelus non potest. Cum quod positus sit non. Custodire ea hoec = Aduaucta tes Diui Thomae Sec. illud tenere, Solum mas cum Sam. ex tricum in rebus corporeis, unde earum inductiones colligere possimus non is, cum primus intricans inductionis ut uiderett opp. 32 denam Cap. 3.

~~Questio tertia~~

~~An et quomodo Angelus ... nis cogi ...~~

Sectio 3.ª 3ª de multitudine Angelorum de facto existentium

~~primae parti quaestionis respondet~~

16 Angeli de facto existentes in tribus distinctae hierarchiis, in quarum 1.ª Seraphini, Cherubini et Troni, qui eminent in amore 2.ª inscia 3.ª quasi sedes, et Dei requies. 2.ª constat Dominationibus uirtutibus potestatibus qui sunt qui instar Chororum Angelorum inferri oloq indicat quod cuique putandum 2.ª que particulariter ... Si q demones regimine et coercent = 3.ª continet principatus q regnum et ... Archangeli q mittuntur ad res magnas, ut Gabriel ad incarnationem, et qui sunt custodes magnorum uirorum ... insignium, ut pontificum, Regum. Et quod ut creditur Gabriel fuit B. V. custodiens, ultimi ii qui mittuntur ad res minoris momenti, et singulos homines custodiunt.

17 Dico 1.º probabilius esse dari de facto, plures Angelos diversis speciei, quod non ... inequalis gratia, inequaliaque

Ministeria, data a Angelis Dño; qualiter natalitiorum,
Cum opera et ministeria Angelorum, pro quibus diversarum hierarchi
arum, adeo sint diversa, diversi dent eam ne Angelicae = Confirmatur
pulcritudo} quia Angeli sunt maxima pars universi, de qua maxima pulcritudo
Desit in diversitate specierum specifica: = Nota Patres Angelos
Gaudere unitate nec, illigendos et de unitate generica et spe
cifica subalterna. Etc.

18 Dices inter omnes Angelos est perfectissima
amicitia et societas quae; nec daretur neque nisi inter illos qui sunt eiusdem
nec et speciei; = Confirmatur; nisi in Deo daretur pluritas
personarum eiusdem Dei ne Deus esset solitarius, sicut soli
tarius dicitur homo existens in aliquo horto, et sine plante her
ig etto, eo quod sint diversae: = Respondemus; est perfectissima
amicitia, illa est simpliciter ac perfecte talis in Deo; perfectissima idem,
summe talis, non: ad proprias amicitias sufficit convenientia ami
corum in genere intellectualitatis, nec requiritur eorum convenientia spe
cifica, Turbat hoc et Angeli amicitiam habent cum Deo per gratiam
quin conveniant cum Deo in natura Dei; amicitia vero, quae summa
est, convenientiam inter amicos specificam requirit, et ita non datur
nisi inter Angelos eiusdem speciei = Confirmatur [illegible]; Deus
esset solitarius solitudine summa [illegible] solitudine perfecta
non: Exemplum nil probat, cum homo ille nullam convenientiam
intellectualem, et bene perfecte talis haberet cum plantis etta, secus
Deus cum Angelis et hominibus: Etc.

19 Dices 3°. omnes Angeli
habent eandem indolem ut illuminent et illuminentur, et
Ministrent in scientia amore etc. = Confirmatur: quia in hominibus datur
eiusmodi diversitas quod unus illuminat docendo alius discendo illu
minatur etc. et tamen non inter hos diversitas specifica est =
Respondemus nam ut ex [...] Theologorum constat, pro dicta inaequa

lia dona

Et gratia a Deo collata in Angelis et [illegible] inequaliter naturalis operationis; quia scilicet ex natura sua [illegible] [illegible] ad unum quam ad aliud ministerium: unde in hoc [illegible] ne, Deus non oio graciosae [illegible], sicut nec [illegible] tribuendo aquae frigidare, igni calefacere [illegible] = [illegible] [illegible] ratio [illegible] nam in hoibus illa inequalitas oritur ex causis extrinsecis, secus vero in Angelis in quibus nullae sunt causae extrinsecae quae [illegible] accensionem currant.

[illegible] Dico 2.º [illegible] clarid[e] [illegible] Angelos numerice tantum distinctos [illegible] quae inter angelos [illegible] deus [illegible] nullum vestigium est distinctionis [illegible] oio similes = [illegible] quia in ior [illegible] in qua [illegible] nullum ordinem deficere necesse [illegible] [illegible] non tantum specifice dei numerice = dices Angeli si naturaliter incorruptibiles; non [illegible] numerice [illegible] nam [illegible] multa [illegible] numerice est [illegible] [illegible] uno non [illegible] alius individuum [illegible] maneat [illegible] tota species pereat, [illegible] ideo non [illegible] dant [illegible] soles [illegible] non tantum distincta quia si non incorruptibile [illegible] ratio [illegible] non necessarii [illegible] ut [illegible] in hoibus solo [illegible] Cum in statu innocentiae [illegible] singuli essent immortales ex indefectibiles, est [illegible] [illegible] universi, in [illegible] unius individui [illegible] quod reliqua [illegible] = ad [illegible] ratio Causalis: soles et luna non multi [illegible] numerice quia sic nocerent [illegible] quam [illegible] deessent [illegible] universo, [illegible] adversarios aliasque rationes, Cur Deus non creavit [illegible] soles et lunas specie diversas, siquidem potuit. [illegible]

QUAESTIO 3.ª

An et quomodo Angelus se et Deum [illegible] cognoscat

Sectio 1.a

prime p[ar]ti questionis respondet

21 Ang[eli] gaudere [illegible] dicitur Corry
det ee, n. Math. 18, dr q[uia] semp[er] uident faciem pa
tris mei, q[ui] in Cœlis e[st], d[icitu]r uisio illa e[st] intuitiva: o[mni]a intus
Angeli r[ecipiu]r ab ango n[on] d[e]q[u]i; Suprimos [illegible] Postas, nag[ue]
faciendo p[er] sla que possit fieri p[er] gaudiora: Substas angelica
p[er]cip[ient] Suf[fi]ciente ut quo ad oes op[er]ationes naturales Sui=
intus [illegible] e[st] ab intione d[e]q[u]i et Supremo, q[uia] Ang[eli] semper het
intus et t[ame]n semp[er] het intiones nos semp[er] ac[tu] illi: it=
Dico 1.o Ang[eli] sibi [illegible] et suas passiones quidditive et in
tuitive [con]g[no]scit; p[ro]b[atur] q[uia] Cogitio quidditiva et intuitiva obi
[ec]ti immaterialis ut ex [illegible] d[e]b[e]t a[d] [illegible] dat in Ang[e]lo
[illegible] p[robatur] q[uia] angeli eius essentia et p[ro]priæ passiones sunt obi[ectu]m
maxime p[ro]portionatum ap[p]roximatum q[uia] intui[ti]o Angeli [illegible]
[illegible] Substa Angeli, et q[uia] intrice inhereus illi: [illegible]=

22 [illegible]
q[uia] ex eo q[uo]d lux corporea [illegible] hoi, intus hoc uidet q[uod]
[illegible] Luces, lux q[uia] obi[ectu]m p[ro]portionatum e[st] Visionis in
[illegible] hum[ane] [illegible] potiori Jure = Dices amare [illegible]
[illegible] obi[ectu]m n[on] minus p[ro]portionatum app[ro]ximatum
q[uia] [illegible] quas Ang[e]li [illegible] eidem Ang[e]lo d[icitu]r
amara [illegible] sen [illegible] q[uia] [illegible] = [illegible] amara [illegible]
etta, [illegible] uita Corporis, no: [illegible] sibi merito
nocoas: amare [illegible] suasq[ue] passiones [con]g[no]scit q[uia] dita
tive, quandiu e[st] unita corpori, Cuius op[er]et [illegible] depent
a fantasmatibus, et [illegible] adit illorum [illegible]
[illegible], nec [illegible] nec ipsius ~~[illegible]~~ passiones [illegible]

obi[ectu]m ab [illegible]

proportionatus ipsius intu ut quod d. fuit Cognoscend.

23 Dico 2°. Angelus Seipsum suasque pasiones cognoscit comprehensive, quia cognitio comprehensiva est ea quae intualitas cognoscentis adequat totas cognoscibilitas paiais obti, d. Angelus cognoscit se suasque pasiones cognitione adequate totas cognoscibilites sui, pasionumque sine ... fundato ... in angelo ... paria, quia ... actiua ... Angelus potest ...

24 Dico 3°. Angelus potest se, suasque pasiones abstractive et mate cognoscere nº, quia nas angelo ... tes ... obtus mate cognoscibile, itaque cognoscit angelus ... obtus mate cognosci ... angelus potest cognosci, itaque cognoscit Deus in creaturis se ... q. obtus abstractive cognoscibile illud ... potest cognoscere in ... aliquo ... continente tamen eminenter illud, d. quilibet angelus potest reflexe cognoscere cognitiones suas q. de se suis pasionibus het et ... cognitio cognita reflexe ... et eminenter angelus et est mius in quo ... cognitio neq. ... cognoscit angelus et pasiones ... quorum cognitione est imago et representatio ... illayatque translatis refert ... &c.

25 Dices superfluere in angelo tales cognitiones reflexas, ... itaque negatur ... cognoscere = Nota ... superfluus ... intu ali, ... cognoscere ... cognoscit ... cognoscit ... apprehensiones, iudiciis et discursus ... fides, scias et opiniones, ... cognoscere in mate, et mate diversi ... sint cognoscendi, potest angelus utroque modo se suasque pasiones nº. cognoscere.

Sectio 2ª

Secundae parti questionis respondet

26 Dico 4°. Angelus cognoscit nº. Deum cognitione mate et euidenti, quia nas angelus se intuitive cognoscit ac comprehendit ut constat nº 22 et 23, ... cognoscit ... Deum 2° ... Vª ... cognoscit suas ... conexiones cum Deo: ... quia angelus cognoscit ... inferiores se et comprehendit eas: ... abstractive cognoscit Deum ... = Dico 5°. angelus nº, n het cognitiones immaterialiter ...

ditatuas

et intuitivas de Deo, talis cognitio et visio clara Dei supernalis indebita et negatur. = Dico 6.º Angelus nullo modo potest comprehendere Deum, quia infinita illegibilitas negatur adequare illectualitatem finitam. Dico 7.º Angelus quamvis existens potest cognoscere Deum naturaliter, nam per creaturas, quas angelus naturaliter cognoscat, qualia sunt effectus supernales, secreta cordium et futura libera, d hec omnia realiter conectuntur cum Deo; omnino negatur angelus non cognoscere Deum, dillum non cognoscit clarentur, a naturaliter cognitus, negatur movere ad cognitiones clarentes Dei.

Questio. 4.ª

An quilibet Angelus reliquos comprehendat

Sectio. 1.ª

Respondetur questioni.

27 De cognitione intuitiva et evidenti omnium divinis: omnes ordinis naturalis et sufficienter approximati, cuiuscumque intuitive, sed agamus de comprehensiva cognitione. Dico 1.º quilibet Angelus comprehendit alios sive equales sive inferiores se: probatur quia omnes angeli equales habent eandem virtutem cognitivam, seu equales habent ingse cum generatione virtutem cognitivam et per species specialiter illorum, specifica equalitas, si inequalis d esset angelus, se comprehendit, = implate quia intuitivus sufficiens ad exhauriendam totam intualitatem unius non sit sufficiens ad exhauriendam totam cognoscibilitatem omnino equalem alterius = confirmatur quia implat subiectum aliquod heretrices ad portandum unum pondus ut 4.ºr et aliud subiectum equalis omnino utrumque non posse portare idem pondus ut 4.ºr . nota ad comprehensiones non requiri identitatem obiecti cum illectu ut patet in Deo comprehendente creaturas et in angelo comprehendente reliqua inferiora saltem sign.ⁿ

28 2.ª pars conclusionis probatur quia quilibet Angelus inferior seipsum comprehendit, d superior Angelus magis habet virtutes illectivas quam inferior. = Dico angelus inferior negatur non comprehendere superiores, probatur

quia intualitas

angeli superioris, magis intualiter angeli inferioris: illa est equalis intualiti angeli superioris cuius intualitas magis angeli inferioris intualiter: ergo. Probatur: quia angelus superior se cognoscens quasi perfectissime potest, solum se comprehendit, et non se supra comprehendit: nec perfecta intualitas propria intelligibilitas superat, quod fit in Deo qui se cognoscens non se supra comprehendit; de cognitione perfectissima angeli inferioris, non equalis est cognitione angeli superioris: ergo.

Sectio 2a

Argumenta dissoluta

29 Primum: angelus non cognoscit naturaliter secreta cordis et actus liberos angeli equalis: nullum est medium in angelo cognitum cum illis connexum, eo ipso neque angelus reliquos sibi equales comprehendere: ad comprehensionem requiritur cognitio totius et omnium que sunt in obiecto, ergo. Omissa maiori, nego minorem cuius probationem dicendo ad comprehensionem requiritur cognitio totius et omnium que sunt in obiecto, ad que subiectum ex se moveat cognoscentem, concedo; omnium ad que obiectum non moveat cognoscentem, nego: requiritur ad comprehensionem quasi cognitio omnium ad que cognoscenda obiectum est medium movens intus, non vero omnium illorum que licet sint contingenter in obiecto ad illa cognoscenda non est in obiecto ulla mora: hec est cum sint extra obiectum necessario naturaliter durante, non pertinet ad adequatam cognoscibilitatem illius: vel 2o distinguendo maiorem: secreta cordis et actus liberos angeli equalis ipso nolente naturaliter ut potest illos manifestare, concedo: ipso potente naturaliter et volente illos manifestare, nego: nec dubium nostra a frater angeli semper est in actu comprehensione angeli equalis, de posse non illum comprehendere: cum ex solam propria virtute cognoscitiva possit equales cognoscere quoad substantiam illius et quoad accidentia non dubium et cum alios possit non illi manifestare actus suos liberos, fit, quod angelus possit aliquo modo omnino alium equalem naturaliter cognoscere, 2a totum quod est patet.

30 2um: angelus superior non superat inferiorem in esse illius: in hoc sunt equales: Deus non superat angelos et homines in esse illius, et infra illos in esse omnium superet quasi ab eis non, illius cognitionem abstractiva de obiectum quod in esse intelligibili non supra cognitionibus, potest ab isto comprehendi non: ergo. Distinguo maiorem: in esse illius aliquo modo, scilicet

quantum ad cognitionem

abstractivas, et intuitivas, ideo: illum superat in esse intelligibili obiectivo maxime, et perfectissimo, et comprehensivo, non: licet omnes angeli sint aequales, quoad intelligentiam, et abstractivas, et intuitivas, non tamen adaequares omnes intellectus, qui comprehendere superiores, nec inferiores, neque illos cognoscere tam perfecte ac ipse se cognoscit. Exemplo ipso de Deo: Deus continet aliquo modo intelligibili hoc, per cognitiones abstractivas, non superet angelos et hoc superatos in esse obiectivo maxime, et perfecte comprehensionis, intelligibili, aliqua creatura posset comprehendere Deum; nec aliquo doctum quod in esse obiectivo maxime intelligibili non superat, ideo, non obiectivo maxime non. &c.

31 Tertium. Angelus inferior cognoscit, quidquid est angeli superioris, illum namque quando intuitive cognoscit, eo ipso illum comprehendit, cum nihil illi lateat. Respondeo: concesso antecedenti; nego consequentiam: non sufficit ad comprehensionem cognitio totius obiecti, de qua cognitio sit ipsius quantum cognoscibile est quod debet adaequare totam cognoscibilitatem obiecti, non solum extensive, debet intensive; cum per angelum superior sit totus cognitus ab inferiori non cognoscatur per cognitionem adaequatam et intuitive illum, ab illo comprehensive non cognoscitur. Quartum. Divus Thomas 2. contra Gentes, cap. 98, ait ex eo quod substantia aliqua est intellectualis, comprehensiva est totius entis, et ibidem, cap. 99, intellectus angeli habet virtutem comprehendendi omnes species et differentias entis: Respondeo. Reverendus illum loquitur de comprehensione, late sumpta pro ut convertitur cum cognitione ut ex modo loquendi Sancti Doctoris Societatis videndi constavit.

32 Ex dictis inferes V. quemlibet angelum evidenter et comprehensive cognoscere posse naturaliter substantias omnes corporeas, quae cum angelo coexistunt, probatur 1um quia cum in substantiis evidenter cognoscibilitas a nobis cognoscuntur quia lux et existentia et a nobis praesens, evidenter est nobis cognita. Probatur 2um quia intellectualitas superat cognoscibilitate corporearum substantiarum = nec obstat quod 1us Ecclesiastes dicitur: arenam maris quis enumerabit, et quod simile huic, dicitur Psalmo 146 denotans solum Deum omnia extra

N in qua 8 obstat, nam in utro q loco so fit gratia Dei ad
hoes n u, ad ang.o habens abstrahit. &c

Questio 9.a

An Angelus nalit. certo cognoscat futura contingentia
libera et aliorum secreta cordis.

Sectio 1.a

Respondet questioni.

33 Supp. ang.us euent. cognoscere futura naria, v.g. futuri o bustion. supa applicae ign. ad stupas, crastinu soli. ortu, &c scit e in suis scientiis eis mi futura certu, tm n mepha et euentia so us fica, taliaq futura ss mephe falibilia = so 3 e q.o defuri cognitionibus liber, tale e duratio peccatori. &c Dico 8 ang.us nr n cognoscere certo et euent. futura cog. scilia, o cluo e de fide teste Suar. lib.o 2.o de Ang. cap. 9. g.o tm certa sa futuroru e so lius Dei g. pia ut dstat ex Isai. 41, anuntiate que uentura ss in futurum et scimus q.o Dei estis vos. ..

34 Dices tm: Ang.us het tm cognitiones euentes p.teritorum q libe fuere f. dn e potior rao defuri libe eque g terita et futura nil au ss, 8 = dstat q.a n mag. p. priu Dei v. scire qua futura ss, q.m q.ue p terita, dr. c. Isai. 41, prioraq fuerunt nuntiate et sciemus nouissima eorum &c dang.s scit euent. p terita liba: 3 dijo uomas: het cognitiones euentes p teritorum et ita q f ang.s aliquando cognouit ut ex. lia l. reliquerunt aliq. d s m clui, 9 do: 3 nec ang.s ex. ia aliq.s do cognouit nec ullus sui s m reliquere no p terita 8 liba q.i dus ex. tia p. n fuere cogta a b ang.o nec s m sui aliq.d e in quo et in meo q. uint cog sci e que ss in cog scilia ac futura liba hinc ss.t ad d frames; ad illud Isai. ret ibi loqui p. fetas ende q lis cunq p terit. de dei ss. so q. mundi d stiones g cessere quorum nota solius Dei e. &c

35 Dices 2.° Demones saepissime praedixerunt, hos graves dicunt, plese esse furori libros bellorum &c. pigora lad ursa fortuna, & quae tam accidere solent, ut enuntiatur = Resp. dicta enuntiari a demone solo dictura liter, gaudere acumine ingenii et naturalium causarum in hominibus, hominum quoque passiones, quas frequenter sequi solent, penetrat, quare Damas. lib. 2.° de fide ait, Demones praedixerunt quaedam longe futura, disciendes unde et plerumque mentiuntur. &c.

36 Dices 3.° Angelus certo cognoscit possibilia, id est ea quae sunt eiusdem speciei, cum quibus existentibus, eo ipso cognoscit futura. Minor probatur quia per eandem speciem qua cognoscit possibile, cognoscit et ex eo sub quacumque differentia temporis sive praesentis, sive futuri: eadem est in repraesentativa eiusdem rei sub utroque statu sive possibilitatis, sive existentiae, cum ratio utriusque libet illorum eadem sit. = Resp. negando maiorem: etenim praeconia homines sic possibilia cognoscunt, per eandem speciem quae dixerat, quod propter experientia, dico cognoscimus ~~cer~~ certo possibilitate, tuncque dormire, ambulare, sedere loqui &c. nec tamen certo scimus, illum aut dormire, loqui etc. = Instas; non est cur denegetur Angelo species futurorum cum dantur species existentium = Nego paritatem quia nulla potest, ffes adimendae in anno, sine uno fundato, quod non datur praeterea dari ~~possi~~ Angelis possibilium omnium species, sed debere existentium species. &c.

Sectio. 2.ª

An Angelus cognoscat evidenter aliorum secreta Cordium

37 Loquimur in praesenti, de secretis cordium hominum, et angelorum secreta sua manifestare nolentibus; non ponentibus signum aliquod secretorum eorum indicativum nec hic dubitatur de cognitione dictiturali et quali; quam certe potest habere angelus = Dico 1.° angelus evidenter neque cognoscere secreta cordis aliorum, probatur 2.° Paral cap. 6.° tu solus nosti corda filiorum hominum Jerem. cap. 17, pravum est cor hominis, et inscrutabile etc. Dices tamen secreta cordis aliorum sunt intra obiectum adaequatum intellectus

Angeli sunt generale

d quislibet pot.a cognitiua, eum cognoscit q[uaten]us est intra suum obiectum adaequatum, ut patet in pot.a visiua, auditiua etc. – Dices amari, dicuntur quomodo quislibet pot.a etc. Cum reliquis primum adoptandum, dicendum sine illis non: quia color dicitur intra obiectum adaequatum potentiae visiuae, nec illum percipere valet independenter a luce approximatione etc., quibus non positis pot.a visiua non, non ualet attingere suum obiectum, angeli villis secreta cordis ~~aliorum~~ seu nullis consilia, quae tamen ipsissime consilia nisi, l dato signo externo l pot.est positas impetra secretorum, quin dand nisi uolente illo cuius secretum est.

38 Dices 2.o in angelo est pot.a in clina capax cognoscendi eum secreta cordium, utique ita cognoscit, si manifestentur, in suum inde illis impetrat talium secretorum ab initio sui creationis genita, etiam exsistunt ligni secreta: – non ansia qui adesse impetras, itaque non dat in angelo quo ad usque illa cuius secretum est illud reuele – Dices 3.o cognitio, et amor, quibus angelus eum se cognoscit et se amat naturae non minus ~~secreta~~ secretum cordis quam aliis aus liberis: clandestinum eum cognoscit, alium angelum scire suum cognoscere et amare naturam, – nomine: aus ingeni naturae quidam sunt per se naturae quidam per accens solum v, erunt cognitio angeli, et amor sui, istis se habent quasi passiones angeli, et consequentes secreta cordis, 2.us u., sunt motus indeliberati tam uoluntatis quam appetitus orti seu ex praecipitatione voluntatis et ex insufficientia pro obiecti, et uti per se secreta cordis.

Sectio. 3.a
De modo et obiecto Cognitionis Angelicae

39 Quaeres 1.o an semper sit angelus in actuali sui cognitione; Resp. cum Gran.d comm. inque. 18. naturae, quod non et in intrinseca pot.a naria, subdiuitur tamen voluntas, dependens quoad applicationes ab illa, potestque ad hoc obiectum quam alio, et poterit cessare a cognitione sui: cum sit non pot.a limitata per applicationes, sufficienter ad aliquos ab diuersis cessare applicatione aliorum ab illecto angeli sit applicare ex imperio vol. tis ad cognitiones tot obiectorum contrahere, ut impediat a cognitione sui inquantum uerum agat cum de limite uirtutis illectiuae: –

40 Dices tamen angelus est obiectum proportionatum ipsius illectus et sibi

Hoc disp. 7. disc. 1. in prius d.a rursus asserit certissime, apud ipsum disp. 1 lapaz. disp. 119. (?) 3. attamen neminem vidi se quiquam dicitur aserua.

Nota hic neque quosque angelos beatos cessare posse – quia sensi identitas in hac quia actione seu visione bea. Deo ... illam, quae et ut agat plurimum supernale ut in margine Gran.d excogitans, non seq. asserit, et actio est quod lumen e agens i necessarius ad... et ... et inde non potest ab isto impedire.

C. Angelus ergo est potentia naturalis = constat: quia quandiu est impressa in pupilla oculi
istorum cessat ausione obiecti: deinde quoniam ultima anime potentiae ergo angelus est po
narata subdita tam voluntati Dei; non subdita voluntati nostrae: quia potentia naturalis sub
ordinata voluntati ab illa quae potest indirecte impediri ne operetur cognitiones suas
quatenus potest angelus a voluntate distrahi = divertique et applicari ad alia quae
obiecta cum cognitio comparabilis, cum auxiliantur cognitione = constat ante dato
non locum, non potentissima (ceterum visus externus) non est ita subdita voluntati ut
semel existente in pupilla oculi speciei impressa ab obiecto possit detrahi per
ad alia, quod non accidit intellectui ut nos experimur, cum ergo intus obiecti
speciebus instructo, et tamen in diverso usu omnis operis = perpetua
quasi omnis obiectum cognitione, de applicare voluntati, modo ad hoc modo ad illa
cogitanda divertitur, quod constat in intellectu non elicitive generatum sed mixtum
sequens = Dedi Angelus, et non Dicit, quod experientia docet hoc intensissimus
cuius intentus non sit obiectum aliquid ob oculos positum non videre
licet species ipsius erat in pupilla oculi erat. &c.

41 Dices 2°. nam ordo petit, ut omnis motus reducatur
ad aliquem 1.um motum quae est causa aliorum, ille quasi ab ipsa natura, ut patet illius
permanet ita ceteri motus alii reducuntur ad motum cordis; similiter omnis
cogitatio Angeli reduci debet in cogitationem suam = No ante, sed omnino
ergo, habeat aliquam 1.um unde motuum ordo incipiat, ubi tamen debet
esse causa aliorum, nec est spontaneus Angeli, ut patet in motu lapidis,
qui separabilis est a lapide, sequitur in Dtrinue motu lapidis, in hoc
quod movetur ad centrum, 1.° motus non est causa aliorum cum omnis sint successive
quod deinde existunt, relique 1.° igitur non est etiam potens non potest esse causa
aliorum, insuper licet demum cognitionis esse naturales potiores angeli, ut tamen ab
non separabilis et frigiditas licet naturalis passio aquae ab ea naturaliter separatur
licet violenter = Inferes 1.° ex dictis: Angelus non est in actuali cognitione
omnium quae potest naturaliter cognoscere quod a fortiori sequitur. 2.° angelus non posse cessare
+ ab omni cognitione obiecti ita ut nihil cogitat quod illectus potest impedita
quo pocem nunc imponi multas rogans aquerat
teriet Angel ad Dei cendey mo obiectum non augeat quod | directe ne cogitat
Deo tribuit D. Th. ... ... folio ...
n. ult. ipsius Angeli vitae, quod est eius, quod nihil ... ... cogitat
dicendum, ante ... ...
... ...

aliq[d] obtu, quatenus voluntas per illud ad alia obta [l]ex plane n[on] cu[m] illo ... propria natura neq[ue] aliomo a sua operatione cessare. [...]

42 Quaeres 2°. An Angelus Cognoscat plaut pla[?] affro pr[...] q[ui]a ideo Angelus Cognoscendo sl. ... et equus v.g. eos Cognosceret tantum ut unus ... q[uia] species eorum per quas Cognosceret, subordinatae essent substantiae Angeli in qua tanquam in specie superiori eminenter ... quia ... Angelus eos Cognoscens n[on] attingit ut obta ... , aut subordinata inter se, d[...] dato qu[od] ... , Angelus Cognosceret ... et equus, ut pla: [...] minus pr. q[uia] ita Cognoscendo Cognosceret illos ut unum quid ... inse ... pla ut pla [...] = Minus pr. 2°. q[uia] Angelus Cognoscendo ... illos Cognoscendo Cognosceret ut sunt obta subordinata inter se, a sub ordinata, ut subordinata sunt pla, ut pla n[on] ... subordinat[...]: [...]

43 Dices: Angelus nec unica, nec multiplici Cognitione, plaut pla potest Cognoscere: ... ad 1[as] partes ex D. Thoma dicente: si ad unitatem motus requirit unitas ... ita ad unitatem operationis requirit unitas obti, pr. q[uia] ad 2[as], n[on] Cognitio e[st] ultima actualitas potentiae intellectivae, propria actuata ultima actualitate neq[ue] alias recipere: [...] = ex quo et Cap. ... eadem linea ... ordinari duplicem ... : et alia [...] = No ans: ad 1[as] pr. illi ... ; ... auctoritatem D. Thomae, et ... : [...] unius Cognitionis ... nisi unicum obtum adequatum ... inadequatum; No: plaut obta Cognitio ... illius efficiunt unum obtum adequatum divisibile ... in pla, quo cum q[uo]d libet ... inadequatum.

44 Ad 2[as] partes ... , admittendo Cognitiones ... ultimas actualitates potentiae intellectualis ... multiplex quarum quaelibet ... ultima inadequata, o[mn]es v°. simul ultima adequata in sole v.g. simul ... ples ... alia s, quae ducit ... , alia quae ducit plantas alia quae ducit calores ... singulae sunt ultimae auctoritates inadequatae, o[mn]es v°. simul ... adequata, ... in ... , ... Cognitionum = ... eadem linea n[on] possit trahi duplicem ... ; nec eadem ... Corporis dupl. ... variae q[uia] ... adequ. ... ultimus ... ultimaq[ue] actualitas

adequata

illius, ultimus est punctus traibus lineis in subsequitur nec committo aliud filius traibus fides dei fixa vincitur dei corporis

45 Quaeres 3.° an Angeli cognoscant discurrendo? Resp: Angelus per se la cognoscere discurrendo: Probatur 1.° nam, quae naturaliter et intellectualiter scit Angelus (qualia sunt futura libera, interna, supernaturalia, et secreta cordis) per discurrendo cognoscere, sed non ... quia tunc maxime melius est discurrendi, quod ex notioribus procedit in ignotum, ad minus nota: dicitur ... a angelo cum nota et tunc ... cum nota signa ... ex quibus ... discurrendo ... circumstantiis, cum ... fura liba ... ex operationibus externis hominis interna secreta illius.

46 Dices. D. Tomas hic quaestione 58 articulo 3.° docet angelos non discurrere: sed contra 1.° illa quae ... in aliquo genere, non acquirunt suas perfectiones eo modo, quo suas acquirunt ea quae sunt in eodem genere imperfecta, dando in genere illius perfectior homo sed non debet acquirere suas perfectiones per motus discursibus sicut illas acquirit homo, ergo ... angeli ... ad hominem sicut corpora celestia, ad terrestria, de illas sine motu ... perfecto acquirunt suas perfectiones statim per motus imperfectus, qui est modus in quo differunt, cum solus homo acquirit suas perfectiones per motus discursibus = ... 2.° quia quod est plus hominis neque angelo ... sive, de discurrere perfectius hominis: sed 3.° non ideo angeli vocantur illius, hoc est 4.° rationales, quia ... discurrendo illum simpliciter intelligunt: sed = 4.° quia angeli neque mutare motus sui ... intelligendi, de ... intelligendi in Angelo, est sine discursu 8.° ...

47 Respondeo ad 1.um D. Tomas ... dari Angelis discursus formales, circa obraque ipse in modo, ... ad 2.um circa obra solus, formaliter, ab ipso costa, ... illa quae diximus n.° 45, = ad 2.um omnia mari, ...

Nil ... nos

Itē Angḡ et ho: ꝑ discursum frali illigant discursū tm hom n e
sicut discursus Angi d longe inferior cum hom discursus ī depens
a fantas mat̄ibus, sec u. Angi discursus = ad 1.m 3 Isfrang. omisso ꝑ
misso, no loq cum discursus hom depens sit a fantas mat̄ibus, qualis
n e discursus Angi, seq inde q. utrunq se moueat discurrendo
et in sup motus discursibus hom inferior sit motu discursiuo Angi.
48 Ad 2.m 3 Ifrang. Iceamari, distinguimus discurre
re depens a fantasmat̄ibus, ēp pius hom, 3do: indepens ab alijs, no: esse
hom e, ee discursibus, n utcunq, d depens a fantas mat̄ibus = Ad 3.m
noans, q rsq scilicet Angi et hō illigunt, iaz nuq simpliā
illigentia, iaz discursum, 1.o mo, hō illegit 1.a prima, et Angi
v. obta nalia, 2.o mo hō discurrit, cc.a fere oa obta nalia, ang.
v. cc.a obta qbalit tanu, Siui dictata, dicit tm Angi illi
gentia, hō v. talis, q. in Ang.o ꝑ minēi illigentia, sine discur
su, in hoc v.o ꝑ ostio ceterum p discursum = Ad 4.m 3 Icusa
mari distinctiones Angi 3 nalis illigendi sine discursu, et etiā
cum discursu 3do: so sine discursu no: utroq mo 3 nalis illicit
Angus sine discursu obta nalia cum discursu illaq dixim
n. 45.
49 Quæres 4.o An in ang.l inueniri possit ee falsitas?
Credo n posse Angus fali cc.a res nales, pase tamē quo
ad ea qu pralis solum cognoscit, P.r 1.m 3 nas res nales noscit
Angus cum et a species ꝑ prias, ꝑ 2.m 3 q.a circa ea qu
Angus qualis solum cognoscit potest ablium ferre iudiciu q. cum
rebus ipsis ut ss agite rei, n ꝑfrec volunt inclinante illum
ad tale iudiciu ferendum, desipiso pot decipi, et in eis
inesse falsitas: &c
50 Dices nunquam Angus decis, qu pralis
tanu cognoscit, fert ablium iudicium, a firmando ꝑnando rei ipsas, d afirman
do pralites ipsas tanu, d tale iudiciu semp verum e et si res ipsa ita
n sit in se = No: mag qu lt va sit loq.do de angis beatis cogn. error
n sit 3 pantis cum statu beatitudinis qua ꝑ bis ita bi Angi caute
cedunt in ferendo iudi.o de ijs q.do pralis noscunt. ad tm n nario
Seruant Demones

qui mul[illegible] [illegible] passiones [illegible] cipitant studium de rebus [illegible] qui tantum [illegible] norunt. = Unde inferes [illegible] posse fali, nullam ratione [illegible] eos in [illegible] non posse detrare se ad ablum [illegible] ferendum de rebus [illegible] tantum sibi [illegible] Cum nec talem [illegible] regnet [illegible] illorum, [illegible] demonios nec id videt regnare [illegible] sicut in [illegible] statu Angeli non [illegible] in bono ita nec in [illegible]

Quæstio. 6.a

De Speciebus intentionalibus Angelorum

Sectio. 1.a

An Angelus aliqua cognoscat per Species illorum impressas?

51 Dico: Plasunt obiecta ad quorum cognitiones [illegible] speciebus impressis. [illegible] nam illectus se solo nullum obiectum potest cognoscere nisi obiecto ipso concurrente, [illegible] species, [illegible] illectus [illegible] causa [illegible] indifferens ad plures species diversas cognitiones sicut sol quae est causa [illegible] [illegible] cum quibus [illegible] deter[illegible] ducit, [illegible] obiecta quae [illegible] se non possunt concurrere cum intellectu ad suas cognitiones producendas, ut [illegible] possibilia, quae cum nihil sit, non possunt ad suas cognitiones concurrere, ut sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obiecta illa quae valde distant ab angelo = [illegible] ces species impressas in angelo, nihil aliud [illegible] nisi ipsum illectum [illegible] obiectum [illegible] quod cognoscat, [illegible] quod [illegible] vices [illegible] angelo obiectum possibile, quod [illegible] possibile est [illegible] [illegible] [illegible] = [illegible] quae id [illegible] est [illegible] principium ad iuvandum illectum se solo impotentem [illegible] ducere cognitionem [illegible] possibile, [illegible] nihil potest adiuvare: [illegible] = [illegible] rem [illegible] concurrere solum ut [illegible] [illegible] plares [illegible]

+ aliquid desiit et videtur hic probare secundam partem conclusionis quia asserat Angelum cognoscere plura obiecta sine speciebus missis. quod sic probare videtur, obiectum possibile, omnia naturalia cognoscit Angelus, [illegible] plas. [illegible]

q; hoc ē D;a om Filosoforum mentz = D; i l°. q; Ca ex
emplarz intantum op. ad eng. tum prig Coscit ab artifice d
ficiente ad eiq Siltitudinez oppg. &c
Si v°. dicas: Angum Cogic
52 arep dictaobta, p Suas Substantias Dtinentes v°. illa: D;a
q; falsum ē Subtas angi ēē Sgm ōm illicitum, p quas a illi
bant, Cum ipsa Substa Angi Ait indifferens ad diversas
Cogotiones Cregens determinē obtiva ut unum obm potiq q; mali
ud Coocat = Insup falsum ē Angelum Dtinere v°. obtorum q̄ scit,
nam hasc neqt ang pducere Atum p illas Coscere =
Rursq Quia Angi pratorum Cum pratz obtorum Coscillum ē re
lao Solum, quasi gramentatz, Atatz Dditionz, ut nuno extra
Coto n Coscat altud ut Duenia quum dat in hoc Dame altz stig
bruas, n Coscit Coto pcisse hoc, d Coto hoc A brutas ut alibi:
&c
53 Dices tamen aliqua Testoria sicut Dion. Pedreo
ex illz n D;a nos inferri, q; sicut Dion. so docet angum
Scire ea quae sunt in terra, n terrene A Corporaliz, d spializ et
Spializ A p. sp; spiales, nam ea Coscit Dus p quas nam q̄ spi
tales ē. docet insup q̄ q; ē in altero fice A intionaliz ee in
ango Coscente illud, q; accidit v°. p sp. Suas additas, sed tm
p ipsas Cotiones, quae ē repraso obti = Resp: ad arg. D. Dion.
q; in his quae sunt Sine ma, idem ē illectus actu q̄ intelligit, dan
d q ē sine ma, d = Dis: uo mam idem ē intionaliz intq inq; ēē Cum
Sppe Laulisintione, actu q; intelligit Ddo: illectus actualiz, no: illec
tus fit intionaliz idem Cum obto Dame sp, q ē repraesentaoutr
tualz Scraone illaonz v. quae ē repraesentao frialz obti, sine
h; tm, Cum intus maneat indifferens ad obtum Coscendum, talem
identatem intionalz n het Cum illo. &c
54 Dices l°. si Angum herusp
obtorum ut ea Cosceret n indifferet p pinquire obtorum q̄ Coscit, q; inse
ipso heret sufficiens primpum Cotionz d indifferetalz pinquire, nam di
cit, Jacob. l°. demon Circuivit terram, et p ambulavit eam ut
San. Jacob. cap. 9

operalis aminaret. Idq dicit Math. 12, quod indicat Demones coguisse pinquitate obtoris horum ad illa Concenda: et Decussamari, non mea, Demon non egebat talis pinquitate dilla Scriptura si humano more, ut sic Clarius et, licet quomodo demon neminem tentat, nisi Deo permittente silicet dicendum de loco Math. Et

55 Dices 3º. ang non eget specie ad Cognoscendadobta specialia, istaque si per se Clatis porportionata ad Movendum intellectum angeli ad sui Cognitionem nec ad Cognoscenda obta mallia: istaque non possunt producere species sui spiales, per quas Angelus illigat, mali enim idque spialiter nequit producere, sin possent producere species spirituales, poterunt silicet producere immate illectiones spiales angeli: patet consequentia; quia si aliquid obtaret obta mallia producere sui Cognitionis angelicas, maxime hancce spialem; illa autem mallia hoc non obstat, fantasmae simul Cum intellectu agente producit species spiales, Cum quibus deinde intellectus parilis producit illectiones: et = 2º. Et loquendo de agentibus mallibus unus est agens non posse operari indigens propter immediatum, hoc est habet locum in actibus spalibus unde obta specialia poterunt operari in illectu Angeli quamvis unius distantia: et Et

56 Argum, non ans, quia ad utrumque primum. Lego obta spialia porportionata sunt, ut immate Cognoscendi Cum ango ad Cognitionem sui, Cum tamen ango Cognoscat talia obta quod si dista ab illo, et deberet non sufiens agri mata illius intellectum, eget nunc speciebus ad illa Cognoscenda = ad spes Deprationes Decesamari, non me et cetera prationes; falsum est, fantasma Decurrere difiens Cum illectu agente ad producendas species spiales; Decurrit solum ut dato silicet approximato unionem, illectu agente adequate producente speciem spialem, et non aliter quoniam ad presentiam fantasmatis Cum sine fundato, fueret Virtus productiva rei spialis Cum ipsum mali sit, et aliunde deber Ca sufiens Cui tuati = Ad 2am Deprationem nego ans nullum esse agens nale sive spiale sive corporeum quod nalis agere fuit indigitas quae agat

in medium, q^d p^t corpia adentium corporeorum q^s sunt nobis notiora; q^d cum n. dict. potua aliqua ratio quare hoc n. deueri dd. spiritualibus agentibus, illud dicendum est nam eodem sentiendum est de agentibus spiritualibus ac de corporeis dum fundamentum aliquod n. opponat q. nullum est.

Sectio 3ª

An Angelus aliqua cognoscat sine speciebus superadditis.

57 Dico: angelus seipsum, suasque passiones, cognoscit sine speciebus dictis ab obiecto, ratio q^a angelus eiusque passiones, ness. aut n. cum cognitant. vr; nec distant ab angelo cum eidem sint praesentes per identitatem per unionem, nec sunt improportionata ad eliciendam intellectionem spiritualem cum n. oio spiritualia quae sunt capita cognoscendi requisita sunt = Dices deratione speciei intellectualis est q^d uniatur intus, primum per se, eique inhereat cum sit accens; insuper q^d intus subordinetur primo quo est intus primum quod, intellectionis, primum quo sub ordinatum primo quod. Rursus q^d influat in materia in intellectiones. Ergo ipsa substantia angeli, nec uniatur ei intus primum per se, potius est ipsa substantia angeli, nec illi inhereat, cum n. sit accens, nec subordinetur potius intus subordinata substantiae angeli cum ipsa potentia, et nec operetur immateriali cum substantiam sit operativa:

58 Necessario quoad 3^{am} et 4^m. dist. quo illas, q^d 1^s et 2^s deranet per illud dictas ab obiecto est 1^m illud et 2^m dico indistinctio: quia est illud de specie dictis ab obiecto rane, n. tm. dicetur ederatione speciei indistinctis quia tunc ipsa substantia primum per se occurrens nec fraer intus nec eidem inheret, nec ipsi subordinatur ut primum quo subordinatum primo quod, verdicto, q^a tunc idem et primum quo, et primum quod, est substantia ipsa angeli, inquam ut intellectivae primum quo intellectionis, et eadem in causae octive potens decurrere immateriae primum per se primum intellectionis et illius primum quo necessario de indistinctione quoad oes partes, nam solum q^d ultimas, substantiae est immateriali operativa.

59 Hinc infertur 1º quod Angelus intuitive cognoscit
suas affectiones ipsas et non substantiam Angeli gerere munus speciei,
nam substantia Angeli non est materia repraesentativa talium affectionum
quatenus radix est illarum, eas virtualiter continens, de quo praeter
rationem speciei, non repraesentat solum materiae obiectum. = Infertur 2º
quod angelus seipsum cognoscit immaterialiter, dum eum quod cognoscit materia
ipsa substantia Angeli, gerit tunc munus speciei formalis
intuitive materiae tamen non talis cognitionis de Deo: Probatur
nam quando Angelus cognoscit per aliquam speciem illam alias cognoscit
ad eosque cognitiones concurrit obiectum per se per speciem sive repraesentativam
de illius cognitione nec Deus habet rationem speciei, nec species alia
propria Dei, sicque Deus cognosceret immaterialiter, nam obiectum per se
per propriam speciem non concurrit nisi ad cognitiones immateriales; Quia
= Differt nam ideo quod abstractive et materia cognoscit Deum
Angelus et materia et abstractive cognoscit Deum: = Et
60. Dices: species quae repraesentat obiectum, non concurrit
ad cognitiones, qua cognoscit obiectum quod repraesentat, species est munus in cognoscendo
cendi obiectum, de substantia Angeli cognoscit, per quod Angelus in se ipsum cognoscit Deum:
= Respondeo nam species solum repraesentat obiectum, cuius species est, obiectum neque potest
separari per speciem alienam, sicque a qua repraesentaret, per speciem ignotam
et sic de aliis, de substantia Angeli est species aliena ut Dei: = ad 1
distinguo maiorem: species quae est quod etiam immateriale obiectum et ab ipso
distincta: dico: quod est et indistincta ab obiecto et materia repraesentans illud, nego: do
quod species non est ipsum obiectum det cognitionem ad currere ad cognitiones; nam
si per se cognosceret, distingueretur ab obiecto, sed ut cognitio et materia obiecti; at
quod ipsa species est obiectum, tunc per eandem cognitionem diversam speciei
et obiectum cuius idem sunt, repraesentari, et quod distincte, de solum abstractive
praestitit per ipsam cognoscit, sive per eandem cognitionem qua obiectum cognoscit abstractive
ipsa cognosci immaterialiter, imo in tantum obiectum per ipsas materiae cognoscit

inquantum ipsa immateriale cognoscit

Ad 2um dr quo mas sp. do repraet mate etabstractive obtu 1 vro: immate, d dos. quia sp. pra obli hoc immate repet, repraetet mate o illud qd anectit, cuj obto cuige sp. pia; aliud q[illegible] non est alienas sp. ita repraeti, cuj 3 Deus anectat cuj subia sibi, et saltij e dra p illas subias repraeat mat deus tanqm psm alienas. Nec inde seqt pone qd libet repraeti, psm alienas cuiq libet, d illud tantu, qd heat conexionem cuj alio.

Sectio. 3a

An angeli sp. intionalis heant a Deo infusas, l ab obtis acceptas?

61 Loquimur solu de spebz immatz dummisis ijs nostra dclusi: Ang ab initio het infusas a Deo sp. oium rerum naliu sibi coexistunt in universo, et solius eiusdem spi. P. ex Ech. 28, ubi loquitr Scriptura dra omnes sensu de lucifero: ita: Tu signaculum similitudinis plenus sapia et pfectus decore in die qua dditus e; d plenitudo sapis, a die dionis, admi mus, importat pras proximas sciendi, coexistentia et solia eiusdem spi oiaq similia; nec ut plene sapiens q horu aliqm pm ionaret, d ab inio het ang sp. ita, pae prot me illtr tua dplet cxinci et sp. illigili, d sp. has ne qt here ang ab obtis immisas p la namq horu obtoru, n exi stebant, pla valde distauant plaut ii corporea, in pora ii mittere sp. spiales: 8.

62 Dices: illud Ech. illigenaius e de sapia supnali Angelorum, n u, de naturali, d dra qa ibi Scrip. loquitr vlis d deutraq dr intelligi = 2. nam ut docent cois Tologi, dona supnalia prs impertita ii Angis ad mensuras donorum naliu eorum; d sapias supnales sp. qs supnalium infudit Deus Angis 2us plenitudines: 3. Dices 2. n oppgu qd sp. pdictas infusas fuisse a Deo Ang ab inio sue Craonis d sufficere qd de cursu tempis infundant: dra tm qa ita crearet Ang sine [illegible] all quo sibi dnali ac debito exerceret q, in v. instructio lenaqua lis exerceretionis, si p duceret sine calore: Tmb q sab

initio n ut plenis

Sapientia.

63 Dices quod ad maiorem Angeli infusionem specierum verum est, existentium, non sufficit dicere illi infundi species potius eiusdem speciei cum existentibus = Contra tamen, quia contraria adversarios, Angelus habet species infusas plurium potius eiusdem speciei cum existentibus: Angelus ut naturae aliquorum potius immaterialium cognitio; de nulla ratione ad hoc ut habeat species potius horum quam aliorum, ut habet omnes: Confirmatur quia sicut nulla ratio ad hoc, ut ignis possit comburere aliquod combustibile non possit comburere omne combustibile similiter nulla ratio illa = Praedicas, Angelum habere species potius illorum quae aliquando futura sunt, non vero aliorum. Contra esse quia sic Angelus ludens sciret futura contingentia libera; nam cum ipse eum sciens res illas posse et tunc existentes aliquando, existentes futuras et ipse sibi similes sciret eum futura libera.

64 Dices: si Angelus haberet species omnes potius eiusdem speciei cum existentibus in Angelo esse infinitas species = Contra tamen quia species praedictas quas ... non sunt singulares, singulae scilicet singulum individuum correntes, et quaelibet cuiusque tantum [illegible] ut vult Araujo disp. 5 quaelibet scilicet plures repraesentans = Dices tamen si Angelus haberet praedictas species deberet simul infinita obiecta cognoscere, deberet namque cognoscere omnia quorum habet species cum eis intus et potentia completa sufficit species ad omnia simul cognoscenda, hoc non est concedendum Angelo in maxima perfectione intuali = Contra nam licet ideo illius Angeli potentia completa sit simul ad omnia cognoscenda, solum completa simul ad omnia statui pro non pro statu, simul ad statum omnium, hoc est habet simul omnia quae complent pro cognoscendo omnia non tamen habet potentiam complexam ut cognoscat in actu omnia simul. Sic intus humanum simul habens species omnium obiectorum quorum habet species habet ideo statum propter ad omnia cognoscenda quae omnia possit cognoscere simul; quia tamen habeat potentiam statui.

65 Contra secundo: quando aliquid obiectum ordinarium existit denuo in universo et excipe sacra cordium et actus liberos,

Stabiliret Angelus speciem illius ut existentis infusam a Deo; nam statim ac talis obiectum exiit, potest Angelus illud ut existens cognoscere, potuitque mane quod oculi sibi in vi creationis intuitiue cognoscere ex eo scilicet, quod tunc illi existebant; deberet demum existens neque Angelus statim ac existet cognoscere, nisi haberet speciem illius existentis, vel abscondita: et quod tales species sint a Deo infusae, probatur nam hae obiecta non possunt sic producere ex speciebus suis, quae valde distincta, quae valde corporea.

66 Nec dicas huiusmodi species nec a Deo infundi nec ab obiectis accipi, sed dimanare sic ab ipsa substantia Angeli tamquam naturales illius passiones, hoc falsum est: nam ut primum est speciem produci ab obiecto cuius species propria est, ab alio diminente eminenter obiectum, qualis Deus est, qui cuiusque species est et cuiusque obiecti quod illius est, neque nisi species dimanet ab illo, quod est per eminentem obiectum cuius est propria species = 2° et quod si omnes species quas habet et potest habere Angelus naturaliter dimanarent ab eius essentia, sequeretur omnes, quas potest habere, habuisse ab initio et deinde habuisse ab initio species futurorum contingentium, quia passio dimanans ab ipsa essentia semper illam comitatur, dum ab initio non habuit Angelus omnes species quas naturaliter habere potest = 3° = 2° tamquam passio sic dimanans ab essentia est naturalis inseparabilis ab essentia ut patet in omnibus passionibus, de speciebus quas Angelus habuit per vim instinctus naturaliter sunt separabiles ab illo: 3= minus quia nam si Deus in vi mundi creatione creasset alia individua distincta non distincta ut potuit, Angelus naturaliter non haberet species horum quos creauit Deus de facto dum alias representatiuas illorum individuorum: 3. C

67 Dices tamen, si ne fundato requiritur ad Deum quod est causa creata sufficiens ad productionem effectus, dicta causa creata sufficiens ~~ad productionem effectus~~ producere in Angelo species rerum existentium: 8. Minor probatur nam sufficere potest, ab obiectis ipsis et ab Angelo ad potentiam illorum adaequate producentem species, sicut in homine species spirituales producit ad potentiam sensitiuam phantasmatum: 3. Contra marinorum, obiectiones datas in solutione quaestione, ad minorem probationem non ... obiectiones non posse species producere, obiectiones datas: nec Angelus dicitur potest ad potentiam obiectorum producere adaequate species cum Angelus indigens a tali potentia, et quia ipse intuitiue cognoscit obiectum sibi absens ac praesens, homo quando intus

Vt docet ex pria

neq. nisi dum sint intrica ss, et spes sentia fantastica spec-
cta, producere, et ex illectus Angi quam quia absentia et long
quasi in obta malia proxime intelligit illa...

68 Dices 2. q. de perfectione intui humo, neq. nam
Angelicos de perfectione intui humo accipere spes ab obtis
q illis, et habere spes acceptas ab obtis pro nandum intui an-
co. = 2. neq Deus n. posset nullas spes Ango infun-
dere, et tunc Ango posset eas ab obto accipere: posset
q. id pt intus humanus: & = 3. plus spes hic Ango n infusas a
& frustra recurrit ad Cas 1as pro infusione illarum specierum = Ad 1us
Dico pmitto de quo bene, & habere spes acceptas ab aliquibus obtis n ta
&. Dico: ab oibus obtis: pro obtis spialibus existentibus et pientia
intui Angi accipiet ango spes ab ipsis obtis, nisi prius Deus speciem in-
fio, q illi 2. obtis, de quibus diximus n pcc producere spes per in-
fusionem proveniente a Deo. &

69 Ad 2us omissa mari de quo mag p
ias accipere ab obtis, si ista sint spialia et approximata Anno da
alicui: omissimus: nam in longe anytz spes deveniant d naltz Angos
cut Calor ioni, sicut frigitas aquae, Certum est de illi d naltz
quo tm devicton Constat; Ad 3us Dico ant de quo bene, frustra
recurrit ad Cas 1as pro infusioe specierum aliquorum obtorum, Dico: cuj obto
no: Absio d stat pro ang. &

Sectio 4a

An vnus Angelus spes habeat vliores, quam alius Angelus?

70 Nomine spei Maioris, minus ve vtilioris idea qua pla pauciora
obta repret, n quidem d fuz, et 2us aliquas rang vles de singularis pro-
dictae et dicte obta singula in parlari repetando, spes, v. g. quae se
tendat, ad repetandos totus spes horum collective, spes vniversalis
est, at universalior erit spes quae simul totus collectionis horum et totius

equores repet; e

Quaeritur 3. An angeli, quo perfectiores, eo habeant species universaliores = Ante resolutionem suppono, non implicare species universales, per quas Deus univocam angeli plura obiecta distincte cognoscat; ita D. Thomas q. 55. articulo 3. Ratio est quia non repugnat, Angelum per univocam cognitionem cognoscere plura, quia sicut cognitio repraesentat formaliter, ita species intentionalis repraesentat virtualiter obiectum. 2a ratio: quia ex hoc non sequitur implicatio aliqua ergo = Suppono 2o species eo esse perfectiores quo universaliores, v.g. quae repraesentat homines et leones simul magis perfecta est quam duae, quarum una solos homines, alia solos leones, perfectiorem simpliciorem et plurium repraesentativa quam quaelibet aliarum. his suppositis

21 Dico 1o. angeli unum esse speciebus universali bus, probatur quia non repugnat, Angelum habere species universales intelligere, ut constat ex n. 20; eo ipso eis debent dari: tum quia non sunt multiplicanda entia sine necessitate; tum quia non sunt fecunda per plura quae possunt fieri per pauciora; tum quia est modus perfectior intelligendi; tum quia carerent Angeli substantiae spirituales, perfectiores quam homines, hominibus imperfectiori; et in aliis quae per species singulares, singula intelligere: ergo

22 Dico 2o. qualiter est per se loquendo, Angeli quo perfectiores eo universalioribus et paucioribus utuntur speciebus, probatur quia Angelis quo perfectiores, eo perfectiores infundit Deus species. Cum angelorum perfectio quae sit substantia et capacitas intellectualis, maxime sitas in virtute intelligendi, quo perfectior substantia in Angelo, eo perfectior complementum virtutis suae intellectualis debet, quod complementum est species: ergo quae Angeli supremae hierarchiae speciem habent comprehensivam omnium quae ipsi inferiora Angeli v.g. 2ae hierarchiae habent species comprehensivas suorum superiorum et ita de Angelis infimae hierarchiae. Atqui quo universalior, eo est perfectior ut constat ex n. 20 ergo =

23 Confirmatur quia Deus donat supernaturalia in perfectione Angelorum admensuram perfectionis naturalis illorum, et dona naturalia qualia sunt species: ergo = 2a quia Deus summe intellectibus suis cognoscendi habet perfectissimum universalissimumque et perfectissimum et simplicissimum, omnes intellectus creati, qui tales sunt per participationem divini intellectionis, quo perfectiores sunt, et Deo proximiores, eo magis de modo cognoscendi divini participare debent, et per species universaliores intelligere = Hinc inferes (quod hoc fiere in cognitione inter angelos

hierarchiae primae

sg. illigere oa, de hierarc. per duplex, 3.3 per triplices nas sp. sequeretur per foys sub tales Angorum, cum eorum dimensuratio de hierarc. e supma, in suff. sg. unicaoey repraina e perfectissima: g. = Nota tm Ango v. herarc. per eas unicas sp. oa sibi equalia et inferiora cognoscere; Ango t. per unas sg. sibi equalia, et inferiora cognoscere; per alteras tm sibi superiora Ango v. 3. per v. sibi inferiora, per 2. sibi equalia, per 3. sibi superiora, quo pacto equa proportio servatur in subtilis Angelorum perfectiones, et acciales specierum. &c

Sectio. 5.a

E Argumentis respondetur.

14. 1.m 9.a, v. 3 delucres si ang. illigerent per sp. universales, illigerent imperfecte, cognoscerent per obta confuse, non clare, qui per ea cognoscunt, de fo: g. = 9 frat; nas illigere per sp. universale, cognoscere nas universaly, dita cognoscere e obscure cognoscere; g. = Noans obcranes positas n. 10; = Ad 9 fraones nat mar; per bz eandy ranes: sp. tanc dicit universaly, per bz extensiones, ad plaobta, quy clare in parlari repranda, 9.a ponit 9 sp. parlari, in q. ista tantu repntat obuy. &c

15 2. 3. sp. specificantur ab obto; q. repnat, i ymd sup relaoni tro, relao specificadetio, q. valide perpicit, de obtaqui per taly sp. Ang illigit, in plaimo valide uisa; g. = Disquomas, specifat extrica et 9 notatiue, 9 do: intrin et 9 triuic, no: et decisa meri, no loas; n e implat, q. d uniget inddividz specificati plasint, enadiq. ta specificatina ea, quorum collectio fiat unu ady. specifatibus, ut p. in volunte, que lt unica poa specifat ab amore et odio; in illec qui specifat ab assu disug; cbz sp. dispos. &c

16 3.3 N. taly sp. ut universaly in Ango sequiredittur simul cognoscere oa obta pillar repntata, v. q. derane sp. e detrare intus ad unuz obny: per alio cognoscere

2° quia supra talis ss: ultimando nihil, quod detrare illum possit ad unum potius obiectum quam aliud cognoscendum, cum neque dictamen rationis cognoscit simul omnia obiecta, sed sub communi repraesentatione, nam angeli supremi cognoscent unum in dividuum essent, non eo ipso tenetur cognoscere simul omnia alia obiecta, quae sunt innumera: 3° = confirmatur: si ita, angeli ut illi, v.g. repraesentatione et quae hoc et ergo inter intelligibilis erunt idem, quod est absurdum: Neque hoc repraesentaretur ergo, et ergo ut hoc, nam ss; in quo repraesentatio is et ut repraesentatur... et c d. Unde et fieret, hoc et equalia dependentione derivare cognoscit... illa ss: nam quia si idem uni 3° inter intelligibilis idem inter se inter intelligibile, dico ergo erunt idem inter intelligibili, cum ss dictamen ss; illi prius ss repraesentatio, nam ss, et obiectum inter intelligibilis idem: 8. &c

35 Retinendo mas ad 1am eius rationem dico detrare ss: esse detrare intus ad unum obiectum ex alio non tantum obiecto absolute, et ita generaliter voluntate, aliud sub ordinatione ad illam, generis quam stetque ss; in quo 2°, non detraret rationis accedens ad obiecta quorum ss est, dico adhuc modo ad illa ex ut applicat voluntas = Ad 2am rationem nego propositionem, quae ex tota voluntas angeli, quae ultimo detrat... licet ss illam vlis ... adunius obiectum cognoscendum, ex alio decurrat, cum ex intus angeli cognitionem mateiss; illi confuse tamen ea cognoscat obiecta, quorum ss est, a sua confusa et indirecta cognitione illorum, ex voluntas angeli dirigi ut velit intimate cognoscere potius hoc obiectum quam aliud et adeo generali cognitionem applicare ss 2us quod tantum est repraesentatio illius.

38 Ad confirmationem nego antecedens: Ad rationem dico mas quae in eadem uni 3°, &c, si tale 3us est, non solum ratione, et virtualiter unum modo, etsi sit virtualiter multiplex, Nego: dico quod et mes ... et ergo erunt idem inter intelligibili, cum ss dicta ss; 2us eandem virtualitatem illius: non: 2us diversas virtualitates illius; debo, ss; illi quae est ... simplex et indivisibilis, qualis inter tamen repraesentatio est virtualiter multiplex ... licet ss; quod obiecta repraesentata, unde 2us quod est repraesentatio unius, non est repraesentatio alterius, quod modo minus est eiusdem extrema quae identificant cum illo non eo ipso identificant inter se, ut patet in cognitione indivisibili ... quae simul cognoscit. Pro et ergo v.g. visibile Pro et ergo inter intelligibili identificentur cum tali cognitione (cognitio et obiectum ... intentionaliter idem)

D. quia antequam voluntas se detrat ad hoc ... plandum potius illo, ... habeo intentum, ... intus ... cognoscit ... et volitum &c. dicas quod ... spei repraesentante uni ... obiectum est detrare intus ad illud potius alio modo, ex ... spei quae ... repraesentat non: hec spes detrat unius in ... ad unum obiectum ... alium ... obiectum ... ad ... bit, quoad ... et ... licet ... ... postea ... locum ... voluntas. ut ... ad 2. ...

naz ideo Pr.g et ~~ho~~ Cog inee illibili idemtifant in se q. qua tz Coptio, quia est rec simplex, e virtualitz duplex alia s. illica pr. alia equi. &c.

79 4uz. D.a 7az Oeluones Angi Suprmi veassi Cogitatum obtaoa, deles Andi illis Superiores qui si poles veassi Cogcerent ad oa obta: R = Ofraonaz obtaoa existentia simpl. d Angi potz tam perfectiores q. m imperfectiores existentibg sunt infimi R = Icerz pmz dsbuo Ceru. g Angi nonqua perfectiores si universalioribg Vtuntr Spebg Impfaraone facta, inz antiq existenteis et polas, inz Angos existentes, et pertinentes adhuc universum, no = add fraonez Ido totus nil q. d.a no, qui solus loquimur de Angz existentibg, p n implat dari Subs intellectualis inequalitz perfectas si bg tm equi vtibg vtentes; q. a itan. d. int existentes Angi, ps t ex rane Icluonz. &c.

80 5uz. n. si multiplande Entates &c. dnullae necessitas multiplare in angz Spec magz l minus perfectas et universales, dnbg duenire possunt, Spec equeuniversales R = Mir ps r q. a ut vnus excedat alterius in perfectione n requit q. d illud inoibg pratz excedat, ut ps in hoc excedente equm qui illus excedat in poa visiva auditiva &c. d.t Angi Superiores excedant inferiores quillos inalis pratz excedere R = I marinomez, ad praonz dispuo maris; inoibg pratz pse nd subordinatz, Ido: insibg pratz pse subordinatz no: prata subordinata pse ea s. quz a subto exiount inordine ad detrat effus illig; p s n subordinata ea s. quz quomo libet reglatim to diversis efibg deserviunt necg se ordinant ex exigentia su (?), ad aliquz detratz eff illig, bene, q. pt ho excedere eqs l albillo ex cedat in poa visiva ctta eq.d potentias suis, vnaqaq q ad diversa eff. ordinat ad vsionez silicet audionez; & atq q n pst excedere hoc inpoa, ag heris in indicativa (?) q. a hecoa ordinant pse ad discursus cuiq i inter pax eqi. Cuz Angs Angz excedens ablucillus deuiat excedere, invanei illiens aliquo ad effus cogitionz, inordine ad

quez effus subordinat

esse hu[iu]s int[er] eu[m] Universalitas Sg[i]. sitq[ue] in Ang[elo] Ex[is]ten[tia], ob adexcessu[m] Substantiale illoru[m] intrane illigendi sequi dicuat [per]feo inuniuorsalite Sg[i]. &

Sectio. 6.[a]

De loquutione Angeloru[m]

81 Argo inz[i]sa, et Cu[m] hab[eat] loq[ui] Certu[m] e[st]; V3 ad Coritor. si lin[gu]is Angeloru[m] Loquar, ca[ret] et Loquutos fuisse, Cu[m] Abrahau, Cu[m] Tobia, Cu[m] V[irgin]e Maria testat[ur] Scrip[tur]a: unde ad quest[ionem], Supp[onitu]r hic solu[m] loqui de loq[uti]one angeloru[m] de se, q[uae] in al[i]q[uo] illi[us] loquo ... sat[is] scholi docent, Ang[elu]m Cu[m] Ang[el]o loqui p[ro]ducendo Dmtu[m] mentale, seu s[pecie]m ex[pre]ssa[m] in audiente, hunc q[ue] audiente recipiendo et illi[c]endo, p[er] Dmtu[m] insi[m]p[er] ductu[m]; Ad[huc] plicet tamen nu[m] de facto nullu[m]; vivit s[ic] p[er] au[tem] vitale, ab alio ... ductu[m]; d[icitur] Dmtu[m] ille mentale, seu s[pecie]s ex[pre]ssa q[ua]m ang[elus] audiens illigit Conc[eptu]m loq[uen]tis, e[st] au[tem] vitale; [si] illu[m] illigit in au[dien]t[e] et vivit intentionale: &. Dices: Ang[elus] loque[n]s e[st] agens potens p[ro]ducere eff[ectu]m, in quo, cu[m] s[it] subiecto Capaci: [er]g[o]. Resp[ondeo]: e[st] agens potens p[ro]ducere Conc[ep]tu[m] mentale in se ipso, n[on] v[er]o in alio: na[m] Cu[m] nalu[m] loquendo, o[mn]is op[erati]o vitalis [es]t actio immanens, neq[ue] n[isi] in audiente a quo p[ro]ducit[ur], recipi; Cu[m] ergo Ang[elus] alii loq[uen]do sol[us] n[on] p[otes]t in illu[m] Dmtu[m] mentale p[ro]ducere &

82 ... 2[a] sa[ent]e Comi[n]tonu[m] aserens, ang[elu]m loqui Cu[m] Ang[el]o, p[er] ordine p[er] ip[su]m Dmtu[m] alog[ui] ad audientes = displicet: na[m] tale ordinat[io] nil[ec] nisi voltas qua Ang[elus] loqui vult, Sicu[t] Dmtu[m] p[er]cipi ab audiente d[ic]ta ... voltas, neq[ue] e[st] loquu[tio] &. Mir[um] q[uod] na[m] loquo e[st] ea q[ua] ... audiens p[er]cipit Dmtu[m] loquentis, d[ic]ti p[er] dictu[m], solig[ue] volt[as] audiens n[on] p[er]cipit Dmtu[m] loq[uen]tis: [er]g[o]. Mir[um] q[uod] q[uasi] audientis p[er]cipere Con[ceptu]m loq[uen]tis: ~~[illegible]~~, e[st] audientis in se ipso op[er]ari actiones de Con[ceptu] loq[uen]tis, d[ic]t[u]m nullu[m] agens p[otes]t op[er]ari sic, e[st] [in] al[i]quo, ex in Solig volunt[ate] alterig; nisi huic subordinatu[m] ... in op[er]ando, qualit[er] n[on] e[st] Ung ang[elus] d[ic]tu alteri[us]: &. Dices: ... tal[is] volunt[as], Dmtu[m] loq[uen]tis alioq[ui] iuri[s] p[ri]vati, fieri iuri[s] publici, qua[m] p[otes]t posse ... loq[u]i ab ang[el]o audiente =

idest ut q[ui]d. Grand. in 1. p. Comm. in 3. D. 4. art. q. 57. 0. the ... 5. D. y. 1. sect. 3. explet. phocq[ue] super adimtioz se ductio ... velit vitas aliqu[am] illi manifestare. unde ad arguta 2[a] hanc ... doctrina Gran. ... n[on] s[ol]e voltas d[e] conversio ... ter ... applicatio ut ... D.th. 1. p. q. 106. art. 2. unde ... q[uo]d ... va e[ss]et sequeret ... in ... suprema Ang[e]l[us] loqui ... n[on] sint multandentas, q[ua] hoc ip[s]o q[ue] ... manifestatio ... illor ... illu[m] nunabit, ... sequit[ur] ex volt[ate] diversio, q[ua] n[on] ... exercitio ut in ... Gran. d[is]p. seq. sect. 1. in med. =

Dᵃ, Ctm: nā q̃ p̃ dictaz volbez, Comuniz Cuadere iuriz publi
cā, f ordinē nalē, qualitē antea, f Drynt q̃r Tantuz ii
ipsa volunte, f in alio ab illa dz̃to? Si Vuz idē arou
cedduit: si Vuz g ineo, aq̃ dicta voltr loqz, loqz̃, q̃r
q̃r, Ctn inuolunte = idē qᵈ resultat, n̄ p̄test aliqᵈ mo
rale, qᵃ impotē, qᵈ ex aliquo tantuz moralē resul
tante inando loqz dependeat ut ad dionē, Caz dictio fia
Cotionē, de tali Dmtu in ang° audiente: ea ē fica in q̃
dicto solē p̄t dependere a ddione fica, n̄ v° a morali: &c
83 3ᵃ, sae, Patre Sua. aserens loqui, p̃
ductionē Spi impte Ct Dmtuz loquentē, ab ipso, silicet
Comtuz ductum in ang° audiente, p̄ qm Spm istellecti
Cotionē Dmtē loquentē = Dis plicet, naz ang° qᵈ loqui
libera loquit, Cuz potuerit n̄ loqui, d Dmtē loquen
narie p̄ducit Spm, Spēs narie p̄cedit ab obto Cuiq̃
ē = Dices Spm Dmtē n̄ narie p̄cedere ab illo, d libe
sundepenz a volte saltē p̄missiua loqz = Dᵃ, Ctm qᵈ
ē reliqua obta ~~n~~ Crata nullū āē, Cuiq̃ Spi p̄
ductio dependeat a p̄missione voltz: oēs independentē
illa p̄cedunt a suiz obtz, o nec Spu, Dmtē Angi. &c
84 4ᵃ, sa. P. Ari. feri angz loq p̄ p̄ du
ctionē Spi impsz, Dmtē loqz immissa a Deo in audiente
gelo, p̄ suza volte loqz manifestandi suuz Dmtuz aud
enti, displet qᵈ talē mo manifestandi Dmtuz, n̄ ē p̄
loqui Angi, n̄ solē ille p̄ p̄ se loquit alteri, q̄ p̄ duci
verbuz, qᵈ Cotuz a baudiente, ducit hunc in notitiā Dmi
loqz, Cō, ᵃ hanc saz Ang° loquens, n̄ p̄duceret tale
ipse Ang° loquens, n̄ ē p̄ ducens Spm talē impsz, d Du
ne loquens p̄ducit Spm Cxpsaz, d audiens: loquens
solē p̄ducit voltionē manifestandi p̄ius Dmtuz, quā
voluntas n̄ ē verbuz, d voluntas faciendi vbuz: &c

Confirmatur quia non dicimus ad Deum recurrere, quando possumus invenire causas creatas de loquutione Angelorum, sed etiam causas creatas ut infra dicemus: — 2° quia concessa hanc causam Deus esset qui solus quaeret solus, in eis solus est qui loquitur, quia producit loquutionem: — &c.

85 Suppono quod Angelus de facto loqui cum Angelis signis vocalibus, et scriptis, qui vulgo dicunt Ipse ut proprios conceptus manifestent aliis, nam loqui cum alio est producere signa manifestativa propriorum conceptuum, posita intentione manifestandi illos, et signum usque manifestativa ex suo vel altero impositione conceptuum mentalium et hic sola possunt fabricare et fieri ab Angelo, sive in aere sive in papyro — Nota tamen talem loquutionem esse cum Angelis, et hominibus. 2° quod talis loquutiones Angelos non posse loqui si essent tantum fuissent creati a Deo, Si essent in spatio imaginario, in utroque casu non essent materialia signa quibus uti possent; 3° quod tales loquutiones supponere Angelum loqui cum Angelo secreto aliis non audientibus Angelis, sicut patet in hominibus manifestantibus per signa vocalia suos conceptus qui eo ipso a reliquis praesentibus audiuntur. &c.

86 Dico 1° Angelum per signa sensibilia producta ab Angelo loquente in audiente producit loqui, quod probatur, si Angelus conceptus per eius loquentis signum signa, ut sunt producta ab Angelo, ex intentione alteri manifestandi proprios conceptus, est talis loquutio, ut a peritiori ab alio, si in quo producunt, si talis audio ita Vazquez, hic D. 211, Cap. 4° Complutenses, et plures alii, Probatur quod signum usque non simpliciter ipse imitari et ex gratia signa si pure spiritualia obiectorum, de angelis producendo signum signa in alio, cum eo loquitur, per eam manifestavit proprios conceptus: — Confirmatur: nam talis modus manifestandi alteri proprios conceptus est omnium perfectior loquutio, locutio est nullatenus perfectior quam per ostentionem signum manifestativum propriis conceptibus: — 2° nam homines per se loquuntur, ex eo quod producant signa materialia propriis conceptus manifestativa ut si habentur scripta, & eo quod signum notae sint signa manifestativa conceptuum et eis utuntur homines ad intrinsecos suos conceptus manifestandos alteri: — Dices hoc quare signum locutionis non implicare, non vero talem esse de facto — Dico quod causam dari de facto

probat signum

implicao, ut Conuincta Cum eo, quod modus iste loquendi sit primo
Contra deducens Angelos, Cum nobis Constet angelos per se loqui in
loquutionibus possibus, ea deciden da illa est, quae perfectior sit, magis
dans loquentis propria. &c.

8) Nota talia signa posse naturalia esse, et ad placitum imposita; adeo ut angeli possint inter se diversari, Cum ipse est Deus talium Signorum, notitiam et eorum significationes infundere ab initio suae Creationis, ne angeli sint quasi Muti, Cum plenam notitiam eorum Significationum haberent = 2° per eiusmodi Signa non fit Angelum loqui Cum angelis longe distantibus, quia Cum talis loquutio sit actio, et agens non possit operari naturaliter in distantiam, sit ut non possit quis Cum distantibus, ibique instituquo voluerit ad loquendum = 3° potest angelus loqui Cum Angelo Secreto per haec Signa, nam illa sola percipiunt ab eo in quo producuntur, quod non dent omnibus species, horum Signorum sicut nec Secretorum Cordis, nam si licet ad perfectionem Reipublicae Angelicae spectat Celare posse unumquemque Secretum suum, itaque spectat quod eidem ad modum loquendi, quo singuli eius Cives possint Secreto loqui
4° per eiusmodi Signa posse Angelum Angelo Mentiri, si producat in audiente Signum dumtaxat, quem loquens non habet mentitur ... Deo
signinalis non esse regrare, quod reuera ... utique in visu degrantis
letitiam, quam multies non est utique in ... : vedente, nec de
sionta ad placitum quod non dicit Connexionem Cum significari ut exemplum
in musce Pig, hoc illo indum est de demonibus et de angelis perdendo ab statu beatitudinis in quo non possunt mentiri = 5° Sancti PP., dicentes Angelos loqui per intus solum intendunt eos non loqui sicut loquuntur homines per partes Corporeas instrumenta Malitiorum et Linguae, deo per partes Spirituales, quas altero Cum illectuale diffundit = 6
omnes illuminationes esse loquutiones non tamen e diverso illuminatio est locutio a Supernalibus praecisse = Tamen ibi locutionem in vocem, unde sicut
cuo est interna ita et vocem et externam similiter vocem quod ... quam si ...
quid, tunc interna est quae producit Vocem Mentalem ..., 2° ali loquitur
tunc ipso alia potentia est quae producit Vocem externam Vnde ...

ipso quod angelus

externe loquatur cum altero debet in illo illationem, qua ipsum intrinsece producere, qualem producit quando secum loquitur, debet sufficit, si producat in illo per dicta signa externa, et ista procedant ab alia propria angeli dicta, scilicet, virtualiter distincta ab ipsa propria productiva locutionis, quae propria, de qua fiunt non est signum. &c

Quaestio. 7.a
An Angeli, Deum necessario ament attento illorum statu naturali.
Sectio. 1.a
Respondetur quaestioni negative.

88 Primo, solum bonum infinitum et clare visum necessitat ad sui amorem quoad exercitium, et nec Deus nec angelus est bonum infinitum, est solum abstractive cognitum, et non clare: ergo. Probatur 2.o Angelus nequeat se suspendere ab actione omnium, et singulorum obiectorum; vage et indeterminate, potest tamen cessare ab actione huius, et illius determinate, se applicando ad alia obiecta, unde potest cessare ab actione sui, et Dei, hoc ipso, potest cessare ab amore sui et Dei, nam bonum in cognitum non amatur; nihil volitum quin praecognitum: ergo &c. — Dixit vastamquam certum Suarez. tom. in quaest. 88. art. 7. disp. 1. in principio ait quod Bellarminus quasi ex opinione fere a nemine negari.

89 Dices: sub nulla ratione mali degradari potest, et nulla ratio boni est in omissione amoris Dei reperitur: ergo necessario amat Deum = admisso antecedente distinguo consequens: necessario necessitate specificationis, concedo: necessitate quoad exercitium; seu contradictionis nego, bonum sub nulla ratione mali ergo, et unde quamquam, ut bonum non potest odio haberi, atque potest non amari, per suspensionem, scilicet, amoris erga illud, solum id quod infinite bonum et clare visum necessitat voluntatem ad amorem exhibendum. &c

90 Dices 2.o angelus se cognoscit necessario quoad exercitium; eo ipso necessario, quoad exercitium amat, operatio voluntatis proportionatur operationi intellectus a qua dirigitur: ergo = Contra quia licet angelus se semper necessario cognoscit, vult necessario se semper cognoscere, quod est necessario semper amare: ergo = nam quod ut diximus numero 4.o

Angelus se cognoscit libere

quo ad exercitium. hinc non sequitur ang. dfraonz. comissam ari, nandomq; et ani dfraonz, qa ex eo q. angelus necessario quoad exercitium cogscat, non sequitur eadem necessitate amare, qa illectus ē p[er] ea naria et voluntas libera, et ideo non tamen intq, solum ē dirigere in aut volt, non u. inaut. obiectum, ut si ipsa uelit, actuali directione intq vtad amandum illud secus si non uelit.

91 Dices 3.° Angelus se comprehendendo

q. Cogs: qa ex comprehensione, sui resultat in angelo iudicium practicum; quo iudicat, se nario amandum: ergo — Dcesso anti, nolcas, et an probaonz, solum q ex tali comprehensione resultat in angelo iudicium speculatiuum, quo iudicat se p. alijs dignum ē amore sui ceterz parib. q. iudicium dicit practicum. non qa ex illo nario sequatur amor, d. q. sufficiens ē, ad dirigendam voltz angeli, ut eliciat amorem liberum sui, dignamq; e intuale comprehenso volti obiectum qd hic et nunc amabile non conceditur, cum actuali amore illig, cum adhuc voltas ... neat, a se ipsa detrahibilis, ad amorem, ultimae deerao volz, ut in aut 2.us erumpat ab ipsa volte ... se libe detrahente q ... obiectum propositum, non ē summe bonum et a clare visum. &

92 Dices 4.° om volio quo in ango fundatur in ... amore sui, tam q.m in ... opere volti ana detrata, ... amicauiliaquas ... ad alium, viuunt ex amicauilibus affecti ...

q. Neans; qa sicut cognitio angeli de se ipso ... intuali operatio ... nec. volio sui ... voliones; ad illud ex iomate dic, qd ... accidit, pr... volibus prig amare se ipsum libe tamq.m alia ... tremas se amare, ex quo ad summum sequitur, ... ang. voliones ... versari, erga se ipsum. &

Sectio. 2.a

V. Angeli potuerint peccare in i.° suae creationis insti...

93. Affirmo cum Hugo, hic D. 11, cap. 5. § 7. de d. de g. 3. S. 3. et fuit constitutus requisitum pro Angelo, ad peccandum habuit iste 1° instanti, fuit illa voluntas libera, indiferens, et ex parte Dei concursus et ipsius eque paratus, eadem ca quando cum quo subiectum requisitum, et dolioribus ad operandum, potest idem operari, idem manens idem semper est aptum facere idem, 3. maxime non variis status Angeli, tota deficia est solum penes instantia 1a et 2a, et existentia Angeli, et hec tota accitatis est in oratione ad libertatem operandi voluntatis Angelice, cum actio huius instantanea tota sit et existit in uno instanti 3. &c.

94 Primo non si Angelus in instanti creationis, non amaret bonum honestum et amaret delectabile inhonestum, 1° instanti peccaret peccatum est amare delectabile inhonestum, deinde 1° instanti potuit Angelus &c. Iner quia ad 1am. maiorem probatur non solum bonum infinitum clare visum necessitat ad sui amorem, dum angelus in illo instanti non vidit bonum infinitum, non si itaque fuisset beatus: 3. Minor eadem probatur quia ad 2am. probatur non ~~quo~~ quo ties in volte, non exit amor boni honesti, potest in ea dari amor inhonesti delectabilis, ut patet in voluntate nostra, deinde in instanti potuit vel cum Angeli non exite amor boni honesti, 3 &c.

95 Dices Angelus non potuit 1° instanti non potuisse non amare se ad Deum ut auctorem naturae. Deus autem ut auctorem, bonum est honestum unde neque Angelus potuit 1° instanti non amare bonum honestum, Distinguo tamen 1°. non Angelus non fuit necessitatus quoad exercitium ad amandum se et Deum ut constat, si ante. Distinguo 2°. quia apud ~~vos~~ vos cum amor Dei ut auctoris naturae est, nam quoad exercitium Angelo, omnibus instantibus erit angelus cum tali amore, et tamen reliquis instantibus potest peccare; 3 ~~...~~ sed 1°. sine nullo, dici salvari potest, disparitas peccandi cum amore Dei, instanti 1° salvari potest et 1°.

96 Dices 2°. Angelus in 1° instanti, posse bonum honestum amare libere, licet tamen distinctionem, hoc est talis amare posse bonum honestum, ut potuerit se a tali amore suspendere, non vis libertate libertate contrarietatis, hoc est non posse elicere cum probum amorem, erga bonum inhonestum et odio ~~...~~ sequendum honestum bonum; ~~...~~ licet beati in patria bonum honestum amant

libere tantum

quo ad Exercitium, non vero quoad Specificationem: Secus si posssent peccare de d. 2.° V. quia nullum est asignabile Caput, unde cognitionem impotentia ad peccandum illis proveniat Cum talesit in Christo Domino. Ratione unionis hipostaticae, B. in V. ratione Confirmationis in gratia, et in ineatis ratione visionis Dei; ergo cognitionem impotentia peccandi, nil horum reperitur in angelo: ergo &c.

97) D. 2.° quod Libertas D. dilectionis quam habuit Angelus in 1.° instanti sufficiens erat ut potuerit peccare: quod probatur quia potuit Deus illi imponuisse liminere posse in illo 1.° instanti, praeceptum aliquod probum, ad exercendo Angelus libertatem D. dilectionis potuit transgredi praeceptum non Credendo, misterium aliquod, illud praeceptum: ergo = Reb. Angelus in 1.° instanti, quando non habere potuisset Libertatem D. dilectionis seu omisionis honestae operationis, non praeceptum potuisse, habere Libertatem D. dilectionis seu omisionis, operis praecepti = D. D. quod Angelus in 1.° instanti potuit, mereri adimplendo opus praeceptum adimplendo illud libere aliqua libertate, requisita ad meritum et ad formalem obedientiam praecepto = D. 2.° et rogo quare Angelus in 1.° instanti habere non potuit eiusmodi libertatem Circa opus praeceptum? Respondeatur, quia est implicatio in illo 1.° instanti quam responsione Circulum ~~uitiosum~~ uitiosum. &c.

98 D. 2.° Angelus in 1.° suae Creationis instanti, habuit praeceptum diligendi Deum; finem supernalem, sequitur, in ea sua in illum re ferendi; in tali instanti, habuit plenum usum rationis, ergo; adversarii eo quod in 1.° instanti quoadamnos discretionis et usu addidissent Tenent, non alia ratione nisi quia perfectum in caput tunc habere usum rationis, ergo potuit Angelus in 1.° instanti si Deum non amare sic libere saltem D. dilectionis amavit illum: ergo potuit tunc peccare omitendo praeceptum amoris: omisio e amoris praeceptum, peccatum est. &c.

99. Reum Angelus in 1.° instanti, potuisse non amare in sensu diviso non tamen in sensu composito, quod sufficit ut libere amat quod potuerit peccare, sicut amans libere in au. 2.° libere

amat quia

in s u diviso amoris pst n amare, quamvis amare n posset

in s u d posito amoris = D. tamen, nam inde sequeretur Angelum

n libere amasse Deum, quia ille n potens in s u d n posse n amare

libere tamen amat, quia in s u diviso amare pst, in cuius potes

tate simpliciter, tollere id in cuius sensu d posito, neque n

amare: sic impedimentum n amandi ab illo libere ne

positum, auferibile ne que volte n e carig amoris pone

re divisas a b impedimento illius, et sic n libere amat

in s u diviso impedimenti; &. Nam intantum amans libere

elicit libere suum amorem, quia in s u diviso ab amore pst

n amare, s odio sequi, in quantum habere amorem s illum n

habere, absolute e in sua volte; d exercere preceptum impositum Angelo

diligendi Deum, n fuit in ablig voluntate, nec fuit auferibile

ab illo, dependens a sola D. volte: d Angelus sic po

nens amorem preceptum, libere n amat, s si amat libere e

quia in s u d n posse precepti, pst n amare et dicendo omissionem amo

ris, cum precepto est loens peccare.

100 Resp. 2°. Angelus posito d dicto precepto potui

sse n amare ex supposito ante, ideoque libere amasse quem n ex suppositione

quentis, quia n obstat ut libere amarit = D. nam solum illud e suppos

consequens, et n amans voltes q. provenit ab exercitio libero huius, ab eius

q. dextraone dependet, quid e indegens a decursu volts n e suppos loens illus;

d preceptum D. ex cuius necessitate voltas Angeli neque omittere amorem, e inde

pens ab exercitio libero volts Angeli. &. Et ad exemplo; intantum

volitas habens amorem ex necessitate solius dequenti dicitur n posse n

amare, in quantum amor ~~[illegible]~~ indefectibiliter cum caritate fuit, e ortum ab libo

exercitio volts: sic = esset singulariter influxus a Deo, independensque

a volte ista, rario necessitate ante, n posset n amare: sicut accidit in amo

re beatifico. quia cum d varig volte beati ex suppositione visionis Dei, quae

tamen visio eius n e libera, ideo nario simpliciter e beato, simul ex necessitate est

suppositione ante. &.

101 3°. Respondemus, Angelum in 1° instanti potuisse n amare Deum

ponendo d naonem amoris; n vero ponendo positionem amoris ubique

potuerit omittere, n potuisse peccare, pecco omissionis. = D. tamen n posset

n amare

ff privationes amoris, est, non posse amare supposito praecepto; posse vero non amare privationes amoris est; quae non amare secluso praecepto, (Sic ex principiis Adversariis,) Deinde Angelus in primo instanti potuit non amare, et supposito praecepto, qualiter potuit non amare, si nullum esset praeceptum: ergo. Minor probatur: nam positio, et ablatio praecepti per accens omnino habent, ad liberum amorem, cum praeceptum nec causa nec conditio requisita ad amorem; ergo sicut sine praecepto, potuit Angelus non amare, ita posito praecepto: etc. &c.

102 Dices: Angelum ex suppositione praecepti, potuisse omittere hunc illum amorem non posse potuisse omnes praeter mitere et abstinere non amando; cum id posset sine praecepto = Contra: quia positio praecepti, sive praecepti se habet per accens ad amorem: est quod ex terminis volunt, ab illa indifferens = Contra 2. nam eadem indifferentiae in Angelo, supposito praecepto, ac non posito: in utroque enim Angelus ponit Deus quamvis ut bonus infinitum obiectum tantum bonum; ubi est eadem indifferentia iudicii; ubi est libertas. Cum apud adversarios tota radix libertatis sola sit iudicii indifferentia: ergo distinguendo manet Angelus liber: ita ut posset non abire an amorem suspendere: ergo et supposito praecepto, et bene peccare peccato omissionis. &c.

Sectio 3.a

Solvuntur Argumenta

103 1.um Argumentum est: si Angelus peccaret, in primo instanti peccatum illud tribueretur Deo ut causae particulari illius; hoc impossibile: ergo. Maior probatur: primo opus incipiens cum est rei tribuitur causae primae: ergo Aristoteles 4. quia motus levium sursum, et gravium deorsum, tribuitur generanti corpus leve, et grave. 2. primus motus cordis, qui incipit cum anima, tribuitur et generanti animal = 3. si tibia nascatur curva, et incipiat claudicare, claudicatio huius tribuitur debilitati generantis, ratio omnium est, quia primo opus incipiens cum ipsa res, statimque ex esse tribuitur danti esse rei, et quia ille, qui dat formas, dat consequentia ad formas; ergo = Confirmatur quia opus causae, quae est ex praedictis inclinationis causa tribuitur danti esse causae, ut moveri deorsum in lapide; ergo primo opus incipiens cum esse causae est ex praedictis inclinationes; et dicitur per se illius; ergo tribuitur auctori, si in Angelo daretur peccatum in primo instanti hoc tribueretur auctori Angeli. Ratio quia Deus in primo instanti Angelo data non habet aliquam inclinationem ad peccatum nisi acceptam ab auctore ipsius

104. Obiicitur 2°. quia licet non quaecumque rei operatio incipiens cum esse rei tribuatur auctori rei; ut patet in v. calefactione ignis, quae tamen licet non auctori ignis tribuitur, at operatio illa incipiens cum esse rei, quae dicitur virtus originalis v. ad se movendum, et ad reliquas sui operationes eliciendas, est quae saltem tribuitur auctori rei; ut patet in v. motu cordis; qui non aliunde quam a generante tribuitur; de tali autem est v. operatio Angeli incipiens cum ipso Angelo: ergo &c. Obiicitur 3°. quia inuolte Angeli prior est esse naturalis, quam esse liberam: nam est, quod ad v.m est in unaquaque re: ergo prior est inuolte Angeli operatio naturalis, quam libera; et v. operatio Angeli, debet esse naturalis et necessaria quoad specificationem, licet libera autem solum, quod ad exercitium: et v. illius operatio quam possit ponere et non ponere ab ipso, non tamen ita post illas ponere, ut loco illius ponat aliam; hoc est habere liberam et quoad specificationem: ergo &c.

105 Ad argumentum respondetur negatam maiorem: ad operationes distinguo Angeli: v. operatio incipiens, et naturalis, concedo; libera, nego antecedens; unde ergo ad reliquum argumentum, exemplum illud si de operationibus naturalibus qualis motus gravium, et levium et cordis: dictiones et operationes rei naturalis oriuntur ab ipsa re; ut dictata ad illas et dictiones acceptas ab auctore rei, quae accipit ab ipso virtutem, naturali connexam cum operatione. At operationes liberae oriuntur ab ipsa re, se ipsam determinante, non v. determinata per aliud, unde verum est quod dat formam dat consequentia naturalia ad formam, non v. dat consequentia libere ad formam, et illa quae possunt sequi, et non sequi ad formam — omissis autem quae aliter solent; non est verum cum v. illuminatio et calefactio ignis huic non generanti tribuatur ut motus gravium et levium gravitati, et levitati et non generanti illa tribuitur; motus et cordis cum actio vitalis consequens ad principium intrinsecum; venit ab ipso corde cui tribuitur, non autem a generante, claudicatio et debilitas huius male dispositioni tribuitur: Nec obstat axioma: quod dat formam etc. quia in eo solum denotatur dantem immateriales formas, dare materialia ad formam, hoc est dare eas, dantem eam ad illas. &c.

106 Ad 1um Distinctiones, distinguo maiorem: v. operatio cum sit naturalis, concedo: libera; nego, quia cum calefactiva, quantascumque habeat inclinationes, ad suum posse, habeat plenum dominium in suas operationes; et potest liberum hanc, vel illam, ponere vel omittere in quamcumque, operationes creaturae

potentiae, a se ipsa

het et idea Cas lib. opas tribuitur non ut auctorem, nisi im[illegible]
sicut mate, quatenus ponenti Cas operationis indifferentes, in quo da[illegible]
peccatum potest tribui sive Deo; quod est, Deum esse auctorem; L Cas[illegible]
larum auctorum, et Cas parlarum pecci, quia voltas creata [illegible]
2us 3 Deus supra marz, sicut quod non omnes operationes incipientes cuius[illegible]
veri, tribuant generanti illas; dicitur propterea, atque illa inci[illegible]
piens cuius esse veri dicitur sive talis non sit, omitto, sive talis est, n[illegible]
opas quamvis incipiat, cuius esse veri, sitque calidarum operationum; [illegible]
vitalis est, convenit non generante, primum ut vitale, da b. to: n[illegible]
ex veneritalis het, convenire a primo intrinseco sui; se move[illegible]
ff. tales operationes: 2o potest veri omissa mari nando me; nam [illegible]
opas andi, quecumque illas incipiens cuius esse andi; non est primum[illegible]
L Cas se veliquarum ut supra dixi; et si [illegible]

40) Ad 3am Operationis: dico anti: involte andi prior[illegible]
Dt, priorite in subsistendi loa; dao: priorite temporis, no: d[illegible]
quo valet, e liberus: e liberus: quod ena, hoc est primum operationis; [illegible]
tam bene valet: ena; quod e liberus, unde non infert, quod in o[illegible]
nibus, cuiuscumque primum libere prius esse debeat tempore, o[illegible]
naria, quam libera: potest namque primum liberus in quo cum[illegible]
instanti, quo debeat, requisita ad operandum ponere operationes [illegible]
beras; cuius v. Cum coexistentis instanti, ita seu voltas andi h[illegible]
buerit posuit, tunc operationes liberas; cuius solo ponere. [illegible]

40.8 2us Arguitur: voltas neque potest pecare, nisi applicans
se ad actum pecci; istud actio est voltaria; et ita indigens applicatione
alia; et hec neque se aplare, in 1o instanti sui coexistentis ad ullum [illegible]
merito. Ex Ansel. de Cu diaboli Cap. 12, tAnte 1us aut[illegible]
voltas se aplare ad volendum aliquid, quod neque potest se ipsas aplare: i[illegible]
diget aplatione alterius, sicut Dei aquo recipit iactum; quo v[illegible]
velle aliud: quod est Argumentum probat; in 1o instanti non posse pecare
nam si tunc pecaret, peccatum esset Dei; ut auctoris parlaris illi[illegible]
in tantum Angelus pecaret in 2o instanti, quod prius aplaret a Deo[illegible]
applicatione aut ea ipsa, cuius ut a solo Deo: ipsi esset tribuen[illegible]
ut Cas parlari et [illegible] bens tempori imputaret peccatum. [illegible]

itaque illud intelligo ante ly. actus, hoc est ante actum intrinsecum: et a illo nil volentis. Si ad ante ly. actum voltas loqueretur v. imperfecte peccatum in imperium quia ante ly actum voltas non voltas se aplare ad volendum aliquid et voltas quo ipso nos actum aliquid vult, ut ad ipsi patent quod ad quem hic dicitur alius pro dicere et hunc alius. X.

109 Re ad 3 dym quando meus voluntas etiam, nisi applicandose, applicatione distincta ab actu, prioritate solum naturae; praecedente illum; sed applicatione indistincta ab actu: 2do: applicatione realiter distincta et praecedente actu: non: distinguo etiam maius: neque potest se applicare applicatione realiter distincta ab actu et praecedente illum; 2do: applicatione indistincta, sed solum prioritate naturae praecedente actum non: voluntas se efficaciter applicare ad actum; et feliciter ad actum liberum (et est se determinare per illum,) unde ipse est determinatio, et applicatio formalis voluntatis: sit manifestum; voluntas se determinare; per determinationem distinctam ab actu non requiritur; quod ista determinatio praecedat tempore actum: sed sufficit quod sit in eodem instanti reali; cum illo; cum quo cum concurrit; sed 2do praecedat solum natura et nullibi servet. Et

110 Ad illud Ansel. Veo cum sua. illum, cum dixit, voluntas ad 1um actum solum recepisse cum a Deo: loqui solum non de actu elicito deliberato, sed de actu innato voluntatis: prius innate appetentis bonum sibi commodum et utile; in sua, et quo actu indito a Deo in 1. instanti potuit, in eodem voluntas Angeli; se elicite determinare ad particulares volitiones, quas mallet = Reo 2o. cum Echoto; Anseli per 1um voluntatem Angeli non intelligere, 1um actum voluntatis, dispositiones volitionem propriam; sicut loquitur Enriq. intelligere 1m voluntatem habitualem non vero 1m actuale velle; quod verum est, nam in 1o instanti reali potuit Angelus, ad actus formales volitionis se determinare nisi recipiendo a solo Deo voluntates habituales; sive ipsas potentias volendi.

111 3um arguitur; actio creaturae neque potest esse in instanti: ergo = consequentia: in 1o instanti, in quo res producitur, neque operari, prius debet esse durat que productio Rei: quasi eius operatio: nam sequitur alias: operationes autem successive; nequeunt esse simul: ergo = Arguitur probatur Angelum non potuisse in 1o instanti operari, sive libere, sive necessario, quod est absurdum = Nego consequentiam: operari quaeque in instanti; cum non sit virtutum infusum; non est cum implicet creaturae rursus plures actiones creaturae instantaneas; quae non indigent mora temporis; ut fiant; quales sunt omnes actiones vitales: non deinde ans consequentiam; productio rei et eius operatio non sunt aeque per se successive; sed solum durationes nostra; quatenus sicut rei productio est requisitus ad operationem huius; quare possit esse in eodem instanti reali, sicut in ipso instanti, in quo producitur sol, illuminat, et calefacit; in 1. instanti, Angelus habens omnia requisita et principia ad operandum, potuit operari; et per consequens peccare. Et

112 §3. Argum: posse peccare in 1º instanti, est, in illo posse removere, ad actum peccatorum; de in 1º instanti nequit Angelus se movere ad actum. Et in vir quod nequit Angelus in 1º instanti posse se movere ad actum; deberet aliquo modo in actu, et non in pura potentia ad actum; et Angelus in 1º instanti in actu ante; de in pura potentia ad actum; aut est ad quem in 1º instanti Angelus se movere debet, 1º aut illius: Et [illegible] quod voluntas non se applicat ad actum peccati, nisi ex prævio dictamine; ad quod ipsa applicat intentum: quare quoad determinationem in dictaminibus ad quem applicat voluntas intentum, et in actibus ad quos se voltas ex prævio dictamine deveniendum est ad quod datur 1um dictamen, saltem; ad quem ipsa non se applicet, de applicetur ab alio: Et Cætera

113 Argumentum retorquetur: in merito Angelorum; quod habuerunt in instanti 1º, adversariorum: quod licet voluntas posse peccare, in 1º instanti deberi, est posse movere se ad actum meritorium, utriusque parte ratio; et paritas; respondeant quod dum removendo marcum argumenti; peccare (idem dic de merito) propterea quod non est voluntas se movere ad actum peccati in instanti in quo peccat, nam voluntas quod possit removere in se transire a privatione aut ad actum: cum quod in eodem instanti nequeat voltas in cum privatione actus, et actu; neque, sed possit in unico instanti movere ad actum sive peccati sive meriti. Et quod autem de facto; qui peccat, sed meretur se ita moveat ad actum peccati sive meriti; idem per accens ad transeundum peccati sive meriti; sicut ex eo quod quia peccat; sed meretur de facto fuerit in instanti ad peccatum; sed meritum sub privatione illius; præcedentia hac privatione per accens se habente; ut posito in illo, a principio temporis, possit removere sive movere in eodem actu sive meriti, sive demeriti; vide §. 4º instantium in quorum quolibet, vere mereretur, sive demereretur, sine omni motu in illis ad privationem ad meritum sive demeritum. Et Cætera

114 Solum quod requiritur ad peccatum, ad meritum, quod voltas possit ponere indifferenter peccatum in instanti; in quo peccat; hoc est quod talis in instanti in quo peccat; hoc est quod talis in instanti se determinarit ad peccatum ut a tactis omnibus præmissis; requisitis et additionibus sub quibus posuit; peccatum pro fuerit illud non ponere; hic dico falsum esse; non solum posse aliquem reducere de potentia ad actum; sive potius quam actum

quod

reductionem illius; et tota Angeli in 1. instanti peccans non est; in ipsa
causa adpeccatum; sequitur cum privatione peccati; et cum peccato
dicere impossibile est; et simul in causa peccati quia non destruit, immo
facit; ponatur cuius causa est; sicut voluntas Angeli peccantis desiderata
dispositio quae habent dispositionem ... in ipso indifferentem
ad peccatum et non peccatum; desiderata vero ... quod destituit suum cum ... habet
dilectionem ... est in causa peccati. etc.

115 Unde constat, voluntatem Angeli in 1. instanti posse
aliquam moveri adpeccatum per se efficienter et per peccatum ..., quatenus
ipsa quae ... in 1., aut in indifferens; et si vult causa peccati, quia
... voluntatem ad peccandum = Ad dispositionem non ... quia
aliquoties voluntas ... licet ... ex ... dictamine illecta
ad quod ipsa applicat illectum, et ... ipsam ... ex mera cognitione
nec boni nec mali, ad quam cognitionem voluntas non applicuit intus quod
... in illo resultat, ne aliquid ... in ... in dictamine
nostro, et applicantibus: nam absque ullo dictamine et imperio, voluntas
ipsa ex ... cognitione boni et mali ... ad ... se di...
traxit. etc.

116 Secundum neque est in voluntate peccatum, quando sit mala cognitio
in intellectu, de Angelis in 1. instanti neque habere malam cognitionem intellectus
... Mar... ex cognitione, in voluntate ... , nihil voluntatis quando
cognitum; et ex eo quod peccatum dicitur error, ut dicitur prover. 14:
Errant qui operantur malum, et est quia bonum non ... , dicit cognitum
movet voluntatem: Mir 1. ... quod cognitio Angeli habita in 1. instanti
debuit inmitti a Deo; de a Deo neque immitti mala cognitio: etc.

117 Distinguo maior, nisi sit in intellectu mala cognitio rela
tive, ... mala absolute ... No: relative tamquam mala cognitio
est, quae non est a debito bona, qualis est illa, quae si adesset non ...
inerit cum peccato ... eius cognitionem; quae habet cum ... cum non
est peccati quae dicitur cognitio ... cognitio vero mala absolute
... defectuosa; quae nullo habito ... ad aliam, ipsa ... se mala
est, qualis est ~~...~~ Error heresis, et ... intensa cognitio ...
... non est quoties voluntas peccat est in intellectu cognitio absolute
mala; ... peccans non solum ... ignorans, ... et ... de

tam iudicans

sicut p ferri deuere peccum hic et nunc aut honesto, sed nullus peccaret nisi in instanti vehementi cognitione allicientes illum in aum inhonestum; quod falsum est; cum homines saepe leviunt succumbunt tentationibus neque tamen peccatum est involvere, nisi fluit in intus cognitio mala relative, quia voluntas neque libere peccare sine omni cognitione; etc.

118 Ad 1.um maior probatione dico: est quidam connexio intellectus, et voluntatis; cum subordinatio tamen illius ad hanc: nam intellectu stante cognitione, absolute et intrinsece, non mala potest voluntas admittere peccatum — Ad 2.um dico: errorem esse convenire etiam voluntati quatenus errare dicitur obiectum qui deficit a regula sibi praefixa; voluntas quoties peccat deficiat a regula honesti; sed recte varia error dicitur esse aliis peccaminibus voluntatis, qui stare potest sine corr... defectu formali intellectus; peccatum est communiter dicitur ignorantia, et stultitia, non quia talis est sed sic intrinsece; cum ignorantia et stultitia formalis est obiectu intellectus; praesuppositive; sicut quod omne peccatum voluntatis praesupponit stultitiam formalem intellectus; denique dicitur stultitia, et error, quatenus oritur hic et nunc a cognitione equivalenter igno... ra, et stulta; quatenus per eas cognitiones operando: dicitur voluntas; ac si pateretur errorem formales circa bonum, quod praesequitur hic et nunc. etc.

119 Ad 3.um dico antecedens distinguo concedens, quod neque involvere peccatum sine cognitione mala relative; concedo: mala absolute, nego: mala relative cognitio praeceditur in illo quoties cunque involvere sequitur peccatum — Distinguo minorem, vel solidi; Ang[elus] in instanti instanti neque habere malam cognitionem ab intellectu, concedo; malam relative, nego: mala cognitio relative mala est 2.um quid, absolute tamen est bona, ut pote in cognitione honestas enim ad bonum; quum absolute bona est, ut pote illa quae potest dirigere voluntatem ad bonum amplectendum; sed non adeo bona sit comparata cum cognitione de ... ad bonam operationem ad maius probationem omissa maiori aliquo modo: adeo neque in inmota mala cognitio absolute, concedo; mala relative, nego: nec obstat

hanc in infalis

connexa cum pecco, nam istam connexionem non habet intrinsece, et asse, de extrinsece agrauo, sicut usu voltis; quia unde dilatatione, potius ad peccandum cum potuerit eadem bene uti, non peccando; sicut illa utendo voltas dum pecat, non opat libera; sed illa ut immisa a Deo, et ex ita abintrinseco infalibiliter connexa cum pecco esset volti ans necessitas ponendi peccum et pro Gens tollens libertatem. &c

Sectio 4.ª
Quæsita aliquot circa quæstionem.

120 Quæres 1.º an angeli in 1.º instanti peccare potuerint? Resolutio non solum potentia physica, dem morali affirmative &c. Pro 1.º nam id sufficit potest potentia morali; quod non solum ablue potest fieri, deinde exequi potest faciliter Ang in 1.º instanti ponuit ~~faltem~~: facile peccare; 2.º min prob. quia Ango facile erat non ponere in 1.º instanti amorem preceptum: verum quia Ango potuit in 1.º instanti poni aliquid summe ei difficile sub precepto; ut adorare hominem Deum. Unde facile erat ei non obedire, nam cuilibet facile est omittere id, quod exequi summe dificile est. &c. — R.º 2.º nam in 1.º instanti potuit Ango pecare, potentia morali; pecauit ~~acti~~ accidentaliter ut cum peco aut non ? impotentia moralis ad peccandum; impotentia moralis duo constituunt, 1.us dificultas aut, 2.us nao aut; quorum quodlibet non illecto; impotentia moralis non illigio; ptet in 1.º nam ex p.te obiecti l. eadem ? ? in Ango ad peccandum ? ultimo instanti, ac 2.º &c.

121 Dices 1.º si Angeli habuissent potentiam et moralem pecandi in 1.º instanti cum tanta fuerit multitudo Angelorum, aliquis esset, qui in alio 2.º peccasset, ? 1.º instanti, sicut accidisset quod aliquo tempore nullus homo peccasset; idest, quod haberent potentiam moralem ad peccandum pro illo tempore et nullus Angelorum pecauit ? 1.º instanti: ? nam Angeli cum in 1.º instanti fuerint omnes æque faciles ad peccandum, quod nullus tunc peccauerit prouenit ab eorum deliberatione libera ? deliberatione ad non peccandum

Unde paritas haurit

urget; qa cum homo elevatus adhaerendo, et adhaesus a deo perficiendo adeo ut magna sit aliquo tempore nullo peccaret, id est ut ex aliqua imperfectione morali pecco in angelis.

122 Quaeres 2.º an Angeli fuerint elevati, ad finem et beatitudinem supernaturalem peccare. Affirmo et probo, quia Angeli in tali statu gratiae, poterant transgredi praecepta naturalia; v.g. amoris Dei ut Auctoris, et amoris aliorum Angelorum, et praecepta non mentiendi, non desperandi. Et ea praecepta libere adimplebant. Explicatur: quia Angelus in statu suae elevationis non potuit peccare per se; sed peccare potuit in statu purae naturae; quia status elevationis non aufert vires ab Angelo, secus enim non esset elevatio, sed destructio.

123 Dices: Angeli tunc non habuissent libertatem quoad ex ercitium, ad hoc in genere naturae. Secunda. Dices 2.º status integritatis, et sanus dedit integralitatem Angelo impurum naturalem gratio: et est integralis de impeccabilitas, secus eadem e igna, esset simul sana et infirma. Explicatur: quia inter substantias corporeas; aliquas esse, quae in suis operationibus naturalibus, nequeunt deficere, v.g. corpora caelestia, nec differentia nec defectibilia quoad motum et impulsum; sed inter substantias spirituales, dari etiam, aliquas quae non possit definire, a suis operationibus naturalibus: sed Angelus, in spiritualibus definire seu peccare non potest. Etc.

124 Ad quorum an: dedit et cum subordinatione ad liberum arbitrium illius, dico: sine tali subordinatione, nego: nam ab Angeli integritate et sana, si vellit non peccare, recte vellit peccare: unde nego consequentiam: nam peccabilitas absoluta non est; quae est nam infirmitas, de peccabilitas cum inclinatione ad peccatum quae est in hoc, et non esset in Angelo. Ad confirmationem dico ante et consequentiam; nam ut dentur corpora caelestia indefectibilia in suis operationibus, fundamentum datur ex experientia diuturna; ex quo dictus status per tot saecula, non defecisse unquam; atque dentur de facto substantiae spirituales; hae quae liberae indefectibiles in suis operationibus spiritualibus naturalibus; nec ex experientia nec ratione fit, et altitudinaliter substantiis possibilibus ad magnum, talis non est Angelus ex ratione

tus ex co damnatis

Ocluoniz & Flat.

125. Quaeres 3.o An Angelus, sive in statu purum possit peccare venialiter? Affir: quia potest Deus imponere Angelo praeceptum, seu poenam leviam adimplendum; dan. quod peccet non obediendo tali praecepto: 2.a. Affirmat quia subeadem poena sub qua Deus de facto prohibet hominibus mendacium, et verbum otiosum, Ergo possit Angelus prohibere aliquid; d. Angelus peccet tales prohibitiones transgredi: 3. Confirmatur quia quibus illis eadem praecepta eodem modo prohibentia: eodem modo transgrediuntur; eodem modo peccant: de hoc transgrediendo illa praecepta solum venialiter peccant: 3 &c.

126. Dices peccatum mortale consistit in privatione debitae rectitudinis, circa ultimum finem; veniale vero consistit in privatione debitae rectitudinis circa media servata rectitudine circa finem; sed Angelus nequit servare rectitudinem circa finem, non servata rectitudine circa media; 3. Minor probatur quia Angelus; eodem actu attendit ad finem; et media: nam sicut eligit eodem actu 8ir primum a. et Adcluones, quia diversos ex uno ferad ad alium, ut solent homines ita voltas. Ergo

127. Concesamati, si significet, peccatum habituale, afferre privationem gratiae habitualis; quia sufficit ferad sub dis inordine ad suum ultimum finem, qui est Deus, et si significet peccatum veniale afferre; et privationem eorum mediorum; quae iubant et indifferenter se habent ad ultimum finem: peccatum veniale adversatur ultimo fini consequendo per gratiam in quantum minuit fervores gratiae et caritatis disponit subiectum ad illius amissionem; dispositiones, d. Angelum non potest, nam servata rectitudine circa media simpliciter necessaria; ad servandam rectitudinem circa finem; Dico non simpliciter necessaria ad hoc nomen; in mediis 3; quae possunt peccata venialia; rectitudo: quae [deest] est simpliciter necessaria ad servandam rectitudinem circa finem; existentibus peccatis venialibus talibus et potest Deus sine tali rectitudine; servatur adhuc gratia in subiecto per quam istud habitualiter referatur inordine ad ultimum finem

At in m[iss]is, quae peccata mortalia, 11 rectitudo q[uae]
deest, est simpliciter necessaria ad rectitudinem erga ultimum
finem, quia per peccatum mortale destruitur gratia, quae est ultima
rectitudo erga ultimum finem. etc.

128 Unde dicimus bene, ex ipso quod non servant recti-
tudinem erga media simpliciter necessaria ad rectitudinem in ordi-
ne ad finem; dico: erga media ad id simpliciter non necessaria; nam
de potentia ordinaria solum peccare sine servet rectitudinem in iis
quae simpliciter necessaria sunt ad rectitudinem in his, quae sim-
pliciter necessaria sunt ad rectitudinem erga finem; v. g. sola
mentiendo. Ad mentem probationem dicimus: ambo
attingit finem, et media simpliciter necessaria ad illum
omitto; non simpliciter necessaria, nego: paritas desumpta est
primum ad ceteros nulla est: nam primum necessario connectitur
cum ceteris, unde qui penetrans primum, non potest non eodem modo pe-
netrare ceteros; at rectitudo erga finem non connectitur necessario
cum rectitudine omnium mediorum; de solum cum illa, quae si de-
esset non posset esse rectitudo finis, seu erga finem; et ei ipsa
rectitudo, quae deest in mortalibus non in, quae deest in venialibus
unde ambo amans rectitudinem erga finem; non debet eodem modo
amare rectitudinem quae deest in venialibus nulla est connexio
cum alia. etc.

129 Quaeres 4°. An voltas Angeli naliter immuta-
verit nature quia cum adversarios ... hostas; Angeli omnes in 1° ...
meruerunt gratiam sanctificantem; deinde 2° instanti angeli mali pecca-
re, sicut potuere reliqui peccare: probatur quia voltas tran-
sire de conversione ad Deum, et aversione ad creaturas, ad conver-
sionem ad creaturas et aversionem ad Deum; mutatio dicta
transierunt voltas Angelorum peccantium; cum in 1° in-
stanti meruere gratiam, sic ad Deum per actum meritorium di-
recte tendendo, avertendo se a creaturis; et deinde
in 2° instanti peccaverunt, se ad creaturas converterunt per aversionem
a Deo: probatur 2° et firmatur: quia voltas Angeli libere volens
1° instanti, et quae libere vult idem in 2°, nam per magis libere
vult in 1° quae in

in Religione, Ain V. insti ita libere vult, ut possit sim
pliciter ponere, An non ponere operationes: q. A. 35
130 . Dices Angelus non sua adheret immo
mobiliter eis quae semel iudicat sicut homo V. primis principiis et
per se notis a se intui tenetur: q. = Resp. Dico 1°. quod ut iam
diximus, nulla est paritas ab intellectu, ad voluntatem, quia adhaesio
tentiae non est necessaria operationis, cum intellectus sit potentia necessaria, voluntas vero
libera = Dico 2°. quod Angelus per alia cognoscit solum probabiliter et coniectu
raliter, ut sunt secreta cordium, quibus non adheret immobiliter: et cum
postea possit illi naturaliter constare de certitudine, et veritate rei, ut
est in re, et per hoc possit mutare mentem conscientiae potest et volitio
nem mutare = Dico 3°. quod subeadem cognitione obiecti potest voluntas
velle et nolle idem obiectum illud libere vult, et licet intellectus
adhereat immobiliter cognitione obiecti potest voluntas mutare suas
volitiones, contra quod praeexistentibus eisdem requisitis, ex parte
Actus V. adhiberat voluntas electiones; perseverat libera hic omni
electio, de perseverante eadem cognitione, (requisitis aliunde suppositis)
perseverant eadem requisita, ut voluntas libere velit aut
nolit: et subeadem cognitione qua in V. insti voluit potest in nolle:
q. A.

131 Dices 2°. voluntas quo perfectior est, eo perfectius
illigit, et immobilius adheret obiecto semel electo, de voluntas
Angeli perfectissima est: q. = Confirmatur ex S. Damas. aiente de
Angelo: poenitentiae minime capax est, qua corpore caret:
q. = Resp. eo 1°. negando maiorem; tum quia eo illius gratia potest
voluntas habere suas maris perfectiones; tum quia potius; quo vol
untas est magis perfecta, et libera in eligendo, eo magis de
bet esse indifferens ad eligendum = 2°. omissa maiori, nomine:
quia licet valde perfecta, sit voluntas Angeli, et voluntas
homini, non est perfectissima absolute, cum sint nonnullae voluntates Angelicae
aliis, sint aliis perfectiores; ad confirmationem Resp. S. Dam.
non poenitentiis qualescumque voluntatis Angeli mutationes
illum exclusisse, sed donum poenitentiae supernaturalis salutaris
pro peccatis, quo dono privati sunt, Angeli mali corpore ca
rentes

et concessum est hominibus peccantibus quandiu in Carne degant.

132 Quæres tamen quale fuerit peccatum angelorum? Resp. esse superbiam, qua volebant esse Deus: hoc constat ex Eccles. elevatum est cor tuum et dixisti; Deus ego sum, dicit Deus neque constare nisi inequaliter, in una cum Deo; Dices: Angeli non volebant equaliter cum Deo in una esse sibi impossibile, impossibile conatur ut tale, neque appetitur. Resp. Declaratur Mariaz quomodo; neque appetitur appetitu absoluto, dato: conditionato, nonne voluit illas equaliter, si illi esset possibile, qui accordine affectus, cum sit de Deus absolute malus; unde etiam quod si angelus appeteret abtentas equaliter, appeteret destructionem sui; secus vero si appeteret, ut apparuit conditionale, sic manendo ipse manet Angelus, quietum. Nota tamen angelos esse gratiam a prima creatione institutos, constat ex Eccle. 28, fuisti in viis tuis a die (hoc est ab initio) conditionis tue donec venta est iniquitas in te. Unde infero eos fuisse in statu institutos infusos habitus, Fidei, spei, et, Charitatis, reliquaque supernalia dona que gratiam sequuntur.

Questio 2.ª

Quenam sit ratio formalis existendi in loco

Sectio 1.ª

Exponitur questio, et sententie aliquæ rejiciuntur.

133 Suppono quod angeli vere, et realiter existant, repositum quod est illud per quod angelus redditur formaliter existens in hoc loco determinato et non immensso. 1.ª sententia Tostatus: angelus existere in loco per operationes sive actiones transeuntes, quas angelus exercet circa corpus illud, in quo est; Dico tamen, angelum non existere in loco per operationes, sive actiones quomodo cumque sumatur, sive transiens sit, et exercita, circa corpus sive immanens; sive sit tanquam ratio formalis adequata, sive inadequata

per varios modos

defendendi Contrarium, et in 1.º Ang. esse presentes loco virtualiter; seu presentia virtutis; non vere et per suas Substantias Substineri nequit, nam per la Scriptura beata docent, Angelos vere et realiter esse presentes, et fuisse diversis locis; sic ang. Gabriel, Luce 1.º, dicitur vere et realiter ingressus; B. V. domus; deinde etiam dicitur, Demones egressos esse e Corporibus fuisse, et apocalipsis dicitur Demon ligatus in inferno; insuper Sancti PP. et communiter docent, Angelos Custodes nobiscum adesse frequentes omnibus in locis, horis quibus quis ad obtinendum ... Angelos esse; Ergo suas substantias in locis realibus et per presentes, quod cum non sit contra rationis esse ... ut patet in Deo; Utique gerens presenti, etiam solus per operas; non est cur Angelis negetur. &c.

134 ... 2.º, nequeat Angelus distinui presens; per operationes in loco; patet in ... existendi in loco, nulla involuitur operatio, quia exercere per res presentes in loco, ... dicitur esse a loco indistantes, seu existere in tali distantia, a Centro Mundi, aut Caelipolis, alio vel puncto fixo vel non immenso, dum hic nulla involuitur operatio: Confirmatur 1.º quia res operari in loco, non infert, res existere vere et realiter presentes illi loco, in quo operatur; Sol enim vere operatur in terre visceribus, in aere, aliisque Corporibus Sublunaribus, quod non est vere et realiter presens illis cum Celo affixus sit: Confirmatur 2.º Contra ... quia Corpus potest esse, et esse in loco absque operatione transeunte; in aliud Corpus: Ergo et Spiritus, Confirmatur 3.º quia magis explandi existentes; Corporis in loco absque operatione, Sufficiens erit Ad explandam existentiam Spiritus, in loco, absque operatione, Arguit de jure in his Caracteribus, quos framus et in aliis Corporibus Et illud admittunt Tostis. &c.

135 Probatur 3.º per operationes non est Angelus magis presens huic loco quam alii, in quocumque loco, potest Angelus operari intra suas Spheras imprimereque impetus in Corporibus Sive proximis, esse hec actio ab illa a loco non minus quam impetus in ...: Confirmatur 2.º Contra quia Angelus movens Celestes Spheras, in tota Sfera operatur Cum totam simul moveat dum esse presens ... calis dumtaxat Sfere ...: Confirmatur 1.º quia ... operationes et

Ses in loco eludeunt,

facile hereticq. Mysterium Euch. dicendo Corpus Xpti tantum in Celo esse; q. [illegible] presentiam realem sicut Sol [illegible] tamen q. Angeli vere et vere in impireo, [illegible] illud Corpus aliud operationes exerceant. transeuntes sicut etiam iustorum; Demones in inferno Filiis, et animae parbulorum in Limbo [illegible] dicas Angelos in impireo, Demones in inferno [illegible] occultas quasdam qualitates producere, et per hanc operationes in illis locis exercere. per deductionem harum qualitatum impediri a Deo, tunc erunt ne Angeli in impireo, videntes Deum, Demones in inferno cruciati [illegible]. fingere [illegible] ad qualitates occultas recurrere. [illegible]

136 Si tamen dicas q. si Demones in inferno, illas operationes circa Corpus aliquod exerceant, Corpus tamen [illegible] eos circundans actiones aliquas circa illos exercens qualitates, sicut qua eos cruciet in eis producendo: [illegible] hanc [illegible] actiones in Demones a Deo impediri, erunt ne illi cruciendi [illegible] = [illegible] 2.° q. si Demone in loco per hoc q. res Corporea agat in illo [illegible] res Corporea erit in loco, per hoc q. demon in illa agat, et [illegible] Corpus existet hic per q. demon illum hic torquet = [illegible] veras, Angelos in Empireo esse per operationes immanentes, [illegible] voluntatis, quas [illegible] ibi exercent videndo, et amando Deum. [illegible] erit q. Angeli Custodes et alii ad terram missi [illegible] voluntatis circa Deum [illegible] Empireo, [illegible] in Empireo per tales operationes = [illegible] da, impediri a Deo has [illegible], erunt ne Angeli in Empireo. Certe erunt: [illegible]

137 2.ª S.ª P.ⁱ Vazquez [illegible] 18 Cap. ultimo docet Angelum esse in loco per unionem realem cum Corpore, eam tamen late impugnat, Suar. lib. 4.° Cap. 6 [illegible] illam [illegible] 1.° q. ut Angelus sit presens intime alicui loco non requiritur, nisi q. [illegible] distans, hoc [illegible] ullam unionem: [illegible] Marg. [illegible] q. [illegible] ablato [illegible] Angelus

in loco, et

et intime p̃sens Corpori, mirum est, quia ablata tali vnione, stat illud met, pro intimas penetrationes, cum corpore, cuius capax est. Ipse Respect. Vazquez non pce angelum habere tales indistantias absque vnione ad corpus, cum quibus se praesentes non habeat = Dicitur tamen quia ut en tas aliqua distet, non distet ab aliquo corpore non requirit quod p̃ne at p̃ntes. Deus est indistans a rebus omnibus quoniam habeat p̃ntes, et uniones ad corpora, quibus indistans est: ergo = 2º. quia absque distione par tium, habet angelus uniones reales cum corpore; ergo a pari hanc realem absque distione partium poterit habere distas = Impugnatur 2º. quia anima rationalis v. g. mutat locum quoties homo mouetur de loco in locum, et tamen uniones ad corpus non mutat, ergo non est in loco per uniones ad corpus, aliter maneme rane reali existendi in loco existeret anima in alio, et in alio loco; per minus v. praenota, modo sic, ergo nec angelus est in loco per uniones ad corpus aliquid, quia et angelus mutaret locum quoties corpus, cui vnitus est, moueretur de loco in locum, et non mutaret vniones; ergo =

138 Alii docent, angelos esse in loco, per solas vniones suas existendi in loco, dicitur tamen quia aliter Demones non essent repentes loco infimo inferni, cum iure nollentes sint ibi = 2º, quia illa volitio haberet pro obiecto existentiam Angeli in loco, deinde haberet pro obiecto; ergo = 3º. quia eo ipso quod Demon vellet esse vbi quod ut vbique, et immensus = 4: da hanc volitionem impe diri a Deo; nullibi esset Angelus. &c

Sectio 2ª

Nostra sa proponitur et probatur.

139 Dico: Cum Patre Suarez. citato, Angelus esse fr in loco; per vbicationes intrincas, quae sunt modus ab Angelo et lo co distinctus eodem modo ac existere res corporeas dicimus: Probatur quia illa est ratio formalis Angeli existendi in loco, A, v. g. per quam est praesens et indistans ab hoc loco, sed entitates modales Angeli est pro sens huic loco, sicut res corporeas: ergo = Rogas an plures Angeli possint esse simul in eodem loco? assero: quia Angeli non habent quantitates; ergo poterunt eidem corpori penetrari plures: ergo = Dein de constat plures demones simul in eodem hoc fuisse, nec

repugnantia est

ineo q^d p licet Ang.^i p eandem ubicaonem in eodem loco, sim saltem supernaliter sicut n. Negat q^d oes Corporis Xpi partes sint in Euchar. p eandem indiuisibilem ubicaonem in quo puncto spacii. Dices

140 Dices: An idem Angelus possit esse naliter in pluribus locis adequatis et discretis; ita q^d spacium inter medium n. occupet? posse Angelum operari simul in duo Corpora in se discreta, dummodo sint intra suam Sferam; Certum est. Sed in plura Corpora p.t in suam difundere virtutem p suam sferam. Natiuitatis, Cum Sua. lib.^o 4.º Cap. 10. et alii p^s ex anoi limitatione nali Angeli e limitata perfectio quoad existentiam localem, et sibi detrata hec na sua unio loci adequati. 3.º Anti e Certum Cap. Angelus ratione sue limitationis het na sua determinatam quantitatem, spacii q^d naliter occupare p.t. Anti distat, alii e ubique, posset esse naliter et l Angelus posit p libito existere in mini loco; et habere, extendere se ultra sferam suam n. p.t = Sicut quo et Anima rali, occupare posit unum Corpus nale maximum; neq tamen duo simul Corpora discreta etsi minora et n adequata magnitudinem prioris: 3.

141 Rogas: An possit Angelus existere, et nullibi existere? n. pe; q^a eo ipso, q^d Deus producat Angelum, Cum producat aliquid, 3 et in aliquo loco existit, saltem imaginario = in res Angelum quoties se localiter moueat, mutari intrinsece quando Cum q^s Angelus mouet localiter semper het nouas Correntias ad nouum locum p nouas ubicaones 3 = 2.º Angelum se dilatari p ea: hoc nullam imperfectionem inuoluit; et tunc n. posset dici abtem Angelum n. moueri et Bene n. sequitur illud Moueri et n. moueri: ut voluntaliqui q^a ut se dicat abtem n. moueri nullum Moueri dicit = 3.º Angelum n. pe de loco in locum mutari, seu transire transeundo p. medium q^a Angelus neque in subito operari absque aliqua applicaone ad illud; 3 neque se mouere in locum occupandum, absque aliqua applicaone ad illud, dum nisi transeat, p medium neque applicaones aliquas ad

locum distantem hones

4o. Angelus non potest dari sibi 1am ubicationem, quia Angelus, 2o... non solum indifferenter, ut producat Vo. dicitur; ut hic potius quam alibi producat: ergo. 2o. quia eo ipso quod Angelus Deus producat, alibi illum producit, dum Angelus nequit sibi dare quod Vo. producat: ergo nec quod alicubi producat: ergo. Hec sufficiant pro Angelorum

Materiam

~o~o~

~o~

~

o

34

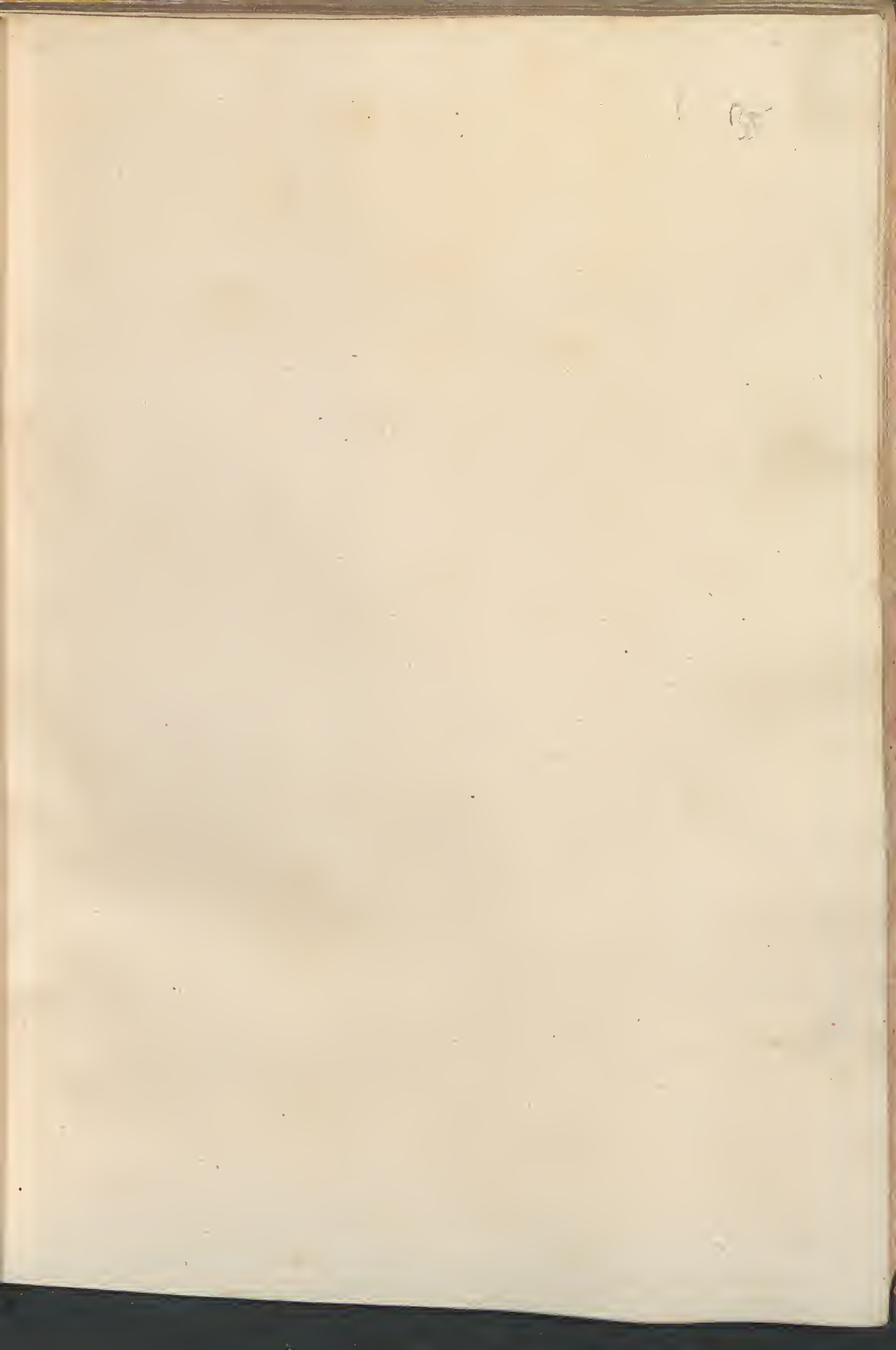

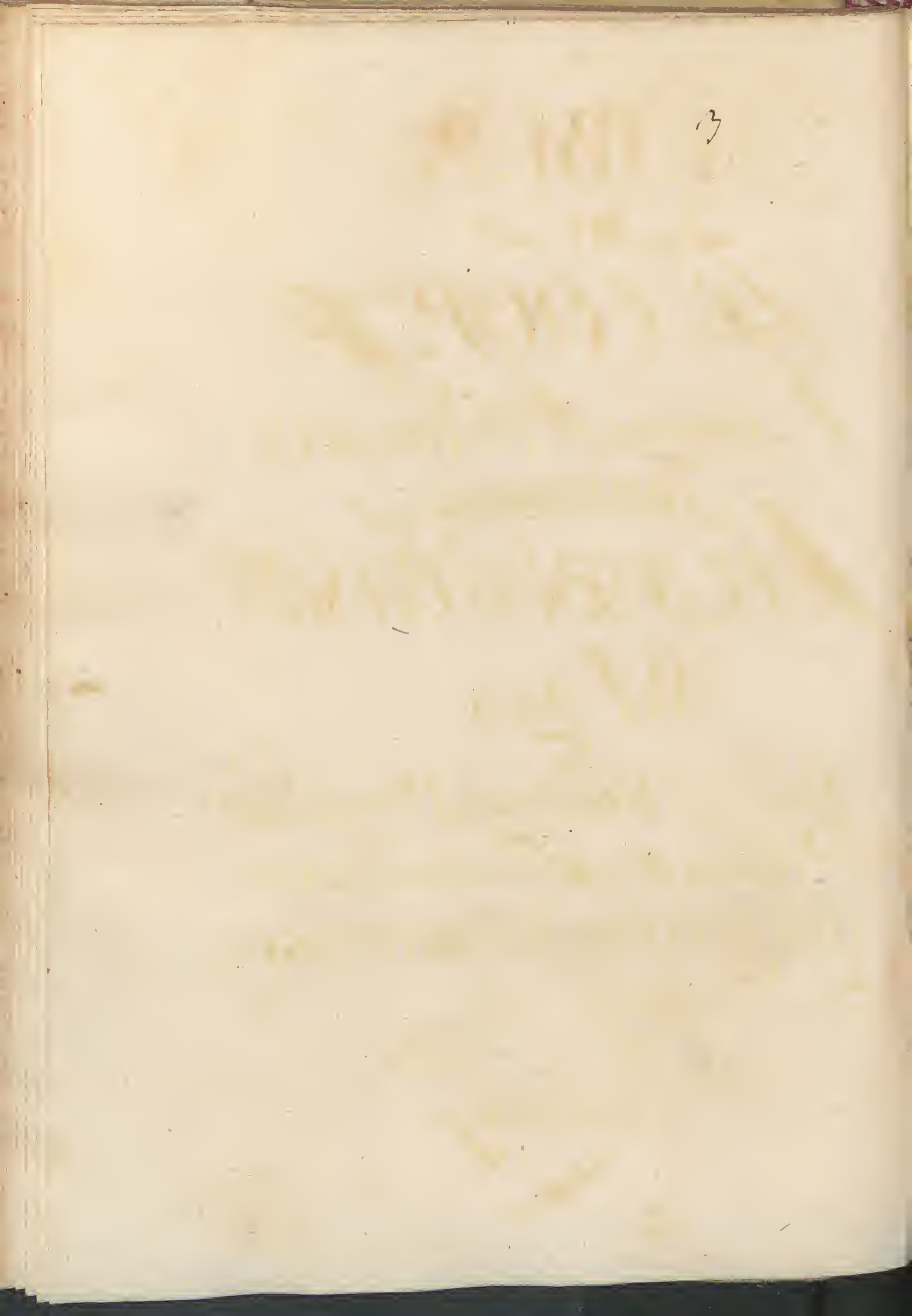

LIBER
DE
Deo O.Optimo
Eiusque Attributis, in Communi, a
A. R.^o P. Balthasare De Egues,

Soc. Iesu Teologiae Primario Professore ad lucem editus, in Collegio Hisp. transcriptus,

Accuratissime a B.^o Dn Ioanne Antonio de Lazaro et Appatizio. Anno 1687,

Granatae,

Disputatio 1a.

De existentia Dei.

Quaestio 1a.

An Deum existere sit per se notum.

Sectio 1a.

Quaestio explicatur, et duae sententiae.

1 Quaestionis intelligentia pendet ab intelligentia duorum terminorum, qui in ea continentur, nempe quid significet nomen Deus, et quid dicatur per se notum. Deus ergo si graecam etymologiam consideremus, nil aliud est [illegible], idem quod ac latine inspector sive rebus omnibus providens, quod si etiam vulgarem significationem apud theologos idem valet, ac substantia summe perfecta, ens per se, omnis imperfectionis expers, primum omnium principium, quod a nullo est et a quo sunt cetera; sive quod idem est, prima causa; omnium Dominus sive universi Princeps, et aliqua his similia, quae audito nomine Deus in mentem facile veniunt.

2 Per se notum dicitur, quod immediate et in se, hoc est per proprias

Species

agrum e trare Cogs, siue notiones, et alia sunt ut hoc, que p sensus percipiuntur, ut palmare, magis e semipalman, et ea que l[e]g[ib]us n[on] percipiantur, c[ogn]oscit ipsum ingenium, percipit talia ipsum, elaborat, ut sine ui sine discursu necessitent intus ad asensum, dissensum obti[nendum]; nam obti[nendum] positi[ue] v.g. q[uo]d libet e l[ine]a

3 Per se notum hoc aliunde, per se notum quantum e ex ore aliud per se notum absolute, per se notum q[uo]d tum e ex ore, siue per ideas e ordionate, e idea q[uo]d tunc e c[ogn]oscit praedicatorum integrorum, n[on] regat immate, trare Cogs; siue q[uo]d idea e q[uo]d si ideo Cogitur, potens trari immate ad idea q[uo]d tum eis nulla e repugnantia, ad tales tratum v.g. hom[inem] ee al[ia] v[...] ale, q[uo]d tum e ex ore, per se notum e bruto, q[uod] c[ogn]oscitur q[uo]d tum hom[inem] nulla dat repugnantia ad hoc ut brutum id c[ogn]oscat, l[...] c[ogn]oscit q[uo]d te brutum dicit repugnantia, prorumpens di[...] in tales Cogitiones. &c

4 Per se notum absolute e id, q[uo]d n[on] so[lum] q[uo]d tum se ex ore pot trare Cogitiones in ma[n]ta[s], et p[...] praesupponens, uerum etiam e pote potens prorumpere, in tales Cogitiones v.g. hom[inem] existere e per se notum absolute, q[uia] n[on] solum c[ogn]oscit q[uo]d te sua nullam dicit repugnantiam cum Cogitione, immata sui, uerum etiam si potes et de facto c[ogn]oscit pone p[...] les intus, a quo traueritas, immate Cogi[...]

5 Per se notum q[uo]d tum e ex ore dicitur, a D. Toma, per se notum in se, ab aliis quoad se, ab aliis notum per se na[tura], ab aliis ueritas, l[...] pro per se nota in se quoad se siue na[tura]. per se notum absolute dicitur, per se notum nobis quoad nos, et ueritas Sibi per se per se nota quoad nos, dicitur a: qu[aestio]; nam, q[uae] qui[dem] praepositae erat, an Deum existere e per se notum, q[uo]d a D. Thomas m[...] subintelligitur, an esset per se notum nobis hominibus et viatoribus, nam angelis aut Beatis, quoniam

ng si per se notum

absque in tota sua latitudine attingatur devotis
ci, per se notus quoad nos, vel per se notus sine addito, sive per
se notus quoad alios, vel quoad nos. Etc.

6 Prima sententia affirmat Deum existere
esse per se notum, sic Aluer. Bonav. et alijs quos refert
et sequitur Peñafiel. 2a. negat id Imunz. scotista-
rum, nat. Deum existere esse per se notum. 3a. sententia ea per
media est D. Thom. Imunz. quae intus Thoma. quae affirmat
Deum existere esse per se notum in se non vero esse per se notum quoad
nos. Sit 2a. eligitur, et probatur 3a. sententia

Sectio 2a.

Eligitur et probatur 3a. sententia

7 Dico 1o. Deum existere esse per se notum in se, est, (+ probatur quae per se notum in se)
quod quantum est ex vi praedicatorum integrorum non requirat trare
cognitiones immatas, et proprias species, sed talis est haec veri-
tas, Deus existit, in vi immate cognoscitur a Deo, deinde
sic cognosceretur, a Beatis, nec sic cognosceretur, ab illo, si quibus
esse et essentia praedicatorum intrinsecorum, adhaereret requi-
rentia; ergo Deum existere, esse per se notum in se sive quantum est
ex se.

8 Probatur quoad dixeramus subiecti, quod est summe ens, ita
summe intelligibile; intelligibilitas non est passio entis, ideo
quod commensuratur cum ente, sed Deus existens est summe ens:
ergo et summe intelligibile ergo. et cognoscibile quantum est ex
se immate, et proprias species, et veritas per se nota in se.
Probatur deinde, quoad intus Gratia viribus religiosis intentas
tas, assurgeret per fides, quae est intus Beata, immate

sine cognosceret,

Deum existere, hecque veritas esset quoad illum absolute
per se nota, et hec veritas quod Deus existit, sive in se per se nota
est, solum quod quoad intellectum creatum, et absolute per se nota, non autem
defectu intellectus creati, impotentis talem cognitionem elicere

9 Dico 2°. Deum existere non est per se notum absolute, nec creatu-
rarum existentium, et solum eiusdem speciei, cum existentibus, quoad
earum vires naturales, quod solum intendit D. Thom. cum docet eius
vires hanc non esse per se notam quoad nos. Dixi nec creaturarum solum
eiusdem speciei, cum existentibus, ut abstraham a celebri quaest. de
qualitate sequenti, an scilicet sit possibilis substantia diversae speciei ab his
quas de facto dantur, aut naturalis sit visio Dei; dixi ~~Deum~~ quoad
vires naturales, quoniam quoad vires supernaturales possumus Deum videre
ideoque est per se notum nobis esse Deum existere, et hec veritas super-
naturaliter est absolute per se nota et quoad nos

10 Probatur quod per se notum absolute, est quod non absolutum non reperitur quoad
sua parata, intra immaterialem cognitionem veritates possibile est cognitio, ad
immaterialitatem creata, et nulla est possibilis cognitio creata existentium, et possibilium
eiusdem speciei cum existentibus; quae scilicet viribus naturae possit immaterialiter
ad Deum creari, ut colligitur ex decilio Viennensi, recepto in Cle-
mentina ad nostrum de hereticis: ergo Deum existere hac ratione absol-
lute, et quoad nos viribus naturalibus operantes, non est per se notum. Ergo

11 Confirmatur; quia per se notum absolute et quoad nos, id tamen
est quod clarius percipitur, et quod ex ipsa suorum percept. ita manifeste
apparet, ut sine discursu aliquo intellectus necessario assensum praebeat, et
assensum non possit utrumque cohibere, ut cum videt stellas, quarum
existentia per se nota est illi, nec potest cohibere assensum circa talem
existentiam secus vero circa earum paritatem et imparitatem, circa quas, et alias
assensum quem assensum cohibet. At Deum existere immaterialiter per se notum non
percipimus, neque percept. obtinet, cum cogimur, sine discursu

assentiri

Divinae existentiae, ut non probet, Deum existere, oppositum est, diffi-
cillimum, et laboriosis excursionibus, ut infra patebit, haec
veritas absolute atque ad nos non est per se nota [illegible] 3.a,
Arguta dictio vias 3 [illegible] proponunt, et exponunt.

12

Sectio 3.a

Arguta dictio 1.as 3 [illegible] proponunt et exponunt

12 Primum est quia ut existentia appareret, quod quod notum est,
ad aliud est, et ad notiones et cognitiones, requirit notum sine notione
et cognitione, de per se notum in se, et quod tamen est existere, non est tale in ordi-
ne, ad notiones, et cognitiones, adhuc non impossibili omni notione, et cog-
nitione, esset per se notum in se, idque quia tamen est existere, non requirit cognitione:
ergo requirit per se; notum in se; Deus esse existere, esse veritas per se
nota in se 2.us 3 quia hinc sequeretur propositiones hanc, Deus est trinus et
unus, et quamplurimas alias, quantumvis difficiles, esse per se notas in se;
omnes enim eas quamvis tamen est re nullas dicit repugnantias, cum cognitione immediata
et propriis [illegible] sic a Deo, intuitiva cognoscitur, et hoc est falsum.
Ipso non per se nota est facillima, cuius veritas appareret ex vi terminorum
apprehensione, et falsum est, Deum existere, esse per se notum in se.
13 3.ius 2.a ex nostras cogitationes, quod quod per se notum est nobis
in se notum est quia per se tale est, et quamvis tamen est existere tale est; dicitur quod quod
nobis per se notum est, et in se per se notum est, plures assignantur a Dialecti-
cis, per se nota nobis non per se nota in se, ut motus aeris, fluxus
et refluxus maris; quia quamvis immediate experimur, propositiones
si nobis, non, si per se nota in se, quia theorias causas ignorantes veras
cognoscent, et male a nobis per se notum ex [illegible], male per se
[illegible]; Deum existere, esse per se notum in se, et non nobis cum est

Deum esse per se notam

nobis in se non sint cognita—

14 ¶ Ad 1.um Resp. Idem dico maiorem: Cuius probationem dico quando repugnat, notum ab re sine notione, seu cognitione. Ideo: repugnat notum quod actus est esse, sine notione; non. sicut namque non repugnat scibile quod actus est esse, sed repugnet scibile absolute si nesciatur; sic nec repugnat notum quod actus est esse sine notione, sed repugnet notum absolute sine notione. Nego deinde minorem; namque repugnat ordo, seu respectus ad actus impossibiles, ut patet in cognitione repraesentante chymeras, seu negantes Deum, neque repugnat respectus in ordine ad actus, sive ille sit possibilis sive impossibilis, ut appareret in civili, quod quod actus est esse, est ad scientiam, sive nec sit possibilis sive impossibilis; eandemque non repugnantiam intrinsecam transcendentalis scientiae retinet, sive haec sit possibilis, sive impossibilis. Et sic.

15 ¶ Ad 2.um Idem dico maiorem et minorem; Cuius probationem distinguo quod possit esse nota ab re, et quoad nos, est falsum. Ideo: quod possit esse praesentata in se, et quoad nos, est falsum non: sic quoad nos non possit [illegible] cum quantum ratione, poterit esse falsa ab re: ad summum ergo, erit falsum quod actus est esse. Totaque difficultas, eam percipiendi se habebit, ex parte nostri intellectus, ut revera se habet. Et sic.

16 ¶ Ad 3.um Idem dico maiorem; et minorem nec quarto urget, quia quod ibi; ut praesentata nobis referuntur, et praesentata in se. Repugnat aliquid ambobus immaterialiter cognosci, et sic propius habere intrinsecam repugnantiam ad tales cognitiones, quod requirit necessario praesentationem in se dicuntur [illegible] a DD.us non praesentata in se a priori, [illegible] Causas, inquam, eadem clarius, seu mari quoniam in se possint cognosci, quales causas habent motus aeris, fluxus, et refluxus maris non tamen frequenter. addunt DD.us licet a priori, quod addimus id sugerunt, cum ibi loquuntur de possibilibus, praesentatis, et deinde praesentatis in re a priori, ideo superfluit idem addimus se propius replicare—

Sectio 4.a

Argumenta d.ae v.ae sententiae, eorumque solutiones

17 Primum est quia PP.es et Filosofi plures docent, insitam esse hominibus notitiam existentiae Dei; ita ut nullus possit ignorare Deum existere, ergo hoc est per se notum, absolute et quoad nos, notitia enim insita est quae a nullo potest ignorari per se notam absolute, quae est praeparanda per discursum a pluribus ignoranda, cum non sit ingenium omnibus discurrere; ergo Deum existere est absolute per se notum. Etc.

18 2.um est quia propositio in qua praedicatum essentiale dicitur de subiecto, est absolute per se nota, absolute per se nota est praedicatum essentiale de universali subiecto, sed in hac propositione Deus existit, praedicatum essentiale dicitur de subiecto; existentia enim est de essentia Dei; ergo Deum existere est absolute per se notum. Probatur 1.o quia Deus est independens, a quo omnia dependent, sed de essentia huius modi independentis est existentia, ergo ex actu praedicatum essentiale Dei. Probatur 2.o quia Deus est perfectissimum, quod imaginari potest, sed de essentia huius modi perfectissimi est existentia; perfectius enim est existens, quam non existens, sicut aliquid perfectius est nihilo; ergo existentia est de essentia Dei.

19 3.um est quia ad assensum rei dandum aliquis virtutem absolute per se notam utrumlibet est ens; sed 1.a veritas est Deus existens, et Deum existere est absolute per se notum. Probatur quia absolute per se notum est dari ad assensum rei, aliquid ens necessarium, necesse est quod sit ens, sed hoc est absolute per se notum Deum existere; ens necessarium est Deus existens a Deo existentiae, et absolute per se notum est Deum existere.

20 Respondeo 1.um dicendo mas: Et nando mag. Cuius rationes dicuntur quo notitia insita Dei. Tractando: latando: PP.es et Filosofi docentes notitiam Dei esse insitam omnibus; id docent quatenus inter gentes politicas ac ideo vulgares est notitia Dei adeo quod vergit consuetudo eam notitiam tradendi, ut quasi consuetudo est altera natura, haec notitia potest dici insita saltem late.

Est q.a eius dex gentibus adeo falsi est nec notitia, ut assaron
tibus tradatis filiis, Discipulis a Magistris postea
dicitur Deus, existere a nullo posse ignorari, hoc est: vix ab
ullo, neque Ph.us Et Filius; quae pronuntiant 2us stric
tas dialecticos, et 2us retoricas laxitudines &
21 . Ad 2um vero distinguendo maiorem: quod ea quae sint
gratis et subiectis sint ab se per se nota, concedo: sint per se nota sint ab
te nomine: plures esse sunt, in quibus forte gratis essentiale dicitur de
subiecto; nec tamen per se notis; v.g. continuus et divisibile in infinitum.
in qua est divisibilitas in infinitum; forte est essentialis subiecto; nec
tamen ea est quae est ab se per se nota; quia neque continuus ut tale, neque
divisibilitas in infinitum; sunt per se nota nobis, ad probationes illas distinguo.
per se notis est abte gratis essentiale & in 6i dico: in particulari no:
hoc est: per se notis est quodcumque gratis essentiale, conveniens subiecto; &
se tamen notis non est; hoc est gratis essentiale huius subiecti; ideo quod in
particulari; per se notis non est; hoc gratis essentiale conveniens huic subiecto;
quia tantum gratis quas subiectis in particulari, per se nota non sunt
nobis: distinguo omnes: dicitur hac esse ista gratis essentiale &
non per se notis dicitur de subiecto particulari et in per se noto nobis;
concedo: gratis per se notis dicitur de subiecto per se noto nobis; et in
communi nego: &
22 Ad 1.as objectiones distinguo maiorem, Deus est independens
&c ita ut tales subiectis, Deus, quoniam gratis independens, non sint per se no
ta nobis: concedo: ita ut sint per se nota nobis, nego. Nos deinde neg
ut probet existentias iam, de esse humanum independenti, necesse
est per se probationes aliunde petitas, quas ex ipsa apprehensione
terminorum, quod signum est hanc veritatem nobis per se notam non esse. Ad 2as
distinguo maiorem: Deus est ita ut tales Deus, quoniam perfectissimus

non sint per se nota

Nobis dico: ita ut sint nobis euidenta, nego: quod deficimus et aqua vane, conueniat Deo, non statim apparent intuitu, ex his quae sensus percipiuntur, neque est nobis euidenta propterea ejus tristis distat. &c.

23 Ad 3.um dico maj et min et nego cons. quia fides veritates tales quae obiiciuntur sensibus percipiuntur ut Petrus currere; aliae vero ex his quae sensibus percipiuntur, statim manifestantur intuitu, ut quodlibet est lux; at vero veritas nec obiicitur sensibus, nec statim apparet intuitu, et ex his quae sensibus obiiciuntur, neque est vera veritas nobis euidenta.

24 Ad confirmationem, nego maj: cuius probatio est illius duntaxat dari aliquid creatum necessario ens, sed nationem entis; non vero dari de fratre ens, quod necessarium erat, ut aliquid adesse deducens probaret. Nego deinde min. dari enim rationem entis non est dari ens per se necessarium, quale est Deus. Cuius probationes dicitur quo: de necessarium sit Deus etiam, ita ut hoc inde inferat nate, omitto: ita ut hoc euidentis, nego: omissi inde inferri, Deus exsistere, quod plus nant bonitas et illa omnis: &c.

Quaestio 2.a

An et quomodo possit demonstrari ratione naturali Deus existere?

Sectio 1.a

25 Deus existere, potest demonstrari ratione naturali; sic communiter Theologi et adeo certo, ut oppositam alii haeresim, error in fide, errori proximum, parum tutum in fide aut minimum temerarium ab eisdem censeatur. Scio tamen aliquos Theologos ab omni censura id liberare ac arbitrari scripturae; et Patrum testimonia, unde haec euidentia deducitur posse intelligi de euidentia morali, quatenus scilicet fundamenta, quae ratio naturalis probat, Deum existere, grauissima sunt, et in suum nullus, sed leuissimus oppositum suadet ideo quisquis qui ad haec attendit tenetur persuadere sibi

De Deus existere, eiusque Colere.

26 Asseruit tamen primus in lib. de D. Pitago. qui pri-
mus in diuinis vocauit Deum existere, deinde Diagoras
qui primus Deum existere negauit asserens de quo forte
illud Psalmi. dixit insipiens in corde suo non est Deus.
deinde est D. eius sequaces, Atheistas, hoc est sine Deo; quos
sequitur hoc nostro seculo, non nullorum politicorum insipiens la
terba, Ac denique D. Aliacus, et alii qui lt tene
ant Deum existere fide diuina, non tamen ratione natu-
rali, posse usque ad euidentiam probari. &c

27 P. tamen l. nra de libro ex sapientiis Cap. 13
a magnitudine speciei, et creaturae cognoscibiliter poterit Creator horum
uideri: 2. ex 1. ad Romanos, quod notum est Dei, manifes
tum est illis. Deus enim illis manifestauit, inuisibilia enim ipsius
a creatura mundi, per ea quae facta sunt intellecta conspiciuntur, sempiter
na quoque eius uirtus, et diuinitas, ita ut sint inexcusabiles, ad quae uisio et
inspectio causae in effectu, non potest esse nisi per demonstrationem, qualibet alia
cognitio causae existens non sit, nali impropria diceretur uisio et inspectio, ex
his scripturae testimoniis, cum R. P. [illegible] intelligentia in sensu
Theologorum potest ratione naturali demonstrari, Deum existere. &c

28 Demonstratur Deum existere a posteriori non a
priori, quoniam demonstratio, quae fit per effectus et non per causas, est
demonstratio a posteriori: demonstratio quae fit, de causa est per
effectus, ut per magnitudinem creaturarum, per ea quae facta sunt, quae causae
sunt Dei existentis, non uero causas, quia Deus existens nullas habet
causas, ergo causa Dei demonstratur a posteriori et non a priori.

29 An uero potest existentia Dei demonstrari per aliud genus
demonstrationis, quam [illegible] a priori in qua per rationem [illegible]
attributum demonstratur, per causam tanquam medium per quam causa potest
dubitari. Respondetur tamen [illegible] quod in hoc genere demonstrationis

id quod demonstrat, talis ratione nostra surgit esse in qua radicem, de existentia Dei nullus surgit esse in qua radicem, tum quia essentia, tum quia omnis radix, eo ipso quod talis demum est causa existens, quod si non existit nihil est, nihil autem nihilo potest esse radix et hac ratione quasi a priori existentia Dei potest neque demonstrari. etc.

30 Et quoniam est aliud genus demonstrationis quasi a priori in qua vult subire demonstratio per sua praedicata essentialia; hoc enim quasi causas interius subit, arbitror hac ratione, posse existentiam Dei quasi a priori demonstrari, verbi gratia hac demonstratione, ens simpliciter necessarium, necessario existit, at Deus est ens simpliciter necessarium, ergo necessario existit, ubi existentia Dei demonstratur, per eius necessitatem quae est praedicata essentialia Dei existentiae. etc.

31 Neque obstat imprimis, quod Deus est ens simpliciter necessarium, non fuerit probatum per creaturas, quia hoc omisso subsistit adhuc ea demonstratio, et quasi per causas, qua licet Deus probatus Deus esse ens simpliciter necessarium, id probetur ex creaturis, tamen ea probatio relinquit species repugnantes eventus tales necessitates quae representet causas, per quas species deinde intus potest erumpere in cognitiones eventus entis necessarii, quasi prorumpat in cognitiones creaturarum. Sic licet Deus verbi gratia cognoscitur eventus, hoc est a te rationale, ea cognitio dependeat a ratiocinio, et a sensationibus, quae a posteriori utrumque cognoscitur. attamen ea cognitio relinquat species qua solus representat a te rationale, per quas deinde intus a priori demonstratur, hoc est admirabilius, et risibile.

Sectio 2.a

Ostenditur ratione naturali non posse demonstrari Deum existere.

32 Primo quia demonstratio eo quod demonstratur non potest esse dubitationi negatio; demonstratio enim necessario rapit intellectum in assensum, et dissensum illius, quod demonstrat, tollit ab eo formidinem et dubitationem, de existentia Dei plures nunc aliique dicta dubitant, ergo non potest demonstrari. Confirmatur quia unus demonstrationis

est. Cuius obt. sui effectus, ut reddere intus certus de sua scia reflexe
quod egicentes eas non fore, est ubi est ille, de nulla demonstratio circa Deum
cogsiceschet. .. adeo difficilis huiusmodi demonstrationes ut merito
posit quisquis dubitare, an illis lateat aliqua equivocatio, ut patuit
ex pendenti quam afferemus S. 3a. ergo existentia Dei non potest demonstrari
lumine naturali. Etc.

33 2o. quia omnis demonstratio reducitur in aliquod vel primum adeo
evidens, ut negari non possit, de demonstrationibus circa existentiam Dei reducuntur
ad prioratio dubia, v.g. quod creaturae non possint sibi invicem esse causa, quod
causa non possit operari nisi existens, quod in eis non detur processus in infinitum, ut omittam
illud quod D. Thomas vult ex Arist., quod omne quod movetur ab alio movetur, quod
plures putant esse evidens, cum voluntas libera moveat se ipsam et
aqua calida in summam frigiditatem et idem est de aliis, ergo existentia Dei
non potest demonstrari. Etc.

34 Tertio quia non potest esse demonstratio ea cuius termini ~~gloria~~ clare
non apparent intus, non potest esse clara et evidens, sed termini cuius sunt
obscuri; quomodo quisque evidens loquerent, Crux esse albrale, si Crux et
albrale ei clare non apparerent, ignoret quod sint haec, de termini de
monstrationis existentiae Dei clare non apparent intus, unusquisque eorum est infinitus,
quod sive afferet, sive neget, vix percipit, ab intus: ergo existentia
Dei non potest evidenter demonstrari. Etc.

35 Respondeo ad primum distinguendo maius: dico quod demonstratio
de qua non potest esse dubitatio, concedo maius; quod demonstrationes habent,
dico, in aliquibus: nam ergo Deus, se dubitant de eius existentia quae
de ea demonstrationes non habent, non vero reliqui, hoc tamen non tollit demons
trari Deum existere, sicut planant, se dubitat vulgus, quae tamen
sapientes evidenter loquuntur, ut esse Antipodas, solem esse ~~terra~~ terras
ultro mares: Ad rationem probationis maius: et minorem: licet demonstratio
nes de Deo sint difficiles, non tamen grata quis illas generat dubi
tat an in illis lateat equivocatio, de qua scire esse certissimas,
nec nisi falaciis et sofismatibus posse studii. Etc.

36 Ad 2.um 3. dicimus: et nomen: principia ibi posita certissima esse, si recte intelligantur, causas quae ad 2.um 3. et in eodem genere causae, nequeunt se mutuo producere, aliquando duo igni non existentes possent se 1.o producere, imo neque in diverso genere causae, si una causalitas exerceat, posset dari mutuo causalitas, qui enim eas admittunt ex una parte ponunt unam causalitatem, et ex alia solum dependentiam: v.g. docent totum dari a forma in genere causae formalis, et formam a materia in genere causae materialis, veram tamen causalitatem solum ponunt ex parte totius in formam, in quam totum nil causat formaliter, de quo haec dat formam ex eo quod ne qua existentia nequit esse materia, docent hanc dependere a forma tanquam a causa formali, ex quo patet non esse causam non esse in viciosas causas.

37 Secundum quod ait 13 quod causa non operetur nisi existens; evidentissimum est, sumendo existens, pro ut est idem ac aliquid quod quidem a Deo verum, et ab evidentia, quam evidens est neminem posse dare quod non habet, nihilum quod impotens est producere omnes leges. 3.o quod quod non dedit in causae processu infinitum, licet metaphysice non sit evidens, tale tamen, ut sine insigni amentia negari non possit, qui enim non dicat amentiam asserere, requiri ad existentiam unius formicae existere ab aeterno infinitas causas modoque existere, pro ut asserendum esse ostendemus in sequenti, ab ipsis, qui illud negans primum nant.

38 Quartum quod ait ut ibi ponitur evidens non est immo forte est falsum, si regula ponatur, evidentiam tamen fore attingit est quod est ponendum; quidquid movetur ab alio, tanquam a 1.o movente, saltem inadaequate movetur. Nam id quod movetur est indigens in motu, et 1.um movens debet quod infinitum in movendo, cum non habeat a quo limitetur in motu; et est infinita perfectionis neque movetur, moveri enim dicit imperfectiones, et negat aliquid moveri, et saltem inadaequate ab alio non moveri, sed 1.o movens, de cuius ratione ut potest infinite perfecto est esse in-

mobile

Consequenter non potuisse moueri, utrumque esset, quia quidquid mouetur ab alio tanquam a primo mouente, saltem inadequate moueri. Etc.

39 Ad 3.um dicimus: Astronomus licet infinitum omnino clare non percipiat, ab initio, dicipit, tamen sufficientibus, grauem euentias, euenire, infinitum currere fine successiue, non posse non requiri ad exercendum cuiuslibet entis finiti, quia notionem sufficienter clare ss. ad 3les dicles euentus inde deducendas. Etc.

40 Sectio. 3.a

Demonstrationes non nullae probant Deum existere.

40 Prima est quia ens improductum, siue a se existit, d huius Ens est Deus; Deus est Ens a se ut omnes fatentur, ergo Deus existit. Probatur maior: quia Ens improductum est possibile; nulla est contradictio, in eo quod Ens, et improductum dicitur, neque improductio destruit rationem entis, quin imo illam eleuet, ad dessignas summae perfectionis, deo ignio quod possibile ens, improductum existit, si aliquando non existeret, non posset deinde existere, nisi produceretur quia idque quod aliquando non existit, nequeat deinde existere nisi producatur, quod est contra rationem entis improducti, ergo Ens improductum siue a se existit. Etc.

41 Dices: in conceptu obiectiuo Entis improducti nullam esse contradictionem, prout sic repraesentatur, quod existentiam ipsius eueniret, forte tamen in re possit, claudere contradictionem, nobis ignotas, ideoque eius possibilitatem non posse sine formidine assentiri, prout ad demonstrationes requiritur, d dicitur quod si quaelibet formido, leuis et sine fundamento accepta, qualis praesens est, tolleret euentias adhuc ipsa prima priora euentia non essent, si non quodlibet sit, l

non si prout hic

regrad; diceret tamen aliquis forte esse aliquod Ens adeo
implicatum in gradu nobis ignoto, ut in se positum, Cum sit, simul
non sit, d hoc dicere absonum est, & Contradicere in gradu adeo no-
cto, qualia sunt Ens, et in productis, ut sic repraesentatis
nullam esse contradictionem, forte tamen latere in eisdem inrepso-
sibus. Etc

42 3a est quod ens ab alio independens et reliqua omnia dependens Deus
est; talis est 1a causa, quae est omnium productiva, de existit Ens indepen-
dens ab alio, et reliqua omnia dependens existit Deus. Probatur minor:
quia nisi inter entia quae in hoc mundo dependent, daretur aliquod inde-
pendens ab alio, reliqua omnia dependens, aliqua eorum se ipsa
dependerent quod non minus impossibile quam se ipsa producere, vel se se
mutuo dependerent quod non minus impossibile quam se mutuo producere, ergo ex-
istit Ens independens ab illo reliqua omnia dependens. Etc

43 Neque hic patet fuga ad lazibulum infiniti, ad
quod adversarii confugiunt cum sibi arguto pro mundi in 1a rerum produc-
tione, quia licet poterint creaturae 1a produci una ab alia usque in
infinitum quia non potest ea ponatur infinitus numerus ad hoc satis est quod infini-
tum recesserit, at causae dependentiae cum earum effectus dependenti debent
coexistere, potest ea quia quilibet effectus indiget infinita causa ut depende-
at, daretur in infinitum numerus quod evenit falsum est cum saltem creatori
aliquos, v.g. hoc, equi, ipsis oculis videantur esse finiti et a finitis causis
dependari. Etc

44 Et semel adesse causas dependentes esse non finitas necesse
est mutuo se dependere vel admittere aliquod dependens ab alio indepen-
dens, Interim etiam in 1a rerum productione non sequitur mutua rerum
productio, etsi omnes sint producti in quibus infinitudo obstat ne deduere
gressus a productis ad producentes, de in effectibus modo dependenti non datur
infinitudo; quia nisi deveniretur ab aliquo independens ab alio, daretur
regressus a dependens ad dependentes contra quod daretur mutua dependentia.

45 Ex explicatis et declaratis demum entia in mundo

modo conseruata esse duo v.g. A. et B. cum finita sint, parum refert in duo, vel plura, Rogo ergo: A a quo conseruatur necesse est conseruari a B, nec est aliud a quo conseruetur, deinde rogo, B a quo conseruatur? necesse conseruari ab A, nec est aliud a quo mutuo conseruentur, in ne mutuo conseruentur, necessario admittendum est aliquid inconseruatum ab alio quod non sit A (nec B) quod quidem A et B conseruentur, quod quidem Deum dicimus. Etc.

46 Per hec euidentissima demonstratio sequentibus paralogismis obscurari, v. dicendo quamlibet minimam stabilissimam entitatem ad sui conseruationem egere infinitis entibus actu coexistentibus, ideoque tam cogitare infinitis infinitam multitudinem entium, nec esse aliquid inconseruatum ab alio reliqua conseruans. 2º dicendo res semel ab alio productas, scilicet conseruati ideoque licet ut v. producentur, requirantur processisse alias et alias in infinitum, non tamen requiri infinitas coexistere ideoque non dari inconseruatum, licet non dici v.g. aliquid conseruans inconseruatum ab alio. 3º dicendo quod licet repugnet mutua rerum productio non tamen repugnare mutuam conseruationem, qua est sane tollitur infinitum abque v. conseruante ab alio conseruato. Etc.

47 Sed hec adeo leuia sunt et falsa ut inde satis liqueat quam leuem demonstrent, Dei existentia, quae obscurari non potest, nisi falsissimis, et absurdissimis cogitationibus.
Afferunt deinde DD. pro existentia Dei demonstrationes alias desumptas ex principiis, quidquid mouetur, ab alio mouetur; quidquid producitur ab alio producitur, quod non potest fieri impossibile; quidquid melius est tali, et quod optimum esse, quaecunque tendunt in finem non tendunt, nisi directa ab aliquo v. cognoscente. In quibus et aliis infringendis, frustra laborant plerique, cum in re in qua de summa existentia agitur, turpissimus sit ingeniorum ludendos,

Ut pos dnatq aliorum carpendo in bellibq Auctoribq.

Sectio 4.a

Paralogismi D.a Dei existentiam, ratione nali demonstrari.

48 Primus est quia Deum existere Fide Divina constat, dque fide constat ratione nali non demonstratur, quod demonstratur, clarum est, obscurum quod fide creditur constat autem repugnare idem esse clarum, et obscurum; ergo Deum existere non demonstratur, maxime cum fidei nostrae fundatum ex illo Pauli, accedentes ad Deum oportet credere, quia est ex illo simboli, Credo in unum Deum; et reliqua patent. Etc.

49 Secundus est quia si Deus est verus et unicus est, dum esse verus non potest evidenter demonstrari, ergo neque Deus esse seu existere. 3.o quia cognitio de Deo colligitur ex creaturis; non ergo Deus immediate et in se cano cognoscitur; deinde ex creaturis neque evidenter Deus cognoscitur, Deus existens est Deus nario: Creatura vero est contingens, cum tamen ex contingenti non infertur narium, ergo Deum existere, non potest demonstrari. Etc.

50 Quartus quia quaecumque fiunt in mundo, naturaliter fiunt, ut calefactio, et frigefactio quae sufficienter provenit a natura in tuali, ergo sine fundamento asseritur, aliud primum principium quale est Deus existens, 5.o quia si Deus existeret esset infinite sapiens, et infinite bonus, deinde non est infinite sapiens, neque infinite bonus, nihil insipiens, nihilque malum posset a tali principio provenire, qualia plura in mundo ut monstra, et peccata ergo Deus non existit neque huius exa potest evidenter demonstrari.

51 6.o quia bonum quo maius, et fortius est, eo magis destruit malum sibi oppositum, quod magis et fortius, est unum contrarium eo magis destruit, contrarium sibi oppositum, ergo bonum infinitum quale est Deus destruet quodlibet malum, deinde non destruit: nunc in mundo plura mala ergo tale bonum non existit, ergo nec Deus, ergo neque hic existens demonstratur, deinde potius eius contrarium existere cum evenit existere

plura mala;

52 Resp. ad 1um 3 dicendo maj: nam dicimus cujus propositiones, quas 3ae ad 2as 3tae dicimus: obscurum quod fide creditur, quando tantum fide creditur, 3do: quod simul demonstratur non: sicut ingens spatium si tantum ab exigua lucerna illuminetur obscurum est, clarum tamen si simul illuminetur a sole; neque in hoc est repugnantia, nihil enim ne culla est in eo quod existentia Dei obscure cognita, quod sola fides clare cognoscat per demonstrationem. &c.

53 Ad 2um 3 dico maj: et minorem: ut distavit, ex eoque sequenti; neque deinde consequentiam, et si duo grata sint veritates qualia sunt esse a Dei, et eius unitas, potest tunc demonstrari etiam aliud, sic demonstratur hunc esse a se tale; non tamen demonstratur utriusque identitas realis; cum tamen haec sit idem cum utroque. Ad 3um 3 dico maj: et minorem generis, infert necessarium, si quidem cum illo est realiter connectitur, sic veritas haec, Deus existit, connectitur cum hac, Deus potest existere, eam quod infert cum tamen 1a sit generis, 2a vero necessaria.

Ad 4um 3 dicimus antecedens; quaecunque fiunt etiam, dicuntur modo debet 1us omnis a quo deserviunt, tam naturalis quam non in naturalis, 3do: si tale 1us omnis quod dederit non, ut distat ex 2a propositione nostra conclusionem.

54 Ad 5um 3 dico maj: et minorem: cuius propositiones dicimus nihil malum nihil insipiens, potest a tali primo proveniri, quod tale sit inordine ad finem quod 3do: quod tale sit inordine adfine: quando 3 Deus operatur bonum est et sapiens inordine ad fines, quos Deus sibi proposuit, v.g. pulcritudinem universi, ostentationem inuisibilium, causarum 2arum 3 ad quos fines bona sunt monstra quae inordine ad ea, sunt sicut mala: quaeque Deus ut causa particularis potest operari, sicut plerumque, sicut operetur durata vitalis detracta a causis particularibus. &c.

55 Bona in suo genere creata in fines a Deo intentos (licet inter sint Moralia Mala, adeo quemcumque Deus, ut Caspar laris occurrat, dicitur ut ualis, eaque permittat sapientis, ut boni artificis non eaque inter bona in operari permittere, de atque talia ad ordine ad fines: v.g. sapiens et bonus Statuarius, qui perficit sibi statuas perfectas operari in ligna ligni id locat, quod bonus ficus et eorum ex ipsis ligni potius ~~accipit~~ accipit, quod malus ficus est, quod facit inter malum ficus utilem, et bonum est, in ordine ad fines; illud vero quamuis inter bonus, malus est et inutili fine. Etc.

56 Ad 6.um dicitur quo ad bonum et insalubrio in quo est, dico: in alio subdistinguo: si tali bonum operaret Nario; et salubrium in quo operatur Caspar in totius bonitatis operandi, dico: si liberi operet, subordinare in Caspar totius bonitatis nego: cuius est Deus et si bonus infinitus libere ad extrema boget duas bonitates, et in suo ~~in~~ Cra nulla in capax participandi totas Bonitates Divinas alioquin essent Poles plus Dif, hic bonitas Divinas a Deo excludere omnes malitias non tamen contra Deum ponere bonitates infinitas. Etc.

Quaestio. 3.a

An Deus esse unus possit ratione naturali demonstrari, et quo modo.

Sectio. 1.a

Deus esse unus fides docet, et ratio naturalis demonstrat.

57 Nam in Scriptura vulgaris Dei unitas, ut inquit Paulus, Unus Deus, una fides. Et ex propheta Deuteronomii. 32, videte quod ego sim solus et non sit alius Deus praeter me; ac denique ut alia omittam, ab hac veritate incipit fidei symbolum, Credo in unum Deum. Et ex quibus Deus esse unus fide divina constat, nullus catholicus potest dubitare; Deum vero esse unum ratione naturali posse demonstrari, negant Gabriel, et Ocam. Cum aliis; esse vero, evincunt demonstrabile asserit communis theologorum schola, et merito ut Tertullianus, Deus si non unus est non est; et S.tus Atanasius, Deos esse multos ... inde

ē a nullo diuere. &c.

58 Porro tamen quoniam demonstrauimus; probauerimus produccimus; sciendum est unum per se ~~simpliciter~~ dici dupliciter: 1° transcendentaliter; 2° conclusiue, unum transcendentaliter idem est, ac indiuisum in se, et autem unum per se duplex indiuisum in se, 1° per simplicitatem quatenus unum non habet partes in quas possit diuidi, ut angelus et anima rationalis, 2° per compositiones et uniones, quatenus unum et ex suis partibus; hoc tamen ii unitus, ut ex constans; materia et forma, unitur inter se. &c.

59 Unum conclusiue, est unicum concludens ab se sui similibus pluralitatem, ea ratione qua unicum est, v.g. Sol de facto unicus est, quamuis non concludat plura similia sui, in ratione entis et substantiae, concludit plura sui similia in ratione solis. Dum ergo asserimus; Deus esse unum de unitate conclusionis intelligitur assertio quoniam esse unum transcendentaliter tam certum est, quam esse ens est certum. &c.

60 Probatur 1° Deus est unus sibi et unicus in ratione Dei, quia Deus est ens optimus, ratione eius qua Deus est, haec est communis apprehensio de Deo, scilicet id quod omnia excedit, quod a nullo excedit, quod non admittit equale, quia si possibile est tale ens per cultum cui illud est Deus, nisi de uoce fiat, quod esse autem possibile ens optimus; contra vidatur notus esse optimus non destruit rationes entis, imo illas supremus ... ens optimus est, esse optimus duo dicit, scilicet a nullo excidi, et omnia excedere; quod si ab aliquo excedatur, et aliquod non excedat, iam non est optimus, nec est optimus quod excedit et habet equale: ergo Deus unus est unitate conclusionis.

61 Probatur quia possibile est ens continens formaliter omnes perfectiones, sine imperfectione, et uirtualiter omnes perfectiones admixtas imperfectionem hic nulla est contradictio, deinde tale ens est Deus, est ens optimus; deinde vero esse unicus; si duo essent unus alterius perfectiones formaliter

continere et eius ...

dixerunt, ab alio liberi, quia neuter dominaretur perfectissime perfecto neque dominium perfectissimum: ergo Deus unicus est. Ergo etc.

62 Probatur 2° quia omnis perfectus dominus, Deus est hic, et est unus, ex clarissimis dominibus quos de Deo formamus; patet quia si universi Princeps et Dominus, at talis dominus est unus eiusdem per rei nequeunt esse alius dominus dominio perfecto, et longo temporis tractu, dominus qui perfectus voluit potestatem ponendi, et destruendi res subiectas dominio, independens a voluntate alterius quod repugnat multis dominis, si duo sint perfecte domini neuter potest sine consensu alterius res ponere, et destruere. Dixi longo tractu ut abstrahas ab illa, quia ante primo instanti donationis, tam donator quam donatarius, habeant perfectum donum domini, ergo Deus est unus sive unicus. Ergo etc.

63 Confirmatur: demus duos esse Deos, A, sit et B, et velle Deus A producere mundum: rogo: potest ne Deus B id nolle, si non? Si 2um ergo B non est Deus, non est perfecto dominus mundi siquidem non potest de illo disponere nisi dependens a voluntate alterius: non potest nolle, quia vult Deus A ut supponitur, si primum: rogo: quid tunc fieret, produceret ne mundum, si non? Si 1um ergo solus A est Deus siquidem ille solus independens ab alterius voluntate ut perfecto dominus disponit de Mundo: si 2um ergo solus B, eadem ratione est Deus, siquidem independens ab alio disponit de mundo. Ergo etc.

64 Quod si dicas nil faciendum nisi quod uterque vult, dicendum quia hinc sequitur quod nullus esse Deus siquidem quilibet independens ab alio non est perfecte dominus, sunt qui dicant posse demonstrationem hanc eludi respondendo, A et B, sive plures alios Deos qui sint illis sint esse necessitatos ad idem volendum et nollendum per concordias simpaticas, cum sint perfectissimi in cognoscendo et volendo movendo movens, unus ad volendum, et nollendum reliquos quosque movet. Ergo

65 Dicendum est 1°. Probatur et arguitur quia perfectissimus dominus potest disponere de re independens ab-

ab alterius volte, quod est Deus perfectissimus, mar quod est independentia, dum Dii sint plures, et independens ab aliorum volte non potest de mundo disponere ut lugitur, ergo non est Deus perfectissimus nec Deus. Dico 2a quod licet in actionibus variis quae non tales fra ne primgi, sobri posset inteligi necesitas adiaes volendus et nollendus in actionibus et mei liuers. Talis discordiae, in intelligi lis: cuius poa liuera et obus quamuis bis optimus moue at, quaelibet varia discordia, est chymerica, et discordia simpa tica in actionibus liueris Deorum liuere agentium, circa obus indi ferens, quale est existentia mundi regnao. &c.

66 Dico 3o quod placere se esse A, et displicere se esse A, si volte oppositae, et inter quas nulla est discordia: dum Deo A placet se esse A cuilibet placet, sed esse id quod realiter est, et Deo B displiceret se esse A, cuilibet displicet, sed non esse; sive esse impossibile quale esset A esse B, ergo inter Deos non esset summa voluntatis discordia; sive ea simpatica esset, sive aliunde petita.

Sectio 2a

Difficultates contra praedictas assertiones.

67 Prima est quod collectio Dei et omnium entium melior est solo Deo et totum est melius sua parte. Deus est pars et collectio totum, dilla collectio non est Deus, totum non est pars; ergo Deus non est ens optimus, quo aliud melius est. Confirmatur 1o quia perfectio addita perfectioni constituit perfectius et melius; dicta collectio omnes perfectiones Dei addit perfectiones reliquorum entium; ergo ea collectio est perfectior et melior sola Deo; confirmatur 2o quia stante infinito totum est quod quante molis, et non esse maius sua parte ita est infinitum totum licet quod quante virtutis, sive perfectionis et non est perfectius parte; ergo est infinitum collectionem omnium entium non esse perfectiorem solo Deo. &c.

68 Secunda: quod ultra Deum A esse Deum B non tollit ipsum esse perfectissimum Deum; huius quod est Deus B, est omnino extremus Deus A; eius et quod esse Deum huic non tollit illi esse perfectissimo; nec ergo Deus non esse unicum nihil tollit perfectioni illius, ergo poterit esse perfectissimus

Et si sint plures alii Dii. &c.

69 Tertia quia quilibet concipiatur Deus ens optimus; et Deus, de cuius ratione est esse optimum, de multiplicand: ergo Deus et multiplicitas non tollit optimi rationem: Maior quia magis intelligibile est, nam Deus communicare pluribus cum plurali teneret itaut sint plures Dii, quam eandem non, nam Deus abs sui multiplicitate communicari tribus personis; Minor, quia patet certum et inqualitas creata communi; 2us autem vix apprehendi in Deo aliquid nil minuit Dei perfectionem, et neque 2us

70 Quarta est quia nulla est repugnantia in eo quod plures Dii sint, de ratione ad idem intelligendum et volendum nullam hic capacitatem Dei dictio, de ponit summam unitatem, et duenia, de hoc supposito si aliunde hec pluralitas impossibilia, sequitur ponere quod licet esse perfectissimum Deus mundi, quia licet ergo Deus dicit ponere plurimo; et ex eo quod Deus imperfecte Dominus, non sequitur esse unum.

71 Maior: quia dico Deus plures, et intelligunt et volunt idem, et quilibet est perfectus Dominus mundi, et sicut in Deo personis hoc reperiri poterit reperiri in Diis pluribus, et ex imperfecto dominio Dei non sequitur esse unum et non plures.

Sectio 3a

Difficultatum explicatio.

72 Resp. ad 1um in cuius solutione maxime dissident DD. eam obtenebrantes, ex intensione et extensione, qui omnino impossibili ingenium, unum est solum predicatum de qualitatibus, quarum neutra possibilis est in Deo, neque in complexo eos dicit Argo, inter quos potest fieri comparatio et argumentum instaurari, Resp. ad maiorem non damus; cuius probationem de quo, tunc melius sua parte in parti nostra infita; neque eminentem continet: quia aliqua perfectionem est in altera possibilitate. dd: si altera perfectius eminentem continet quae aliqua perfectio non est in altera possibilitate, non &c.

73 [illegible] alterapossibilis est infinita

et Eminenter continet, quidquid perfectionis est in altera parte finita et imperfecta, tamen ab eius coniunctione, cum altera parte resultet aliquod totum melius et perfectius quam posito resultet totum minus bonum, et perfectum; parte altera Deus v.g. est natura ex a se, et perfecta sine imperfectione totum autem resultans ex coniunctione Dei cum alia parte est indigens, est creatum, et admixtum pluribus imperfectionibus; ex terminis autem est verum, ens naturaliter ens a se perfectum sine imperfectione qualis Deus est melius esse ente indigenti, ente ab alio creato et ente admixto imperfectione.

14 Ad 1.am difficultatem nego primum. Cuius maior distinguo quod perfectio addita perfectioni finitae finitum reddit infinitum, nego: ea quae est infinita, ut neque per additiones finitas fiat maius aut melius, neque per illius detractiones fiat minus aut peius; Ad 2.am difficultatem, nego suppositum: est enim intangibile; totum quod non est maius sua parte infinita, haec est infinita; ut sive pars sive totum; ea ratione qua infinitum est non posset excedi quoad [illegible] ab alio [illegible] bonum posset excedi, quod non est ad rem; dicimus Deus dicimus optimus tale dicimus quia Deus infinitus est, non quia est unitas et primus numerus sicut excedit a quolibet binario; et ideo Deus non includatur.

15 Ad difficultatem 2.am respondeo; non infertur esse Deum B omnis [illegible] esse Deo A, esse Deum B esse in Deo B alicuius quarum perfectionum [illegible]; eas quae sine imperfectione quae non sit in Deo A non esse autem in Deo A perfectiones aliquas [illegible] eas quae sine imperfectione, non est quod omnino [illegible] Deo A deinde nao in eo magnas perfectiones, in eis; sit continentis [illegible] in eis perfectiones sine imperfectione; quae sunt in Deo B.

16 Unde primo discrimen a petro quae

perfectissime ho; Atque sint alij hoc, quoniam esse perfectissime hoc non dicit in eo quod Prius fit diuinat omnes perfectiones quae possunt reperiri in qualibet, dicisse in eo quod nihil eius desit, ut hoc; l ad summus in eo quod reliquos excedat, cum perfectioni omnino extremum est, alios et esse hoc quod excedit extremum et excedendi.

37 Ad 3.am difficultatem, distinguo Maiorem: quaelibet personarum diuinarum Ma in ratione entis diuini; Ideo: in ratione entis personalis; nego: Ratio est si ita sunt, sint ens bonum; quae solus peculiaris, non improbauit a Thomistis neque Scotistis, qui in relationibus Diuinis siue personalitatibus nullas agnoscunt perfectiones, siue bonitates; ideoque asserunt Personas, ut tales tam absunt ab optimo ut neque bonae sint. Nos vero qui bonitates et perfectiones ibi agnoscimus dicimus quamlibet earum ut tales esse ens bonum et perfectum non tamen optimum, hoc est perfectius Dei ut Deus est.

38 Ad 4 rationem: nomen idem repugnat rationi naturali, ut constat ex nostris probationibus alterius autem fides rationi non repugnat, d ad summum est supra illas. Neque obstat primus terminus in qualibet natura quod Ari in ea cernat ratio naturalis dictat repugnare non ... tamen non dictet repugnare eandem naturam communicatam pluribus personis. Ideo deinde maiorem: quod id ponit fecunditatem in Deo. Et nego bas, quia alterius tollit a Deo continentiam formalem omnium perfectionum sine imperfectione.

39 Ad 4.am distinguo maiorem: nulla est repugnantia etc. si agentia non sint perfecte libera. Ideo: si sint perfecte libera, nego, agens perfecte liberum potest mouere in ordine ad obiectum siue circa idem mouens alia accidentia; siue non: Cum autem si agentia libera sint determinata ad idem volendum; nullum eorum posset mouere,

in ord.ne ad obiectum altero immoto; seu movente dicto vio Motus; inde repugnare cum perfecta libertate, perfectam dictationem. Ergo

80 Ad rationes de contrario: Respondeo, et nego consequentiam cum enim Dii plures vellent eadem volita; eodemque dominio dominarentur; possent perfecte liberi; here perfectum dominium, et si idem vellent quin imo non possent non idem velle, at cum plures Dii, neque vellent eadem volita; neque eodem dominio dominarentur, repugnat esse omnes singulos perfecte liberos perfecte Dominos. Ergo

Quæstio. 4.a

An Deum existere; posit invincibiliter ignorari.

Sectio. 1.a

Doctorum sententiæ, et quæstionis explicatio.

81 Posse invincibiliter ignorari Deum existere, affirmant Patres Molina, Arriaga, Pontius, Bone Spei, Izquierdo, et alii cum Medina et Lumel. Negat vero communis Thomistarum, sa, ad 1.am 2.æ Divi Thomæ, q.e 89, articulo 6.o Pro quorum intelligentia sciendum est, ignorantiam esse duplicem positivam unam, qua quis positive sibi persuadet, re vera non esse obiectum quod revera est, v. g. si quis sibi persuadeat Deum non existere, idque pone neget, per dissensum, quo dicat, Deus non existit, alteram negativam carentiam scilicet assensus saltem probabilis circa existentiam rei; quæ revera existit, v. g. si quis non cogitaret in divinis trinitatem Personarum ideoque non consentiat Trinitati, attamen illi non dissentiat, nec prorumpat in huiusmodi dissensum; in Divinis non est Trinitas Personarum. Ergo

82 Utraque ignorantia sive ea positiva, sive

sive natura, dividitur, in vincibiles, et invincibiles: vin
cibilis: vincibilis est quae vinci sive superari potest, quae si vinci potest
mente tantum erit vincibilis mente, et invincibilis physice, et moraliter:
quod si mente, et physice tantum, sit vincibilis, erit utroque modo vincibilis,
et invincibilis moraliter: quod si adhuc moraliter vincibilis erit, omnino
vincibilis.

83 Est autem ignorantia vincibilis, tantum me
nte quae solum de potentia absoluta potest superari; v.g. ignorantia quae
esset in pura natura rerum supernaturalium; tantum mente est vincibilis, quia
per solam absolutam Dei potentiam posset acquiri earum notitia; earumque
ignorantia superari; ignorantia autem vincibilis physice et mente
tantum eam, quae de potentia absoluta, et immo de ordinaria, potest superari
non tantum moraliter; v.g. ignorantia quae modo inest hominibus, omnium et
singularium obiectorum, naturalium scientiarum, vincibilis est mente, et physice:
quia non repugnat mente nec physice, viribus naturalibus eas ignorantias su
perari per scientias et notitias quales eorum omnium; est tamen ea ignorantia mo
raliter invincibilis; quia tanta est difficultas; in his omnibus notitiis comparan
dis; ut nullus homo eas comparaverit, si comparaverit nisi per miraculum;
qualiter Salomon eas comparavit.

84 Hinc est ignorantias invincibiles
solum moraliter vere dicere quod possint mente et physice superari. 2º
quod summa difficultate in eas superanda; 3º quod de facto non super
[illegible] et si in superentur, non erit ignorantia moraliter invin
cibilis ideoque quicumque ignoravit, et Deus, si summa di
fficultate superavit eas ignorantias, ac tandem sibi comparavit
Deum est in adhuc moraliter non est per eas ignorantias invincibiles Dei.

85 Quibus explicatis, Nº. Certum est nullum hominem pati
mente ignorantias invincibiles Dei: nullus est quantumvis
in ditis amens, et in infante, cui saltem de potentia absoluta non posit
infundi notitia clara supernaturalis Dei. Dº. Certum est nullum
adultum quamvis invincibiliter cuiusmodo in dispositionem [illegible]

pati ignorantiam inuincibilem saltem Dei: Nullus enim homo est cui ita proponi non possit causa Dei, ut prudens uiribus naturalibus sibi persuadeat Deum existere: quod si ita non proponatur, eo quod desiat proponens, licet non attendat aut moneat ante propositum; id quidem accens distingui nec tollit ab eo potentiam sufficientem ad tales notitias; prout requiritur, ut carentia notitiae, id est ignorantia inuincibilis sit.

86 Haec cum certissima sint, solum restat: an in aliquo adulto possit dari: possit esse ignorantia Dei, inuincibilis moraliter, eo quod ei tam difficile sit notitiam Dei comparare ut tantae summae difficultatis, toto uitae tempore; siue id longum sit siue breue tales notitias non compararet. Vbi notandum: non esse idem ignorantiam, non esse inuincibilem moraliter, et esse culpabilem: plurimae uincibiles ignoramus, ut harum prudentiam et medicinam: non tamen ignorantia culpabilis.

87 Duo requiruntur, ut ignorantia culpabilis: 1um, ut detur obligatio eam superandi: qualis unusquisque habet circa ea quae sunt sui muneris et officii. 2um, ut talem obligationem animaduertat: quare si ignorantia sit uincibilis, detque obligatio eam superandi, si quis hoc non animaduertat, ea ignorantia erit inuincibilis moraliter, et obligatoria erit tamen non culpabilis. quare si adultus aliquis ingenio uigens, cui facilis esset Dei notitia, non animaduerterit, se teneri ad eam comparandam; et sic non haberet ignorantiam inuincibilem Dei, sed uincibilem; ea ignorantia non esset culpabilis; siue peccaminosa.

Sectio. 2a

Deum existere, possit inuincibiliter ignorari ignorantia

Negatiua

~o~

88 Prob. quia notitia evenit, specialis existentiae Dei difficilis est pluribus hominibus rudibus et agrestibus; hi enim ipso discurrunt circa ea, quae per sensus percipiunt; aliunde autem talis homo, nullam habet connexionem cum tali notitia: deinde quia hoc esse sine illa: ex eo quod res sine eo grato; quo cum non connectit, quod difficile pro ipso parare, nullum sequitur inconveniens: sicut, ex eo quod aegroti non curantur per rusticos, medicos, nullum sequitur inconveniens, atqui in tali suppositione ea quae valde contingent, ho habuit ignorantiam invincibilem Dei, ignorantia Moralis invincibilis, de qua solum est quaestio, ea est quae de facto non vincitur per operam nostram, propter ipsas difficultates: ergo ignorantia naturalis est invincibilis ignorare Deum existere.

89 Dices hanc ignorantiam esse moraliter impossibilem; verum quia instinctu quodam, a Deo hominibus indito, fertur homo in ejus notitiam; sicut inclinatione et propensione innata, sive naturali feruntur agentia naturalia in suos fines; ut levia sursum, gravia deorsum; ...ilis homo inclinatione ...naturali, qualis est appetitiva fertur in Deum qui solus est ejus finis, et quasi centrum; cum inclinatio appetitiva, non possit ferri in finem, nisi praecedente notitia hinc est, Deus imprimens talem inclinationem imprimere etiam notitiam saltem talem inclinationem et instinctibus ineam, ut homo non ... sine ea.

90 Secundo quia ad Dei providentiam spectat in fundere homini, saltem suspiciones finis ad quem creatus est, alioqui illum creatum, in statu in quo non posset, se conducere in ipsius finem, quae est divina providentia et bonitas Dei, ..., ea supposita, ... facile potest homo notitiam Dei ... parare; ergo repugnat ignorantia invincibilis Dei: haec quae saltem moraliter est possibilis.

91 Tertio quia gravis esset deordinatio, si Deus crearet homines cum ignorantia invincibili eorum; quae sunt juris naturalis; verbi gratia quod parentes sint honorandi, quod non sit occidendum: ergo et magis erit crederet cum ignorantia Autoris

talis iuris, ut Deus qui p[rae] parentibus est honorandus, dictam ab hoc ipso nali iure, cessat ignorantia inuincibilis Dei. &c.

92 Quarto: q[uia] prima illa principia non possunt inuincibiliter ignorari; ut Bonum est amplectendum, Malum est fugiendum; quod tibi non uis fieri alteri ne feceris, et haec Deus; sicut Indiani experientia non patiuntur ignorantiam inuincibilem talium principiorum, ita experientia pulcritudinis Uniuersi; operum celorum, quae ad oculum cernuntur non patitur ignorantiam inuincibilem Authoris Uniuersi. &c.

93 Hec tamquam nititur, q[uia] cuilibet homini ingenitum esse notitiam Dei ideoque in nullo dari ignorantiam inuincibilem illius; non multum urgent. Ad [primum] negatur in omnibus esse talis instinctus, et inclinationes: maxime si concedatur paritas inter agentia nalia: et hoc in ordine ad suos fines, cum agentia nalia libera non se mouerent in fines, necesse fuit imprimi a Deo inclinationes in eis, alio quinunquam peruenirent suo fine, at homo cum libere se mouat in fines non fuit necesse ei imprimi a Deo instinctus, inclinationes in fines, dictatis fuit relinquere illum in manu consilii sui, ut propria industria compararet Dei cognitiones; eamque dirigeret in illius amorem. &c.

94 Ad [secundum] nomais: cuius probationes ... quo: caret illus in statu in quo non potest ... moralis ... fice mete, non: in quo nil iudico ... quias, ... bonitas cuius ... neutras ... Infantes et amantes esse cratos in eo ... in cuius sensu deposito adhuc fiunt non possunt se ducere in ... suos fines; ... neutras ... esse, aliquos esse homines ... difficilis ... sui finis; et defacto ... in quo ... esse illius moralis ... hanc ... dictiones.

95 Ad [tertium] ... graue esset deordinatio etta; ... Dei, no: ideoque si Deus hoc

adeo ignarus crearet, homo inordinatissimus esset Deus ... perfectionis subesset et absque ulla morali inordinatione; Deus ab omne necessitate, non solus ad optimum, verum ad bonum fieri, quale esset homo praedictorum ignarus non teneret; nondeinde, contra, quorum sine notitia nostra: quia affert ... non possunt hoc civiliter vivere, neque servari, seque sine notitia Dei, ut Brasillios servatos fide testantur historiae; Deus ... parentibus honorandus dictat natura ius, supposita notitia Dei; non ... la remota. Et ...

96 Ad 4. 3 do ... et non ... sicut ea ... supra ... remota, ... remota, quia potest similimodo ... remotus ... Deus ... ... in ratione ... eorum ignorantia invin... ... adhuc moralis ... impossibilis, ... possit ignorantia Dei existentiis; neque pulcritudo universi, ... urget fortes quia inde posset suspicari tantas pulcritudines ... incorruptibiles; non est opus alicuius artificis ... increatas, unde et inde inferat esse Deus; non tamen adeo ... inferri, ut statim appareat ... rudi, ... eruditionis ignaro. Et ...

Sectio. 3.a

Arguta, quae intendit, esse impossibilem ignorantiam in vincibilem Dei.

97 Primum est quia si possibilis esset talis ignorantia in adulto ... posset ... salvari, et non posset salvari, ... hoc est impossibile: ergo et praedicta ignorantia; ... si ... praedictus adultus, in infantia esse Baptizatus nec mortaliter peccavit ... mori, posset salvari, et imo salvaretur, quicunque enim moritur in gratia, qualiter iste moritur in gratia Baptismali, salvatur; ... neque aliunde nec salvaretur; nec posset salvari, nullus enim adultus salvatur, nec salvari potest, sine fide explicita Dei, qualis non haberet ignorans invincibiliter Deum, ergo iste posset salvari, et non posset salvari. Et ...

98 Quintus est quia hic mihi homo peccaret mortaliter et non peccaret mortaliter, peccaret mortaliter quia supponimus eum occidere, et furari, advertens utrumque esse contra dictamen rectae rationis; esse quod malum grave contra illud: non peccaret; mortaliter quia ignoraret id malum esse, contra leges Dei, quas penitus ignorat, ut tamen peccans in dictis sit factibus contra conceptus: contra leges Dei: ad impossibile est hoc peccare mortaliter et non peccare mortaliter, ergo et dari in hoc ignorantiam invincibilem Dei. Et c.

99 Sextus quia praedictus homo: peccans esset dignus poena aeterna, et eadem non esset dignus: quia qui mortaliter peccat, ea dignus est, non esset dignus quia quicumque mortaliter peccat, ea solum ratione est dignus poena aeterna, quatenus Deum offendit, praedictus a peccando Deum non offenderet, nemo enim Deum offendit, quem invincibiliter ignorat, datur impossibile eundem esse dignum et non esse dignum poena aeterna; ergo et est impossibilis ignorantia invincibilis Dei. Et c.

100 Explicat et probat denique hanc ignorantiam laborasse Brasilos; Rogo enim illi, qui innumeris aliis sceleribus irretiti mortui sunt, ubi nam detinentur? non in inferno: ibi enim solum torquentur, qui Deum offenderunt, quem Brasilii non offenderunt, siquidem eum invincibiliter ignoraverunt; neque insuper detinentur in Limbo; ibi enim tantum ii qui cum peccato originali et sine ullo actuali decesserunt qualis non sunt Brasilii, ergo nullus est eorum locus: ergo ne haec et alia absurdiora dicantur, dicendum esse impossibilem ignorantiam invincibilem Dei. Et c.

101 Quartum quia Deus omnibus providet auxilium sufficiens ad salutem: alioqui posse salvari non esset in eius potestate, at laborans ignorantia invincibili Dei, non haberet auxilium sufficiens ad salutem: unum enim ex simpliciter necessariis ad salutem est notitia Dei, Accedentem enim ad Deum, inquit Apostolus, oportet credere; quod ubi dicitur, oportet, idem est, ac necessarium est, ergo impossibilis est ignorantia

invincibilis Dei.

102 Quintus quia homo rationis compos eo ipso potest moraliter hoc est honeste, vel inhonoste, alius per dicta ignorantia non est proprie agere honesta, honestus est talem per operationes, cuius prima regula honestatis, et per ordines quas dicit ad ultimum finem, et tanquam media illi proportionatum; Deus autem est prima regula honestatis, et ultimus finis, qui supponitur ignorari, ergo talis ignorantia est impossibilis. Etc.

Sectio. 4a

Solvuntur Argumenta

103 Ad 1um nomas: quia adulti 2as partes, possunt salvari. Ad probationes ideo nomas et nomes adultos iustos posse salvari, sine fide explicita Dei, sicut sine ea infantes salvantur. Testimonia autem Scripturae et Conciliorum; necnon et PP., in quibus tanquam medium necessarium ad salutem, fides explicita Dei insinuatur, loquuntur de salute obtinenda media adulti impii; sive peccatoris iustificatione; adultus autem de quo in argumento supponitur iustus. Etc.

104 Ad 2. distinguo maiorem: peccaret physice, et non peccaret theologice, ideo: peccaret et non peccaret utroque modo, salter primo eorum nego: peccaret ergo physice, quia peccaret per peccatum agendum rationali, sive illius dictamini, qualia sunt homicidium; et furtum: non peccaret theologice, quia non mereretur peccatum, quia Deus non offendit eius legem siquidem utroque esset invincibiliter ignorans; non est autem impossibile hoc peccare physice mortaliter, eo quod in materia gravi operetur, quia dictamen rectae rationis, non tamen peccare mortaliter theologice, eo quod ignoret suam operationem esse contra legem Dei quam invincibiliter ignorat. Etc.

105 Ad 3um Camarficiles reor, nomas: quia talis ad 2as partes sic peccans dignus esset poena aeterna qui non peccat mortaliter, non solo ea tamen dignus est poena aeterna, quia Deus offendit, de quo per in materia gravi operat, quia nos talis sive contra dictamen rectae rationis. Alioqui incidimus in absurda consequentiarum et explicationum, quas non in ... llorum doctrina deneranda sint, mihi tamen conformis, ad Catholicas doctrinas, et tamen videtur asserere per dictas gentes in inferno propter earum scelera detineri et venialiter

Arguere, q. in limuo cum infantibus in solo pecto originali decedentibus eas collocare, aut nobis alium locum, sine fundato iure adeo graui illum assignare etc.

106 Et quidem id peccatum, quamuis sit ex tm ee dignum pena aeterna, pluribus probat ba uilis suadetur: 1º quia in hoc huiusmi peccata ut homicidia, et furta, solum atendendo ad eorum physicam maliciam, pena quae ex eis proueniunt, ut suspendio eorum physicam maliciam, pena quae ex eis proueniunt, ut suspendio

I de capacitate, quam uitam ex se pro pretio auferunt, 2º q. Deus sine cum intrice non ledatur peccato aliquo, neque pro peccatum illius parlas propter felicitatem amittat dum homicidas; 3º sed furtum sub dominat. pro peccato aeterno prohibet, non u. mendacium officiosum; aut iocosum; cum tm utrumque sit peccatum theologicum contra Dei prohibitione, uidet aliqd in ipso homicidio, sed furto dignum pena aeterna uidere quod non uidet in mendacio. etc.

107 Hoc quod in uno uidet, quare non id prohibet; sub dominao, et est mea malitia fica peccati, quae in uno pro portione hec, cum talegena, non u. in alio, et peccatum ficum ex se dignum est pena aeterna. etc.

+ pene aeterna et non uidet in alio quare non id non prohibet sub eadem dominae

108 Ex solo aliorum ad arguendum respondere, Deum omnes gentes, quamuis cum Baruaras, peruenire illustrationibus supernaturalibus, quibus quaeque aliqualem Dei notitiam, illum eluxerit, quod probat offerri omnibus illis testimoniis Apostolus, qui notiam Dei dicit omnibus infusam, adeo clara ut nullus lateat, quae de omnino scripturae lege docens, omnes eum uidere; esse inexcusabile, qui Deum non agnoscunt. Responsio non mihi probat 1º quia hocce gratias satis deserere, et ad alias dominum fugere. cum huiusmodi illustrationibus non dominit ignorantia inuincibilem Dei, siquidem gratias, aut Deum cognoscit aut impossibile, eum cognoscere; utrumque autem non dominit, cum ignorantia inuincibili Dei. 2º quod sine fundato asserunt tales illustrationes neque pro eis stant relata testimonia, explandae sunt de hominibus politicis, ingeniis aorum, non u. de Baruaris, et rudibus inter Barbaris

enutritis etc.

109 Ad 3.um Idomas: et ad 2.um quoniam non haberet auxilium sufficiens proximum Ido: remotum non minus haberet auxilium remotum, quatenus si ex.a dictamen rectae rationis operaretur, Deus suo auxilio et efficaci, res ita disponeret, ut tandem in Dei notitiam veniret, ex.a Theologicum axioma, facienti quod est in se, Deus non derogat gratiam; quamvis talis esset proxime potens iustificari, seu ad Deum accedere, ut loquitur Apostolus. Etc.

110 Ad 5.um Idomas et nomen honestum et tale dictamen conformatum cum Ira regula, et ordinem ad ultimum finem, quod Ira regula cognoscunt, non vero quod invincibiliter ignorant. Tunc bonitas desumitur proxime a dictamine rationis indicante hic et nunc, hoc esse amandum, vel fugiendum; quia eius dictationes 2ae dictationis, operatio est honesta, vel inhonesta, ideoque hoc dictamen illud, asseritur proxima regula honestatis, neque Ira regula honestatis describat, nisi ut proposita, per tale dictamen. Etc.

Sectio. 5.a

Deum existere, non posse invincibiliter ignorari ignorantia positiva

111 Inde est nullus potest ratione praeditus, prudenter indicare, Deum non existere; quod si quis dicit, eius errorem laudat, is error non esset invincibilis, donec videat lux Obligationum, et desinat doctrinam Scripturarum, et P.P.um quae adeo piae et claras proponit doctrinas, ut saltem divinent, non posse ullum adeo esse remotum, ab hac tam evidenti veritate; ut in errorem ipsum ... prudenter, sive probabiliter, nec non invincibiliter illabatur.

112 Probatur quia ut quis probabiliter neget Deum existere, deberet cognoscere quid sit Deus, scilicet quod sit 1.a causa, sive quod ideo sit, quod sit causa quae a nullo causatur, et cetera causat; nullus ergo probabiliter negat nesciens quid neget, sive quod sit idque negat; vel cognoscens quid sit Deus non potest probabiliter negare Deum existere; cogitur asserere, aliquam causam, sibi ipsi causare, quod est evidenter falsum, vel in earum seriem dari processum in infinitum, quod non fundatur; ideoque improbabiliter asseveret, vel dari mutuam rerum omnium causalitatem, quod est evidenter falsum sine fundamento, ideo etiam improbabiliter asseret, ergo nullus potest habere ignorantiam positivam, et invincibilem Dei. Etc.

113 Quaerat quis adhuc descendamus invincibilem ignorantiam, ut ea esset invincibilis; non solum requirit, ea non vinci, verum etiam nec facile vinci posse; ut constat ex supra dictis; discurrenti, quando de Deo existere, facile vincere errores, circa existentiam Dei; statim ocurrunt rationes a lumine naturali, nec potest non ocurrere, nisi mentem divertendo ab eis, ad alia objecta, ut patuit cuilibet expendenti per omnes nostras questiones, et ignorantia prout Dei, et moralis impossibilis. &c.

114 Sed contra 1.° obijcitur, ex Pontio; quia mirum esse, quod ipse natura posset aliquis omnino insciens Dei audire, ab aliquo Atheista, qui negaret existentiam Dei, neque linea esset sua: Tum quia nullus esset fundatus, ad afirmandum Deum existere, tum etiam quia hoc negandum, suadent rationes; de existentia Dei a lumine; quaestione 2.a et 4.a proxime, ea quae aferunt, § 3.° verum, quintum quia non Deus existeret esset infinite sapiens; dicto fol. 3.° dictum adhuc ita ob diligentiam poset non invenire rationes equivalentes ratione desumptas, ex quibus dictis fundamentis, quae probare Deum existere, dicto posset probabiliter sibi persuadere, Deum non existere: Ergo potest habere ignorantiam probabilem, et invincibilem Dei. &c.

115 Respondeo concedendo majorem negando minorem: ille ut probabiliter neret existentiam Dei, deberet cogitare quod non Deus; qua cogitatione non suggerita, statim sese offerunt rationes nostrae probationes, quae equivalent, et longe superant rationes quas et aliunde desumeretur; circa rationes de existentia; quod si statim non se offerant, saltem facile se possunt offerre, quod satis est, ut ignorantia prout Dei invincibilis non sit possibilis. &c.

116 2.° obijci possunt fere omnia argumenta, quae quaestione 2.a et 4.a de existentia Dei; rationem naturali demonstrata; attullimus de quibus satis a nobis iudicatum dictum est. Instant tamen Atheistae pluribus rationibus conantur Deum e medio tollere, quas negari negantes efficaciores, quae aferunt et alijs sententijs probabilibus

D. 8. quod manifestat per suas leges; quod subjecta creatura in quod probus, et sic de aliis, quae vero ratione nulla possunt quavis. Et cetera.

117 Dissertatio 2a

Graeci et Romani, ingenio acres et admodum eruditione, satis excoluti, Deum negarunt, vel saltem plures deos admiserunt; quod ut ex Tertulliano dicebamus, idem est Deum negare, ergo qui horum auctoritate fretus, Deum neget, probabiliter Deum negavit. Ad instantiam respondeo: Atheistarum rationes esse dicuntur evidentes rationes naturales, ideoque esse irrationales, sive paralogismos. Inter eorum autem argumentationes et rationes quas afferunt, pro sententiis aliis probabilibus, hoc interest discrimen, quod hae cum sint dicuntur ullas rationes evidentes, falsificarunt, et inefficaces, esse probabiles: at vero paralogismi dicuntur extra Dei leges in dicuntur rationes evidentes, non possunt esse probabiles, probabilitas enim rationis non solum desumitur ab ~~eius~~ eius intrinseca efficacia, deinde ab extrinseca vel externa, videlicet, ab ea quam desumit, ex eoque esset non opponat, aliqua ratio evidens, metaphysica, physica, moralis, qualis adversatur, paralogismus atheistarum, nullo pacto post quemque esset probabilis assentiri. Et cetera.

118 Ad instantiam respondeo, Graecos et Romanos Deum negantes, improbabiliter, hoc fecisse, ideoque dicuntur ab Apostolo inexcusabiles, et ideo in deitis, qui plures deos introduxerunt, vel admiserunt, quare nullus, pro prudentia vel probabilitate potuit eis in hac parte consentire: quotquot, enim, Deum negant, si aliquando sapiant, id faciunt mentes alio vertentes, nec volentes expendere rationes, quae evidenter oppositum evincunt, quod si insipientes sint ut vulgus et ignara turba, id negant nescientes, quid negent, quod si illud scirent, statim errores deponerent, et Deum esse affirmarent in prudentia sua, et improbabiliter negant. Et cetera. ~~119~~

Quaestio 5a

Quid sit Deus?

119 Quaestioni quod in re respondeo optime, et dicitur per definitiones

exalis Dei. V. g. quærenti quid est homo; optime Resp. dicendo esse animal rationale; quoniam hæc est definitio essentialis hominis: quærentibus quid est Deus? optime Resp. per definitiones essentiales Divinæ, tamen in limine quæstionis hæreamus; Advertendumque est, non posse nos invenire aliquas Dei definitiones dialecticas, quidditative Deum explanantes; per proprium genus et differentiam; subtiliter est animadvertendum hanc ad omnem quidditatibus Dei. Dico

120 Insuper subtilitas, an Deus sit in genere et differentia, de quibus ad calcem quia mentes nostras agemus. Modo solum quærimus: de rationibus essentiæ Dei; et quomodo differt ab omni eo, quod non est Deus, et omnibus communes sunt; quæ Deus non est: ex quo dicitur eis congruere conplexus, quod Deus sit, et de quo, formaliter ratione, separata essentia Dei proprium, quid quidem sit an unum sit genus essentialis differentia, cum omnis portione omnino? Dico

Sectio. 1ª

Deus realiter est omnis et quælibet eius intrinseca perfectio.

121 Dupliciter potest ambo inquiri, quid sit Deus, 1º realiter quatenus existit a parte Dei; 2º si, quatenus existit in intellectu nostro dicitur. primo modo, Deus peculiariter est, omnes et singulæ perfectiones, quæ ei intrinsecæ sunt, sive hæc sint relativæ sive absolutæ, ideoque Deus realiter est, intellectio, volitio, omnipotentia; immo paternitas, filiatio, et sic de aliis. Ratio quia Deus realiter est entitas simplicissima, ubi nulla est pluralitas, nec compositio ut infra probabitur, ubi nulla est pluralitas. Realiter est omnes, et singulæ perfectiones sibi intrinsecæ; si enim realiter non esset una perfectio et non alia, ibi esset multiplicitas, sit res, et perfectio, quæ res non est, ergo realiter Deus est, omnes et singulæ, et singulæ perfectiones sibi intrinsecæ.

122 Dices, Deus realiter est V. Deus est paternitas

sibi intrinseca vr, et paternitas, n̄ ē realiter sibi [illegible], et in parte intrinsece Deo dat realem pluralitatem, v: q. a Deus vr ē paternitas, hoc vr distinuit Deus, saltem Deus distinctur vr, in paternitate; quilibet res distinctio, vr fides qd vr ē, saltem aliquomodo; distinctione, a Deus vr n̄ distinctio, et paternitas, neque in ea aliquomodo distinctio, Ergo etiam integer Deus communicatur per identitatem Filio, cui tamen sic n̄ communicatur paternitas, quod regat qd n̄ Deus vr distinctu et paternitas, sive in ea distinctu, repugnat et totas et integras res, alicui communicari n̄ communicato aliquo grato distinctivo; sive in quo res distinctio Deus vr loquendo, n̄ ē singulis eius perfectionibus intrinsecis. Et

123 3.º q. a si Deus sive q. idem ē, essentia Dei vr, ē ad divinas perfectiones totas absolute, q.m relative, sed quae has eius perfectiones, et relativas ēē vr de essentia Dei; nihil magis ē vr, de essentia Dei vr, quas quae de vr ipsa res, ad relativas perfectiones n̄ ss vr, de essentia Dei, cum q. a relativae perfectiones si plus cum tamen de essentia Dei n̄ sit pluralitas, cum et q. a regat sublimius ēē res, et n̄ ēē idem quod ē de essentia Dei, cum tamen Filiatio sit de essentia divina; quae ē res, nec tamen sit paternitas, quae ē de essentia Dei, sive eius D. E. Deus vr n̄ ē omnes, et singulas eius perfectiones saltem relativas. Et

124 Et argumenta haec partis tanquam difficultates insuperabiles Misterii Trinitatis, partis involvunt quaestiones de voce = ad 1.um Deus domas [illegible] et aliquo sensu, in parte intrinsece ad relativas, ad absolutas vero = ad 2.m nomas: distinctio et distinctio realis, ut ex [illegible] gatur, explicuimus in madē trinitate, important pluralitatem realem distinctorum, sive eorum in quibus res distinctio, cum quod Deus aut hoc necessario, et aut ē ad 3.m res, n̄ importat pluralitatem in Deitate, ad solum tamen Personarum, inde ē Deus vr n̄ distinctu Paternitate, neque in illa, sive alio grato relativo distinctum, n̄ quod res realiter distinctum. fides q.d vr, ē, neque in eo aliquomodo vr distinctu, hoc solum verum ē = q.do res ē [illegible] posita, n̄ [illegible]

q^do, simpliciter r^a: hec sicut e in casaxo realis compositionis, in casaxo e realis distinctionis, l. distentie, quis distinctis importarit, et ad positio. &c.

125 Sed quoniam hec multis sunt devoie, glis q DD.^s q distinctiones reales, nihil aliud intelligunt, quas realitates; nomes; ad probaones dequo eas, totas et integer Deus &c. rem q.^s Deus e Ido; rem q. sonano, cum q Deus rem pat nites persona, inde e. rem pat nites, n. coicari Filio identates, non repugnat. Aiitas totas et integras res e alicui coicari, n coicato aliquo grato, mutuo; linquo rei distinctio, q^do, inter res et tale graty inscedit, distinctio virtualis qualis hic inter cedere probavimus in lib.^o de Trinite alioqui e clarissima repugnantia. &c.

126 Ad 3^m nomas: e de essa rr, indicat distinctiones reales inter essas, et idq. d e de essa hoi q. abeo rr dis quid, hoi rrn e de essa hoi, q. ho ab hoc rr n distinguitur neqs obstat illud de essa rei, distinctibus rei, quo posito ablato tollit res; ide enim veruse, in rebus compositis, n in simplicibus, in quibus primus ut valeat, sic deuerdis ponit: illud e rei quo posito ablato tollit res. &c.

127 Ad quoniam hicquoq. multis miscet, de uoce nomes: ad probaones rao; de essa Dei e pluralites. rem q.^d Deus e ples persone, n u, rem q.^d Deus e abte. Nec repugnat sibi e res; et non e idq. d e de essa Dei; non inter res et idq. d de essa rei, e distinctio virtualis, qualis e inter paternitas, et alias divinas, nec tm e filiaones, quis e de essa Dei, sive essa Divina, dicas de Deo p, et quit e in intus nostra. &c.

~~128~~ Sectio. 2^a

Deus formalis est intelligens a se.

128 Sic Alvarinus, Valentia, Curiel, et aliis, apud Izquierdo D. 1. de Deo uno, q. 1. q. 10. n. 803. Si autem intelligens, non dicit accidentale intelligentiae in actu 2º, sed naturam actualiter sive potentem intelligere: hoc quia verum in definitione; (cut tritum est axioma) non dicunt ordinem ad agendum, sed q. dignior est. Et idem est de aliis definitionibus, animalis, non accipiuntur vivens, sentiens, ratiocinans, in actu 2º sed naturam potentem, sive aptam vivere, sentire et ratiocinari.

129 Sic autem explicita dubitatione quaeritur quid metaphysice ratio optime reddit, quae definitiones, quae dat differentiam ultimam, et quae illi proximo, quia si res non est definibilis, nec dari potest genere et definitio optime redditur per eas quasi definitiones, quae dant quasi genere proximo et definitio, huiusmodi definitio quasi de facto explicat, quod dicitur sive erant metaphysice rei, et ultima rei definitio est ens a se, et quod proximo illi est ens intelligens; et Deus metaphysice est intelligens a se; mirum quod ad 1am, 2am et 3am quaestiones nil proponit; Deus est a se: haec est ultima definitio Dei, quia ad 2as est, quia quae reliqua praedicata proponit intelligens; quae de Deo dicantur sunt magis universalia, quam ens intelligens sunt vivens, spiritus, substantia, et ens; quae magis universalia sunt, quam intelligens, hoc est genus, quasi genus proximum ultimae differentiae, aseitatis, et ultima Dei definitio est, ens a se et quod illi proximum est intelligens.

130 Dices; ens volens non est minus proximum aseitati, quam est intelligens; deest magis patrans quam volitus est intellectibus, et est D. q. sint omnino minime separabiles, ex quo patet unum, quod alterum; imo videtur intelligens, ideo magis patrans, seu ulterius quam volens, non repugnat intellectibus non volitus, cum tamen repugnet volitibus non intellectibus. Respondeo sunt omnino aeque proximi aseitati, volens proximum est, non vero intelligens.

131 Reinando Ans

ēe volens &c. proximitate atributali, dico: essali raõne sicut
visibile, n̄ diiungit, ꝗque proxime proximitate essali cum rali,
eo q̄d aliud gratum essali, risibile v.º atributale simꝫ ꝗtum, silit
volibus. q.ª atributum ē sṫe metafisica ꝓꝗtas. n̄eque proxime n̄ no
qlit proximitate essali, cum aseitate, grato essali Dei q̄m diiungit
d intelectibus, siue inteligens; eiꝰdem essale gratum. &c.

132 — 2ª n̄ Vogel
cur ꝓrig intibus, ē gratum essale metafisc Deis q̄m volibus, vi...
metas strictē acceptꝫ duo dicere; 1ᵘˢ in alio n̄ radicari, 2.
aliorum ēē radices; cum ꝓrinbus diuinus, in alio n̄ radicet, nile ꝓst
ponit in quo ꝓoit radicari, aliunde autem volibus, in eo radicet
id q̄ ꝓsuponat. sicut ideo Deus vult q.ª inteligit, n̄ vero ideo
inteligit q.ª vult: ꝓlac inteligit quæ n̄ vult. ut impossibilia,
et peccata, silit ideo volibus ē q.ª ē intibus: unde ē intibus ēē grā
tum essale n̄ vero volibus. &c.

133 — Insuper. Nā dinsquus seruant, ōms ingsa ꝓꝓor
tionalit seruant ꝓcurrentes talibus actibus, ideo q̄ in hoc, rali
ē ꝓrig visiuali. q.ª in eo deus ꝓrigē raonari. q̄m videre; d aus in
teligendi, ꝓriꝰ ē āu volendi, nil volitus quin ꝓ cognitus: ꝓla aūt
cognita, q̄n volita; d intibus ꝓriꝰ volibus; d illud, ē essa, hoc vero ꝓa
metafica, siue atributum. &c.

134 — 6. Deinde q. oagrua entis, ss essa
metafica entis, d quædam ss essa rei. ꝓceūt quædam ss ꝓaiones, ita
atributa, ut ꝓ veritas et bonitas, d raoē ꝓriores ēē aūs ꝓcad
existendum, qualis ē exa q̄m aūs veritas, qualis ē cognitio rei ex
istentis. et q̄m bonitatis, s.l. amor rei existentis, d cum aūs intibus
intellectio ē prior aū volitū s.l. volitione, ꝓrigē intibus volibus: d
illud ē essa, hoc vero, atributum siue meta ꝓaio. &c.

135 — Dices deinde:
aseitatem n̄ ꝓosse ēē ultimam defiam Dei, quoniam ultima defia
essalis rei, n̄ dumit atributis s. ꝓaionibus metafisicis; cum atribu

n. s. fr. res; cuius e atribum, ut est inrisili q. n. est hol. rasle; aseitas autem dunit fr atributum Dei q. libet e ase, n. e fr abalio; inde e aseitatem n. ee ei ultimam defiam &c.

136 Sed d. e v. n. e universalis, e uerum, ultimam defiam rei, n. dunire atribut, sic eis mi essa. et trans cendens atributa; n. solum ultima defia, uerum et totares dunit fr atributum, ut p. inente, q. fr dunit unitati, ueritati, et bonitati, 2. 3. fere omnes; cum tm ens. e essa reliqua v. eius atributa, & eo ipso q. cum q. aseitas fr dunia atributum, n. sequitur n. ee ultimam defiam; = Exemplum autem, risibili. nurget, desumitur a b. uno singulari, q. n. e fresa, sive rale, n. q. e atributum, sed gaio metafica, d. q. e atributum esse transcendentis, sua atributa &c.

137 D. 2. q. falsum e D. atributum e fr ase, idem ab. fundato dicitur, oi. q. fr n. e ase ness. inde sequitur e e abalio, tum q. d. rr n. e ase, rr e abalio n. stm q. d. q. d. fr n. e ase, fr e abalio, ut pat in substantia, 2. ase, quis lt fr n. sit ase, n. stm p. terea e abalio, q. fr neutrum e. Lt rrnario e, lau. fabalio, eo q. ens rr, adeo q. dividit, in ens a se et ens rr abalio, & lt atributa D. fr n. sint ase, n. ppterea ii fr abalio, & oi ipsa D., v. g. fr n. e ase, siquidem ideo dicitur fr ase, q. fr n. e abalio, & aseitas fr n. dunit atributum. &c.

138 D. 3. q. ut atributum aliq. d. fr divinum, n. e necesse ipsum e Deum; dato e q. d. Omnis 2. rig Dei, et q. insu reali ualeat sba; abeo adee Dei, v. g. e oi psa, si inmensitas, & rr e Deus, sic e risibilitas e hoi atributum, eo q. lt risibile, n. fr ho, ualet ba; e risibile, & rr e ho, & atributa D. erunt diuina, lt q. n. sint ase, si Deus eo q. abalis adee Dei, ualeat ba in sui rali.

Sectio. 3.a

Illationes ex superior doctrina.

~ o ~

139 Prima est: Deus est formaliter viventes, sive vivens; est gratis est Dei; Probatur quia intelligens est formaliter vivens, vivens est genus, vel quasi genus, quod determinatur habitualiter tanquam per differentias essentiales, in viventibus intelligibus, et sensitivibus, sed Deus est formaliter intelligens; ergo est ens perfectissimus, et insuper modo perfectissimo gradu entis, qualis est gradus viventis, ergo Deus est formaliter vivens = etc.

140 Secunda est. Deus est formaliter spiritus, quatenus opponitur corpori. Probatur quia vivens spirituale est vivens perfectius, quam corporeus, ut patet in Angelo, perfectiori Bruto, sed Deus est formaliter vivens perfectissimus, ergo est formaliter vivens spirituale, sive spiritus. Confirmatur: quia cum substantia dividitur in corporeas, et incorporeas, divisio est in differentias essentiales, ut quando aliquid dividitur in rationale, et irrationale, non est in attributales, ut quando aliquid dividitur in risibile, et hinnibile, sic Dialectici, et Metaphysici, essentialiter dividunt substantias; cum Philosopho, sed incorporea substantia est spiritualis, sive spiritus, ergo Deus formaliter et essentialiter est spiritus, et formaliter incorporeus. etc.

141 Tertia est Deus est formaliter substantias, probatur quia intelligens; et vivens spirituale est formaliter substantia, huiusmodi vivens existit per se, sicut vivens corporeus, ut equus existit per se, ideoque est formaliter substantia, similiter vivens spirituale existit per se, ideoque est substantia, sed Deus est formaliter intelligens et vivens spirituale; ergo est formaliter substantia. etc.

142 Confirmatur: et Alex. probat tota

doctrina illorum: quia gratus quod est in subiecto, et aliud non suponit tamquam in radices; aliunde vero ipsum sed hoc, est simul cum alio; est radix omnium, quae non in subiecto, est gratus esse subiecti; hac ratione materia et fisice, et tal et vale metafisice non grata esse alia hoc, quod tale est gratus intelligentis, ut potest supremus gratus entis, non habet radices, alioquin radix illius, esset eque, immagis perfecta quod repugnat, cum suprema perfectione intelligentis. Et c.

144 Vivens; autem spiritus et substantia; non grata esse alia intelligentis: quia quod repugnat in alio radicari, negat subiectum non radicari in alio, et adhuc grata eius esse alia radicari; v.g. homo non radicari in alio, et tamen magis, perfectius, aliter, vale radicari, quod hec omnia grata non vera Dei grata; quae alia non suponunt; Adde deinde in intimo radicari, volitionis, intuimenti: operatio vitalis; in spiritu finalis et proxima penetratio; cum quolibet ente, in substantia, substantia et universalitas, in collectione horum gratorum et asseveratur; quia perfectiones atributales in Deo; ab intelligente est in quibus tanquam gratus proximo, et de essentia Dei, ultima includit, et dicta omnia grata esse alia valet omnia; adeo Deus grata atributa alia: hec omnia valet, substantia est intelligens a se: quod est in libris omnipotens, et summus in mensura et sic de aliis: quod supra dicta, vivens spiritus recta, non grata esse alia Dei. Et c.

145 Quarta illorum est. Deus est sive ens, sive ens est gratus esse Dei; substantia et spiritualis vivens, intelligens, et a se essentialis est ens, tantum quia est ex eo quod existat non sequuntur duo dicta doctrina: tum quia existere, ratio et prima quo convenit omnibus est essens, at Deus essentialis est huiusmodi substantia; ut constat ex actis; quod Deus est essens, omnis quod ens est gratus esse Dei. Contraria; quod omnia recentiores et omnes, quos et nos in metafisica habuimus, ens transcendit omnes verum differentias, hoc est gratus esse omnium, deinde a se est ultima Dei differentia, atque et reliqua Divina grata non res, non aliquid ratione et firmius, et eorum omnium et eius distinctione, ergo

gratus esse, Chr. &c.

Sectio 4.a

Ostenditur intellectibus, et volibus, atque distinctione essas Diuinas.

146 Duo ambo supponi aserta sunt: primum intellectus est gratus esse Dei; non vero volibus; secundum, ascitates, et ultimas Dei definitio... autem est, quia ut unum radicetur in alio utrumque debet se se mutuo inferre, ut patet in hoc et rituali, et universaliter in omnia, cuiusque gavientibus, d intellectus non infert volibus, non regrat intellectus non volibus; neque hoc ~~infamat~~ infert intellectus; non regat volibus, non intellectus, quia intellectus non radicatur volibus; quia utrumque aeque p.o est gratus esse Dei, sive neutrius. &c.

147 Secundo quia supponis, ad aus non arguit supponi in potentiis; apprehensio supponit adiuvari; et hoc ad discursus, nec tamen apprehensibus est in hoc; gratis indicativo, neque indicativus gratis discursivo, alioqui esse hoc ~~distinxeret~~ differeret in apprehensivo, cuius est prius reliquorum et non in rationali; sive discursivo; quia ex eo quod volio supponat intellectiones, non sequitur volibus supponere intellectus; neque hoc esse radicari illis. &c.

148 Ostenditur primo quia illectio reflexa supponit directam, regat non esse cogitationes reflexas, sine directa supra quas reflectat, cuius tamen non repugnet cogitatio directa supra quas alia non reflectat, d adhuc intellectus directus; non supponit ad reflexam; sicut quia daretur duplex intellectus; sicut quia esse cuiuslibet intellectivi, in instinctivo directo et non reflexo differeret ~~[illegible]~~ consequens daretur intellectus attributale quia gratia eo ascadam; nihil deducit ad supponi proquod proas. &c.

149 Confirmatur 2°. quia sicut volitio supponit intellectionem illecti tria adustiones hanc supponit, ideo eius in illectio exiguit, quia exigit volitio, quam exigit non exigitur exitura illectio; nisi haec volitio existeret, dependens ita volitibus supponit intuitio, aliog esset duplex intuitibus, unus prior alterius posterior volitivo; radicaret quod posterius, intuitibus involutivo: sicut hoc radicat in V. intuitivo; quia denique quod non esset radio circa intuitibus esset gratus esale, potius quam volitivus: ergo supponi autem adaequ, non deducit ad supponens pos, alioquin, neque ad rationes radicis et radicati. &c.

150 Confirmatur 3°. videtur instantia evidentissima quia in hoc prior sunt operationes sentiendi; quam ratiocinandi, cum rationatio dependeat ab his, quas sensus percipiunt; et a fantasmatibus, quae sunt operationes potentiae sensitivae sit sensus dimensionis; l., fantasia dependens posterior potentia sensitiva; et in hoc prior potentia rationalis; alioquin tota haec vis existeret in potentia sensitiva, potentia rationalis; sive rationale non esset gratus esale hoc, de attributale, huius cemodi aut supponi, in potentiae adpotentiarum supponi ad rationes eius, et attributi radicis, radicati. &c.

Sectio. 5a

Praedictae rationes enodantur.

151 Ad 1. fundamentum dicendum ut distinguendo, ut unus radicis in alio ita, ut in radice universali; sive adaequata dato: ut radicandi ut in radice particulari, sive inadaequatione: ut nullus in alio radicatur, particularis sive inadaequatae; nam aliud supponere et esse saltem adaequatae per se uno radicato; sive inferant mutuo; sive non radix, 2us se, et radicatus 2us se, alius modo in uno sub-iecto, in quo unus est radix; et alterius radicatus; mutuo inferant. Data autem posito intuitu non volitiva, et e dicta quod modo non disiuncto intuitibus non erit universalis sive adaequatae radix volitivi; d.. solus particularis sive inadaequatae in eo subiecto quod intuitibus est, et simul volitionis; cum ipsa est divina ita intuitiva, ut formalis volitio, inde est intuitibus Dei et radices particulares intuitivi Dei volitibi D.; &c.

152 Ad 2.um 3 non ans: apprehensibus et comprehensibus iudicabilibus; et hoc ad discursus, ideoque 1.a haec dicto, in appre hensibus, non tamen in eo adaequate distinguit essentialis; quia deramen eius duorum, 1.um 3 est dominus 1.um 3 hoc est non radicatum in alto 2.um est radices ceterorum; quod non habet apprehensibus si iudicabilibus; cum illud sit minus perfectius; hoc est utrumque minus perfectius discursivo, non potest habere distinctus radices adaequate; sic essentia sic hoc non distinguit adaequate in ma 1.a quamvis haec prior sit, quia magis perfectionis imperfectiones non perfecte ra dix fica fe. etc.

153 Confirmationes: 1.a dominus: et nominis neque obstat dari duplex in actibus; sicut dari duplex illectio, directa una, et altera reflexa, ita et dari duplex in actibus, unus directus, et alterus reflexus; non tamen perfecte essentia in actibus, distinguit primum in intuitivo directo; quoniam in actibus reflexis, excedit ceteris partibus, perfectus est intuitivo directo; illuminat obtaillatio non directe, et in sui illectiones supra quas reflectit; ideoque in actibus reflexis, non potest in directo radicari, non dari in actibus atributale, dicitur quod sicut quod idem essentiale est. etc.

154 Ad confirmationes 2.as 3 dominus; et nominis est duplex in actibus unus prior volitivo; alterus posterior aliquo volitivo; sicut est duplex illectio; una volitione prior; et altera aliqua volitione posterior; similiter duplex quoque est in actibus; neque propterea in actibus unus radicari in volitivo; tum quia quod ex genere suo perfectus est alio; quale est in actibus 1.u volitivi; non radicari in minus perfecto; tum quod in actibus subsequens ad volitibus est de genere intellectivi reflexi quod ut potentia perfectiones nullas supponit radices; ideoque nunquam volitibus, est gratus essentialis subiectivi: quod simul est

ē in tribus, elem̄ qu° in tribus g̃rauis, ī essali sub n̄o &c.

155 Ad 3am rationem 3us Oldomas: et non̄eq = gois fl sensitiuus in hoc sit gr̃iori potentis realiorq, ideoq ab in hoc; gr̃ig ē rali; n̄ tm̄ ab illa contraria hoc distinctio in gr̃is sensitiuis; animali; quia adeq(ta) et totalis ratio; n̄ distinctio in grado; quod tm̄ ī oes primus, d in oes 1°. quia ulterius ī radice ceterorum; al autem et si 1us gradus hoc; n̄ tm̄ ē radix rationis alij, qa ē minus perfectus rationali =

Sectio. 6a

Aliarum difficultatum explicatio.

156 Secundum Argumentum quod asserimus erat, aseitatem ēe ultimam Dei differentiam, quia quod N° arguit, quia id quod immate diuidit ens; n̄ potest ēe differentia alicuius singularis ultimam differentia ut pote ultimus rei gradus, a quo res distinguitur ab oībus, quod sr̃ n̄ ē ipsa; ō supit oes gradus omnes et superiores, qui immate diuidentes, propterea quod hoc, v.g. n̄ est ultimus, et tanquam gulimas differentias distinctum, g ēe ab illo; quia ipse ē gradus immate diuidens ens; aseitas immate diuidit ens; ens ē immate diuidit, in ens a se et ens ab alio; ergo aseitas n̄ gt, ēe ultima Dei differentia.

157 2° quia differentia ultima realis; det ēe ita propria, ut alij, adhuc sr̃ dicto, n̄ conueniat aliq n̄ erit propria differentia, d gradus omnes esse et eius quod sr̃ distinguitur ab essentia; aseitas conuenit attributis sr̃ distinctis ab essentia, o igo a se, cum n̄ sit sr̃ ab alio; nec ualet dicere praescindere ab utroq, quod lt gradus omnes, substantiae uiuentis &c. possint praescindere ab ēe a se, l ab alio. ē n̄ tm̄ gradus singulares, quales sint attributa alij, singulare quasi tale, nunquam concipitur nisi conceptus qui dicatur omnibus; quia ipse ea ratione sr̃ali praedicant de singulari; cum quod ēe a se, et ab alio, sint distincta

Magis communes dum singulari, n. 2011 dicimus attributa divina; in singulari, nisi decipiamur frase, ab alio, & cum non sint fr ab alio, erunt frase, & aseitas non est ultima defia Dei, ut probe conveniens eis atributis. Et

158 Confirmatur quia paternitas Dei et idem est de relatione spiratoris, non est frustra Dei, ut probavimus in libro de Trinitate, constituitque & condicenda, infra de distinctione formali esse Dei ab atributis, quae efficacius probant distinctionem formalem a relationibus, & utraque relatio est frase; utraque negat processiones ab alio principio, cum utraque sit improducta; quod est frase esse a se, & aseitas non est ultima defia Dei, si quidem convenit relationibus, quae non sunt fr Deus. Et

159 Dico quia ultima defia Dei, debet esse positiva, alioquin, quamvis causa Deus non esset perfectissimus, imo nec perfectus, quia nimo esset nil, talem est quid quod naturibus et aseitas non est quid positivus, est nao causa, simpliciter; ens a se est quod caret causa, simpliciter, & aseitas non est ultima defia. Confirmatur quia ens immediate dividitur divisione adequata et immediate, in ens a se, et ab alio, et ens ab alio est quid positivus; ut habens causam simpliciter: & ens a se est quod naturibus, ut habens nullam causam simpliciter.

160 Respondeo ad 3.

Concedendo maius: et distinguo minorem: ens immediate dividitur immediate distinctione, concedo, immediate distinctione non: id est quod immediate dividit ens, tanquam defia immediate divisiva illius, praeter esse illius entis singularis defia ultima immediatior illius, stat in eo quod nil sit ens, nisi illa illius ideoque separatur ultimas defias entis singularis, quae universiales sunt, et sparsus de universalitate felicitatis

65
75

qua ratione g[ene]ritas et inalietas, nullius entis singularis possunt esse ultimae differentiae, quia non sunt differentiae, per quas ens immediate in mediatione directionis, dividitur in substantias et accens.

161 Ad 1um dico ens immediate dividitur per duas differentias immediate etiam directionis, altera earum differentiarum, potest esse ultima differentia alicuius entis singularis: quia earum differentiarum in mediatione, non dicitur in nulla universalitate, datur in eo quod ratione directionis quam dicunt, nullum dedit ens singulare cui non altera earum differentiarum, non inveniat, v.g. ens dividitur immediate in ratione directionis, in petreitates et non petreitates, sive aliquid dicitur a petreitate, nihil enim potest ab utraque hac differentia praescindi, neque est excogitabile medium, inter petreitatem et non petreitatem. Cum etiam petreitas sit ultima differentia huius hominis singularis.

162 2do ens immediate dividitur in ens a se, et ab alio, divisio immediata in mediatione directionis: non in immediatione directionis, in mediatione eius directionis ens dividitur in substantias et accens, ideoque non negat Deus ultimo distinctis entis a se quamvis aseitas immediate dividat ens, quia dividit immediate, in mediatione pure directionis, et non in mediatione ~~pure~~ directionis; sed de omnes universalioris omni alio demum praescindens

163 Ad 2um dico omnes, et nomina: omnia attributa in particulari praescindunt, ab hoc quod sit esse ens a se, et ab alio; neque obstat illorum singularitas, haec solum praesupponit praeceptas rationes divinas, quas sibi includit, non vero eas, quibus eas praescindit realis identitas; ut patet in ipsa demum singularitatis, quae etsi identificetur realiter cum omnibus divinis substantiis et accentibus; quia tamen eos sibi non includit, potest ab eis praescindere etiamsi a se, in specie, non est demum universalior quolibet attributo Dei; de singularissimo, ut potest ipsius esse Dei; deinde et

esset universalis Atributum, non tamen sit includit in illis: nullaque ratione dicitur progenie deitatis quam atribuunt in singulari. &c.

164 Ad confirmationes: Distinguo majorem: et minorem: paternitas et relatio spirationis non est a se; aseitas a parte rei talis; duplex dicit negationem, unam productionis a causa, et alteram productionis a primo, haec autem duplex negatio; solum convenit sed esse Divinae Paternitati, et relationi spirationis, solum convenit negatio, productionis a primo, non vero negatio productionis a causa; haec solum convenit, et ratione, esse Dei, solum sit ratione utraque relatio est a se non vero sit. &c.

165 Ad 3um distinguo majorem et minorem; si sit a se, explicet per negationes causae et principii; revera quod probabile est, sit ens positivum et repugnans, principiationi, et causalitati passive, si explicet, per negationes causalitatis et principiationis passivae; Ad confirmationes distinguo majorem et minorem et distinguo quo modo, ens a se est quod in rationibus logicis; distinguo: si cum novo modo: vice ad adequate dividitur, in reale et irreale, cum tamen ~~illa~~ irreale solum in rationibus logicis, id est probabilius explicatur per negationes. &c.

Sectio. 7a

Essentia Divina non consistit in Colectione omnium Divinarum perfectionum.

166 Conclusio est 2a docens Deum esse, et in eo esse omnes perfectiones absolutas, in Deo reperiri, v.g. intellectionem, volitiones &c ideoque Deum constituit, colectionem omnium divinarum perfectionum absolutarum; sive haec sint, quae a nobis dicuntur essentiales, sive quae vulgo dicuntur atributales, pro hac sententia stat Pater Montoia

Cum Multis, qui eadem quae refert, D.r Exm.us Suar.
quod si adhuc dicas roges, cur perfectiones relativae essentiam divinam
quae non distinguuntur realiter, Rationem reddam, quod tota essentia Dei meta
ta regitur per identitatem, in qua libet divina persona, cum tamen
quaelibet divina persona non sit reliquae omnes perfectiones relativae. &c.
167 Sed quaeres, quid de hoc discrimine, constan
ficiat, ut perfectiones relativae non distinguant sese essentiam divinam distinctio
nes, ex omnibus absolutis, est 1.o quod de ratione entis, in com
est habere proprietates et attributa, quae non contineant ad distin
ctiones illius metas, sive ea attributa aliquantum sint, sive
tamen explicite absente, quod modo non dicitur quo est praesens
hic unitatem, veritatem et bonitatem, per quas non distinctio, dis
illis omnibus secundariis, de Deus est Ens singulare; est hoc
Ens, sit a se, de ratione illius est habere aliquas proprietates, et
atributa, quae non contineant ad distinctiones illius metas; quod est
de ratione, sive distinctione rationis omnium, et est de ratione sive
distinctione rationis particularis et singularis; ideoque quod de ratione
alius est esse sensibile, idest est de ratione huius a se, sic perinde
Deus est non distinctio per omnes perfectiones absolutas, dicit eas quasdam spec
tarent ad illius distinctiones, quasdam non, de quibus sunt illius attributa.
168 Dicis est 2.a, quod de ratione distinctionis esse rationis,
esse v.m omnium rerum supponentium alium, ideoque admiratu
bus, et visibile: nulli distinctiva esse horum, quod supponunt omnibus
aliis, sit a se, dicitur perfectiones divinas quasdam non sit v.m
Dei omnibus supponunt alios omnes, ut volitio intellectiones
immensitas et aeternitas ex eas a se, sicut hoc ideo est ad
mirationibus et visibilis, quod est realis, sicut et Deus ideo vult
quod intelligit, et ideo ubique est, et sine termino durat,
quod a se existit, et inabalis, quod non omnes divinae perfectiones absolutae
Deus sit et a mere distinguuntur. &c.
169 De distinctione Dei meta
et realis per omnes perfectiones absolutas N.° arguitur, quod Deus
est Ens perfectissimus; omnes excogitabilis, est optimus: alioquin

esset aliquid perfectius alterum melius Deo, quod est intrinsece implicare, sed Deus decipere, et optimus non decipere, sine aliquid melius Deo decipere, et collectio omnium Dei perfectionum est perfectior qualibet Dei perfectione seorsim sumpta: claudit enim perfectiones infinitas alias; et collectio omnium perfectionum est formaliter de intrinsecis ad aequationem Dei; eadem perfectio constituit adaequate et constitutivi. etc.

130 Secundo quia nisi Deus formaliter ... perfectiones abstractas constituat, Deus erit formaliter ens imperfectum, carebit perfectionibus quas non constituit, quod est esse ens imperfectum, et ... imperfecto; et tamen non constituit per omnes perfectiones abstractas; probatur quia imperfectum idem, non solum quod caret perfectione sibi debita; sed quod quomodolibet careat perfectione; ideoque creaturae sunt imperfectae eo quod careant perfectionibus aliarum creaturarum; quamvis sibi indebitis et nisi essentia Dei constituat per omnes perfectiones abstractas ... eis carebit, quatenus non est ... tales perfectiones: et perfectiones eas constituit. etc.

131 Tertio quia perfectionem Deus constituit ... formaliter, sine formaliter idem est Deus ..., quam formaliter ... decipit ... Deus ... constituit per omnes perfectiones abstractas; est ... sapientia; et sic de aliis ... Deus ... constituit perfectiones abstractas; probatur quia ... Deus est bonus, sapiens; et sic de aliis perfectionibus; et aliquid dicitur ab essentia ... huius modi perfectiones pertinent ad constitutionem essentiae Dei. etc.

132 Ad Num. ... distinguendo maiorem: Deus est ens perfectissimum; ... distinguo: ... Deus essentialiter, attributaliter et formaliter est ens omnium perfectissimum nego; Deus priori modo: concedo ... est ens melius, si perfectius eodem Deo ... concepto: neque in hoc ullae res ...

simplicatio q[uia] Deus priori ... tm modo optimus ē, n[on] ... ut
bene arguens probat.

133 Ad 2um dico maj: n[on] Deus ...
existens imperfectus, imperfectione privativa c[once]do; negativa n[ego]: id ē n[on] d[e]sideret Deus ... perfectione; n[on] tm nullas
nauit; Ex quo nulla imperfectio sequit[ur] in Deo, absolute
in omnibus quibus inadeq[uat]e d[e]sideret, neq[ue] obstat carere perfectionibus, quibus n[on] d[e]struit, q[uia] ... solum modo privative
caret, n[on] negative modo explicando &c.

134 Pedin[stas]: essa D[ivin]a
mente et ... desiderata; ē infinite perfecta; quælibet in
... perfectio; ē infinita; ideo q[ue] infinita ē Dei bonitas et
Sapientia; deo ... debet ... perfectionibus, sine imperfectione,
infinita perfectio ē aggregatum; omnium perfectionum; Cuius ... ea, nulla
perfectio p[otes]t ... ..., essa D[ivin]a ... omnes perfectiones
Divinas. &c.

135 Et ... maj: essa D[ivin]a ē ...
infinita perfecta, in ... c[once]do: in alia ... nego; ideo
essa D[ivin]a ... ē infinita in ... substantiæ intelligentiæ ... q[uia]
nec ē ratio formalis essentiæ D[ivin]æ n[on] ..., ē infinita ..., in ... volitionis ...
... et sic de aliis, q[uia] hæc ... contra ... formalis essentiæ D[ivin]æ; si
cut ... omnia infinita, in ... omnia; q[uia] ... essa ita
et essa infinitæ, in ... quin ... ex ... &c.

136 Ad ...
... maj: nec probat ... creaturæ ..., omnibus perfectionibus
sibi ..., ... perfectæ, ... bonæ, imo valde bonæ, q[uia]
illud vidit Deus cuncta quæ fecerat, et erant valde bo
na; ē valde perfecta; ... respective imperfectæ, si ... Dei
omnibus perfectionibus; n[on] tm ... ea essa D[ivin]a p[otes]t dici imperfecta ad
hunc respective, ad collectionem omnium D[ivin]arum perfectionum, q[uia] hæc caret
n[on] carentia negativa; sicut creaturæ carent perfectionibus divinis; ...
solum carentia ~~...~~ privativa &c.

137 Ad 3um ... imprimis no:

supposit marg; sit in Deo dari distinctionem realem; hic ut saepe notavi; petit realem distinctionem distinctivorum, quae in Deo non dati. Utramque quod fiat de voce, distinguo maiorem: eadem distinctio Deus rr Ddo: eadem rr Ddo: eadem fr no: marem: ideoque idem Deus est Deus metaphisice consideratus et Deus rr Dmtg; idem in quantum rr nus; idem fr; Deus rr consideratus, in quo Dus effectio; sive absoluta, sive relativa, Deus u. fr. Dmtus est solus substantia intelligens ases, quae l rr sint idem; distat fr esse dicta. &c.

128 Ad instantiam; quod frumg alius Deus; unus sit rr; in consideratione reali; et alius fr dictus; in consideratione metafisica; de hoc est absurdum; in plate esse Deus; et sub eadem consideratione esse plures. At non esse unicum = Vel distinguendo loeni; fre unus et alius Deus; a Deitate in clusionem, Ddo; a Deitate exclusionem no loci; idem Deus in consideratione reali est rr, essa et atributa; in consideratione ii, meta solus est ferri Deo; essa autem Divina et atributa; est Deus in cludens; essas Dei ideoque Deus in consideratione meta includit in Deo, consideratione reali; no deinde maior; non est in hoc absurditas ulla, adhuc Deus absolute et proprie unicus est At non duo; quoties unus includit in alio, non plura; dum et unicus; proprie et aste dicitur; sicut Petrus proprie et aste dicitur unica substantia; quamvis Petrus est substantia rr dicta anima, quam in cludit. &c.

129 Ad rationes in dominus: Ad distinguo minus hoc est sapientiam, et bonitatem perfinere; &c rr Ddo: fr no: ......, et solus dtendunt sapientiam et bonitatem Dei nec aliunde mendicatam; sicut bonitas et sapientia Creata; diund adeo proprie Dei; ut rr sigua essa Dei, quod ... de formali

identitate, et distinctione, quae est contrarium eorum mentis. &c.

180 Sed instans, Deus sapiens v.g. distinguitur, quia sapientia siquidem praecisive ablata sapientia Deus non est sapiens; dicitur quod res distinctae est essa rei; in eo quod distinguit est essa Dei sapientiae, distinguit in sapientia; sicut quod Deus est omnipotens; in mente et sic de aliis; sequitur huiusmodi Deus distinguere, in omnibus his perfectionibus. &c.

181 Respondetur quando mens Deus sapiens &c. sub denominatione Dei sapientiae, dico: sub praecisiva denominatione Dei nego; dico deinde mens et totum quo Deus essa Dei sapientiae distinguit in sapientia; ut sapiens est, dico: ut Deus est nego: quaestio autem est de Deo, ut Deus est, et non de Deo ut sub est denominationibus quae sunt contra essa Dei; qualis sunt praedicta; quod si argumentum esset ad res probaret essa hominis esse risibilitatem; homo risibilis distinguitur quia risibilis; siquidem praecise ablata; non manet homo risibilis; quia essa huiusmodi homo distinguit in risibilitate. &c.

182 Imo probaret essa Dei patris distinguere in paternitate; et Dei filius distinguere in filiatione siquidem praecise ablata qualibet harum, non manet Pater et filius; ex quo sequeretur absurdum contra fidem; scilicet essam patris et filii non esse eandem; cum paternitas non est filiatio negatur. &c. argumentum quod hoc desumitur a distinctione ablata; non est adeo firmum ut contradictio appareat, et quoniam adhuc sub denominatione patris non possit dici in Deo aliquam esse essam patris ab essa filii, sub denominatione filii. &c.

183 Alii probant contra argumentum &c. digna in materia de Trinitate; circa distinctiones Deus profanarum; dicitur quomodo: id quod res distinctae est essa Rei, sumpta essa late, dico: stricte nego: stricte solum essa dicitur; quod est radix metà ceterorum, quae sunt in subiecto; cuius sapientia distinguat Deus sapientem; non est radix; sed radicata; in essa Dei indeterminata non distinguere essam Dei stricte

Acceptas, in qua acceptione procedit quaestio, quod quidem est, de eo in quo consistit essentia Divina late accepta; quia potest consistere in hoc illo gradu; et Divina magis stricte latitudine; in qua accipitur essentia.

Sectio 8.a

Essentia Divina non consistit in intellectione actuali

184 Est Doctor Doctissimus Velanius contra nostra Sancta, et Durandus, Aureolus, Herice et alios; probatur quia de ratione constitutivi, in quo consistit essentia rei, est supponere omnes priores alias in quo radicentur; ideo quod visibile excludit, ad instinctione horum; quae supponit valde intellectio actualis Dei, supposita quas priores in quo radicentur, scilicet substantiam et parte, ab aptitudine intelligere; ideo intelligit; quia aptitudo intelligere; non intellectum; nec aptitudo esse intelligere; ergo essentia Divina non consistit in actuali intellectione. Et confirmatur.

185 Confirmatur; quia substantia apta intelligere; praescindendo ab eo; quod actualiter intelligat; est gradus dicens perfectionem; et praescindens ab omni imperfectione; sicut et gradus substantiae; praescindendo ab eo quod actualiter subsistat; dicens gradus dicens perfectionem; praescindens ab omni imperfectione; est formaliter in Deo: ideo sibi est ratio entis; substantiae et sic de aliis, et primus gradus est in Deo; atqui huiusmodi gradus est prior intellectione actuali; Deitas ergo divina instar creaturarum, in creatis autem prior est substantia apta intelligere; quam intellectio actualis; ergo in actuali intellectione non consistit essentia Divina nulla essentia consistit in gradu ratione aliud supponente. Et confirmatur etc.

186 Nec satis fit dicendo; substantias aptas intelligere; dicere imperfectiones; eo quod recipiat et mutatur per intellectiones. Non inquam satisfit quia licet eas imperfectiones dicat substantia creata eas non dicit ratione se; ideo est in Deo; sic intellectio actualis creata dicit est perfectas accidit

mutareq[ue] Subiecti intelligens; et tamen q[uod] absq[ue] dubio q[ue] scin
dit; ponitur in Deo; q[uia] illa vane est in Deo substantia
apta intelligere &c.

187 Immo necessario, q[uod] substantia apta intellige
re creata; debet recipere intellectiones, et mutari per illas;
tum q[uia] non repugnat substantia creata identificata cum sua intellectione
quaq[ue] solum possit intelligere, quam solum intelligit; hec autem
procul dubio quamvis creata, neq[ue] mutaretur; neq[ue] reciperet intellec
tiones nisi mutari perfecte secum identificata; neq[ue] eam reci
peret; tum etiam q[uia] posset esse substantia creata intelligens; quae cum
sit apta intelligere a natura institutione sua, intelligens, in quantum
intellectiones q[ue] scisse unitas, et an receptas; quae substantia
non mutaretur; neq[ue] reciperet intellectiones; et in de vane substantiae
tamen &c. neq[ue] substantiae creatae abest intelligere
mutatio et receptio intellectionum; et ex hoc capite non repugnat
Deus etiam substantias aptas intelligere in ea aptitu
dine tanquam in radice intellectiones actuales
q[ue] radicari. &c.

188 D[icitur] de huiusmodi substantia eiusq[ue]
aptitudine; ad intelligendum; quae aliter intellectus primus
aut I. nuncupatur, et similiter sermo; q[ue] intellectio
ne autem istiusmodi actuali esse D[eus]; arguitur 1.o q[uia] essa
D[ei] constituit in gratia omni perfectissimo; et Deus est actu
summe perfectissimus, et intellectio actualis perfectior substan
tia apta intelligere; haec potentia, illa actus; longe autem
perfectior est actus, quam potentia; ergo essa D[ei] constituitur in actuali intellec
tione. R[espondetur] ad 1.o q[uod] Deus est actualis et actus purissimus; et q[ue] ens
perfectissimus; quatenus solum est actus purissimus, non vero substantia
apta intelligere, haec habet aliquid potentialitatis; sed
per rationem intellectionis; quam potentialitatem excludit intellectio
actualis; ita ut est actus; ideoq[ue] nihil pro eo, q[uia] in actuali in
tellectione constituitur; et ad 2.

189 R[espondetur] ad 2.o q[uod] ante omnes q[ue] &c.

quasi formas subtis perfectimae operao, tum qa e ultimus actus et complementum perfectum; tum qa operantes perficiunt ees sic; tamquam ultimus finis in quo quiescunt; tum quia per eam operari, tum qa in operatione maxime assimilatur Creatori; dilectio actualis operao; ergo perfectior qualibet alia operatione; perfectio ergo in ea est in substantia apta intelligere distinguitur essa Dna &c.

190 Arguitur 2o. qa 2a Trinitatis Persona est perfectissima Filius; ut fides docet: et talis non esset; si essa Dna distingueretur in intellectione; cum exim intellectionem processione ei communicet intellectio; qua ratione Verbum; nisi intellectio esset per essentiam Dn non communicaretur ei per eam processionem essa Dna Creatoris quod non esset Filius; ergo essa Dna distinguitur in actuali intellectione. &c.

191 Arguitur 3o. qa si essa Dna non distinguitur; intellectiones non haberet illas; non ergo illas haberet ab alio; cum essa Dna nil recipiat ab alio; neque illas haberet a se: cum intellectio esset actualis essa Dna ut fore actus purus; qualis non esset essa; quia si haberet per mutus per illos; non possit illas habere a se: actus enim purus non tenetur ut ulla pia: ergo essa Dna distinguitur in actuali intellectione &c.

192 Respondetur ad 1us distinguendo maj; et negando min;
cuius probationes distinguo: haec est pia et ita metaphysica: sicut; quod quaedam actus in deitate sicut separata. ad 1us cuius actus, pia metaphysica non excedit perfecte alio acto; de qua pia metaphysica respiciunt, a se vel indistinctarum; cuius probationes; transeat; neque tamen perficiatur in perfectiones entis; cuius per perficiatur. Ad probationes 1us distinguo maj: Deus est actus purissimus physice; conditio: metaphysice: nego. Hoc est Deus phice nullius potentialitatis receptivus est capax, ceterum metaphysice dicitur; instar potentiae; potentiis intelligere, in quo nulliae est, omnes potentiae ex se Dei; sicut Deus in summo gradu incapax; omnis distinctionis physice sive realis; capax est distinctionis metaphysice sive rationis. &c.

193 Ad 2um distinguo probationes; nego maj: non intellectio est perfectior quam ratio, et in illa operao; non ut; pro; neque obstat et alt;

aus et complementum; quia utrumque est in linea actuali, et quasi actuali; accens autem non est perfectio substantiae; neque operantes respiciunt omnes perfectiones tanquam ultimum finem, sed tanquam medium conducens ad perfectiones substantiae; esse autem est propter operari; non tanquam propter finem ultimum, sed tanquam propter finem inter medium, quo operans consequitur delectabilis, et aliud commune; unde tandem operari est propter esse; nec denique in operatione maxime assimilari creatura Deo; operatio accidentaliter: esse autem substantiale est substantia; cumque aliunde Deus totus sit substantia assimilatur creatura Deo, secundum esse, quam secundum operari: magis enim assimilatur substantia substantiae, quam accidens substantiae. &c.

194 Ad argumentum secundum respondemus: et nomen, est secunda Persona Filius quia illi explicatur, per communicationem substantia intellectualis, ut intelligens, quod complexum, cum claudat per substantiam aptam intelligere, quae est per essentiam divinam, secunda Persona communicationem processionis, per est filius licet in essentia divina, et haec est eius Filius. &c.

195 Ad tertium respondemus: haeret in essa divina intellectio nem, asserimus, quod cum sit identificata per unum, quia illam mere continet ut radix metaphysica; omnes perfectiones divinae, quae sunt in Deo, quorum unus est intellectio; aliud est purum similitudinem; continet in ratione metaphysica; sicut omnia attributa continent, in essa metaphysica cuiuslibet entis, quamvis illa sunt alia; et ista ratione neque obstet puritas actus; quia cum ratione metaphysica; nullam dicat imperfectionem, et continere actus complexus omnis imperfectio, quod solum est extraneus purissimi.

Sectio. 9.a

Essa Divina non bene explicatur per hoc quod Pensare infinitum

196 Probatur: quia nulla essa bene explicatur per communissimum, et ultimam eius definitionem, ideoque docent sic multis definitiones debere constare: genere proximo et differentia

Et defin[itio]a ultima; q[ui]a 85 ea q[uae] haurit malas ho[rum] defin[itio]nes hoc est substantia reali, q[uia] si substantia, genus remotum est ut valde commune, hanc u[ltimam] est rectas et bonas, hoc est ab reale q[ui]a si a[ctu]al[is], genus proximum est et immate[riale] diungit[ur] cum reali, a[c] omnis entis communissimus est omn[ibus] communis; qua si in Deo, et creaturis, et illis, et aseitates, et haec ultima defin[itio] est D[eu]s, n[on] bene explicatur[?] ista D[eu]s &c.

197 Obiicitur: q[ui]a ad[huc] si Deus definiri[?] non potest stricta defin[iti]one logica; q[ui]a non in dispositio; d[icimus] ex primo; explicatur tamen eius Deus debet q[ui]a maxime accedere; ad regulas defin[itio]nis logicae; ideo q[ui]a male explicatur Deus, ens subsistens; q[ui]a explicatur convenit aliis[?] explicatis; male Deus est summe; q[ui]a est id reversas explicat et ignorus, et quae ignorus, et ignota, male Deus est ens et nec; q[ui]a explicat omnis variis; d[icimus] 2us regulas logicae male explicat; ista res omnis claudes; quale est Ens ideo q[ui]a n[on] recte definiret, hoc Ens reale; ~~ideo q[ui]a n[on] recte definiret~~ nec bene explica[t] ut; Deus hoc q[ui]a d[icitu]r Ens a se &c.

198 Obiicitur 2o q[ui]a Deus est ens reale vivens spiritale, substantiale, et indigens; ut constat ex S[anctorum] 2a et 3a, de ens a se q[ui]a talem est; ens a se dicit explicitum ter[?] independens a causa et aseitas intrinsecus explicatis; in quo omnia, q[uae] dicta n[on] includunt ex dad summus identice, sed suppositive, et ratione inqua in ente reali includuntur als[?] substantia; et reliqua grata essalia hoc; q[ui]a ens a se n[on] bene explicat ista D[eu]s &c.

199 Obiicitur: q[ui]a ella D[eu]s est radix metaintellectionis et volitionis; et ens a se est radix suarum perfectionum, d[icimus] ens a se q[ui]a esse n[on] p[ro]ximae radix intellectionis

Et volion; Ens a se, potest esse, non fruivens; neque indigens aliquo modo ad constituendum essentiam D.ae quae est tanta; neque ad mittit a D.o quoniam negnamq; quinentiae non distinctiva D.ae Pr. min: quia non potest esse radix intellectionis, et volitionis; ni substantia intualis, et Vivens, itaque in ante Vt quia lz est illectio et volio non dinect, ni inuita Anan V. qua lz est substantia intualis; et vivens, quia cum Ens a se non sit huius mi substantia; aliquo essentia D.ae non distinctiva fruinentiae a se.

200 Sed d.o obicit V. quia Deus suam essentiam explanans Exodi 14. inquit, ego sum, qui sum; qui est misit misit me ad vos; quasi diceret, ego sum quod a me sum qui est a se misit me ad vos; ad Deus non potuit non bene explanare essentiam suam; quae hec distinctiva in entiae. D. frat V. quia Ens est gratus omnium primus et tum quia est omnium notissimus; tum quia abeo ad reliqua grata D.ae non valet ea; valet ut a reliquis ad ens; quia est genus prioritatis; in sustendi ea; quia in Ens distinctiva D.ae quelbt est essentia, ingratoomnis V. D. frat 2.o quia aseitas; est omnium perfectimus gratus opus summe imperfectioni; cum, qualis est ex nihilo, sive ab alio, ex se nihil est; quia enim a se nihil dicit, ut in illo distat essentia D.ae

201 2.o quia quo aliqua magis distant inter se, eo est universalior ratio; cui immate diungitur, eo ius deficia; ut quia in substantia; et accidenti; illa est Ens in se; hoc vero Ens in alio, ubi quia seitas et inalietas, immate diungunt, cum Ente quia magnas distantias sub se ab accenti, ad distia Dei acra, est summa; quia aseitas ultima Dei defia immate diungitur, cum Ente; ens quia a se est tota essentia D.ae D. frat

202 D. frat quia essentia D.ae distinctiva in grato omnium perfectimo, et analissimo, est perfectima, et actualissima, ad tale gratus est Ens, quia videz est ac existens; quia quia existit, melius est in existenti; quia in hoc grato simul cum aseitate; distinctiva essentia D.ae = D. frat 2.o, quia Deus est a se

ē N.3 Dei gratus ē notissimus; d est Radix ceterorum:
Cognoscentes Philosophi; Deus ē Ens a se; inde reliqua
intulerunt; & in Ente a se dixit totam essa D. &c.

203 Res ad 1.3 obiectiones dicendo mag:
Deus sua essas exoplans; &c. rrdo: & inter no; Deus
explicuit Moisi; idq; ē ef; rō sit Ens a se q. d. tunc
maxime opportunus erat, q. autem esset metre &, Thē
disputandus reliquit. Ad 1.3 Defraones dicuoans: Ens 8 gra
tus omn & priorite cognitionis, silla omnium dico: priorite radicis
adequ. no: essa autem rei dicit in grato omn & ë mus radi
cis; n. u. int. alio modo: alias essa hoc diceret inente rōli,
essa equi iniē himnnuili, q. nullus dialeticus admitter. Ad
2.3 Dfraones dico ans: Et no cons; dic ē entiae; ēē substantiae
et reliqua essalia Dei grata; que in Ente a se n. fr, d
solum rr & dispositiū, st. &c.

204 Ad obiectiones 2.3 dicuo mag: quo
aliqua magis distant in se &c. sicas int gra actualissima,
dico: si sint Dfig Singulares; no; gbo autem n. ē ad res:
Substantia et accens: si gra universalissima; Deus n.
ē essaliz singulars; mag autem ē falsas, fale deincēt;
magis distant Pr et calor At q. accens, et Substan
tia; Siquidem Pr et calor At diferunt in rane Sub
stantiē; et accentiē; et insuper in aliis gratiē; cum tm Sub
stantia et accen solum diferant in rane Subtē, et accentiē.
nec tm getrectas, et defia calotē At in magis diungunt
cum Ente q. defia Subtē et accentiē. &c.

205 Ad 3 Dfraones: dicuo
mag: essa D. de Sumta 2.3 aliq. gratus gatlare et detra
tus, dico: Sumta 2.3 oa et singula grata no: in essa D.
ē gratus omn perfectimus et actualissimus; videlicet ascitas
que ē ultima Dei defia; n. tm singula D. grata essalia.

ous p̄ perfectionis: satis est si sint perfecta, sine imperfectione, ut patet in ente cogitante, quod perfectionis non est perfectio, substantia cogitante; cum tamen sit unus cogitans; in quibus modo dicitur. Ad 2um 3um propterea quod omnes de prioritate natiua, quatenus est ens a se nullius ad aliud gratia supponit in quo radice, et alias quomodo: est radix ceterorum in adequata, ideo: adequatio = ueritas, ratio subsistentialis quae pertinet ad radicem adequatam quatenus 3 Do. 3 gratorum, neque obstat inde intulisse Filosofos: reliqua Dei grata: alia inferiora est superior cogitans inferiori, nec tamen hoc est quia inferior est ulomo radix alias, sed quia est superior. &c.

206 Ex dictis facile colligitur: non bene explicari essentiam Dei per gratias alias formales omnes; per hoc quod sit ens infinitum, ut Scoto et Caietano tribuitur. Probatur quia singula attributa Dei sunt ens, cogitantia etc. v.g. scientia et ipsa sunt aliquid et non nil, deinde sunt infinita, nulla eorum habent limitationes in propria linea sive specie, nulla insuper eorum carent in eadem ulla perfectione, ut patet in scientia, et ipsa; quarum neutra caret ulla perfectione pertinente ad scientiam; et ipsam; de essa nulla bene explicatur per esse per omnes omnes esse et attributa, ut facile diximus, neque essentia Dei per hoc quod sit ens infinitum. &c.

Sectio. 10

Essentia Dei non bene explicatur per radices suorum attributorum

207 Huc deducto est aliorum RR. qui ut reliquarum sententiarum inpugnantes fugiarent, ut in tuto se collocent in hanc sententiam, quorum aliqui dicunt, radices hanc esse sunt inde uirtualiter ab ea quasi inmanare intellectibus, uolibus, ipsoque &c. Alii uero, dicunt radices hanc esse sunt ipsas, explicatiuo, et in complexis radicibus; quarum alia est radix intrinseca, alia uolluntatis,

alia ab ipsa Dei quomodolibet autem hec radix sit, sive
simplex; sive frigida, per eam non bene conceptam essentiam Dei quam.

208 Quia in ea conceptum ignoramus quales in essentia Dei sit
et que ignoramus quales sint attributa Dei; attributa Dei nihil aliud sunt
quam radicata in essentia Dei; ideoque dicere essentiam Dei esse radicem divinorum
attributorum, nihil aliud est quam dicere essentiam Dei esse radicem radica-
torum in essentia Dei; conceptum autem distat radicem et radicatum
esse terminos eque obscuros, et ignotos; per essentiam Dei non bene con-
ceptam per radicem divinorum attributorum. Etc.

209 Confirmatur 1o quia non bene con-
ceptam essentiam hominis per radicem proprietatum humanarum, neque essentiam equi per
radicem proprietatum equinarum; ergo neque essentia Dei per radices divinorum
attributorum; eadem enim est ratio utriusque. Confirmatur 2o quia nihil difficilius, quam
rerum essentias concipere; cognitio essentialis et quidditativa rerum; qualis
est definitio essentialis; omnium difficillima; ideoque difficillimum est concipere quid sit ...
quod ... et ... aliis; ... hunc modum concipiendi nihil facilius
quam rerum essentias concipere; sicut essentia Dei radix est attributorum divinorum
ita corporis radix attributorum corporeorum, spiritus radix attributorum spiritua-
lium; ergo magis iste concipiendi essentias Dei incongruus est in ...

210 Dices: Veruntamen, et si essentia Dei est radix divinorum
attributorum; ergo in ea radice distinguitur essentia Dei et per eam bene conceptam
esse sub hac bene conceptam ...; Attamen distinguitur, Respondendo,
essentias Dei esse per radices divinorum attributorum; in eaque determi-
nando 1o per eam bene concipi; conceptum nimirum distinctum
conceptum definitio debeat esse clarior definito; sic essentia Dei est
per essentiam Dei: Attamen distinguitur nec in essentia Dei bene conceptam per hoc
quod sit per essentiam Dei, sive per hoc quod distat in essentia Dei. Etc.

211 Unde inferendum
in ea esse conceptum essentias Dei per hoc quod est ratio a priori; omnium divinarum
perfectionum; hec est obscura conceptio, sicut hec; essentia hominis est ratio
a priori omnium perfectionum humanarum, Deinde dum dicitur essentias Dei

ex ratione a priori; omnis Deus [illegible], nulla exigit, neque hoc falsum, essentia est perfectio Dei, nec tamen est ratio a priori sui ipsius, [illegible] essentia, et necessaria Dei erit ratio a priori, omnis Dei [illegible], quod [illegible] esse; neque essentia [illegible], essentiaque quod ultimum est, in ordine [illegible], et [illegible], quod essentia Dei [illegible] ratione a priori omnis [illegible] Dei

Sectio. IIa.

Multiplex corollarium pro maiori intelligentia constitutionis essentiae Dei

212 Primum est optimas omnium [illegible] essentiae Dei [illegible] quod [illegible]; Clarius [illegible] essentia Dei [illegible] altissimus [illegible] qualis est aseitas, et immunis [illegible] qualis est [illegible] intrinsece [illegible] optima est, ut [illegible] in definitione [illegible] ratione [illegible] optima, et recta est, et idem est de aliis definitionibus et aliis; [illegible] dicta Dei essentia [illegible] optima est omnium.

213 Secundum [illegible] aseitatem [illegible] ultimum Dei esse constitutivum, illud est ultimum esse constitutivum; [illegible] essentia [illegible] differt ab eo; quod [illegible] ipsa; [illegible] aseitas, nihil est adhuc [illegible]; [illegible] summum [illegible]; [illegible] aseitas est ultimum Dei esse constitutivum. Ubi notandum, maiorem Theologorum partem, [illegible] constitutivum esse Dei quaerunt, totam quaestionem [illegible] difficultatem [illegible] ultimum constitutivum [illegible], nil curantes constitutiva non ultima; [illegible] docent essentiam Dei [illegible] intellectione [illegible]; [illegible] radicali; [illegible], intelligendi de [illegible]; [illegible] ultimo, ratione entis [illegible], viventis, et sic de aliis, [illegible] constitutivum; [illegible] ratio entis [illegible] et viventis [illegible] de Deo.

214 Tertium est, essentiam Dei [illegible] et [illegible], cum [illegible] aseitate; sive [illegible] aseitate et omnibus [illegible] universalioribus [illegible] ubi est pluralitas, [illegible] nexum; ibi [illegible] pluribus nexum, [illegible]

in o[mn]i[bus] natu[ra]li, e[st] compo[siti]o; q[uia] ibi e[st] pluralitas m[ateri]æ, et formæ, et nexus unionis; d[ici]t[ur] gratia ... ex mente, e[st] pluralitas; sub[stanti]ali[ter] n[on] e[st] ..., neq[ue] ... spirituale; neq[ue] ... e[st] ...; deinde v[er]o ... adnexu[m] horu[m] gratoru[m]; ... n[on] ... hæc grata, ut dissoluta; Et d[ic]itur ..., quæ ad modu[m] ... acervus lapides; ... dissolutu[m], d[e]nique partialia ... ... tiva; ... mente unu[m] p[er] se, et re ... identificata; ... gratia ... e[st] compo[siti]o; ... e[st] mente compo[siti]o; ... Vane ... quæ in ... grata essalia in ... cedit, nexo ... compo[siti]o. Et ...

215 Huiusmodi tamen compo[siti]o in Deo egre ferunt ... q[uia] si ea daretur, esset ex genere et d[i]ff[erent]ia; substantia ... et aseitas d[i]ff[erent]ia; nec videtur posse in Deo ... com[po]s[iti]o meta[physi]ca et ... genus, et d[i]ff[erent]ias; quæ ... com[po]s[iti]o extrema metha[physi]ca; d[e]in Deo ... genus et d[i]ff[erent]ia, hæc se habet ut actus; illud v[er]o ut po[tenti]a; quæ ... e[st] po[tenti]a imperfectu[m]; q[uo]d et potentiale, perfectibile; et actuale, p[er] actus; cu[m] tamen ... Dei, sit in Deo ut summe perfectus; et actus purus ... p[er] in Deo nulla e[st] compo[siti]o. ... aliq[uo]d ... in Deo ut ... et finitus ... aut imperfectus et potentiale; n[on] minus n[on] ... Deo unu[m] quam alteru[m]. Et ...

216 Secundo q[uia] quæcumq[ue] ... in Deo invicem includunt, et dese invicem ... p[rae]dicantur; nil[l] ... in Deo; de quoru[m] veru[m] dicere ... substantias; ... genus et d[i]ff[erent]ia ... mutuo includunt; ... nec de se invicem ..., ... in Deo n[on] e[st] compo[siti]o, ex genere et d[i]ff[erent]ia: Confirm[atur] v[er]o q[uia] huiusmodi compo[siti]o ... cu[m] aliquo fundamento ... alias ... libitu[m] posset cuilibet ... q[uia] ... illas tribuere, d[e] huius compo[siti]o ... nullu[m] e[st] fundam[entum];

in Deo, fundus p̄dicati metaphysice est dictio virtualis gradum vane cuius unus est contra alium, et virtualiter unus inhet ut pōa, et alius ut aus, quod repugnat Deo, in quo nihil est virtualiter poale neque imperfectum; ergo hujusmodi praedicato non datur in Deo. Dr.

217 Instat 2. quia fundamentum p̄dicati, ex genere et differentia est dictio realis inter essentias et existentias, cum ipsa ordinetur ad existentias, sicut pōa ad aus, v.g. magis et minus distantes a singularitate ad existentias, ponit in ipsa dicitur pro magis et minus potentiales ex quibus quisque singularior est existentis et remotior, ut aualis ad potentiales, ut differentialis ad genus; de essentia Dei vero non datur quid abesse neque in illa est dici, aliquod magis et minus remotius ab existentia; ergo ibi non est fundamentum p̄dicati ex genere et differentia. Dr.

218 Ad 1um resp. dando majorem, et negando minorem; sicut Deo non repugnat aus logicus, sic nec repugnat pōa logica, quae licet genus, cuius poalitas solum dicitur in differentia; praecisive ad hoc ut hanc et illam differentiam dicat, neque constat poam esse quid imperfectum, et poale, tale est logice. Et si non resp., quod autem dicitur in Deo, ut genus Dei debet dici sibi summe perfectus, et aus purus in praedicatione, non [illegible] in omni quod dicitur, ut commune Deo et creaturis, qualis est ratio substantiae, entium, satis est dici, ut praescindens ab omni imperfectione. Ad instantiam dico quod ans, repugnat aliquid dici in Deo ut creatus et finitus poni, dico: praecisive non repugnat aliquid dici in Deo, affirmando idem esse creatum et finitum, non tamen repugnat dici aliquid non affirmando esse infinitum, et increatum, et ab utroque praescindendo, et similiter resp. ad 2um non repugnare aliquid dici in Deo ut imperfectus et poale, ponere, non vero praecisive, genus autem solum praecisive, est poale et imperfectus; non vero pone. Dr.

219 Ad 2um nomina: licet ea quae sunt in Deo sint vere

Substa, et viuens, non tamen est formaliter talia; ergo non est viuens, sed substantia; et idem de immensitate, et aeternitate. Ad 1am ergo rationes probo maiorem et dico quoniam fun datur prob. 1r est distinctio virtualis laxa, quae sinonimatur cum distinctione fundamentali probo: distinctio virtualis stricta quae sustinet grata alias contradictoria, non: haec est necessaria ad metaphysicas perfectiones; distinguitur est non, ut patet in creaturis; in Deo autem non repugnat aliqualiter perfectio seu imperfectio virtualis, ut hoc idem est ac fundamentaliter, hoc enim solum indicat in Deo esse fundamentum ad contraria, imperfectos et hoc modo distinguendi ponentes perfectiones in Deo, qua ratione consulunt ... Deus virtualiter dici imperfectiones, et perfectiones quod sinaliter sane posset dici in Deo virtualiter imperfectiones et perfectiones, quae meram quaestionem de voce probo.

220 Ad 2am ergo rationes nomas fundamentum distinctionis ra tionis et proprie ex genere et differentia est conuenientia; magis sunt minus patens; quo conuenit, cum pluribus eo magis propinque est ratione et ex rationale ente; quod habent utiles et transcendentes communi, ex eo concludit a gradibus, quo autem conuenit cum paucioribus secundum tamen illo; eo magis ratione accedit, ad differentias, cum in Deo dentur rationes cum pluribus conuenientes; nec non cum pau cioribus, inde est clarigra, et differentias et perfectiones inde resul tantes, scilicet metaphysicae. Tota autem doctrina quae in maritra dit, de distinctione esse abexa, de quo ordine, unius ad alias fla est, imperfectae quas abscondit, et contra nostri DD. probo

Sectio. 12

Alia insuper ex dictis colliguntur

221 Quartum Corollarium est contra plures nostras quae dicimus, Deus est in nobis a se et sic per suas definitiones dialecticas de facto, quibus constat ex proprio genere et propria differentia; ex parte dialecticae, et utrumque et omnium. Constituendas de finitione dialecticas docet dialectica; demonstrat contra plures; constat ex dictis, constat intrinseco, quod ut genus est, ut quod est realiter de intrinseco creato, et increato, quibus magis differunt et distant, quam hoc et equus, quorum alterum est genus, deinde constat aseitate per quam Deus magis differt a creatura; quam homo per se, a qualibet specie, quibus homo est per se dicta ex plures per se est definitio dialectica. etc.

222 Sed dices: quod definitio, finitio claudit et tanquam duobus terminis genere et differentia ad Deus non potest finiri, cum infinitus sit, nec potest definiri: respondendo nego: quod et definitio, definitione dialectica, claudit duobus terminis non intrinsecis, de extrinsecis, de modo generis et differentiae, est extra desumpta, a similitudine magis terminis confusis, termini autem extrinseci non sunt de ratione infiniti, his duobus terminis Deus et creatura; clauduntur, Deus infinitus, et creaturae potes infinitis nihil restat, quod ibi indeterminatum, nec tamen idem est de ratione infinita ea, quae his terminis extrinsecis infinito. etc.

223 Sed instans Deo nihil est proprium: Deus est realiter ut sic ens, tam creatura quam per se sive per intimum, de quo est ex genere et differentia; ex posterioribus genere et differentia, constitutum est et est posterioribus constitutivis: ergo Deus non componitur, ex genere et differentia; Respondendo distinguendo maior: Deo nihil ~~singulare~~ est ~~proprium~~ universale, proprium proprio distinguendo, nego; Deus et creatura, quoniam est ut sic ens, res per se ductive ad entia; singularia: quoniam a Deo origines ducunt, non tamen est ut sic ens ducto rerum quae praescinduntur ab ente creato, et increato, cum non insint singularia, non necesse procedere a Deo, huius modi entia communia praescissive sunt ab alio, sic praescissive non sunt a re, ideoque

n. si posteriora Deo, neque ipse Deus, sive simul cum Deo, eum quia aliunde est, et sane nostra ultimate Deus hac sane in prioria Deo; hic quae in illis posteriora; Ergo etc.

224 Quintus corolarius est Deus a nobis viatoribus concipitur communi conceptu, ut quo et quidditativo, sic conceptus scotistarum; probatur quia ille communis conceptus positivis praedicatis et quidditativis rei, qui proprie res explicat; sed gratia praedicatus realiter non conveniens, et ulterius explicat, quod in re, sive essas re, habet sane, al vale est communis praedicatis positivis, et quidditativis hoc; ad Deus a nobis viatoribus concipitur, ingenerare; quia est positivus communis, deinde est communis ita praedicatis Dei, ut alteri quam Deus non conveniat, ac tandem explicat essam, sive quidditate Dei; ergo Deus a nobis viatoribus concipitur, conceptu proprio et quidditativo. Ergo etc.

225 Ad 3ᵃ dices 1ᵒ quia quicunque gratia Dei; ad hoc ut concipiatur ut praedicatus Dei; debet concipi ut aliquis purissimus, et communis nationibus; dicit enim nationes propter ad exprimendum, sed non exprimendum et nationes propter receptive; et idem est de increato, quod dicit nationem principii effectivi, et de infinito, quod dicit carentiam finis; sed Deus etc. quod confirmatur ex communi doctrina DD., asserentium Deum a nobis explicari, quid quod non est, non vero quid quod Deus est, quid quod Deus non est, est communis nationibus, ergo Deus a nobis non concipitur communi proprio. Ergo etc.

226 Secundo quia communis positivis et quidditativis rei, est communis immateriatis, et praecipuas species rei, sed in modo aliquo superiori; ad Deus a nobis naturaliter non est conceptibilis immaterialiter et

aliqua a nobis naturaliter uideretur, neque insuper medium aliquod sufficiens

Deus in quo posset cognosci, seu cognitio a nobis quidditatiue, ita

ut, quamuis Deus quidditatiue a nobis dicitur, diceretur ut tamen in se

de hoc negat, haec cognitio esset intuitio Dei, cognitio obiectiue

in se, et obiectiue intuitio, ergo negat nobis omnino naturaliter, et quidditatiue Dei.

227 Resp. ad 1um distinguendo maiorem

et minorem, aut est purissimus, ut explicat, per omnes naturales conceptus,

sicut aut in quo nulla est potentialitas, vel imperfectio, et omnino sine

positiuis, est aut purissimus, aut identificans se, cum omnibus perfectionibus

possibilibus, identificari cum ente sibi sufficienti; quod omnino ut extrinsece

talis per quoddam se est perfectione, se positiuo, siue excludit potentiam ad

existendum, siue existendi, et potentiam necessario. Increatum

insuper est omnino positiuo: est enim increatum, ens sibi sufficiens

vel positiue excludens omnes indigentias primi effectiui,

ut per explicationem per conceptus huius primi. Infinitum autem

ut per explicationem per conceptus finitus, sicut omnino quidditatiue positiuum est infinitum

cuius prius cuius est extra insuper aliquid accipere, cuius qua

libet per se formaliter diuisiue accepta, restant extra

illas alias, et aliter quam omnino distare positiuus.

228 Ad tertium

nos nec patres docere, Deum a nobis explicari quidditatiue

ne quatenus per omnino conceptus naturales, a nobis explicari, natura

vel explicari per omnino positiuos, quatenus a nobis neque explicari

explicari, per omnino positiuos, qui immateriale et sic spirituales, Deus

explicent.

229 Ad 2um resp. distinguendo maiorem:

omnino positiuo est, intuitiuo sed insuper intrinsecis, dico: abs

tractiuis, nego maiorem, ad hunc dare est omnino explicare quidditatiue

distantes uniuersas, et, adhuc in medio inferioribus

etc., quod quidditatiue explicatio; ad distinctiones dico maiorem et minorem:

cuius probationes distinguo, cognitio obiecti est immateriale et sic spirituales

esse, dico, natura et alienas esse nobis; cum quod cognitio propria

explicat quidditatiue Dei, sed huius, hinc non esse intuitionem.

Sed circa haec videnda, quae diximus, lib. de Trinitate D. 1. q. 2. a. 2. d. 5. a. § Scotus solet impugnare.

Quaestio 6.a

An Deus sit substantia omnino simplex?

230 Entitas simplex est ea quae caret omni compositione; compositio autem est ex essentia et existentia, ex natura et suppositio, ex materia et forma, ex partibus integrantibus, ex subiecto et accidenti; unde si Deus careat omni hac compositione substantia omnino simplex. etc.

Sectio 1.a

Deus est substantia omnino simplex.

231 Conclusio est de fide et definita in Concilio Later. in Cap. firmiter, de summa Trinitate, et fide Catolica: Pater et Filius, et Spiritus Sanctus, una essentia, substantia, seu natura omnino simplex; unde manifeste refellitur error Anthropomorphitarum; affirmantium, Deum esse corporeum habere quae caput, manus, pedes etc.; neque eis favent Testimonia Sacra, in quibus huiusmodi membra Deo tribuuntur, intelligenda sunt metaphorice, sive improprie, ut quando dicitur Deus irasci, et Deus genitere, neque in suis favet illud Genesis: faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram; fecit hominem ad imaginem et similitudinem suam, quia tantum ad mentem intelligentem et amantem non vero quantum ad corpus: cuius omnino Deus expers est, et illud Deus spiritus est. etc.

232 Probatur. Deinde conclusio ratione: quia Deus est substantia optima: est enim ens optimum ut supra vidimus; sed substantia optima est omnino simplex ceteris paribus melior

Cpa, Caret imperfectione compositionis; quia est maxima imperfectionum caret in suo imperfectione, ut indicat ipsum non pars; qua omnes imperfectiones essentialiter claudit Substantia compositionis, et Deus est Substantia omnino simplex; Dra ad 1. q. ³ Substantia optima est indigens ab nullo causa, tam intrinseca quam extrinseca, haec indigentia melior est quam opposita ibi dependentia, deinde essentia Dei esset composita, non esset indigens ab omni causa intrinseca, quia dependeret a partibus tanquam a causis intrinsecis, et essentia Dei est Substantia omnino simplex. Dr.

233 Dra ad 2. q. ³ si essentia Dei esset composita, partes illius essent a se; sed non essent a se, nec exstaret medium inter utrumque, hoc Deo dictorium, dutrumque repugnat; et Deus non est Substantia ullo modo composita; ergo omnino simplex, D. mer. quam ad 1. ³ partes q. si partes illius essent a se, quaelibet esset essentia Dei, haec est Substantia a se, Deus quoque ratione ens a se, quod aperte repugnat; pars non est totum cuius est pars, et neque partes illae possunt esse ens a se, hoc est totum, et essentia Dei cuius partes sunt, deinde si partes illae sint a se, et essentia Dei et cum partes illae sint plures, essent Dii plures, et plures Dii, quod est Deo repugnans naturalis supra vidimus, et partes illae non sunt a se. Dr.

234 Deinde neque non esset a se, sive partes illius esse ab alio, quia est Deo pars minor; et q. si pars aliqua non sit a se, est ab alio, et quia inde resultans esset ab alio: sic et quia totius una pars gignitur, genitus est, et id quod Deus non est, Deus non est ens ab alio, et a se, quia si omnes partes sint ab alio potiori iure totum quod erit ab alio deveniendum quod erit nario in partes aliquas simplices, quae sunt a se, et non ab alio, quia sola est prima causa erit Deus, siquidem sola est ens a se, et Deus est Substantia omnino simplex. Dr.

235 Hinc infero, Deum carere compositione, ex ea accidentia, haec oppido summae simplicitati, quae comparatur in Deo in suo adhuc in creatis reperitur huiusmodi compositio; non essentia dicitur quidditas, ab ea; et potiori iure caret compositione indiuiduali, deinde caret Deus compositione ex natura et supposito,

hec compo non componitur cum summa simplicitate; In super melior est natura supposita seipsa; quam aliquo alio vel aliis; talis natura nulli alio vel aliis indigentia est ut supponeret, et Deus, sive natura Divina est ens optimus; ergo caret hujusmodi compositione etc.

236 Caret quoque compositione ex materia, et forma, tum quia hec compositio non componitur cum summa simplicitate, tum quia materia est ens imperfectum, forma autem licet non adeo imperfecta, est tamen ens imperfectum; ut pote in multis dependens a materia; deus optimus exponitur est omnis imperfectionibus; ergo et a hujusmodi compositionibus; quare etiam et excludenda est a Deo compositio ex partibus integralibus quelibet pars imperfecta est, eo quod non impleret perfectionem alterius: ergo Deus ens optimus non potest dotari partibus sic imperfectis: ergo etc.

237 Denique Deus expers est compositionis ex subiecto et accidenti, tum quia pugnat cum summa simplicitate, tum quia accidens, nec non subiectum accidentis est ens imperfectum; Deus ens optimus neque componitur ex partibus imperfectis, ergo neque ex subiecto et accidenti; ergo Deus est substantia omnio simplex, substantia inquam omnio simplex fice, sive re, quoniam mere et si esset compositus, adhuc compositione generis et differentiae, constat ex loquitis superiori disputatione 11. et 12.

Sectio 2.a

Arguta contra predictam conclusionem

238 Primum est, quia simplicitas nullam dicit perfectionem, est enim non compositio, non autem est nihil, ita nullam dicit perfectionem, de ea igitur non est cur in Deo, debeamus enim optimum. Item in here id quod perfectionem dicit, ergo Deus non, ergo Deus non est substantia omnio simplex; Constat, tum quia summa simplicitas summe opponitur compositioni, compositio est, quod positivus, et unico

q Summa simplitas, ē nao, idest quod summe oponitur positivo ī negao. Confirmatur 2º quia per scissas compoes, compositum omnino; v.g. Ens de simplex; desinit simplicitates, siue non esse simplex, ad quod desinit esse per scissas positiones ens compositum naoe, sicut tenebre sunt nao et ignorantia ē nao; quia ille desinunt esse per scissas positiones sicut simplitas ē nao. &c.

239 Secundus ē, quia in Deo ē pluralitas, ut patet in personis Dni, quae sunt plures; ubi ē pluralitas ibi ē compositio ut patet in numero qui compositus ē, ergo quod ibi est pluralitas unitatum, ergo Deus ē compositus. Confirmatur quia persone Dni nec tum distinguuntur, nec identitatem in eadem essa; ubi ē pluralitas cum nexu ibi ē compositio; ergo in Deo saltem ratione personarum ē compositio. Quod si non repugnet, in Deo compositio ratione personarum, nec repugnabit ratione esse, omnis imperfectio quae repugnat personis acceptis Dni, ergo haec absque imperfectione poterit esse composita.

240 Tertius ē, quia ex ore et ceteris partibus ē imperfectio unire in compositione, cum alio; quia esse ens compositum, ut patet in materia, et forma; quae diuisim sunt magis imperfecte, quam totum compositum; ergo Deo non repugnat unire in compositione cum alio ut patet in uerbo Diuino componente cum humanitate Christum qui compositus ex Deo et humanitate, sicut non anima rationalis, et caro; (ut inquit atanasius) unus ē homo ita Deus, et homo unus ē Christus; ergo Deo non repugnat esse compositus ergo et Deus ē substantia composita, quod quod ad intra Deo non repugnat ratio illi inē. &c.

241 Rn ad N 3 nando mas cum probaonis distinguo: et nao compositionis, loga, Ido: ficat nao: Idē simplitas ī gratus pobus, ut docent Scotus Dns, Costas explicat, per omnes natibus; sicut tenebre, cum ī gratus pobus lucis explicat per omnes natibus. Ad N 3 confirmationes distinguo mas; summa simplitas summe oponitur

Ex opp.e quasi contraria; ideo: oppo.e quasi contr.a contradicto ria
ficatio: quae autem summe oponuntur contraria vel positiva
n; sicut summe Calidus et summe frigidus, summe
oponuntur; et tamen utrumque est positivus. Etc.

242 Ad confirmationem
nomas: ulterius est, ad ablationem simplicitatis; requiritur distinctio
partium, l. extremorum; ideoque si unus Deus per gratiam poneretur, compos
adhuc ea gratia essent [illegible] omnino simplex, quia compositionem distat
extremorum realiter distinctorum, et insuper unitatem; hic autem in hypothesi distaret
ret extremis Deus neque obstat in hypothesi extremis Deus distare; compositio
sive unionem non, quia debet habere compositionem l. unionem est compositionum; d
quod habet compositionem partium realiter distinctarum; quales non haberet extremis Deus ideo
deinde minus; est [illegible]: quod cum corpore l. unio [illegible] cuius
esset simplex desineret simplicitatem sicut impossibile, nihil est
et [illegible] fica; ideo simplicitas quam tolleret
differentia est quod compositus. Etc.

243 Imo hinc probo; simplices esse, quod compositus
est adhuc de formali [illegible] ex [illegible], quia idque immate
[illegible] tollit [illegible] ficas compositum est ut patebit discurrenti
per ablationem omnium positivorum, d vera simplicitas tollit immate
et [illegible] ficas; [illegible] tollit [illegible] esse quod est [illegible] fica
deinde tollit pluralitatem partium earum et unionem; quae de
[illegible] nihil sunt, quae et si ponerentur nihil essent, hoc est [illegible] impossibile
ut facta supponeque dicit, adhuc non, ut potest distare [illegible] esse, et
simplex non esse [illegible] impossibile nihil est, sive negatio [illegible] simplicitas
adhuc de formali quod compositus est. Etc.

244 Revera ad [illegible] aquerus
ostendendo me: et anandomer: pluralitas sine unione non sat
est ad compositionem, quia consistit in unione, binario autem compositio

e, n simplr; d 2us q^d, nullas e alias het d poes; qz eas quas illi d fert inter unas unires Cum alia d ferendo, quia solae sunt extra unitatibus necessit illas, ut binarium d p ant. Et hac vane n repugnat d po in Deo vane persona rius eas e d ferens inter Personas necessit, ad ternarium constituendum. Negatur v.^o vane esse D.^s q.^a inter eos grata n dat pluralitas quae fundatur e hui gmi d poz. 2us q^d

245 Ad Rationes d do mas: et dicquomes, ubi e pluralitas Cum necessit, necessitate pla d do; pla n necessitate no: necessus identitatis q e in D, n necessit unas persona Cum alia, siquidem unas Cum alia n identificat, necessit q^{li}bet personas Cum essa D.^s ut Amessa D.^a et Persona n i pla rr, dummodo Etidem; inde e necesse hunc identitatis nil referre ad d poes rales, de qua e quae. Si referat ad d poes meras; quas lium admitimus in d^s.

246 Ad 3us dicquomas: Esse et ceteris paribus maximum perfectio e uenire, in d poe ex ta ex indigentia d do; ex abundantia, no: ideoque male fra; magis imperfecte ii, quas d qui; q.^a Ex utrique indigentias utraque uenit in d poe; et ceterum uenire in d poe, Ex abundantia n solum n e maxim perfectio in Extremo ueniente; in d poe; quas in d po, uerus et in d po, et d qui i imperfectio, cum tamen in Extremo d po nente nulla i imperfectio, di infinita perfectio, ut p.^t in Ex emplo quo ut arguitur: X (pp) in vane ~~...~~ d gi, p ly het imperfectiones, ut i e d ringens, i e Creatum ens Cum tamen vero h D.^{us} Q.^d uenit in haec d poes Cum humanitate, Ipso ex pers ols imperfectionz, utpote ens narius et Deus d de hyulta Xto, in lib.^o de incarnatione.

Questio. 7.^a

V Deus i Substantia omnino perfecta.

~ o ~

247 Perfectus x.a Philosophice cuigrd dest, eorum quae spectant ad ipsum quod gouet sicque sit desi... niri, Ens non narias ad sua complementum; v.g. ho hentes... ... et uniones ..., integrales et actuada quae ad ipsum spectant, ho perfectus est, complementum hoc qualecunque sit, perfectio universalis quae, quod intra dicuntur ... Subto, perfectio illius est, ut hoc intigere et amare.

248 Quod si, Ens ad sui complementum exigat omnes perfectiones possibiles in omni genere Entis; easque possideat, perfectus erit omnino, quod si solum exigat perfectiones in genere determinato; eas quae possideat, perfectus erit, non omnino, sed in illo genere, perfectus omnino dicitur perfectus simpliciter, perfectus ... in aliquo genere perfectus secundum quid. Perfectio simpliciter complementum, siue perfectio dicitur, perfectio simpliciter; perfectiu... secundum quid complementum dicitur, perfectio secundum quid, de quas im merito, hec dicantur, vidimus in libro de Trinitate, D. 3. q. 2. s. 1.a ubi docuimus; quod, quod dicuntur ... Subto, perscindit ab in perfectione; est perfectiones simpliciter hancque fieri perfectiones simpliciter, simplices, si dicta hac perfectio, exceludentes omnes imperfectiones; quod si dicta hac, perfectias in mixtas imperfectione fieri perfectiones simpliciter non simplices, videatur ibi dicta

Sectio. 1.a
Deus siue essentia Diuina, est substantia omnino perfecta

249 Sic colit Theologi, Primo quia ratione naturali euidenti; quia Deus est Ens optimus, ut supra ostensum; deus optimus ad sui perfectionem, siue complementum exigit perfectiones, in omni genere Entis eas quae possidet, si illas non exigeret sed non possideret, non esset

optimus, quia potius hac ratione; esset imperfectus, optimus qui esset eas exigens et possidens, ergo Deus est ens, et substantia omnino perfecta; et est omnino perfectus, quod exigit perfectiones in omni genere entis eas quas possidet. Etc.

250 Confirmatur: quia potest esse substantia omnino perfecta; nulla ibi est contradictio, seu repugnantia, dummodo mihi substantia essentia divina sive Deus; hic ergo est optimus et maximus qualis est est omnino perfecta; ergo Deus est substantia omnino perfecta; Confirmatur deinde, quia Deus est causa omnium, quae sunt in omni genere entis, ergo etiam ipsius, qui habet in se perfectiones, omnium quae sunt in omni genere entis ergo esse; ut est naturae lumine notum est, nemo dat quod non habet; deinde aliunde habet omnes perfectiones quas in se sunt habet, ut per se notum est; omne ens habet quidquid habet, per se substantia; omnino perfecta, talis non est qui habet omnes perfectiones omnium quae sunt in omni genere entis et in suo specias perfectiones. Etc.

251 Sed Notandum advertendum, cum dicimus essentiam Dei esse substantiam omnino perfectam id intelligendum in sensu reali; hac ratione continet perfectiones omnis generis entis non in sensu formali: licet essentia divina solummodo omnino perfecta, et in proprio genere esse, essentia Dei non est formaliter omnipotens, immensitas, quae in genere immensitatis, omnipotens, neque in omni genere entis est formaliter perfecta; advertendum secundo aliis Deus esse perfectus perfectionibus quae praescindunt ab imperfectione, ut perfectionibus substantiis et ejus quae excludunt omnes imperfectiones, ut aseitatis, immutabilitatis, et omnipotentiae; aliis perfectionibus, quae includunt imperfectiones, ut hominis et equi; Primis perfectionibus perfectus est, Deus formaliter, sive actualiter, in existentia in Deo; ideoque Deus formaliter, sive actualiter est substantia immutabilis, et omnipotens; secundis perfectionibus perfectus est, quatenus per se eas continet in altiori perfectione, cujus virtute, et eminentia, eas potest producere: ideoque Deus non est formaliter equus, vel homo, bene tamen virtualiter sive eminenter. Etc.

252 Tertio advertendum perfectiones simpliciter

scindentes, & sic ab imperfectione dicta, etiam a Deus p[erfectus]
ultimo eius definitio asseritur; fieri perfectionis simpliciter sim-
plex, perfectio simpliciter simplex est, quae per se simpliciter
excludit omnes imperfectiones; de qua est perfectio, quae vere ex-
cludit omnes imperfectiones perfectionis vere, vere Deus, bonus per
est, unus optimus; quod eo ipso non excludit omnes imperfectiones; aliis
qui optimus esset imperfectus: quod est dictu vanus optimi; perfectio
simpliciter dicta ad Deum, fit perfectio simpliciter simplex. &c.

Sectio. 2a

Explanatione difficultatum doctrina clarescit. &c.

253 Prima difficultas est: quod ut colligitur ex Sancto
Isidoro; ipsa quam nobis etimologia, perfectum est quod totaliter
factum est; at Deus neque partialiter, nec totaliter factus est, ergo
in omni imo nullo modo perfectus est. Res perfectus creatus creatus
tale esse; non vero increatus qualis est Deus; hic perfectus est, qua-
tenus nil deesset; earum quae ei dent, est omni perfectus, quate-
nus omnis perfectio eidem; ea quae gaudet perfectus aurum [illegible] cra-
tus merito dicitur: quod totaliter factus est, cum omni perfectio eius
factus, nec dum intelligitur perfectus; dum intelligitur tota-
liter factus, taliter factus; ut in eo nil restet faciendum &c.

254 Secunda est quod omnino perfectus; dicit inclinationes, omnes
perfectiones; si aliqua non includat, ea carebit, quare non erit
imperfectus. At non omnino perfectus, dinclusio omnium perfectionum, in
uno ente omni repugnat plures perfectiones, quae indepatibiles in
eodem subiecto, ut corporeum et incorporeum &c, ergo Deus
non est omnino perfectus. &c.

255 Respondendo maiorem: Adjquendo [illegible]
inclusionem perfectionum &c do: quarundam formaliter, qua-
rundam virtualiter nego: Deus includit formaliter omnes perfectiones

præscindentes ab imperfectione, sed excludentes perfectiones cum admixta imperfectione, continentur eminenter siue uirtualiter in Deo; et at ex indistinctione formali harum non repugnantia nulla s[equi]tur inter eas, distinctio uirtuali, sicut amor et odium, quae repugnent, in utroque distinctione uirtuali; nulla est repugnantia, ideoque eadem uolitio utrumque uirtualiter continet. &c.

256 Tertia est quod repugnat omnino perfectum hoc perfectum, ~~in genere entis quale scilicet~~ ens sit collectio entis et creaturarum, quae sit compositum, ex perfectionibus singulis omnium generum entis; ad adhuc est collectio omnino perfecta non, caret simplicitate quae perfectio est, deinde non excludit imperfectiones creaturarum quibus componitur; ergo negat Deus esse substantias omnino perfectas. Probatur 1º quia in diuinis, 1a persona uero gratia est Deus; at 1a persona, non est omnino perfecta substantia, neque est ut 2a persona, quae est perfectio simpliciter, sine imperfectione, ergo Deus non est substantia omnino perfecta. Probatur 2º quia omnes perfectiones entis omnino perfecti; non perfectiones simpliciter simplices, saltem ut supra aduertebamus, et personalitas Patris in diuinis, non est perfectio simpliciter simplex hoc Xº Anselmus, et communiter theologorum melior, ipsa, quam non ipsa, qualis non est personalitas Patris; neque est melior personalitate Filii, quae est non ipsa; ergo Deus non est ens omnino perfectum.

257 Respondeo

maior: non deinde perfectiones ut cunque in omni genere entis, est omnino perfectus: omnino perfectus est, quod perfectus est in omni genere entis et insuper caret omni imperfectione, quamuis non careat collectio Dei et creaturarum; ut bene probatur in minore, inde est, non est omnino perfectus. ad 1m probationem distinguo maiorem et distinguo minorem: 1a persona non est omnino perfecta; qua persona est distincta: qua Deus est non: sicut quia persona non est substantia optima; et bona: similiter quia persona est distincta: qua Deus est non: similiter quia persona

nē Substantia optima, d bona, filij qā Persona, nē
olo perfecta; d præcise perfecta.

258 Ad 2.am 3 probatur

Ddo maj: q.m plesnant, Substinentes Personalitates
Dī, ē perfectiones simplr, n ū perfecs simplr sim
plices; de Maiori dc, nomij: Cuius probatio dīcquo:
perfectio simplr simplex, ē melior ipsa, qm n ipsa
2.us essat; ~~inde ē, utranque ē æqualis~~ ddo: qm n ipse
2us alias formalitates no: Cuius q. personalitas Patris n
idēta a Personalitate filij, 2us essat; inde ē, utran
q. posse ēē æqualis, et perfecs simplr simplices; qa
hæc perfectio solum ē melior, ea perfectione, quæ ē ipsa
sine quæ dr quāt abipsa 2us essat, n ū, ea, quæ 2us essat
n dr quid. Et 2us a si qm Cly dr quād. &c.

~~259~~ Disputas. 2a.

De atributis Diuinis in comuni.

259 Dedimus D. superiori notias præstorijs era
bus Dei; diximus q. Deus sit, et realiter, ēē intrinsece; de
dimus in sua notias præstorias, quæ de intrinseco dr esse, et rea
liter dicuntur, ut viuens, spiritus substantia; &c. Cum tm
præter ea; sint a lia prata D.a quæ atributa dicunt, ut
Scia; voluntas, oi... et alia de his; in comuni, in præ
senti dis putandum ē. &c.

Quæstio. 1a.

Quid sit atributum Diuinum, et quomodo
diuidatur.

Sectio V.ª

Exponitur attributum Diuinum, et diuiditur.

260 Quod à Theologis attributum Dei dicitur, à S. P. [Areopagita?] siue Dionisio, non, nuncupatur, nomen autem Dei siue attributum, dupliciter potest accipi, 1.º late, pro quocumque vane, seu grato; quod Deo attribuitur, siue idem reale sit, ut intellectus, siue non reale, ut volitio[?] siue perfectius; ut esse viuens, siue imperfectius, ut esse leones. 2.º potest accipi, atributum Dei, stricte pro perfectione, quae ratione nostro modo intelligendi, eius esse constitutum, aduenientem, ut omnipotentia, et immensitas, quae necessario modo intelligendi, essentia[?] plene [con]stitutae aduenient, sic autem accepturum attributum definitur; perfectio Dei ab eius essentia, necessario lege dimanans dicitur perfectio Dei quae vane attributum quaerendi[?], cum grato essentialibus Dei quae est diuina perfectiones, hac [ratione] tamen vane concluduntur, ab attributis Dei 1.º grata metaforica, quae proprie, perfectionem Dei, non significant, ut leo, lapis, quae impropie de Deo dicuntur, 2.º excluduntur, denominationes, ex Deo, ut esse Dominus, Creatores, quod haec non significant proprie perfectiones Dei; dominio [et] creatore, equi[valet] perfectio et Domine[?], cum illa haec sine illis.

261 Per reliquas partes, scilicet necessario lege 3.º concluduntur perfectiones essentiales; ut esse viuens substantias et quae stricte attributa non sunt, eo quod ab Dei essentia, non dimanet, quod potius sit, essentialis radix, aqua attributa dimanant, 2.º concluduntur actus liberi Dei, siue spectent ad extra, siue ad intra, ut volitas creandi mundum, scientia visionis eiusdem, cum hi actus contingentes, sint in Deo, et nil contingens, esse [possit] illius atributum, quoniam atributum mere; se habet instar proprietatis necessariae, quae necessario debet dimanare, ab essentia, hinc est nil contingens, posse esse atributum Dei stricte. [...]

262 Dicit autem logice dimanare, unum ab alio; quando per Conseq. legitimam infert, unum ex alio, quasi ex radice; infert autem quasi ex radice; quando antecedens ex quo infertur, est prius nostro modo concipiendi; et ut minimum aeque perfectum: ac Consequens illatum: sic ens est minus perfectum ac Consequens, non potest esse eius fundamentum; in re concipi; ut radix perfectionis illius; quam non continet, nemo enim dat quod non habet. &c.

263 Quemadmodum; non fit ex manultimodum posita; ad primam recte inferatur; existentia &c; adhuc tamen ma, sic de posita, non est radix &c; eo quod non adequat perfectiones &c, si licet illas dominus perfectionis ex minus perfecto; in meta non satis est, ut perfectio radicetur, in minus perfecto, neque ut sit minus perfecti atributum; et hac ratione intibus reflexis exclusimus a ratione atributa Dei, intuiti directi, quamvis hoc presuponat neque non exclusimus, intibus reflexis, supra voluntibus, quod quamvis hoc presuponat, neque in hoc radicatur, neque est eius atributum &c.

264 Atributum autem Dei 1.º dividitur in natibus et positivus, illud est quod exprimit nationem imperfectionis in Deo, ut increatum; quod exprimit Creationem nationem; infinitum; quod exprimit nationem limitationis, et sic de aliis, positivum est, quod positive exprimit, positivas perfectiones perfectiones existentes formaliter in Deo; ut omnipotens, omnisciens; dico nativum esse, quod exprimit nationem, et non quod est natio, seu importat nationem imperfectionis; quoniam plurima atributa nativa dicuntur ut infinitum increatum; in re quod positivibus sunt, et tamen exprimuntur significandi; sive quo ad expressionem nativibus &c.

265 Atributa quem

negativa à cto coiz recensent, Increatus; incorporeus, infinitus
immensus; immutabile, incomprehensibile, inuisibile, et
ineffabile; affirmativa autem sunt, ut scientia, uoluntas et
omnipotentia, de tribus autem deitatis, an in positivo vel negativo ... stant, ut de simplicitate; de unitate, et aeternitate
266 Scientia Dei comprehendit prudentias, quidditas, ideas Dei et virtutes omnes intellectuales, ut sapientias, artes etc, Voluntas Dei comprehendit, Charitates, Misericordias, iustitias, et caeteras virtutes, ad voluntatem Dei spectantes, unde patet responsio, ad quaestionem hic agitari solitam, an [illegible] sit, atributa Dei sint numero finita, vel infinita? Facile respondetur, vere loquendo non esse numerus atributorum, ideoque quaestionem esse, de subiecto non supponente, vere enim omnia atributa non simplex unitas, unum autem numerus non est, de numerus numeri, vere loquendo atributa Dei nec sunt, numero finita nec infinita.
267 Formaliter loquendo atributa Dei esse, cognita numero finita, ut sunt, supra numerata, connotata autem cognita, non infinita; scientia et omnipotentia possunt dici in ordine ad infinitas creaturas, quas connotant, et atributa negativa, in ordine ad infinitas, imperfectiones, quas a Deo removent, quas formaliter connotant cognitas, dicitur esse infinitas. etc.
268 2º. dividi solent atributa, in absoluta et respectiva; illud dicitur quod non est in ordine ad aliud, ut esse substantiam, ipsum, viuens, et similia; respectivum est, quod est in ordine ad aliud, ut scientia et omnipotentia, dicere vera haec divisio difficilis est, 1º. quia exempla ibi allata non tamen sunt, atributa Dei quam essentia Dei, 2º. quia cum DD, quae utuntur hac distinctione, seu divisione, et omnes Theologi, nullas ponunt relationes reales Deo, vere vere ueras, ad extrema admittant, immerito dividunt, atributa in absoluta et relativa; sive respectiva, si quidem nullum illorum, nullum esse revera relativum, dicere autem atributa relativa, id est intelligere, quod revera relativum non est, exemplo plato

sed tm quasi relativus, ut ipsa scia, quæ tm referantur ad eras, explicant tm in ordine ad illas, quasi ad eras referrentur. &c.

269 Hoc inquam dicere, non satisfacit, quia hac ratione, et attributa, quæ inter absa recensentur, erunt relativa, substantia explicatur, per ordinem ad subiectum, cui non inheret, viuens intentionaliter, qualiter solus Deus potest viuere, explicatur in ordine ad obiectus, in quod sic uiuens potest intentionaliter tendere, imo attributa natiua, omnia explicantur in ordine ad perfectiones quas negat, v.g. simplicitas, in ordine ad partes, infinitas in ordine ad fines et sic de aliis; ergo vel omnia sunt relativa, vel nulla; ergo hæc divisio non subsistit &c.

270 Resp. tm ingratis omnibus, quod hæc divisio sic qualiter debet explicari: attributum respectivum est quod explicatur in ordine ad aliud, ut scia et ipsa, quæ explicantur in ordine ad eras quæ vere sunt aliud ab ipsa scia; absolutum est quod non explicatur in ordine ad aliud, v.g. incorporeus, infinitus; et explicentur in ordine ad corpus et fines, corpus tm quod negatur et fines in ordine ad quos explicatur, non sunt revera aliud, dari est impossibile, nam et corpus et fines, impossibilia Deo, ideoque huius mi attributa natiua non sunt, ad aliud ad nihil &c.

Sectio 2a

Animaduersiones circa doctrinam.

271 Primam, attributa natiua tm modo, dicuntur talia, quatenus per negationes explicantur, re tm vera clara de formali quod non de materiali, et quod positiuus. Prob. quia negatio creationis quæ Deus finit in ~~corporeus~~ creatus, ~~et sic de aliis non fundamentum~~.

~~in vane coi entis, alioq. oe ens fundaret, ea rnaong esset q. increatum. Et sic de aliis n fundant, in vane coi entis, alioq. oe ens, fundaret carnaonem~~

nao corporis, qui constituit in corporeum et sic de aliis, n fundant, in vane coi entis, alioq. oe ens fundaret, ea rnaones, esset q. increatum. Et in corporeum, d fundant, indiuiduarlari entis, cui repugnat creao, et corpor. ideoq. nao incoeptio, cum eis naonibus, d ens cui repugnat creao e increatum, et ens cui repugnat corporeum, e incorporeum, digitus enim probus, quit disquirit, anaone, easq. excludit, e increatum l incorporeum, qui utrumq. hoc inpositivo dicit. Etc.

Dfiad qa

222 extremum q. esalis e unimus alteri, neq. habet indefiao ut uniat. l n uniat, seipso, et n q aliq. distinguit, et idem e de caussa lis agente, qui se ipsa agit, et n qaliq. vt distinguat, et eni esalis repugn creaoni et corpori, neq. indiferens ad utrum libet, seipso et n paliq. distinguit repugnat creaoni et corpori, et seipso e increatum, et incorporeum, d seipso e q. probus, utrumq. hoc inpositivo dicit, et sic de aliis. Etc.

2a, 3, inseaque

223 inz atributa natiua recensend, q das teglate tmino n atributa, n us stricte, is e de primario dmeuciis Di, v.g. increatum, idem e, e, q d ensae, ens autem ale, e de primario dmeuciis Di ut supra vidimus: incorporeum, inde e e, ut spiritus spiritus autem Dei supra vidimus, e de primario dmeuciis Di qui das vo Di qui indiferens, l qui n atributum stricte, s est ressa Di, v. g. infinitum, hoc est in vane esse, ubi in vane intelui substantiae etc. e de primario dmeuciis Di. q. sis in vane atributi, e atributum stricte v.g. infinitum in vane esse lui, oi potentiae Etc.

224 Idem e de immutabilitate, hoc quatenus exprimit, necessitatem inessendi: e de dmtu falsitate, quatenus vo, exprimit cogitaonem certitudines et euentias, vanequa dus

intus, non posit modo asentiri, modo disentiri, eidem obiecto, est
attributum aeternitatis, sicut cognitio, quam reddit immuta
biles, et vili ratione attributum, quatenus reddit nobiles constan
tes, et perpetuas in amore, et odio semel decepto. &c

235 Simplicitas quod divino est de omni essaliterque
Dei, quia Ens optimus sit: quia talis est essentia Dei sit simplex, ut
quia in Ente perfecto, in hoc v. g. est Deus, est superans essale; et
continente simplici, est simplex sit est gravius essale. Vnitas
autem conclusionis quam sola, dum Deo loquimur, venit in
disputationis, est de omni fraliterque Dei, et de Deo fraliterque
optimi, ut vidimus D. 1.a q. 3.a S. 1.a essa autem divina
sit Ens optimus; post tamen haec unitas, quandoque est attributa
Dei, quatenus quodlibet Dei attributum, in propria linea, et gene
re optimus est, optima est intellectio Dei, optima omnipotentia, et
sic de aliis. &c

236 Et ut haec unitas est unitas tam modo
transcendentalis comparata ad essentiam Dei sicut unitas transcendentalis propria
rei, ad Ens cuius attributum est, de qua unitate non est specia
le ocurrit disputandum, propterea quod in meta de huius modi attri
buto disputandum, reliqua vero ut immensitas, aeternitas, invi
sibilitas, incomprehensibilitas, ineffabilitas, scientia, voluntas
et omnipotentia; stricte sunt attributa; radicantur in individuo;
a se; indeque inferuntur negationibus a se; est finis, immensus et sic
et sic de aliis, quod satis est ut sint stricte attributa &c

237 Veritas et
bonitas non habent specialem difficultatem in Deo, ideoque dum di
citur, Deus verus et bonus, si positive intelligatur, de ve
ritate, et bonitate transcendentali eodem modo utrumque praeter ipsa

ad Deum a veritas, et bonitas ad ens dum hoc dicitur verum et bonum, propterea quod eadem ratione, qua entis attributa; Dei attributa censenda sunt cum gratia etiam infinita, et identitati vali cum ente a se. &c.

Quaestio 2ª

Vtrum essentia et attributa distinguantur ante operationem intellectus

278 Lib. de Trinitate disp. 3ª q. 2ª satis concludit ante distinctionem ante operationem intellectus, inter essentiam divinam et relationes, sive attributa relativa ad intra; fundata autem ibi in acta, effatis concludunt omnes distinctiones, inter essentiam et attributa absoluta, sive relativa, ad extrema; quae communiter nomine attributi significantur, ideoque quam brevissime me eloquar divinam ab hac celeberrima quaestione. &c.

Sectio 1ª

Essentia divina et attributa non distinguuntur ante operationem intellectus.

279 Imprimis fide divina certum est essentiam divinam eiusque attributa, neque inter se neque ab essentia divina realiter distingui; sicut definitum est in Concilio Lateranensi ubi dicitur essentiam divinam sive naturam esse omnino simplicem cum ibi per essentiam sive naturam significent omnia grata communia tribus personis, non dicendo eorum pluralitas, sive distinctio realis, cum omnimoda unitate, et simplicitate essentiae Dei. &c.

280 Quare censetur errasse in fide Gualterus adstruens distinctiones reales, inter essentiam divinam et attributa, neque ei obest vere essentiam divinam sive Deum nominare quam quod alter essentia et attributa realiter distinguantur, essentia non haberet partes; et attributa ut taus, 1º quia compositum nihil aliud est, quam tamen tonum resultans, ex contrario realiter distincto, et compositum pluribus realiter distinctorum positivo, ex quibus unum resultat; ut Deus sapiens, vel omnipotens resultat, ex compositione essentiae, sapientiae et omnipotentiae realiter distinctarum; ergo Deus compositus est. &c.

288 2º quia quoties subiectum

i actus ad pla rr dicta, eisq indiget, ut sit in statu dnali; n p obti
here vanes pos vu plurimus, et plan possunt, n here vanes aug ru
subti, pro a e subus actus ad pla, et aur e Coortinus talis pq
sive aptitudinis, d Deus actus e ad sapias et poas, ut utraq indi
get ut s in statu dnali; n Deus dnalis Coexteret, insipiens, vel
impotens, 3 Deus d porto e Coo au et poa. Ecce

282 3.º q Subus actus ad
aug rr dictus q u n heat indefias adeignanes, dicit here poas
ficas, vu aus ut q in sole vu luci, in igne vu caloris, in ma
vu q mitatis, et universaliter in oi essa, vu parionis quarnarioafi
cit, et quas in 2.º modo: pre de illa dicit, 3 lr Deus n s indi
ferens, ad atributa, s naones atributorum, d nario conectat lugatti
butis, essa se hebit ut poa; et atributa ut aus, hac unica vane
tandem q Gualterus, concludit a Deo vanes pos; q s it essa Dei
n e indiferens ad atributa, s eorum naones, d nario iungit lius
atributis. Ecce

283 Iacentata 3 vali, inter essa et atributa et atribu
ta, ut certima, supa sunt questio An essa Dei et atributa
distione mini, q s distio ralis; Ante opaones ralis inter disquand?
scotus sine afectione, (ut ipse loqt) et sine p iudicio meliorum, ie docet
meri distione q.ma distio ralis, Ante opaones tn inter disqui
essas Dei et atributa; distiones q hane uocant medias coonariu
formales quas et quandoq, insinuat e uirtualis, sive fundamentalis
q, q ee distiones vanis:

284 Distiones hanc q.ma adeo lucide, et clime de
cocogitauit, schotus inter essas, et atributa Dei scotistae unani
mi fere dsensu amplectunt, d Dei e v. q hec distio uerae,
et pia distio, ne talis n s, d solus uirtualis, fundamenta
lis, l, et vanis, nil nobis e d.º uerius, cum scoto, de Dei essa
atributa, vere et propre n distingui, aliog rr, disquiriend:

qui vere, et formaliter est tale, non est tale, essentia et attributa huiusmodi distinctionem non distinguunt. Dico 2°. quod huiusmodi distinctio est inter res, et res, eaque distinguunt essentia Divina, et persona eius Divina, et similiter attributa, quod distinctio vera, et formalis, inter res et res, est realis, et huiusmodi distinctio est realis, et quotquot ea distinguunt, realiter distinguunt, atque essentia Divina et attributa realiter non distinguunt, ut fatetur Scotus, et neque persona rei, essentia Divina et attributa distinguunt.

285 Dico 3°. quod quaecumque distinctio vere et formaliter est tale, realis est, distinctionem attingat. Summus gradus entis, ideoque quod vere et formaliter, sit ens reale, et non attingit summus gradus entitatis; distinctio hec vere et formaliter, est talis, et non attingat gradus summus distinctionis illius, ratione cuius contra dicta possunt separari, quibus eaque essentia Divina et attributa; quamvis unquam, ad invicem non possint separari.

Sectio. 2ª.

Arguunt Scotistae, pro distinctione persona Rei.

286 Primo quia Sanctus Augustinus docet, personas dictas, et simplices non esse partes unius Dei, quia et attributa plura sunt; in una persona et partes eiusdem sunt, quod personae divinae ante operationem intellectus distinguuntur; ergo et attributa distinguuntur saltem persona rei. Confirmatur 1°. quod secundum Augustinum, data Divina attributa sunt aequalia; non enim est, formaliter, sive aequalia, et quod attributa Divina sunt aliud, et aliud ante operationem intellectus, ideoque dicta. Confirmatur 2°. Ex Damasceno docente attributa circumstare naturam Divinam, quae radix illorum est, perfectionesque primaria, quod circumstat ante operationem intellectus distinguitur, a subiecto quod circumstat, tamquam radices perfectionesque primarias: ergo.

287 2°. quia sapientia in divinis ante operationem intellectus, non est bonitas in divinis, alioquin omnis sapientia esset bonitas, et e converso; et nec sapientia Divina est bonitas Divina, quod quidem est de ratione superiori, et est de inferiori, quod distinctio hec attributa semel distinguuntur et reliqui distinguuntur. Confirmatur 1°. quod essentia Divina et attributa ex se et ante operationem intellectus, sunt definibilia diversis definitionibus, diversis

: defiunt et hoc negat, nisi ante operationes intus, sint diversi ens, et quod dictatur; defio cum ex plateis; sive quod dictatur Vet. &c.

288 Deinde 2.º quia Deus intelligit suajeras, in quantum veras, non vero in quantum bonum; amat eas in quantum bonas, non in quantum veras, ad hoc negat nisi veritas, et bonitas distinguantur ante operationes intus: ergo &c. Deinde 3.º quia Deus intuitu intelligit, non voluntate: volitive vult, non intuitu: iustitia punit, non misericordia, misericordia miseretur, non iustitia ad hoc est, haec attributa distinguantur ante operationes intus, alioquin intelligit volitive, volet intuitu, miserebitur iustitia, et puniet misericordia; ergo. &c.

289 3.º et difficillime, quia intus ante operationes intus, est primum verum, non vero voluntas; hoc est primum principium Spiritus Sancti non vero, intus: alio quod verbum esset amor, Spiritus, et filius tantum esset verbum, et filius ad hoc negat sine distinctione ante operationes intus, intus volitive et intuitive; alioquin idem erit primum verum, et non erit primum verum, idem erit primum filius Spiritus Sancti et non erit quod Deus dicta et impolia verificari, de eodem, ergo haec attributa ante operationes intus distinguuntur. &c.

290 Respondeo ad primum distinguendo maiorem, et minorem, et negando consequentiam; nam attributa Dei plura; non ante operationes intus; distinguant; personae autem Dei ante operationes intus; non solum ex natura rei; distinctione realiter plures, ideoque ex Augustino; distinctio realis attributorum; sed distinctio ex natura rei, non vero, est mens Augustini quod realis pluralitas personarum; non probet eas esse partes Dei, et pluralitas attributorum, qualiscumque illa sive realis, sive rationis, quod tunc non disputabat Augustinus: non probat attributa esse partes Dei, nec comparatio debet tenere in omnibus; alioquin comparatio identitas esset, probaret per inventionem distinctionem realem attributorum; qualis datur inter personas Dei.

291 Ad 2.um distinctionem rationis; distinguendo maiorem: Dei attributa non aequalia natione Dei positive non, et quod ante operationes intus ibi non sunt unum et aliud, nullum attributum est maius alio positive, quod idem actu est aequalia natione, sive non est unica res in qua sensu nullus potest esse excessus = ad 3.um attributa

D.

solum ratione nostra distincte essentiam Dei hancque esse illorum radicem primariam quod perfectiones non ante operationem intellectus, nec aliud venisse in mentem Damasceni. Etc.

292 Respondeo ad 2um argumentum distinguendo maiorem: sapientia indemunita non est etc. formaliter, concedo: natiuo: Et praescindit ab eo quod sit, ex bonitate, nego; ideoque ad utrumque autem indifferens non tantum, indemunitate demunita identitatis realis cum bonitate, alioquin semper et ubique abeant distinguerentur, quod est ... falsum, ad 2am consequentiam distinguo maiorem: essentia et attributa sunt definibilia diversis definitionibus, inadequatis concedo: adequatis nego: Cum enim aliquando rei sint idem, si adequate definiantur, unum et alterum debet definiri eadem definitione; ideoque non sunt definibilia diversis definitionibus, immo quando diversis inadequate definitionibus definiuntur, ut et ex parte obiecti, definitio essentiae est definitio attributorum, et e contra, solum quod ex parte mei sic anali, definitio essentiae non est definitio attributorum, et e contra. Etc.

293 Ad 2am instantiam nego maiorem; Deus enim intelligit essentiam divinam quia bonus et eam amat, quia verus cum enim veritas et bonitas sint idem ex parte obiecti, ante operationem intellectus; quod quidem de una dicitur et dicitur de alia; nec potest ullo pacto nari, nisi rationes praescindentes, ideoque tamen natiuus tantum modo sunt vere, praecisive, non vero pure natiue. Ad 3um nego maiorem: praescindendo rationem; Deus non re intelligit voluntate et amat intellectu, quando autem nascitur, Deus intellectu amare, vel voluntate intelligere, huiusmodi propositiones tamen sunt verae in sensu formali, non vero in reali, neque hinc sequitur, Deus intelligentia peccatum, amare peccatum, vel solum odio peccati, vel ipsa volitione intelligere peccatum; quemadmodum enim, et in Deo odium et amor, sint idem re; non tamen praeter ea Deus amat peccatum, sicut; vel intellectio et amor, sint idem re, ex eo quod intelligat peccatum, non sequitur amare peccatum, vel solum intellectionis peccati; est enim odium, eius dicitur peccatum. Etc.

294 Respondeo ad 3um argumentum; concedendo maiorem: Et distinguendo minorem; id hoc repugnat, sine distinctione etc. neque actuali neque virtuali, concedo: sine distinctione sive actuali, vel virtuali, nego: neque obstat idem

ēe primpus uerum; s n̄ ēe primpus uerum, ides ēe primpus sp̄itg d̄ct. Ctn̄ ēē, & hec tm soluy D. dictoria, q. de de eodes subto; q. unus ēstas aualis, quas uirtualis, n̄ u, q. de ēsubiy ē unus aualis, ē pla uirtualis, cuys q inter et uoltas D. s int pla uirtualis; indē ē hec grata, ruearum n̄ ēē D. dictoria. &c

8

Sectio. 3a.

Instauratur D. suptiores solutiones, et distinctiones virtuales.

295 Obiicit 1o. q. a grata D. dictoria, rr distinguunt unus e D. dictorium n̄ ē aliud, v.g. Lux, n̄ ē Tenebre primpus ubi, ea autem, quorum unus d d n̄ ē aliud, saeul duuio rr distingunt, d de hes quy uniuersalit distingunt, uerificant D. dictoria; ē ean soluy uirtualit, d ets rr distingunt. Dfrat 1o. q. quidicit, intus ēē primpus verum, et qui dicit n̄ ēē, l dicunt ides rr, l ndicunt. Nos gn̄s D. dicunt, n̄ q ibi D. dicunt, q ides dicunt, sig dicunt ides, g ē primpus verum, et n̄ ēē primpus verum, n̄ si ides d dicta rr. Dfrat 2o q. a opas relatiua; ubicunq dat, ponit int extrema relata distinctiones tales d mare ē opo D. dictoria, g ideo int extra uniuersalit dicta, ibi ponet distinctiones tales. &c

296 Secundo instat D. a quecunq mutuo uere negant, et afirmant, falso, rr distingunt; identas ē mutua, afirmabilitas uera et distinctio mutua, negabilitas vera, d de quolibet, uere negat, suus D. dictorium, et afirmat falso, v.g. uerum ē luces, n̄ ēē tenebras, et falsum ē luces ēē tenebras ē cuy de voluntate D. falso afirmat, ēē primpus

Verum, et uere neget esse primum Verum rr dz quid, a Dei voluntate, et primum verum

297 Dicitur ad V. quia si voluntas Dei quae non est primum verum rr non dz quod, a primo verum, rr est primum verum, non dz quid unum ab alio, et est idem cum illo; est primo idem, d regat volentes, esse primum Verum, et non esse primum verum, quia verum erit, possibile esse, idem simul esse, et non esse: et falsum erit impossibile esse, idem, simul esse, et non esse, praeparatione dictione a quali verificari Dei dictoria. Confirmatur 2o quia subrig hens naones, rr dz quid, a fra, est sine fra, siquidem fra, et non gao, nequeunt esse simul, et voluntas Dei, hec naones primum Verbi, aliqueret rr primum Verum, rr dz quid a primo verum, cumque hoc intus, rr dz quod ab intra. Sed

298 Instatur 3o. quia cumque perfectio Dei abtra et tandem communicat aliis, per totis actis, quibus se sibi communicat, haec cum his, adequatis identitates, qua in aliis nulla est possibilis locatio, dicitur ne dictionis virtua lis, alioquin gratias quaerentes, intra, quia non queniret voluntati, V. g. est primum Verum, non tandem se communicauit intus voluntati, quibus sibi: ubi communicat, est primum verum, non vo voluntati, non est in Deo dictio virtualis. Sed

299 Quarto quia quaelibet Dei perfectio abtra coexistit vi omnium perfectionum Dei, sicut identificatarum est coexistens acte, denique coexistit vi suis dictoris, alio coexistit et vi sui non esse, et coapprehensione terminus, est impossibile, grane dictionis virtualis, nullud posse verificari grata Dei dictoria, verum quia talis dictio nullius datur.

300 Respondetur ad instantias V. Ordendo mas: Conando mis, sicut eo ipso quod subobliga sint rr dicta, cessat Dei dictio gratorum, si libere cessat, eo quod subiectum virtualis pla, ideoque de virtualiter dicitur, numquam verificantur Dei dictoria. Ad Nos vero cum rationes videtur, utrumque dicere idem rr, exposite obtinet, non vero dicere idem rr, exposite

mali

Cum unum dicat affirmando, aliud negando: quare si utrumque loquatur de intellectu, sibi contradicunt, sive unum loquatur de intellectu, aliud de voluntate, non sibi contradicunt, loquendo de dictis virtualibus, ubi affirmatio et negatio cessat contradictio, ad 2am conclusionem: Amen: et non bene Augustinus; scilicet, dari inter extrema virtualiter distincta oppositiones contradictorias; sic daretur quid caldarium, generet distinctiones reales.

301 Ad instantias 2 Respondeo distinguendo maiorem quaecumque mutuo negantur vere, etiam sine distinctione virtuali concedo: Cum ea non: mutua negabilitas vera et a realis falsa, signum est distinctionis realis virtualis, ideoque si dicitur virtualis signum signum est distinctionis realis concedo: deinde mutuo et non ... ; quia cum ibi distinctio virtualis non infert distinctionem realem. Ad 2am confirmationem nego maiorem: Cum probationem distinguo; non distinguitur unum ab alio, et etiam idem cum illo, sicut ... idem, non si inter utrumque intercedat distinctio virtualis, concedo: si non intercedat, nego: ubi hec intercedit, stat unum non distingui ab alio et adhuc non esse aliud: ideoque voluntas concedo, non distingui a primo vero, nec tamen ... primum verum etc.

302 Neque exeo quod voluntas non ... primum verum, infertur ... distingui a primo vero, in quo quilibet negans identitatem, neque quomodolibet unum ... non esse aliud, est ratio formalis ad quod ... distinctionis realis, dicitur identitatis cum oratione relativa; ibi ... sunt unum, et idem, nisi desit relationis oratio: cumque hec ... intercedit voluntas et primum verum, inde ... non distingui; et si voluntas non ... primum verum, sive quod idem est habeat rationem identitatis cum primo vero. etc.

303 Quare distinguo maiorem: negat voluntatem esse primum verum, et non esse ut possit voluntas est, distincta quid virtualiter ab intellectu, concedo: ut ipsa voluntas est intelligens, non:

ut sic importat, intus aquo equivalenter distinguuntur, quod est qua
intus est primum verum, et in qua voluntas, quod intrinsece
ac intus est primum verum, non vero voluntates; sic Vasalli quod intus
v.g. tho discurrit, qua vale est, non vero qua quantus; quod in
Veidus e ac Vales discurrere, non vero quantus. &c
304 Verum est
posse esse, idest simul esse et non esse; si adsit distinctio Vasallis vir
tualis; et falsum est, impossibile esse, idest esse et non esse; si adsit
distinctio Vasallis, scilicet virtualis, neque hoc primum, esse verum, et alte
rum falsum, nisi ubi adest omnimoda identitas tam realis quam
virtualis. Tandem quod non sequitur, Gentes, sit dari, ista
distinctiones, ubi adest alterutra harum distinctionum &c
305 Ad 2um
Confirmationem distinguo maiorem, subiectum heri nationes sunt &c quod subiectum est
unus, tam secundum quam virtualiter concedo; quod tantum unus secundum virtualiter tamen
et formaliter, nego: tunc ratione unius formalitatis, potest heresis, et ratione
alterius nationis sunt, ideoque eadem entitas Dei quatenus heterasis
sit Vanus primum Verbi, qua voluntas vero, het nationes sunt sit
nationes primi veri, voluntas non est primum verum. Vbi
notandum est, quod licet intus, et primum verum non distinguantur;
adhuc verum est, intus esse voluntas; non vero primum verum esse
voluntarium: ad hoc sufficit distinctio virtualis, intus voluntas
et primum verum, ex una parte et ex altera; eadem
distinctio intus intus et voluntas, &c
306 Ad instantiam dico nomaiorem:
quaecumque perfectio absoluta, se sibi communicat, sunt et virtua
liter aliquibus v.g. aliis, solum se locat, sunt, sive realiter,
qualiter, non vero virtualiter, neque obstat adequata identitas
haec, non summa locatio, nisi conveniat ad locationem, item
identitates et virtuales, qualiter non dabitur intus intus, et voluntas
Divinas. &c
307 Ad 4um concedo maiorem: et minorem, et nominatas, quod ad
illas partes sit, quod Vane distinctionum virtualiter non veri ficentur; praeterea

Qua dictoria, d cesat, sn ea d. dictio, silitz non e ra ne distinctionis virtualis, no ui, bas, qo ad illas p[artes] q. ulti n det distio uirtualis; hec n e adueri ficanda; d. dictoria, d ad tollendas d. dictiones. &c.

Quaestio 3a.

Anessa D[ei] et atributa distinguantur, per operationes intellectus et quomodo.

Sectio. 1a.

Quaestionis explicatio, et DD[octorum] s[ententia].

308 Ea operationes intellectus distinguunt, q[uae] circa rem sint unius et ejus diversis, et inadequatis cognitionibus percipiunt, dixi, diversis, quoniam si cognitiones sint omnino similes, nulla e distinctio rationis; v.g. si, cognitus animal, cognitione A, et deinde cognitione B, omnino simili, idem al cognitus; et si cognitiones sint distinctae, n tamen per se ea al distinguit, ab alia rati, dixi cognitiones debere esse inadequatas, quoniam per cognitiones adequatas obiecti, n fit distinctio rationis, ideo Deus, qualibet, aliquo compren sive cognoscens obiectum; nullas facit distinctiones rationis; duobus modis constat, distinctio rationis, primo q[uando] unicum obiectum dicit ad, lesteros v.g. ho ad sensationes, et raocinia, imperfecte intellectus cognoscentis, obiectum in ordine ad unum tantum, et n in ordine ad alium, ut cum cognoscit ho in ordine ad sensationes, tantum et dicit, al, s in ordine ad ratiocinia tantum, et dicit rale

309 hec distinctio rationis, q[uae] q[uia] het fundatum in re dicitur distinctio rationis ratiocinatae, ut sic distinguatur a distinctione raonantis, quae caret fundamento, ab aliis asserit precisiva obiective, hoc e atingens cognoscit obiecti directe unum formalitatem, et n alias, quatenus utraque sit, idem rr. ab aliis asserit tantum precisiva, cognoscit aus, hoc e rr

attingens totum directum obiectum, non tamen in ordine ad diversos actus; v.g. tamen conceptio animalis, quae rationalis, totum hoc attingit, ceterum non conceptio hoc attingit, in ordine ad sensationem 1a, non in ordine ad ratiocinia, etc.

310 Huius positionis 3a sententia ait, inter essentiam Dei et attributa distinctiones rationis, sic Nominales, qui licet reijciuntur a Theologis, ceterum Nominales tamen denique ostendunt, cum magna parte Theologorum, quoniam damnant, distinctiones rationis praecisivas ex parte obiecti, quas et magna pars Theologorum ait, 2a sententia distinctiones rationis praecisivas inter essentiam Dei et attributa; non qualescumque, dicit praecisivas ex parte obiecti, seu obiective, quae sententia e diametro opposita Nominalibus, defenditque Scotus, Vazquez, Hurtado: Complutenses, et alii, 3a sententia inter essentiam Dei et attributa tamen admittit distinctiones rationis praecisivas ex parte actus, sic Pater Suarez, Granada, et licet Scotistae, qui propterea docent essentiam Dei et attributa obiective, et 2is implicitum esse idem; non tamen, et 2us explicitum, quae sententia in re eadem cum Nominalium sententia, quae solum ait distinctiones rationis praecisivas ex parte obiecti, et quando dicit praecisivas ex parte actus videntur, narrant Nominales, haec sententia duo deinde sustinet, 1us essentiam Dei et attributa se mutuo includere, illas quod est de essentia attributorum, haec quod est de essentia illius, 2us has esse veras propositiones, essentia Dei est propria, propria est essentia Dei, et sic de aliis.

311 Quarta sententia quae est Sancta. Salmant. Arrig. et RR., omnium universaliter, nullas distinctiones rationis admittit, propter distinctiones rationis praecisivas, ex parte actus, eas quod tamen ponit inter essentiam Dei et attributa, quae et inter eadem cum Nominalibus sententia, dicit universaliter quae specialiter inter essentiam Dei, et ea attributa, de quibus in ordine ad conceptiones verificantur, grata quod esset contradictoria, nisi intelligeretur dictio universaliter, admittit distinctiones praecisivas, ex parte obiecti, idem quod eas agnoscit, immo intus et studiosus.

342 Differentia haec a D.a quoniam abstr-
nat essentiam includi in attributis, sed e D.a nat in suis essentiis, de attri
butis essentia, et attributa de illis essentia, tandemque quo nat veritates harum
propositionum; essentia Dei est sua operatio; operatio est sua essentia Dei; et sic de aliis;
Ratione eodemque prorsus modo distinguuntur Dei essentia et attributa, ac distinguuntur
alterutrum, rationes id est, imo et obiective tamen quod differunt, 2º explic
citius, ut ante exposuimus, quatenus loquuntur in ordine ad diversos terminos
sive ad diversa connotata, et hoc sufficit ut hae propositiones sint falsae, ratio
est formal, alterutrum formaliter rationale; sicut sufficiet, ut hae sint falsae, essentia
formaliter operatio; operatio est formaliter essentia, etc.

Sectio. 2.a

Sententia Nostra Explicatur et probatur

343 Dico: essentia Dei et attributa distinguuntur ratione, sive per conceptiones
inadaequatas, sic Scotus et Thologi, D. Nominales, probatur quia obiectum idem realiter
respiciens diversos terminos, quatenus in ordine ad unum dicitur quid a se ipso
ut conceptus, in ordine ad alium, v.g. terminus conceptus in ordine ad sensationem
dicitur quid a se ipso ut conceptus in ordine ad ratiocinia, non est prorsus
idem concipere hoc esse principium sensationis, ac concipere eundem
esse principium ratiocinationum, sed quod differunt, a loco rationale, quasi
dicitur, et aliud, rationale, et rationale, utrumque dicimus tamen obiective indirecte
attingit sensationem, aliud ratiocinia; quae sunt obiecta rationis diversa, ideo
obiectum ut conceptum, in ordine ad unum terminum dicitur quid, et diversificatur
ab se ipso ut conceptum in ordine ad alium, etc.

344 Atque essentia Dei et attributa quamvis sint idem ob
iectum realiter, concipiuntur in tamen ordine ad diversos terminos, v.g. essentia Dei
quae est omnium aliorum, in ordine ad primum, et causa quae natura scientia, in
ordine ad scientiam creatam, cui aequalet, et idem est de volitione, et
tandem operatio, in ordine ad creaturas, quas potest producere, quae sunt terminus
rationalis, essentia Dei et attributa, licet sint idem obiectum realiter distinguuntur ratione,
sive hoc idem obiectum realiter ut conceptum, per unum conceptum, et in ordine ad
quosdam terminos, dicitur quid a se ipso ut ... per alium conceptum, et in
ordine ad alios, sed essentia Dei, et attributa distinguuntur ratione,

distinguuntur vane, eandem rem dici diversis nominibus &c.
315 Sed dices: Deus v.g. quando ob-
tinet omnes perfectiones cognitionis, distinguuntur ipso, ut dicitur, per alias
non est obiectum ipsius, ipsius distinguitur, cognitiones distinguuntur, quia Deus et
attributa non distinguuntur, de tamen cognitionibus eorum, et attributorum. Contra,
dico quod si igitur ita ex parte actionis vane, vera est, sequitur hanc dis-
tinctionem desistere in cognitionibus creatis ad diversa connotata; ut quando cognosco
ex parte, cognitiones realiter distinguuntur, quia attributa distingu-
untur realiter, distinguuntur realiter, quia perfectiones realiter distinctas, distinguuntur. Deus quando
idem effectus Dei, misericordiae et iustitiae. Item Deus punitio
hic multum indulgentiae et remissionis, quae sunt etiam misericordiae
insuper eadem creata potest connotando, ac scientia Dei voluntate et omnipotentia,
da adhuc quod vane distinguuntur haec attributa, quia distinctio vana non
sistit in eo quod res eadem cognoscatur in ordine ad diversos terminos,
quos connotat &c.
316 Respondeo ad 1um distinguendo ant: obiectum idem &c.
non est obiectum ipsius distinguitur intrinsece, et realiter, concedo: extrinsece et per rationes
nostras, cognitiones per intrinsece, et realiter distinguuntur, de quibus extrinsece afici-
ciunt obiectum, hoc est extrinsece vane cognitionum distinguuntur, per ratio-
nes sive per cognitiones. Ad 2um concedo maiorem, et nego minorem; cuius
probationis distinguo, distinguuntur realiter quia perfectiones ita internas et inde-
pendentes ab operatione intellectus, concedo: quia perfectiones extrinsecas quae sunt
operationes intellectus nostri; quia perfectiones extrinsecas, quia sunt operationes intellectus distingu-
untur, per rationes tamen distinguuntur &c.
317 Ad 3um nihil habent quod repugnant No-
minales, ideoque necesse videntur, omnes distinctiones vanae, in quo et falerent
distinguendo ant. et maiorem; idem et idem rationis dictatur, concedo: idem rationis
idem nominis: itaque punitio Dei est effectus iustitiae, quatenus est poena
debita culpae; est vero effectus misericordiae, quatenus non pervenit
ad aequalitatem debitae peccato, poenas autem et rationes per se
distat esse terminos distinctos, et diversos, in super creata potest, sunt terminus eius,
quatenus scientia Dei aequivalet rei creatae voluntate quatenus aequiva-
let creatae voluntati, et omnipotentia, quatenus haec aequivalent, propterea
creata autem potest, et autem creatae, creata potest et volitio

creatas, nec non creas solus, et procreatas distare tecum diuerso. &c.

318 Dico 2º distinctionem quae inter dicit, inter essentias Diuinas, et atributa, non esse praecisiua obiectiue, declaratur, sic contra, et uidetur esse in re contra Nominalistas, qui probant deinde eorum arguto, quod essentia Diuina et atributa, cum sit idem in diuisibile, et diuisibile, idem quod cognitio non potest partem cognoscere, et partem non cognoscere, non est idem et indiuisibile, diuisibile in id, quod cognitur, et in idque non cognoscit, quae distinctionem quam hic intercedit, non esse praecisiua obiectiue, cognitio praecisiua obiectiue deberet partem cognoscere obiectum, partem non cognoscere, alioquin ipso cognosceret, quod obiectiue non praescindere. &c.

319 Confirmatur quod cognitio at ingens essentias Diuinas cognoscit re id, quod essentia Diuina est re, nihil praeter cognoscit, nisi quatenus cognoscit, idque de re essentia Diuina est ratio atributa, et atributa sunt re essentia Diuina, qui cognoscens essentias Diuinas et cognoscit re atributum, et sic Diuina obiectiue non praescindit solus, sed fit obiectiua praecisio, quod cognoscit re id, quod obiectum re est, et non cognoscit per idque obiectum re est, quod apte est impossibile et implicatorium. &c.

320 Cum arguto solus potest occurri recurrendo ad distinctiones uirtuales, quae intercedat inter essentias Diuinas et atributa, ceterum quam sint difficiles, ea distinctio uirtualis stricta, et rigorosa, quam uero tibi operationes Diuina dictas uidemus quaestione superiori, [illegible] ideo negandae, nec adstruenda; nisi inter essentias Diuinas et ea atributa quod fides Diuina eas cogit admittere, ad tollendas Diuinas distinctiones quae forent sine eo solus modo [illegible] deberet talis distinctio uirtualis in intelligentes et uolentes Diuinas; ideo et solus admittenda obiectiua praecisio, et in suis in his propositionibus, cognitionibus, quae sine distinctione uirtuali, et obiectiua praecisione, integre explicant Trinitatis Mysterium, Diuinas processiones.

321 Dico 3º. essentia Divina non includit formaliter in attributis, neque est Divina sive quod idem est, essentia Divina non est de conceptu essentiali attributorum, neque attributa de conceptu essentiali essentiae, sic DD. [illegible] Probatur quia conceptus illi qui se formaliter excludunt, non se formaliter includunt, neque unus est de conceptu essentiali alterius, ut constat [illegible] et conceptus animalis et rationalis, qui hac de causa non se mutuo includunt, neque unus est de conceptu essentiali alterius, ~~ut constat~~ sed essentia Divina et attributa sunt conceptus qui se formaliter excludunt, ergo essentia Divina non includit formaliter attributa, neque est Divina, sive quod idem est essentia Divina non est de conceptu essentiali attributorum, neque est Divina &c.

322 Probatur minor: quia tunc aliqui conceptus se formaliter excludunt, quando respiciunt terminos, qui se formaliter excludunt, v.g. animal et rationale, ideo se formaliter excludunt, quia sensationes et ratiocinia, quae tamquam terminos respiciunt, se formaliter excludunt, cum enim homo cum formaliter includat animal, quod respicit tamquam terminos ab hoc, scilicet sensationes et ratiocinia; includunt sensationes, quas respicit animal, sed essentia Divina et attributa respiciunt terminos qui se excludunt, essentia Divina ut pote ens a se respicit rationes causas, scientia Divina scientias creatas, cui aequivalet volitio Divina volitiones creatas, et idem est de omnipotentia et aliis quae postulant terminos se formaliter excludentes, ergo essentia Divina et attributa sunt conceptus qui se formaliter excludunt. &c.

323 Infertur quod conceptus formalis esse Divini non est conceptus formalis omnipotentiae, immensitatis et sic de aliis, non et statim ac quis Deum concipit, concipit eum omnipotentem et immensum, sed ad hoc indiget nova operatione intellectus. Magister Longus [illegible], ut constat ex logica, quod est clarum signum distinctionis horum conceptuum formalium. Cum ad invicem separantur, ergo conceptus isti non se excludunt, qui enim se excludunt neque sunt mutuo separari, ergo essentia Divina et attributa formaliter distinguuntur illae formaliter distinguuntur, quorum conceptus formales distinguuntur. &c.

324 Unde infero primo quod quando has: essentia Divina est omnipotentia immensitas, et sic de aliis omnipotentia est essentia Divina immensitas est omnipotentia et sic de aliis in quibus abstracta essentialia praedicantur de attributis [illegible]

attributalia de essalib, et attributalia, de attributalib, quæ est imposs. hac, in su fali reali esse veras quod identatis obiectivas, et tales prædicatores cum subiecto, in suo frali esse falsas quod falsitates dictas hoc abstracto sunt in se, quare huius modi quæ; solum in sensu reali aserunt et usurpant a Sanctis Patribus non in sensu frali, qui minus usitatis est apud dotores. &c.

325 Infero 2.º quæ est has in de reto, Deus est omnipotens, immensus, omnipotens est immensus, et sic de aliis, adhuc in sensu frali esse veras, non quidem ditative sed denominative, huius modi quæ est quæ ditative acceptæ indicant prædicatum esse de essentia frali subiecti, quod falsum est, de essentia frali subiecti, denominative vero indicant, formam prædicati esse in subiecto, quod verum est sicut in sensu reali, quæ est ista. Paries est albus, est calidus & denominative sunt veræ, indicantes formam albedinis et caloris esse in subiecto, quod verum est cum quidem ditative sint falsæ, eo quod sic indicent, prædicatum esse de essentia subiecti quod falsum est, quæ ergo ista, Deus est sapiens; et omnipotens, & in sensu frali sunt veræ, sunt quæ inde quæ se similes illis, in quibus legario in su reali, enuntiat de subiecto utique dicitis ignis frequenter est calidus, frequenter est sia &c.

Sectio 3.ª

Difficultates disputationis triplices pro fixas distinctiones

326 Disputationis 1.as distinctiones ~~...~~ nullas video, ad quas ibi satis non responsum disputationis 2.ª sic sunt eæ probant ulis darum præcisiones obiectivas, de quibus satis diserui in Cursu filosofico, easque esse poles ab satis probatum est in eadem 2.ª distinctione disputationis 3. Sunt argumenta S. Thom. et P. Suarez qui videntur distare, ac optima sa, et ventura eorum argumenta sunt disputationis rationi nobis; esse solum intendit, eas disputationis 3 per et ob

ut ipsi loquuntur implicite ex attributa, et esse d. non vero explicite, quod et nos libenter admittimus nullasque distinctiones rationis agnoscimus adhuc in creatis quas in omnibus explicitis ex implicitate quascunque ex identificante sint idem. &c.

327 In quo nos non differimus a P. Suarez et Thom. nisi in modo loquendi, cum nos omnes distinctiones rationis, sed namque tamen in explicitis omnibus, sive in falsis, non vero in conf. et implicitis cum hac sola distinctione dicimus unus omnes, non esse fratris, unus oppositus cum illo, ideoque alii non esset quod tale, cum eo quod opponere, et entis esse non esse attributa, neque est &c.

328 Igitur cum admittamus in creatis mares distinctiones, easque esse inter omnes explicitas, ideoque asserimus, a se et tale, non solum explicite, determinative, et implicite distinguit in divinis inter essas et attributa, renuamus hanc distinctionem dare id solum genus omnis explicitas, inde est ex affirmare has propositiones esse veras: a se fr. non est tale; a se opponit cum tali, et non has propositiones esse falsas: essentia quod fr. non est opposita, essentia divina oppositio cum opposita, et quomodo cum in re idem affirmemus cum Patre Suarez, et Thomistis removentibus a divinis praecisiones obiectivas, in modo loquendi ab illis differimus, sed opponimus ac praecisiones obiectivas ibi poneremus. &c.

329 Sed dices: distinctio generis solum expli citis et implicitis, non satis est ad exclusionem fratris unius omnes ab alio neque ad oppos. sicut distinguunt, hoc, et tale, nec tamen distinguunt fr. neque hoc opponit cum alio tali, praecisa dicitur et attributa, hoc solum non distinguunt, sed non distinguunt, neque opponunt — Redditur quendo Ans: distinctio generis solum explicitum &c. cum omni modo identitate denotatorum dico: cum eorum diversitate, non Ans: hoc et tale, eadem respiciunt denotata secus a se et tale, ideoque hoc et tale, neque distinguunt fr. neque opponunt, cum tamen a se et tale distinguant et opponant, cum essentia et attributa habeant diversa denotata, inde est quod distinguit, et quod opponere. &c.

330 Sed quomodo licet

hic scheant, q[uonia]m sive m[od]o loquendi D. Thom. Et eximij D[octor]is

Arguit 1° q[uia] essa D[ivin]a fr. e summe p[er]fecta, e infinite p[er]fecta

e summe simplex, e optima, at talis n[on] p[otes]t e[ss]e fr. nisi fr. includant

atributa, n[on] e[nim] e[st] ens summe p[er]fectus; q[uo]d fr. excludit atributa

sive q[uo]d illis caret, neq[ue] e[st] infinite p[er]fectus; cui p[otes]t addi p[er]-

fectio atributalis, neq[ue] e[st] summe simplex, q[uo]d cu[m] atributis

co[m]ponit, neq[ue] deniq[ue] e[st] optimus ens, quo melius e[st] co[n]iunctus

essa, et atributis; [er]go essa D[ivin]a fr. includit atributa, cu[m]

[er]go q[uo]d libet atributum, i[n] fr. summe p[er]fectu[m], infinitu[m], summe

simplex, et optimu[m], q[uo]d l[ibe]t atributum fr. includet, essa[m] D[ivin]am.

331 Secundo q[uia] si scia D[ivin]a v.g. qua Deus

sapiens e[st], n[on] e[st] fr. essa D[ivin]a, se[ha]beret equalis, et no[n]: nil p[otes]t

e[ss]e equale essae D[ivin]ae nisi essa alia D[ivin]a qu[ae] e[st] o[mn]i[n]o impo[ssibi]lis, se[ha]beret

ad ea[m] inequalis p[er] excessum, et hoc n[on], nil p[otes]t excedere

essa[m] D[ivin]am; se[ha]beret inequalis p[er] defectu[m], et hoc n[on], q[uia] q[uo]d

excedit, ab essa D[ivin]a crea[tur]: [er]go scia D[ivin]a fr. e[st] essa D[ivin]a

et idem e[st] de reliquis atributis. Quo argu[mento] usus e[st] Ber-

nardus, D[ivu]s Gilbertu[m], eodem q[ue] modo p[er]mit[tit] nos.

332 Tertio q[uia] essa D[ivin]a fr. e[st] de essa

atributoru[m], et includit in illis, et e[st] D[ivin]a; nil magis de

essa alterius, inclusum q[uam] in altero, q[uia] q[uo]d m[od]o q[uo]d r[eal]iter e[st] alterius:

q[uo]d d[icitu]r e[ss]e de essa alicuius q[uo]d q[uo]d inclusum nisi id q[uo]d d[icitu]r e[ss]e, de

essa D[ivin]a qu[ae] r[ealite]r e[st] talis, eadem e[st] fr. essa D[ivin]a, aliq[uin] essa D[ivin]a

esset fr. quimera, et impo[ssibi]le, siquidem d[iceretu]r quaeret ab

ea qu[ae] r[ealite]r e[st] essa D[ivin]a [er]go essa D[ivin]a fr. includit, in atributis

et h[ae]c in essa D[ivin]a.

333 Quarto q[uia] atributa D[ivin]a n[on] fr. ens

a se, n[on] sunt fr. ens ab alio, alioq[uin] essent creatura,

d[e] essa D[ivin]a e[st] fr. ens a se, [er]go atributa, D[ivin]a includunt fr. essa[m]

D[ivin]am. Co[n]f[irm]at q[uia] essa D[ivin]a co[n]tinet fr. o[mn]es p[er]f[ectione]s sine imp[er]fec-

hec dimensio, est dextrae entis infinite perfecti, vt ea, et atributa Dei non perfoce sine imperfoce, alioquin esset entis finitudo essa Dei quod distinet siue includit atributa. &c.

Sectio. 4ª

Ocurritur difficultatibus.

334 Fere omnibus his dificultatibus ocurri, Disputatione 1ª quaestione 5ª, sectione 6ª, et Dis. 3ª hic solum restat addendum ibi dictis, non animaduertere, eas esse clare explanari, a suis Autoribus, cum hi doceant, essam Dei vt explicitam, non includere atributa, neque haec vt explicitam includere essam Dei, in eo explico omnia arguta, quae eorum DD. instaurant, Primum quod essa Dei explicite est summe perfecta; et explicite excludit atributa, ergo et quod alia atributum, explicite sit summe perfectum, quod et explicite includet essam Dei. Rebunt Aduersarij et quidem optime, essam Dei explicite, non esse summum perfectum, nisi in rane essendi, et solum implicite, in omni genere entis, eandem et nos solutionem exhibimus, scilicet essam Dei non esse formaliter summe perfectam, nisi in rane essendi, et solum esse virtualiter summe perfectam, in omni genere entis, quod est perfectionaliter de atributis docemur. &c.

335 Secundo quia scientia Dei, vt explicita est equalis essentiae, sicque erit explicite essa, vel explicite est inequalis, cum quod non posit esse maior, erit minor, consequens quod erit explicite entia. Rebunt scias Dei vt explicitas, esse inequales, et minores essa, non tamen esse entias quia implicite est essa Dei. Similiter et nos respondemus scias Dei formaliter esse inequales, et minores essa, non tamen entias, quia virtualiter essa Dei = . Tertium quod eadem est essa Dei, quae realiter est, et vt explicita est, alioquin vt explicita esse impossibilis est chymera, dessa Dei virtualiter, siue includit atributa ergo et vt explicita. Rebunt essam Dei reales et vt explicitam; esse eandem essam realem, non autem formaliter ideoque posse essam Dei realiter esse siue includere, omnia atributa, quin

sic oa. Loain cludat. &c.

336 Quarto: q. atributa n. explicite ens a se, n. explicite ens ab alio, aliaq. explicite essent Cra; d. ens a se explicite e essa Dei explicite q. atributa D. explicite n. essa D. cont. q. explicite includunt essa D. Confaq. q. essa D. dicunt explicite oes pffoes sine impfoe, ex explicite infinita, sive infinite pfecta in oi genere entis; d. atributa explicite n. pffoes sine impfoe, q. essa D. explicite ea dicit. &c.

337 Rebuntur atributa n. ee explicite ens a se n. tm pp. ea ee ens ab alio, L. cras, q. implicit. ens a se, et Deus, q. d. Anorte mus, s. atributa n. ee & ens a se n. tm pp. ea ee ens ab alio &c. L. cras, q. n. ens a se, et Deus. Ad q. rao nes Rebunt essa D. explicite n. dicere oes pffoes si ne imperfectione; de eas tm quus explicite, e de linea ess. Reliquas v. oes tm implicite, q. solus implicite e infinite pfecta, in oi genere entis, quarene et nos dicimus, essa D. fr dicere oes pffoes, in oi genere entis, de eas tm, quus fit de linea ess. Reliquas v. oes solus re, q. v. re infinite pfecta, in oi genere entis. Unde pt inter nos, et Adversarios, so vocales, nominales, ee deffias, n. as reales, diferimus, q. Ius explicitas, n. v. Ius implicitas obiectivas, et reale. &c.

Disputatio. 3.a

De aliquibus Divinis Atributis in particulari.

Questio. 1.a

An Deus sit infinitus.

338 Questio e n de infinit. molis, sive inveni-
va graviu, et distinctoru, his rationib. Cu Substantia
Dei s. sit simplex, et individua, haru infinitatu in-
capax e Deus, questio q. procedit de infinitione perfectio-
nu, sive virtutu, ex cuius infinitatis ex glatione, tota
difficultas pendet resolutioni. &c.

Sectio. Va.

Deus e infinitus.

339 Conclusio e de fide, ut Doctores censent. Probatur q. ex
Barauch Cap. 3o. Magnus, et non habet finem, colligi-
tur q. ex Lateran. in Cap. firmiter, ii insuper ea PP.
inter quos audiendus Dionisius, de magnitudine Dei
sic loquens, Magnitudo hec infinita e, et sine quantitate
et sine numero; PP. sequuntur Doctores scholastici, et in
reddenda ratione concl., maxime discrepent, et alii
rationes ab aliis allatas impugnent, quas ipsi effica-
tiores, n. adferunt, horu q. discrepationib., et impug-
nationib. omissis. &c.

340 Probatur. Conclusio q. a Deus
e Substantia, optima, ut ex ... Tr. ... pstat, d
hec natio e infinita, melius e infinitu finito, ut ex
terminis q. hoc claudit limitationes, et fines: que
imperfectiones ..., illudu, dicit caren. huiusmodi imperfectionu, sic
limitationis, et finis, q. Deus e infinitus. &c.

341 Oppositio q. a
possibilis e Substantia perfecta infinite, in hac nulla e
contradictio, perfectio infinita n. destruit perfectiones substan-
tie, a priori eveherit illas ad summum gradum perfectionis, d Deus
e huiusmodi substantia, tum q. Deus e optima substan-
tia, qua ... esset producta, tum q. a huiusmodi substantia
esset a se; alio q. haberet imperfectiones essendi, ab alio, sive
careret perfectione essendi a se, q. e contra rationem infinite perfecti
q. d nulla debet carere perfectione, et n. autem a se Deus e

quod Deus est substantia infinite perfecta, et quod Deus infinitus, in perfectione. &

342 Dices 2.º quod collectio omnium perfectionum existentium intra totam latitudinem entis est finita, alioquin repugnat infinita perfectio, negatur quod quando dicitur quod non continet intra totam latitudinem entis, non repugnare et dat cum superiori ratione, quod Deus continet totas perfectiones praedictae collectionis, perfectionesque quae sunt in ea collectione, transcendentes ab imperfectione, quas imperfectiones nant continens a Deo formaliter, eminenter vero continentur a Deo perfectiones, quae admixtae sunt imperfectionibus, ut vidimus disputatione 1.ª quaestione 2.ª parte 1.ª advertendum vero linea 4.ª quod Deus est substantia finita, Deus quia est infinitus, non potest esse finitus numero infinitus; quando infinita continet, sive claudit, vero quod binarius finitus non potest claudere infinitas unitates, bene tamen binarius infinitus, quia hic infinitus est, ille vero finitus, quod cum Deus claudat, continet infinitas perfectiones necessario est infinite perfectus. &

343 Dices: continentias virtuales, et eminentiales perfectionum infinitarum, non arguere continentiae perfectionis infinitas, intellectus et voluntas creata continent infinitos actus, quos per totam aeternitatem possunt successive producere, qui etsi sint infiniti, non tamen arguunt perfectiones infinitas, in intellectu et voluntate. Deinde universalitas est secunda, potentia producere infinitos ut ignis, infinitos ignes, calor infinitos calores, et sic de aliis, nec tamen perfectio ea in eis 2.º arguitur, perfectio infinita non est ex eo quod Deus, in virtute eminenti contineat infinitas perfectiones, arguitur esse infinitus in perfectione. &

344 Resp.
perfectionum infinitarum continentias, eminentes sine ordine

alterius continentis infinitum arguere, continentias infinitè perfectas; non vero illas arguere, si continentia continentialis, exigat deorsum alterius continentis infiniti; inter quae continet infinitas cognitiones, adiunctis sibi infinitis speciebus quae quo adiuvat, vel ras quae suppositis infinitis cognitionibus qui [illegible] dime depled, vel si quis [illegible] causa [illegible] egent infinita, infinitis [illegible] potibus, et infinitis applicationibus [illegible] et [illegible]. Unde quod infinitatem perfectionis exigit [illegible] effectus exigere quoque infinitionem ex parte causae, tandem [illegible]. Cum ita continentur in Deo, ut quae sunt [illegible] ex parte [illegible] possint a Deo solo produci, ita tamen continentur a causa [illegible] ut quae [illegible] ex parte earum, non possint ab ipsis [illegible] produci, nisi Deo quo adiuvante, et [illegible] ante aliter continentur in Deo, aliter in causa [illegible] in Deo tamquam in continente infinito, in causa vero [illegible] tamquam in continentibus finitis egentibus continente infinito, ut valeant producere, infinitas perfectiones.

Sectio. 2.a

Contra Arguitur.

345 Primo quia finitum et infinitum, [illegible] quantitatis [illegible], Philosophus, at Deus non est quantus, est [illegible] incorporeus et spiritus, neque est finitus, neque infinitus. Respondetur quaerendo maius: finitum et infinitum, [illegible] quantitatis molis. [illegible] [illegible] tamen quantitatis molis, non: [illegible] Deus [illegible] spiritus quatenus [illegible] quante virtutis sive perfectionis [illegible], cum est infinitus.

346 2.o quia Deus non potest producere infinitum [illegible] alioquin posset producere alium Deum [illegible] non est infinitus; [illegible] posse proportionari effectibus et potentia, cuius essentia, quae non est abre infinita, non est potentia infinita quae possit producere infinitum [illegible] infinitum ad finitum, non est proportio, nec propter fite, ad [illegible] finitas. Respondendo maius, [illegible]: potentia proportionari effectui [illegible] [illegible], non [illegible] [illegible]; [illegible] proportionari effectui, [illegible] equaliter

omnodam cum illo, sed locarius. Sicut sol per rationem cum luce et aliis, caeteris similibus aequivoce cum suis effectibus, ergo ... per rationem aequivoce cum suis effectibus; hoc est in ... cedendo illo quem locarius infinitus non regat aequivoce per ... tr... ...
345 Tertio quia Deus est, non est infinitus per omnes creaturas quibus est distinctum ut contra ... Et eo ipso non est infinitus in suo genere entis: ... minus: quia quod in aliquo genere non continet omnia ... illius infinitus non est in illo: ideoque si Deus per immensitatem non repleret spatium aliquod saltem minimum; eius immensitas non esset infinita, ... quia Deus est non omnes per ..., infinitus non erit ... infinite in suo genere entis. ... mag: ... ad cuius ... distinguo ant: quod in alio genere non continet ... neque eminenter, ... quod licet non contineat ..., continet tamen eminenter ... cum ... Deus saltem eminenter contineat omnes cuiuslibet generis, inde est esse infinitum in suo genere; ... immensitatis non est ad rem quod quaelibet locum repleri ab immensitate, ... et nullam dicit imperfectionem in immensitate, ideoque est ... summam eius perfectionem ... minimum non replere ... non ... infinitas, at Deus est ... infinitas perfectiones creatas, et ... et est ... summam eius perfectionem.

Quaestio 2.a

Utrum Deus sit immutabilis.

Sectio 1.a

Deus est immutabilis.

348 ... est de fide, ... locis Malachiae 3.o ego Deus et non mutator; apud quem

desistit qz in Concilio lateranensi, in Cap. firmiter, ubi dicitur Deus immutabilis, idest tradunt Doctores, et est doctrina necessaria ab omnibus scholasticis, quia sane quod Deus sit Ens a se, ut supra Conclusione, est sibi sufficiens, et Ens sibi sufficiens est immutabile, sic mutetur denique ea de re, sibi non sufficiet, [illegible]

deguit Calefienti aqua, [illegible] habet, de nihilo ad omnem, quod si mutetur, de eo, ab hoc eo non sibi sufficiet ad sui conservationem, degebit Calefacientem, aqua conservet in esse; non sic mutetur.

349 [illegible] quod si mutetur a privatione ad formas accidentales et substantiales, insufficiens sibi, et gratia secum identificata, [illegible] hec privationes, [illegible] formalis, accipit aliunde, si tamen gratis secum non identificatis, quod si mutatio, [illegible] ad privationem, [illegible] quod [illegible] insufficientiam, [illegible] gientie, [illegible], nova, insufficientiae, [illegible] vel aquisitas amittere, [illegible] non [illegible] aliud mutationem cuiuscunque, quod est incapax Deus, ut pote sibi sufficiens et gratia sibi identificata; Deus est immutabilis &c.

350 [illegible]: quod omnis [illegible] mutatio, [illegible] perfectione, quare in genere substantiae censetur imperfectissima; eo quod [illegible] capax mutari, omnes formas, tam substantiales quam accidentales, inter accidentia quantitas imperfectissima censetur, quia omnes qualitates [illegible] mutari, et Deus est [illegible]; [illegible] est immutabilis mutatione [illegible]

Sectio. 2.a

Ocurritur Argumentis.

351 Primum est, quod Deus intelligit, et amat, et hoc neque esse sine mutatione, [illegible] non mutari, intelligere autem [illegible] est quod [illegible] pati, et Deus est mutabilis; et mutatur. [illegible]: quod Deus vivit, in [illegible] et sicut vivere est mutari, vivere est mutari ab intrinseco, et Deus movetur ab intrinseco, est quod mobilis [illegible] mutabilis.

352 Secundo quod Deus ab eterno, non fuit Creator, nec Dominus Creaturarum, non est Creator, ubi non est Creatura, nec est dominium, ubi non est [illegible] dominium ab eterno autem non fuerunt Creaturae, nec [illegible], quibus dominaretur in tempore[*] est Creatura, et Dominus Creaturarum, et Deus mutatur in tempore, mutari est transire, de [illegible] dicto, in [illegible] dictorium

[*] tempore

ut dicitur dominus in Deum, et dicitur Creatores, in Creatores. &c.

353 Tertio quia volitio qua Deus voluit mundum esse, potuit deficere in Deo; fuit libera, de cuius ratione est, posse deficere, seu non esse, alioquin non esset libera, ac varia, deinde Deus est mutabilis, potuit non esse aliter ac modo est, videlicet, sine volitione creandi Mundum, ergo Deus est immutabilis. quod argumentum etiam instauratur, in scientia, qua videt Deus ab aeterno, mundum futurum, quem futurum non vidisset, si mundus futurus non fuisset, ut potuit non esse futurus. Confirmatur 1.° quia Deus odit Petrum peccatorem; deinde, eundem iustum non odit, et amat, quod si is peccet, iterum eundem Deus non amat, et odit, et hoc est Deum Mutari, ab odio, ad amorem, et ab amore, ad odium, ergo Deus mutatur. quod et videre, est in scientia Dei, videt ab aeterno, Adamum futurum, quem deinde videt presentem, modo autem non videt futurum, ergo &c.

354 Confirmatur 2.° quia Deus penitet, operum quae fecit, inquit: poenitet me fecisse hominem, et penitentia non est sine mutatione, est retractatio prioris voluntatis, et illius nolitio; ideoque penitentia precise, retractatio voluntatis, peccandi, seu dolor de peccato commisso; cum proposito non peccandi, de cetero; ceterum: ergo Deus, et mutatur, et est mutabilis. &c.

355 Quarto quia Deus Verbum. verbum Dei, quod ab aeterno non fecit, unitum humanitati, quod fuit illi unitum in tempore, dum videlicet Verbum, Caro factum est, ergo Deus mutatur, transit ab uno termino ad alium, sit autem, non unito humanitati ad unitum eidem; sive a negatione unionis ad unionem. Confirmatur, quia potest verbum Divinum absque ulla facta sui, unionem hipostaticam dimittere, de potentia Dei, est mutabile, potest transire ab unione hipostatica, ad eius negationem, ergo Verbum Divinum est mutabile. Confirmatur.

Ostrat deinde quod Deus passus est Mortuus est, ut patet traduntur dicto, et pati est mori, est mutari, ergo Deus est mutabilis. Et

356 Respondeo ad 1um distinguendo maiorem: est manifesto mors, scilicet pati, et mutari, non tamen omnes intelligere est pati, dicit intelligere Creatura, de quo ibi loquitur filosofus. Ad obiectiones distinguo maiorem: est nomen, uiuere est moueri ab intrinseco, quo uita est effectiua, qualis est nutritiua; non, quod secundo, quoad pure intionalis, qualis est uita intiua; est uolitiua, qua Deus uiuit. Et

357 Ad 2um distinguo maiorem: est mors, est de quo Deus mutatur, ex parte, distinguo: intrinsece no: denominatione Creatoris omnium, est filius, non ex parte Deo est desumitur a Creaturarum mutatione denominatio, sicut autem Deus mutari nulla imperfectio in Deo, non est Deus mutari, distinguo quod nullas arguit imperfectiones in Deo. Et

358 Ad 3um distinguo maiorem: volitio potuit deficere in Deo, quoad terminos uolitionis distinguo: quoad Entitatem uolitionis, no: est nomen, cuius probatione distinguo, prohibuit in altera etiam, quoad terminos, distinguo: quoad Entitatem uolitionis, no: Deus solus est mutabilis quoad terminos, quia mutatio est contra Deo desumpta a mutatione Creaturae, quae non negat immutabilitatem intrinsecam Dei, quae solus est de summa illius perfectione; Unde ad textum applicatur, scilicet quod uidendi mundus futurus, hunc non uidere, deinde distinguo dictorum, si mundus non est futurus, tunc non uideret defectu scientiae, non quoad Entitatem scientiae, distinguo quoad terminos, uideret quod mundus non futurus, ergo scientia distinguitur non quoad Entitatem suam, distinguo quoad terminos. Et

359 Ad 1am obiectionem, distinguo maiorem: est de quo hoc est mutari quoad terminos amoris, et odii, distinguo: quoad Entitatem amoris, et odii, no: inde est quia Deus quoad Entitatem siue amet, siue oderit, et terminos sint diuersi, est similiter modo: Adamus quod dicto quod uidet futurus quoad praesentes, quoad praeteritus, per eandem scientiam quoad Entitatem, et non per eandem quoad terminos. Et

360 Ubi notandum, dum dicimus, Deus modo amare, modo odisse, siue non amare, modo, alio modo, non retinere

Cum ~~g.te Creatorarum, que Amand vel odio hent~~ a Deo; q. ad Creaturas quibus semper eidem; ergo ea quae semper ē amor vel odium; d. l. modo se tenere ex parte Creaturarum; quae amand vel odio hend; v. g. Peccator iustus p. instans A, et peccator p. instans B, Deus ab eterno Peccatorem Amat p. instans A, et odit p. instans B, quin tamen, ut peteret, ut Peccatorem oderit vel Amet, sibi res se habet in scia, v. g. Adamus futurus p. instans A, et praesens p. instans B, et praeteritus p. instans C, ab eterno, et ~~tota~~ g. nita, Deus cognoscit Adamum esse futurum p. instans A, praesentem p. instans B, et praeteritum p. instans C, nulla facta mutatione in scia, vel amore Dei, sed tota ē ex parte Creaturarum, que sequuntur vel amantur.

361 Hec difficilia sunt, non tamen mirum, involvunt difficultates aus Operi Dei, cui sucumbunt non nulli etiam grande ges, esse maris misterij Trinitatis difficultate, que adeo superat capacitates intellectus Creati. Ad 2as 3. obiectiones: nomas: dicitur Deus penitere imp. pie, quatenus iras eius, deleret, hoc quae Crauerat, quae tamen ad effectum deleonis, sive destructionis, perinde se gerebat, ac si peniteret Creaonis. Et sic.

362 Ad 1us 3 obiectiones: nomas: et mi. et nolo. eas; se transeat a bueno ad dictorio adaliud, non transit, ut patet in Sabbat, d. ut purgatorio, transitus e abuno ad dictorio, ad aliud, qud quod transit, ē purgatorio, non ē propria mutao fica, d. tamen loga, quae l. propria mutao non ē, vel impfoes non dicit, ideoque Deo non repugnat. Et sic.

363 Ad 1as 3 obiectiones: ddomas: et nomi: Cum phraeos dicunto transit a buno ad dictorio. Et ut purgatorio: ddo: ut subtus sfrano: hoc autem modo; Verbum transire vel mutari, non ē, sed tamen logice mutari, quod nulla impfoes involvit. Ad alteras obiectiones: ddomas: et dicitur quomodo: pati et mori, impropriana ē mutari, ddo: pati, et mori in alienana unita p.sonaliter, ē mutari nō: Deus sive Verbum non patitur, neque moritur, in propriana ddia divina

humana, unita personalitu Verbi, Deus non mutatur, d. humanitas Verbo unita, d de hoc Arguto; q. e difficillimu e, eiq. difficultatibus ubiq. lib. de Incarnatione, hic autem hec libasse sufficiat. &c.

Quæstio. 3a.

An Deus sit immensus, immensus

Sectio. 1a.

Deus est immensus.

364 D. e de fide; Stat P. Ca. hieremia; numquid non celum et terram ego impleo dicit Dns: definitur Concilio Atanasij, immensus Pater, immensus Filius, immensus Spiritus S.tus et tamen non tres immensi, d unus immensus; Vnde patet errasse, Arestotilis in lib. de Mundo, ad Alexandrum, Deus collocat, tamquam in propria sede, in Culmine Celi, in ea parte orientis, aqua; incipit motus, vel mobilis, errasse in suis quotquot Deus, in Centro mundi, tamquam in proprio loco, concluserunt. &c.

365 P. deinde sane q. Deus est immensus, q. Deus est immensus, est substantia eius ita difundi, per oia loca, ut nullo includatur, Nullo P. tamquam mensura sibi adequata possit illius difusio metiri, d substantia Dei hoc modo diffunditur; huiusmodi difusio e perfectio sine imperfectione ulla, nulla l minima deducet, P. Deus e immensus. &c.

366 Dices ee Deo indecens, ideoq. et imperfectio intimus ee rebus vilissimis; v.g. Cani mortuo, l etiam turpissimis effectibus, q. in mundo: fiunt, d. D. e 1o. q. huiusmodi rebus ee intimus dicit indecentias, l imperfectiones in quantu sic intimus, potest pati et mutari, ab huiusmodi rebus, P. qualites sibi disconvenientes, d Deus sic non potest pati, l mutari, e impassibilis, et immutabilis, q in Deo sic ee infinitus, nullas dicit indecentias l imperfectiones. D. 2o. q. lt increatus huius mi rebus intime ee P. presentias eas videndo, l P. potentias eas operando, dicat imperfectiones anima mes in Deo nullas dicit, eas, oes ipse videt ut cui eius, et eas oes operatur ut Ca universalis P. Pilatus, et si in Creatis dicat imperfectiones et indecentias ipsis intime ee, P. intimas essas, eas non dicet in Deo.

367 Probat deinde D. Thom. q. 8 Deus oã operat, per oibus adẽ intime præsens, ab operatione autem arguit Apostolus præsentiam Dei in rebus, non longe (inquit) abẽ ab unoquoque nostrum in ipso enim uiuimus, et mouemur, et sumus, Nam tamen scholasticos quare inter eos et Thom. acris oritur controuersia, an scilicet ex De operatione, cum rerum per eas tales inferat Dei intima præsentia, in oibus rebus?

368 Affirmant Thom. per ea quæ per textum Pauli, d' reuera pro iis facit, Paulus solus intendit, ignotum illum Deum, quem Athenienses colebant, facile cognosci posse, eo q non longe distet a nobis, d adeo nobis sit intimus, ut uita nostra, motus et existentia sint intra ipsum; ubi nil ex operatione infert, quasi in alia materia diceret, terram esse ignotam dicitis, falsum est cognosci, non enim longe abẽ a nobis; in ipsa enim uiuimus, mouemur, et sumus; ubi non per propinquitas terræ infert ex operatione terræ in nobis, d. facilis cognicibilitas terræ, ex propinquitate in nobis, et terris. &c

369 Ceterum per dictas rationes desumptas ad probandam præsentiam Dei, in rebus, ex eo q inesse operari non esse tales, ut patet ex responsione ad text. Apostol. insufficientes ipsas, quoniam magis notum, qualis ex a Dei in rebus per probatur per minus notum, qualis est immata Dei operatio circa oes et singulas res et deinde esse uiciosas quoniam uerum, quale est ex a Dei in rebus probat per falsum; quale est quantitatem esse per rationem res corporeas in loco, substantias incorporeas non esse in loco, nisi per operationem, et silia que assumunt Thom. ad prædictas rationes corroborandas.

370 Sed quod dicit de D. Thoma, qui per dicta ratione usus est, nunquam dicit adeo vizion, et falsa argumentatione usus; Verum: Autores D. Thom. integras adhuc et diffusas materiae, usos esse hac ratione, ut probabili, quod et nos fatemur. ut Ostendimus ex Cuestione D.re ex operatione Dei, in oibus rebus rationi

sic, et Doctiorum Assertionibus assentimus, quorum maior est authoritas, quam D. Thom. Cum tamen Doctiorum rationes quandoque non admittamus. &c.

331 Adhuc D. Thom. praedicta usus est argutatione, Dicens Filosofos, quibus praedicta principia, de exacto corporum in loco, per quantitatem positum, per operationem nota erant, et familiaria: oppositum praeter expressè sentire et absque ullo labe, D. Thom. ad nos Dei locus in rebus praebuit experientiis Filosoficis nobis, nobis ignotum, et ... verum, et si in nobis falsum. &c.

Sectio. 2.a

Arguitur contra immensitatem Dei, indeque quaestiones circa immensitatem resolvuntur.

332 Primo quia si Deus per immensitatem esset intime praesens, omnibus rebus, omnes res essent intime praesentes inter se, imo et in eodem loco; et immensitas indivisibilis: quorum autem sit praesentia, eidem rei indivisibili mutuo sit praesentia inter se, et in eodem loco, v.g. puncto indivisibili, At non poterunt Petrus, et Paulus fieri intime praesentes illi, quin simul sint praesentes inter se, et in eodem loco, ad res omnes non sunt praesentes inter se, neque in eodem loco, ut evenit, ergo nec Deus per immensitatem est intime praesens omnibus rebus. &c.

333 Respondendo maius:

Cuius probationem distinguo: immensitas est indivisibilis formaliter, concedo: virtualiter, nego: ideoque duplicitur potest supponi indivisibile At primo cum indivisibilitate formali, quam virtuali, tuncque recte ex intima praesentia Petri cum indivisibili, At et praesentia intima Pauli, cum eodem infertur mutua eorum intima praesentia inter se. 2.o potest supponi indivisibile At cum indivisibilitate formali, et divisibilitate virtuali, quod si sic supponatur, eo quod Petrus et Paulus sint intime praesentes indivisibili At non sequitur esse intime praesentes inter se neque in eodem loco, sicut et caput, intime praesentia sunt eidem indivisibili formaliter animae rationali, et tamen ratione divisibilitatis virtualis animae rationalis qua divisibilitate etiam gaudet immensitas, non sunt intime praesentia inter se neque in eodem loco. &c.

334 Secundo arguitur; quia Deus itaque in mundo,

ciq Substantia, ita Cum mundo dimensurari, ut non sit extra Mundum: extra quem tamen Vestant. spacia imaginaria quae nil sunt, et Ens Verum, in nihilo autem, et Ens Verum nil est, ut constat, quia esse in aliquo importat duo, scilicet esse rei Substantiae quae est, et loci, in quo est, dimmensum non est, et nec Deus negat dici ita adequate dimensurari, ut unus tamen, ubi alterum est, et tamen unus esse immensum, non vero alterum. &c

335 Respondendo magis: Deus dico ut extra mundum non sit, defectu Vei extra mundum, in qua sit, dico: defectu Dei non: Deus non est in re aliqua extra mundum quia nulla res est extra mundum, ideoque Deus immensus, quia quantum est ex se petit esse praesens infinitis creaturis possibilibus extra mundum existentibus, ex Suppositione quod hae sint. dico deinde magis, et nego consequentiam: Cuius probatione dicitur quo: negat, duo ita adequate dimensurari dico si id proveniat, ex utriusque limitatione, dico: si proveniat ex illius limitatione, et ex eo quod non sit locus, et res ubi alterum sit, nego: si dico Deus extra mundum non sit, id non provenit ex limitatione Dei, dico ex eo quod extra mundum, res, et locus non sit, ubi Deus possit esse, Deus est immensus, quamvis mundus tamen praesense immensus non sit. &c

336 Dices las sic in signum de voce Vidd. curtia, an scilicet Deus sit in spaciis imaginariis; nam Cum Thom. et Scholasticis, quos sequitur Vazq. affirmari vaz. Cum Caietano Costa Vus principe, et Simeing. Scotista nobiles, nam illi, quia in nihilo nil est, et spacium imaginarium nil est, ergo ineo Deus non est, affirmant hi, quia mundus alicubi est, et praesens corporis esse in loco, et sive alicubi est. dicitur esse Mundus, in loco reali, quia extra mundum, putabit de perfectio, Super magis Celum, nil est, ergo mundus est in loco imaginario, atque ubicumque mundus est, et Deus est, alioquin Deus immensus non esset, ergo Deus est in spacio, sive loco imaginario. &c

357 Utraq; sa ddit, Deus extra Mundum est in spatia immensitate, sicut Deus Antequam mundus esset, erat Et antequam Mundus esset nil esset praeter Deus filius, extra Mundum, Deus est, Et extra Mundum nihil, praeter Deus, quod dilucule explicuit Bernardus. Ubi erat Deus, antequam Mundus fieret, ubi nunc est, non est quod quaeras ultra, ubi erat praeter ipsum nil erat, quin se ipso erat. &

358 An autem quod spacia imaginaria, quae extra Celum fingunt, nil vale probus, abre dicunt deus est sit Inandum, Deus esse in spaciis imaginariis, quaestio est mere vocis, in qua arbitror, eos qui nant, recte nare, atendendo ad proprietatem et Rigorem sermonis, ut bene eorum argumentum probat: eos vero qui affirmant, recte affirmare, et bene, ad omnes loquendi mus, in Philosophia et Theologia ubi negationes, et privationes passes admittunt, absque eo proprietatis Rigore, quae in praesenti oportune exigit. &

359 Nile Vulgarius quam privationes, negationes, esse Principium Corporis in fieri, nantes impedimenti, esse actiones Causas ad operandum corruptiones esse priores et posteriores gratiae verum distinctiones esse a parte rei, Deo divina attributa, et sic de aliis Atque esse Principium, esse actiones; esse prius et posterius, esse res distas Et esse atributa Dei, est aliquid et numerus nil, quod est nile, neque principium est, neque actio, neque prius et posterius, neque distinctio, aut atributa, Cum hec omnia, contra omnes Philosophos et Theologos dicant, de privationibus, et negationibus quae in re nihil, bene ad hec dicat, Deus esse in spaciis imaginariis, Et hec in vera sim chimera nao. &

360 Quod si dicas nas esse in spacia loquentes so quae admittit cum addito, implicito natiue, sic principia actiones natiue, vere eos qui affirmant, Deus esse in spaciis imaginariis, non tribueremus propter pietatem suae affirmationis, deest semper subintelligere implicitum additum natiue, scilicet spacia, imaginaria nihil est, ideo quod Deus praesens, et porro ibi non est. &

381 Nec propterea inferas, Deus est in impossibili, Chimera, vel ente rationis, non consequens, legitime infert, si tamen Ut si nos, Si venimus in prima parte corporis, de illo adorandus per fra dictionis, non infert legitime, quam ex rationis, sive quod de nihilus, hec omnia praestare, dummodo quod Christi, pro gratias de factis. Sicut consequens, quod spacium imaginarium nihil est, non inde infer ut, in quolibet nihilo Deus esse, dicendumque quod per gratias de facto Capax est huiusmodi presentiis, Cuius autem Capax, sine Capax impossibile, Chimera vel Ens Rationis modo nullo presso. &

382 Illud certum est ex triplici modo, quo Deus est in rebus, quorum unus est per essentiam, quomodo Deus est intimus omnibus rebus, ratione immensitatis, 2us per presentiam, quomodo est presens omnibus rebus existentibus, per earum visionem, et 3us per potentiam, quo est presens omnibus rebus, quas producit, certum impossibile est modo 2. Sic per presentiam esse, in impossibili Chimera, et ente rationis, hec omnia videt, quatenus suo modo existunt, pro aliqua differentia temporis, quod solum requiritur ut sit in illis per presentiam. &

Questio. 4a.

An Deus sit eternus et quomodo.

Sectio. 1a.

Deus est eternus.

383 D. est de fide, constatque ex daniele 6. ipse est Deus vivens, eternus in secula; constatque ex Simbolo Athanasii, eternus Pater, eternus filius, eternus Spiritus Sanctus. Et tamen non tres eterni, dum unus eternus, ratione eternalitatis quia eternus est quod existit ita, ut careat initio, et fine, sed Deus ita existit ut careat initio et fine, nunquam est de

de Deo fuit verum dicere, modo est et immutabile, antea non fuit, neque erit verum dicere, modo est et immutabile, post non erit, quod vere dicitur de illo qui initium, et finem habent, ergo Deus est aeternus. &c.

384 Confirmatur quod ut dictum est ex suprà dictis Deus est immutabilis, sed immutabile est aeternum, aliòquin transiret de non esse ad esse, sed quod est mutari, ergo Deus est aeternus, Confirmatur deinde, quia aeternum esse, est perfectio sine imperfectione, deinde vero aeternum non esse, est maxima imperfectio: deest aliquando non esse, sed Deo inest omnis perfectio sine imperfectione, ab eoque abest omnis imperfectio, ergo Deus est aeternus. &c.

385 Unde fit aeternitatem Dei esse, non qualemcumque, sed omnino perfectam, hoc est totam uniformem; et indefectibilem, qualem non haberet angelus, si ab aeterno crearetur, a Deo itaque creatus ab aeterno, ut posita creatione esset, et ita in aeternum duraret, ut a parte posset non producere, et destruere, eius aeternitas, et si eius aeternitas esset, imperfecta tamen esset, eoque esset defectibilis, et contingens, qualis non est Dei, quae per summas perfectiones, expers omnium imperfectionum, est indefectibilis aeterna. &c.

386 Insuper infertur aeternitatem Dei esse indivisibilem, hoc est devane summae eius perfectionis, sit partes partibus non componi, ideoque esse totam simul absque partibus, sive successionibus, quas omnes dictiones complectitur Boetius, praeclara illa eius definitione, aeternitas est interminabilis, vitae tota simul, et perfecta possessio; quasi dicat, aeternitas est, vitae carentis initio, et fine duratio, non successive per partes, sed tota simul aeterna.

387 Hincque est aeternitatem, sibi Deus dare aeternitatem coexistere omni reali existenti, qualibet differentia temporis, cum aeternitas haec infinita ideoque complectatur omne tempus, non potest non coexistere omni reali existenti qualibet differentia temporis, sicut quod finite durat, et per differentiam temporis, non potest non coexistere rei existenti per eandem differentiam temporis, sic aeternitas Dei quae est infinita, et durat per omnem differentiam temporis, non potest, non coexistere, omni rei existenti per qualibet differentia temporis rei. &c.

Sectio. 2.ª

Exponuntur dificultates c.ª aeternitatem Dei.

388. Prima est quia aeternitas, ut ambobus exponitur, est duratio; d.m repugnat esse durationem, ergo et Deus repugnat esse aeternus. Probatur minor: quia duratio importat successionem partium, repugnat enim dicere, unam rem magis durare, quam alteram, quod intelligi nequit, nisi quatenus partes durationis unius rei existunt quando non existunt partes durationis alterius rei, d. repugnat aeternitatem Dei constare partibus, et ulterius has esse successivas, ergo repugnat aeternitatem esse durationem. &

389 2.ª est quia de ratione durationis est, esse mensuram rei durantis, tunc enim tamdiu res est, quamdiu durat, quando est res mensurari adequate duratione, tunc enim quamdiu, sive quanto tempore res existat, agnoscitur per aliquam mensuram, quae alia nec esse potest, nec excogitari, praeter durationem, d. Dei nulla potest esse mensura, tunc quia infinitus, et illimitatus, non potest mensurari, tunc quia mensura debet res distingui a mensurato, alioquin idem erit mensura sui ipsius, quod aperte repugnat: ergo Deus nec durat nec est aeternus. &

390 3.ª quia aeternitas Dei, sive duratio est indivisibilis, et tota simul; d. eo ipso repugnat esse in Deo, d. in Deo est aeternus. Probatur maior: quia sequeretur omnes res, quae sunt in tempore sibi mutuo coexistere, nec quasdam esse aliis priores et posteriores quaecunque coexistunt uni tertio indivisibili, coexistunt inter se, ut videre est in fluminibus, sic et illud, quod sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se; d. hoc est evidenter falsum, non omnes res sibi mutuo coexistunt d. quaedam sunt aliis priores, quaedam posteriores, ergo repugnat esse in Deo aeternus. &

391 4.ª quia si in Deo esset huiusmodi aeternitas omnis creatura esset ab aeterno, et in aeternum, d. hoc implicat, ergo et in Deo esse huiusmodi aeternitatem. Probatur maior: quia quod coexistit toti alicui indivisibili, tamdiu existit, quamdiu totum hoc indivisibile existit, cum sit indivisibile, non potest intelligi res

aliquam

cum aliquo durando coexistere, et aliquo non durando, simul semper coexistere; alio quin hoc non esset indivisibile, sed divisibile in partes, in quarum una, ei coexistit, et in quarum altera eidem non coexistens, deinde tamen Deus est indivisibilis. Et ad summum solum, quod omni creaturae ei coexistens ab aeterno esset aeternum.

392 Arguta haec plerumque de voce involvunt quaestiones, quae carum vocum veritatem, a quibus ita obtenebrant, ut vix valeant clare, et distincte intelligi. Propterea ad res accedendo; omissis quae inutilibus de voce generalibus: ad 2um reddendo majorem: et negando minorem, ad cuius probationem maior ... res una magis duret quam altera, excedatque alteram duratione, hic excessus non stat in eo, quod partes durationis unius coexistant quando alterius durationis partes non coexistunt; stat autem in eo, quod unius duratio coexistat pluribus partibus temporis, quam duratio alterius; sic ... quod unus homo, duret per annum, et alter per menses, plus durat unus, quam alter, quam non alia ratione, de ... partes coexistentiae unius, cum pluribus partibus, et alterius cum paucioribus temporis partibus:

393 Ad 3um distinguo maiorem: de ratione durationis extrinsecae do, intrinsecae nego: intra cuiuscumque rei duratio nihil aliud est quam propria rei existentia, quae si haec esset rei mensura, id esset sui ipsius mensura, quod intrinsece implicat, non enim illud quo ulnis ultimas lineas, eadem ulna mensum est, aut liberas olei, eadem libra ponderavit: mensura, et rei propria durationis ... amensuratio; Neque obstat tam diu rem esse, quam diu intrinsece durat, tamdiu, esse est quam diu coexistit, neque est prius, aut posterius, quam coexistat, quia propter ea existentia rei non illius mensura,

394 Licet enim quamdiu longo tempore, res durat, possit ac cogi, et aliqua duratione metiri, haec tamen duratio non est duratio intrinseca rei, sed extrinseca, duratio scilicet temporis, quae mensurat, intrinsecam durationem rerum; plus res durat, cum pluribus partibus temporis coexistat, minus vero si paucioribus.

395 Sed dices:

q. tempus ipsius mensuram, aliud est longum, aliud breue aliud plus durat, ut annus, aliud minus, ut mensis vel dies, de non mensuramus durationem ei contrariam; non est aliud tempus; quod non esset inconveniens argumentum instantiaretur pro duratione vel intrinseca illius mensura &

396 Respondendo maior; tempus est uel longus vel breuis longiusque immutatur, et minus ipso tempore, et non mensura aliqua quod cuius duratio temporis est nouissima, ipsa nullo mensuratur, de mensura est ceteris, ipsaque per se ipsas innotescit; sicut ad actiones non datur actio, ita ad illas et nouissimas mensuras, non datur mensura vel minus proprie posit dici sui mensura. &

397 Ad minorem, eius de 2a difficultate, res, Dei nullas posse esse mensuras probas, et proprias, potest non esse naturas, et impropriae; huiusmodi mensura natura, et impropria, non reperitur infinito, haec mensura infinita quatenus excedit, ab infinito, hocque per illas mensuratur, quatenus maius est mensura, itaque aeternitas Dei mensuramus per tempus, temporisque finitas durationes, quatenus haec excedit ab immensitate Dei; haecque maior est, omni temporis duratione, nec illa adequatur, quatenus autem aliquatenus dicimus, in lectiones quantis pro fortiori aeternitatis D. quod est idem ac durationem temporis, esse mensuras naturas, et impropias aeternitatis D. a qua res distinguitur. &

398 Ad 3 difficultatem dicemus: et nomine euenit non falsum est, quatenus consistunt uni Deo indivisibili coexistunt, et terminus se, intellectiones successiue, quibus anima valet intelligit, et idem est de intellectionibus Angeli, cum ruangi, coexistunt eidem substantiae, indivisibili, nec tamen coexistunt inter se, poterunt igitur coexistere, eidem aeternitati in divisibili Dei, quod non coexistant inter se, primum &

quae non eadem unitate, & etiam verum, etiam falsum, quae desistunt uni 3°. &

399 Ad 2as 3as rationes in maj: Cum probatio non est etiam falsa: licet indivisibile Angelo desistit, eius intellectio quae est ea qua cognoscit Angelus cognoscit, cognoscitur eius cognitio, desistit Angelus, adhuc destructa cognitione eius, nec ad hoc opus est divisio in substantia Angeli, ut per unas partes illi desistat, et per alias eidem non desistat, dum satis est, esse divisibiles, in cognitiones intellectivas cognitionis angelicae, et tamen ex eiusdem cognitionis, utique dum est ex alia cognitione dicatur desistere cognitiones, quando non est nova dicatur desistere cognitiones. &

400 Hec difficultas cognitionis cum, cum destruentibus rebus creatis, tenet eius res quando dicunt desistere eternitati, quo non desistere, est sic dei ex arte hec dicitur desistere eternitati, quae si deest eius nova, res dicitur non desistere eternitati, tota divisibilitate existente, cognoscente ex res et naturam, cum eiusdem rei, cum omnino da ~~identitate~~ indivisibilitate, cognoscitur eternitatis Dei, per omnes res creatas desistentes per aliqua deficientia temporis desistere eidem indivisibili Dei, eternitati, quae tota simul est, quia desistant inter se, sicut omnia quae ~~modo~~ modo non in mundo intime presentia sunt, eidem indivisibili instanti, quia tamen omnia sint intime presentia sive penetrata inter se &

401 Et hec de Deo, Uno, Vero, Bono, Sive perfecto, infinito, immutabili, immenso et eterno animo dicta sufficiant, licet non adhuc plura ignoremus, ignorantia hec Marscia est Divinorum, eaque in libello iste complectitur, ut inquit Areopagita, epistola Va ad Caium Monacum, de Deo loquens, perfecta in bonam partem ignoratio, notitia eius est, (scilicet Dei) quod fugiat, quae nos cunctos omnia; Cedant quae hucusque dicta, in eiusdem Dei unius et trini, maiorem honorem, et laudem, ac Beatissimam Virginis Matris, ab originalis peccati macula omnino immunis, in primo suae Sanctissimae conceptionis instanti. &

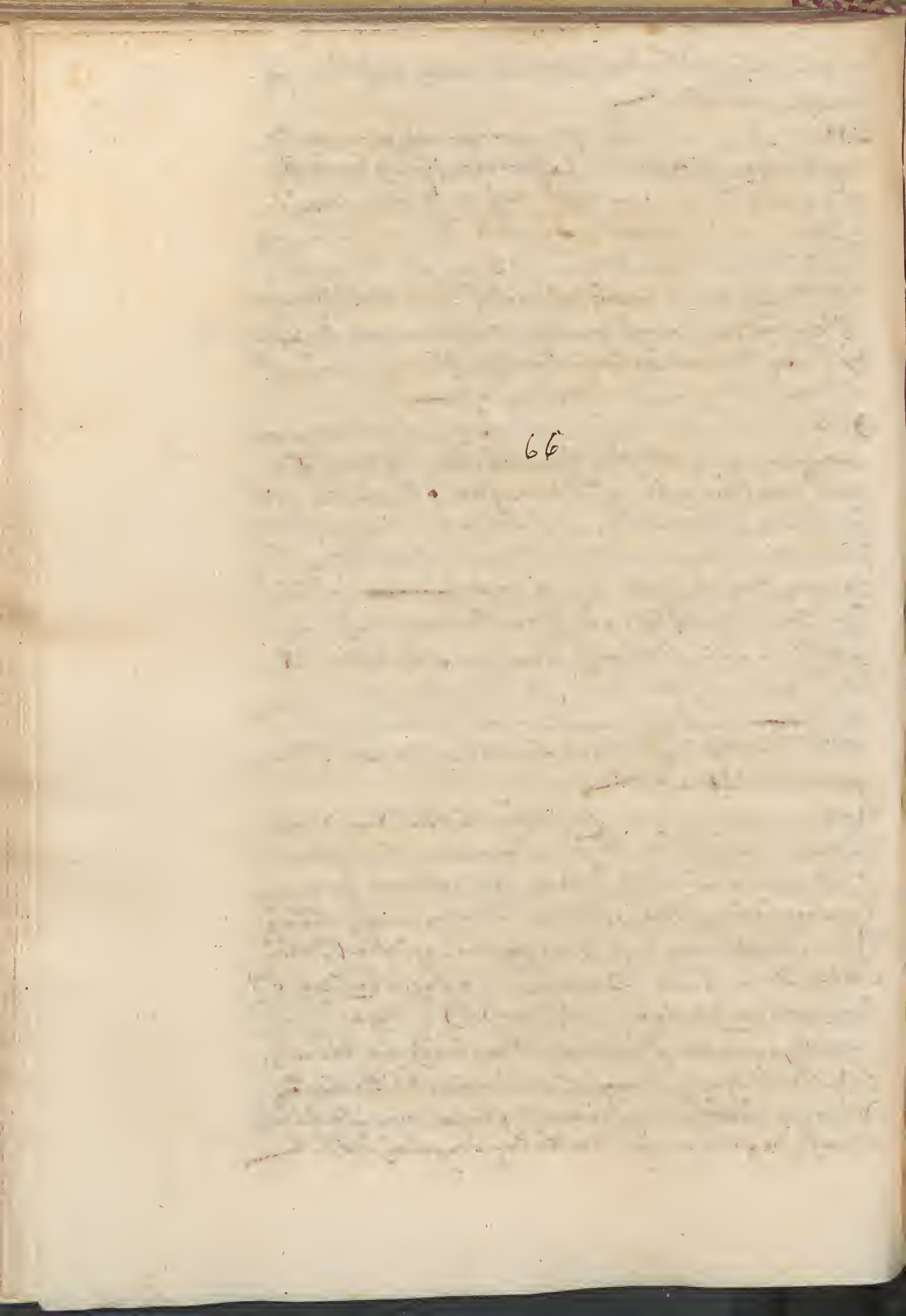
66

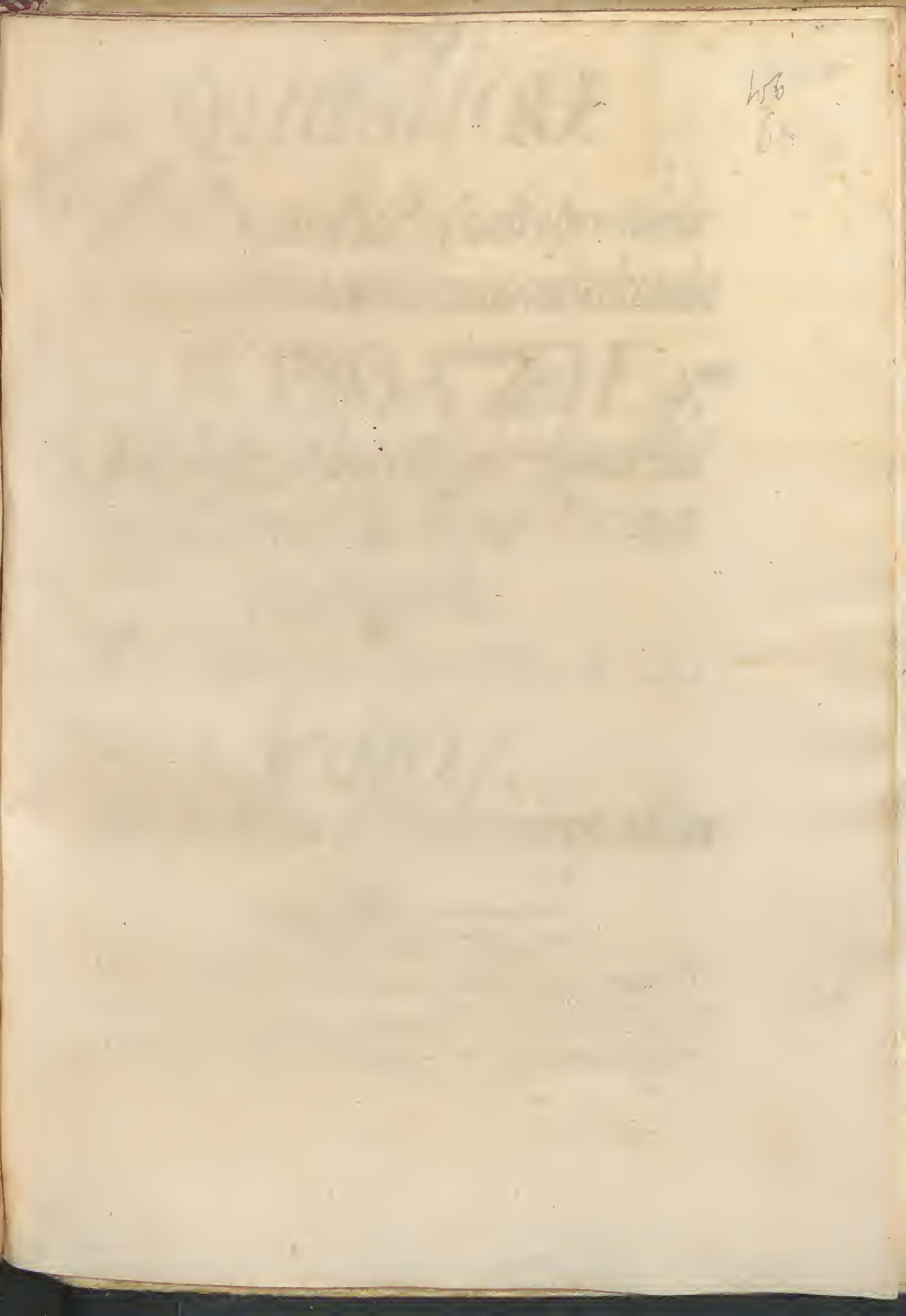

Quaestio unica.

An Beatitudo formalis hominis consistat in actu intellectus vel voluntatis?

A. R.º P.e Baltasare de Egues

Soc. Iesu, et in Collegio Hispalensi dignissimo Theologiae Primario Magistro.

Transcripta á B.º D.n Ioanne Antonio de Lazaro Granatensi

Sectio 1.a

quid sit Beatitudo, eiusque conditiones

1 Beatudo ut ex comuni apphensione, et Ar. 1.º Ethic. docetur, est Summum bonum hominis; unde plura inferunt 1.º beatitudinem esse bonum: beatitudinem quam omnes appetunt, non appetit

nī bonum, imo bonū hoc debet ēē summum, nō q̄ꝛ cum q̄s bo
num beat' ī possessione cuiuscumq;, hō dicit beat', aliōq; oēs hoēs
essent beati, nullus eē, quinū saltem, imo et ista bona
n̄ possideat. &c.

2 Deinde cum n̄ possit assignari, quale ē illud
bonum, et quinā illa bonorum collectio, hoēs beans, p̄ter summum
bonum, restat in hoc solum cōsistere beatitudinem. Et ꝑ ea
q̄ B. etiā beatitudinē definiuit, dicens, ē statum
oīum bonorum, aggregatione pfectum, quod n̄ ita intelligendum
ē, ut summum bonum sit afferat, collectionem oīum bonorum, satis
ē, si sit excedat reliqua bona, eaq; uirtualiter afferat,
ut q; in Deo q hac rāne ētiam, ē summum bonum. &c.

3 Secundo infer
tur, hoc bonum in quo cōsistit Beatitudo debere ēē respectiuum
ut p̄t ex definitione beatitudinis, dicit bonum hoīs, q ēē ēē bonum
ruhoz, et certe parum cōduceret, ut hō esset beat', dari sum
mum bonum, nī id tale esset respectu hoīs, imo et hoc bonum summum de
bet ēē et respectiuum hoīs, media possessione, nā bonum possideat
n̄ beat, ut p̄t in hoīb' uiatorib', q beati n̄ s̄, eoq; n̄ possideant
Deum, q illorum ē summum bonum. &c.

4 3° infertur possessionem hanc sum
mi boni, n̄ debere ēē qualēq; possessio rerum materialium, ut
sic corporalis carum apprehensiones, cum affectio, siue imperfectio
causaria dominio, sic requi summum bonum, siue Deus possi
detur ab hoc, cū ergo ii ad Beatitudinem huiusmodi possessionem sum
mi boni, requirat, repugnaret, huius ē bonum possessio haec debet
ēē summi boni, ut p̄t possideri, scilicet p illius specialem appre
hensionem cum potestate illo fruendi, indeq; tanto bonorum
cumulorum, pcipiendi, quo satis ē satiare appetitum illumq;
hilarem, et quietum reddendi. &c.

5 Quarto infert Beatudinis Satiare appus Beati, qui possidet Summum Bonum, quale Beatus possidet nil merito, hoc est sine errore ex parte illius, et irrectitudine, ex parte voluntatis, perstat appetere cum reliqua bona minora sint, et in bono possesso virtualiter contineantur, dab utroque longe abest beatus; nemoque Beatum dixerit, qui careat intus, et e recto diverterit volunti, ergo beatudo satiat appetitum beati. Confirmatur, quia ubi appetitus non est satiatus, ibi angor, et solicitudo est, at Beatus non est anxius, et solicitus, at tranquilus, et quietus, ergo per beatudinem illius appetitus satiatur. &c.

6 Dices: beatudo omnis est equalis, ergo qui minori beatudine gaudet, magis appetit bonum, et possidens absque ulla ratione mali, nario rapit appetitum, ergo per beatudinem non satiatur appetitus beati, non satiatur, appetitus ulterius aliquid appetens = Respondendo Ans: distinguendo Conseq., magis appetit appetitu inefficaci, concedo: efficaci nego: nec amplius in consequentia probatur quoniam ea beatudo maior, et appetitus, ineffacitur possibilis hic et nunc, et moraliter sequitur, est d. voluntas Dei, nolentis Beatudinem conferre, nisi Xta gratia mensuram, neque appetitus satiatus, excludit appetitum ineffacie maioris boni, sicut Deus ineffaciter appetit hominibus, maiora bona, hic quam appetitu effaci, dedit, ut patet in omnium salute, quam omnibus appetit, nec tamen omnibus addispicunt, quare ergo Dei appetitus non est satiatus ea sanctitate quam beatudini, opponitur. &c.

7 Beatudo hec alia formalis, obiectiva alia, hec obiectum bean, et finis qui dicitur, et summum bonum apte, formalis vero sio summi boni, finisque, et summum bonum cum addito ut quo dicitur, unde patet utrumque esse summum bonum, ob tibus

vt q^d fales-u^s ut q^uo, Vbi notandus, Beatudi
nes utquo n̄ dici Summus bonus, q^a anulla aliaabea
titudine Mari excedit, qualibet alia signata, mar
alia ē potis: dicit & Summus bonus, q^a quæcumq illa
s., ē posesio Dei, q Summus Bonus ē, quo maius, neq
equale pot excogitari. &

8 Vnde infert 1°. nil
Creatu, siue honores siue voluptates, siue diuitias
ēē beatudines obtiuas neq posesiones earus beatitu
dines fales, 1°. q^a n̄ sunt summe bonu: 2°. q^a hec affe
runt Anxietates, et nimias solicitudines: 3°. q^a cōpa
tibilia cu errore int^s, et irrectudine volunts, q ma
lasi aferentia ulterius aliud, et inordinatus appetitu ma
iorus, n̄ & sunt Beatudo, q expers ē ōis mali. &

9. 2°. infert beatudines obtiuas, solus
posse cōsistere in Deo, Cu cōsistat in bono, hocq n̄ creā
tu, necesse ē ēē increatu, qualis ē Deus, deinde Cu bo
nus hoc debeat ēē summus, Deusq ē summus bonus,
Deus ē abtudo obtiua. 3°. infert beatudines fales re
pugnare esalit cu pecato, 1us q^a bonus, quo maius ē, eo
mag het opones cu malo, exsistit opao cu malo, X^a
bonitas augmentu, dq beatudines fales posidet summus
bonus, e pecas esalit expelit pecatu, sic & poserionis
summi boni, esalit n̄ expeleret malus pecati, n̄ restat
qua vane posit hoc esalit expoli. &

10 2°. q^a nulla
vane pot quis ēē beatus, et summe felix, sibeat ira
tu et afensus eius, aquo depenedet in ēē, fieri et
soruari, et aquo merito, pot grauissimas penas ti
mere; hoce potius summa Miseria, et infelicitas ē

Dei,

ille habet, qui est in peccato; et cum eo evaliter negat Beatitudo. &c.

11 Quarto infertur beatitudines formales hominum, non posse distare praecisse in entitate hominum, et Dei, existunt hoc modo aparte rei, nec tamen quotquot homines existunt sunt beati, ne quod insuper posse distare in aliquo actu potentiarum materialium, cum hec non potuit atingere res spirituales, qualis est Deus, ob Ultima Beatitudo, et summum bonum, nec potuerit per suos actus illud posidere, restat ergo posesiones hanc debere esse actus potentiarum spiritualium scilicet intellectus vel voluntatis. Quonam ergo actu posidetur summum bonum, quod nam ergo eorum est beatitudo formalis, actus ne intellectus, an voluntatis, an utrique. &c.

Sectio. 2.a

Beatitudo formalis Consistit precisse in actu intelectus visione scilicet Beata

12 Sic docet S. Thom. cum D. Tom. quem sequuntur Vazq. Granado Arriaga Esparza, et alii Doctores Schotum affirmantes eam distare in actu amoris benevolentie, subsequentis visionem beatam, et insuper decluditur Doctores P. valencia, et Silues tres ponentes Beatitudinem in visione beata, et amore benevolentie visionem nario Beati, nec non Doctores alios afirmantes distare Beatitudinem in amore concupiscentie, et gaudio de Deo viso, ac tandem Doctores Enricum ponentes Beatitudinem in operatione intellectus, et voluntatis, diminillas raquo das in intelligibile Divinitatis in amoris et clariori tamen intelligentia nostre assertionis. &c.

13 Dico V. beatitudo formalis distitit in visione Beata, probatur V. quoniam ut ait Joann. 17, hec est vita quieta ut Cognoscant te solum Deum verum, de qui vita quietas inteligitur

in Scriptura Beatitudo, non ut vita qualiscunque in aeternum duratura, qualis est damnatorum, ut vult Scotus, hoc enim potius dici debet mors, quam vita, beatitudo formalis consistit in cognitione visione solum Beata, confirmatur ex Aug. lib. 3.o de Trinit. c. ultimo illa visio Dei, quia contemplatur illa visio Dei; qua contemplatur invisibilis Dei; substantia sola est summum bonum nostrum, dum obtinetur, et ut quod est summum bonum nostrum formale, ergo beatitudo formalis consistit in visione. &c.

14 Probatur 2.o, quia beatitudo formalis consistit in possessione summi boni, cum beatitudo obtineatur, in summum illius bonum hoc quod non habet, nisi possideat illius possessio, ergo beatitudo formalis, et visio beata est possessio summi boni: ergo in ea consistit beatitudo formalis. probatur minor: quia visio beata est apprehensio Dei, qui summum bonum est: sive ea consistat in apprehensione simplici, sive in iudicio, semper apprehensio est sui obiecti, et talis ut ea praesente non possit obiectum non esse praesens videnti; aliunde tribuit potestatem fruendi tali obiecto, hoc est gaudendi de illius possessione percipiendique fructus percipiendos illius, quales non omnes, quibus fruuntur Beati, dona scilicet supernalia tam animae quam corporis, his omnibus potest frui beatus, immo necessario fruitur ex superiori Dei voluntate, ergo apprehensio obiecti cum potestate illo fruendi, est illius possessio, ut patet in possessione ipsa mali, sicut possident agri pecunias ergo visio beata est possessio summi boni. &c.

15 Dices 1.o

Dices 1.o quia videre pecunias, et eas intentionaliter apprehendere, non est illas possidere, ergo visio beata solum est apprehensio intentionalis obiecti, non illius possessio. Resp. 2.o quia per scientiam naturalem, et per fidem supernalem apprehenditur Deus in

tentionaliter

cl, q neutras possidet, Deus alioq utrasq esset beatu
do fralis, quisio n e possessio obti. &
16 Resp ad 1um Iden
domas: et distinguendo mas: visio beata cum potestate abra
fruendi illo, dao: sine illa neg: Et no bay, q2 quidet pecunias,
n acqrit, ppt ea potestes illius fruendi, sec quidet Deus, idea
q Deus possidet quisiones, n u, pecunis = Ad 2um dd domas, et neg:
et no bay, q2 sctanalis, et fidei supnalis n deferunt potestates
abras fruendi Deo, ideoq illis possessio n u, u tm aliqualis
Dei possessio, et 2us qd ideoq ingrediunt dstituones beatudinis
formalis in via, q beatudo e tm 2us q &
17 2o. p, q2
id qd 1us e in aliqua re, i q2 radix ceterorum, e ista rei, hec
q int. illo dgtu distit, dqd 1us e in beatudne, e q2 radix ceterorum
e visio beata, q in hac distit ista, Mar p discurrendo p oes re
rum essas, p, mer: q2 visio beata e 1us qd intelligit in beato, e
prior amore, cum nil volitum q p cogru, deinde oa dona
supnalia in patria dent visioni, dqd 1us e in aliqua re et q
cetera deuent, e ceterorum radix; q visio beata, e 1us
in beatudine, e q ceterorum radix. &
18 Sed 2a dices 1o. q2 q 1us
e in beatudne, e lumen gle, e pnimpus visionis, q in lumine dy
cit beatudo = 2o. q2 visio n e pnimpus effectibus, l paribus
eorum, q illas sequunt in beatudne, q n e eorum radix, hec ali
quomodo deuet influere in radicatum. Resp ad 1um dd ...
et nando bay, q2 beatudo lasous dienu, deuet distere in op
aone; ideoq beatudo X pti Dni; n in unione hypostatica, dn
visione distit, et ides e de beatudne Dei, q e p n distit
in essa Da, d in illis quasi possessione, p intellectionis, et quasi
opaones quales. &

19 Ad 2um Ido Ant; Adhuc Bene, non est corum ra dicis ficando: moraliter non: quia supernalia in gratia, ex Ba voluntate Annexa visioni; quod supra, eius prioritate sufficit, ut eorum sit radix, neque in supernalibus ad minus radicis opus est alio influxu, quo morales, in via est gratia radix supernalium, cum tamen 2um sit ... sunt supernales, ab eaque fice a moralibus procedant. &

20 Dico 2°

beatudo formalis adhuc specialiter, non consistit in actu voluntatis probatur 1°. Ex Aug. supra relato. ubi affirmat solam visionem esse summum bonum nostrum; confirmatur: quia idem super dixit, visio est tota merces: ergo amor seu libet actus voluntatis non spectat ad essentiam essentialis beatudinis, ergo nec adhuc partialiter in illo consistit — deinde probatur ratione 1°. quia beatudo consistit in possessione summi boni, ut vidimus, at actus voluntatis nullius obiecti est possessio, ergo — probatur minor; quia possessio obiecti, est illius apprehensio, nihil possidet nisi quod apprehendit, per apprehensionem intrinsece tales seu qui tales sunt Exotrice, exclusis aliis, at actus voluntatis apprehensio non est, apprehendere proprium est potentiae intellectivae, cognoscitivae, quae ... voluntas, neque ergo ... ergo actus voluntatis nullius obiecti possessio est. &

21 Confirmatur, quia non est apprehensio sive possessio obiecti actus tendens in possessionem illam supponens, vel ab illa prescindens, ut constat per se, at talis est omnis actus voluntatis, aut enim est desiderium, sicque tendit in possessionem, aut est gaudium sicque illam supponit, aut est amor, sicque prescindit a possessione, nec restat alius actus voluntatis; ergo nullus illius actus est possessio obiecti, ergo in nullo eorum consistit beatudo; quae est possessio summi boni. &

22 Sed 3° dices 1°. quia vera possessio est per quam ag... alterius, in alterum, de hoc fit per amorem, faciens omnia bona Amicorum, ergo amor est possessio obiecti — 2°. quia amor est intima coniunctio amantis, cum amato est utriusque unio, de inti ma

R. ad 3um Dicendum. unio Cyzalis est aliqua possessio, et amor vero ad Nm 3 nando maior: quia plus acquirit ius in alterius, quam si vera possessio, ut dominium, Legato et talisi, dicitur quo deinde mei: hoc sit et amores quoque amari, ideo quo amat, non unde cum amor beatificus est amor, quo ignea amat nullo modo est possessio Dei, facit et amor omnia Bona amicorum, quatenus usque amari, quod si ideo obtinet unio absoluta amet, hic facit bona sua altiora, alicui bona, ipsi Domini a non ii, ideoque et amore beatificus bona beati fiunt quasi dominia Deo, Et beatus possidet a Deo, si amorali qualis possessio est, non ipse beatus possidet Deum = ad 2um 3 Dico maior: Et nomine, unio est, et fra, Et quotquot generandi, nec tamen mutuo possidendi.

23 Dico 8o quod inco adhuc partialiter, non distinguit res, quod supponit aliud in quo radicet, haec tamen in visibili, sed admirativo non distinctio, quia supponit in hoc alia, in quo radicent, de amor beatificus quicumque ille est supponit visiones in qua radicat, supponit, et deinde illi deueret quod sufficit, ut in illo radicet, et in amore nullo modo distinguit beatitudo.

24 Sed Dices quod ma ultima dignitas possita ad fra est prior fra, illaque deinde fra, de adhuc in ma sic dignitas non distinguit essentiam, neque est radix illius, quod Nus 3 est in re, cuique cetera debent, non est tota essentia rei, nec ceterorum radix ut calidum 2us denomin calidi distinguit calores essentia quod etiam alteris partialiter distinguit calores, de ignis eidem quod 2us est in hoc decreto, sive est quod radix calorum, et essentia rei in distinguit in eo solum quod primum est in re, est quod radix ceterorum.

25 Ret. distinguendo maj.: Ma ultimo dispositado, illius desta, ita ut fra. per dispoes, et maj. ut dispositas, tamquam per fines no: ita ut fra dicatur per quas dispoes radix q̄ n̄ distinguit ab ille, in priorite, et deinde, dulterius reliqua dicuntur ēē per eas cuius fra n̄ per dispoes, d hec per fras inde ē, eas n̄ ēē radices fii, d prop hanc cum ma cuiquam distituit dispositus ēē earum radices, cum visio beata n̄ sit per ea q̄ illas sequunt; et aliunde nil prius supponatur, seq. r ēē radices eorum, in eaque consistere essam beatudinis. &c.

26 Ad confirmaones distinguo maj. ignis calidus etta essa q̄ eius distribuit per calorem sum cto ly essa, late ddo: stricte ng: essa late stat pro eo ex cuius per essa ablaone rei tollitur, qua rane 2a rij, oes dmeg et accidentia, ii essa, eorum decretorum q̄ inde resultant, essa stricte est v. decretorum radix, rane qua dmeg 2a rij, et actia excludunt a rane essq, et hoc et excluduntur ab essa beatudinis, q̄cumque n̄ ii visio beata; li possit ēē de eius essa diu denominaones aliquas accidentales, v. g. visio ut disiuncta cum gaudio et sic de aliis; sicq calorem ēē de essa ignis stricte, et tum late de essa illius, ut calidi &c.

27 Sectio 3a

Argumenta contra predictas dd.es

1um desumitur ab autore scripture, et SS. PP. a quibus beatudo dicitur gaudium, d gaudium ē aus volij, et n̄ intellectus, ut constat ex Benedicto XII desfione, visione, et fruitione, animas ēē beatas, d fruitio ē aus volij, ergo in sola visione n̄ consistit beatudo = ret ab scriptura et PP.es beatudines sumtas, n̄ 2um essas, d 2um proprietates, dici gaudium, sic autem eos intelligendos, constat ex nostris probaonibus, et ex Aug. ubi supra excludente, qq. dd.

uisione abea beatudinȝ = Ad d'fraonẽ Vit Benedigtus inn gendus Hec beatudine, Itaq; 2.us ellas q.m ppietates fruioñe app beatudinȝ, qua aña Ȝglete ueat. &c

2us. q.a beatudo

28 Debet in pfectissima opaone, sicut g beatudo obtiua. e pfectimus opus, Et summus bonus, ita Et fralis debet eẽ pfectima op ao, Et quari summus bonus frale, d opao volis pfectiore opaone intg, Pls g Ȝgerando Charitates, q e aus volis; Cuj fide opus ẽ aus intg: mar autẽ horum Inqt ẽẽ Charitas, g beatu do fralis dẽsistit inãu volis, d'frat V. q.a aus pfectims pfectio ris pot, pfectiore aus pfectimo pot minus pfecte, aliogna qis pfectius Ȝtineret, in minus pfecto, d'uoltas e pfectior intu, illa g e libera nariq illa mouet intus Cuj quo detrat, hic moued Et detrad, illa e dona sucrus actus, n ille; liberus autẽ mouens Et detrans, nec n hens dominius pfec tius e nario, detrato mouili, Et subdicto alterig; g aus volis, Charitas, q pfectims e Volis, pfectior e aus pfectimo intg, qualis e uisio beata, &c

29 d'frat 2. q.a q pstantiores sit aibg Volis, pfectiores sit abie his, q pstantiores sit aibg intg, ut pt in Serafinis, q pfectiores Cherubinis; eoq q pstantiores sint in aibg volis, Ht Caritatis, q.m uis his pstantiores sint in aibg intg; scia Ht, g q.a voltas, õrg aus pfectiores sit intu, eig qs actibg = d'frat 3.o q illud e pfectius Et melius, Cuj oppositus e peius, pessimus 2us filosofus oppõnit, oppo, Codius Dei oppus Charitati peig e Cha rentia uisionis Beatfies, l, et ignorantia, aut errore Cca Deus g aus Charitatis pfectior e uisione, q.d ulterig e oglad'ricq.a illud minus malus e q eligibilis e, hoc e arguit Minores malias Cuj e dicobg Malis, debeat eligi minus, si alicuius nario eligen dus e, d eligibiliore Carentia uisionis, ignorantia, et error

Cca Deus

q. eius odium, illa potius eligenda sit, quam hoc, si in nario aliquid debeat deligi, quod oppositum charitati, est maius malum, quam oppositum visioni. Et

30 Obiectatur 4.° quia visio beata est una Dei ordinatur ad amorem ex quo est dicta ait S. Anselmus, quod verus ordo est amare, ut intelligas, Vel tertius ut intelligere, ut ames, et quoties unum ordinatur ad aliud, ex quo est dicta perfectius est aliud, ad quod ordinatur, quam unum ordinatum, hoc est medium illud finis, quod perfectior est amor voluntatis, visione intellectus. Et

31. Respondetur 1.° distinguendo maiorem, beatitudo consistit in perfectissima operatione, quae possessio obiecti, concedo: quae talis non: Cuius quamvis sit possessio, non tamen amor sequens in illa consistere beatitudinem, haec non est summum bonum quia intrinsece summe perfecta, et quia detrahat ad summum bonum, intrinsece summe perfectum, et quod illam possidet, qua solutione, quod oppositae dicunt, omnes obiectiones in argumento posito, et quia haec est nihil probant; = Respondetur 2.° negando maiorem: nec obiectio exemplo urget, quia nostra Caritas quae perfectissima est in via, est perfectior fide quae obscura est et attingit suum obiectum per alienas species, non tamen est perfectior in patria visione, quae attingit obiectum immediate, et non per species alienas. Et

32. Ad reliquas obiectiones omittimus: et nominatim ad probationes Dei omnes perfectiones voluntatis quae ibi ut maxime emendantur, radicaliter continentur in intellectu radice libertatis detractionis, motionis, et dominii indifferentiae voluntatis, sine propositione intellectus, non potest voluntas detrahere moveri et dominare, hoc probatum est radicaliter in intellectu, ad hoc intellectus detrahat et movet voluntatem, quoad specificationem, si ille ponat obiectum solum ut bonum non potest voluntas id odio sequi, deinde voluntas in omnibus suis actibus dependet ab intellectu, non tamen est a voluntate, et independentia summa perfectio est ut pote participatio Dei independentiae, a qua est omnis Dei perfectio, quod a parte intellectus perfectior est voluntate. Et

33 Ad 2.um non ans:-

Cherubini, et Serafini potuit desiderari, in uia sint Patria in uia Cherubini praestantiores iis et excelentiores Sera-
finis eo quod eos excedat in scia, quamuis ab his excedant
in Charitate, in Patria uero Serafini praestantiores iis Che-
rubinis, eo quod illos excedant, in perfectione uisionis; nec cre-
dibile, Scoto insinuante, uenisse Cherubinos perfectius ui-
dere Deum, quam Serafinos = Ad 3um nomai: Sanitas est
maius bonum, et perfectius est quam uita, et tamen illi opponitur egri-
tudo, quod minus malum est, et huic morti, quae maius malum est ergo
minus malum perfectius est, quod maius boni, nec obstat, pessimum
opponi optimo, quia sicut ideo opponitur quia illud destruit, cum
similiter minus malum destruat maius bonum, minus malum oppositum
maiori bono. &c.

34 Nego deinde minorem; ceteris enim paribus pe-
ius est opus uisionis quam opus amoris; ideoque peior carentia uisionis
quam carentia amoris, peior error, quo quis sibi persua-
deret non esse Deum, quam eius uisionem, qua Deus ut est in se, hoc est
ut existentes, cognoscit, quam odium Dei; dixi ceteris pari-
bus, quia cum odium sit magis liberum, quam error, in esse mo-
rali peius est odium quam error, et adhuc posset hoc ipsum ali-
quis dubitare, quia Atheistas, quia Deum negant, deteriores cun-
ctis peccatoribus iudicant, quod immerito fieret, si odium Dei
esset peius, unde quaero ad obiectionis explanationem, cum maior dicit quod
illud minus malum est secundum moralitatem: sic enim: sicut melius
res iis, uoluptates carum carentia, et tamen quia haec melior
moraliter, haec eligibilior est quam ille, et nominatim si cetera sint
patria, potius eligendum erit odium Dei, quam error, negans
eius existentiam, si aequalis sit utrique libertas, et quoniam maior
est libertas in odio quam in errore, ideoque hic moraliter minus
malum est, hic eligibilior est, quam odium Dei. &c.

35 Ad 3.um nomas: visio ordinatur ad amorem, ut essentia ad proprietates, ideo quod hec ordinatur ad visionem, tamquam ad proprium finem, proprietas respicit essentiam tamquam ad proprium finem, et hec respiciatur ab essentia tamquam medium quo perficit essentia. Anselmus loquitur de intelligere in via, ad quod quaerere inter modum ordinatur amore, non vero de intelligere in Patria visionum ad quod tamquam ad essentiam rectissime ordinatur amor.

Sectio. 4.a

Aliis argumentis ostenditur Beatitudinem in actu Voluntatis consistere

36 S.3.um arguitur quia beatitudo consistit in adeptione ultimi finis, ut ultimus finis est, consistit in adeptione Beatitudinis objectivae quae est ultimus finis vitalis, sive summum bonum ut tale, sed visio non potest esse adeptio ultimi finis, ut talis, ultimus finis ut talis, est bonum, ut bonum, visio autem ut potentia ... non respicit nec attingit suum objectum ut bonum, sed ut verum, ergo Beatitudo formalis non consistit in visione. = Confirmatur 1.o quia adeptio ultimi finis consistit in summa diunctione, sive visione cum ultimo fine, cum beatitudo sit summum bonum beati summa illius diunctio cum ultimo fine, et illi summe bona, sed hanc esse illius beatitudinem formalem, at summa hec diunctio consistit in amore, hic enim maxime unitivus, imo est unio amantis cum amato, ergo in hoc consistit beatitudo. &c.

37 Confirmatur 2.o quia beatitudo formalis est adeptio Dei respondens amori charitatis, quo eum amamus in via, ex illius ... sed visio non est adeptio respondens huic amori, respondet amori concupiscentiae, quo in via Deum amamus ut bonum nostrum, Deus enim per visionem, sit tanquam bonum nostrum, quatenus a nobis per eam possidetur, et in ea non consistit beatitudo, sed in amore, amicitiae, quo Deum amamus, ut bonus est sibi. &c. 66

38 Confirmatur 3º quia tendentia ad consequendum summum bonum, in aliis voluntatis, est illius amor, ergo et ipsa consequutio, eiusdem est tendere in finem, et in illo quiescere, quod est illius consequi, a visione aut voluntas, ergo nec consequutio summi boni = Confirmatur 4º quia beatitudo, est ultima perfectio, tum quia est consequutio ultimi finis, tum quia est requies, quae non invenitur, nisi in ultima perfectione, operatione, a visione non est ultima perfectio. Sequitur ergo illa, aut voluntas, ergo in visione non consistit beatitudo. &c.

39 Respondetur ad argumenta

concedendo maiorem: et negando minorem. Circa probationes dicimus, quod tum ad 2am probationem probationes; visio consequitur summum bonum, ut bonum bonitate se habente ut ratione sub qua, concedo: bonitate se habente ut ratione quae, nego: visio cognoscit summum bonum, dum videt quod absolute, quod non est ipsum, et hac ratione attingit bonitates, transeat: minor ratione formali quod non tamen attingit summum bonum, quia tale est, ad quod intelligibile, sive verum, quod est non respicere bonitatem ratione quod ratio sub qua; Deinde visio summum finem, quod ut talis respicit illum, et ratione ut ratione formalis quae principit et illud non respiciat ratione quod ratione formalis sub qua. &c.

40 Ad 1as Confirmationes dicimus, consequutio ultimi finis consistit &c. quia apprehensio, et possessio illius, concedo quod non, nego: Cur autem sola visio sit possessio, inde est eius solus esse consequutionis, non deinde minorem: maior est coniunctio cum visione, quam cum amore utraque enim coniunctio est intentionalis, non physica, coniunctio visionis, sive intus et intimus identitatis, iuxta illud Philosophi, intus intelligendo fit omnia; at coniunctio cum amore, est coniunctio per modum unionis, cuius est coniunctio per identitatem sive maior coniunctione, cum visione unione, sequitur maiorem esse coniunctionem cum visione quam cum amore = Ad 2am concedo maiorem: et nego minorem; licet non respondeat amori concupiscentiae, et tamen amori amicitiae, quia per visionem, non solum videt Deum ut bonum

nobis

d, et ut bonus in se, et dignus, quod Deus se amet, quo amore amicitiae. Ad 3um dico [illegible], et nego consequentiam: cuius probatio distinguo, eidem secundum suppositum, concedo, dico: eidem potentiae, nego: nec voluntas tendit in scientiam illam amando, nec tamen ipsa quiescit in scientia intelligendo, d[e] sola intelligo.

41 Ad 4um distinguo maiorem beatitudo est ultima perfectio sive non ultima a beatitudine oritur, nec plus requiritur, ut distinguo ultimi finis, alioquin nunquam ad beatitudinem concurreret cum perseverantia, per totam aeternitatem, infinita gaudia reflexa de possessione Dei, et hac ratione est radicaliter requisita, quatenus est operatio, in qua quiescit beatus, a beo tamen quoad... a radice oritur. Et tamen amor ipse non est ultima operatio, in quo sensu requisita solent distingui adhuc requiri debent quatenus in illis, quaecunque voluerit efficit beatus, ad nutum eius disponendo. &

42 4um arguitur quod si beatitudo essentialiter distingueretur in sola visione, posset quis esse simul beatus, et in peccato, cum hoc solum immediate opponatur gratiae et amori Dei, posset Deus adhuc supposita visione, suspendere detrimentum gratiae, et amo rem, consequens quod posset beatus peccare, d[e] hoc repugnat, alioquin diceretur summe felix, quod beatus et summe infelix, quod peccator, ergo beatitudo non distinguitur in sola visione = Confirmatur 1°, quod gratia et peccatum possunt esse simul de potentia absoluta, in eodem subiecto, dhenti gratiam, potest Deus sui visionem conferre, qui habenti gratiam cum peccato, Deus visionem conferat, is erit beatus, et in peccato = Confirmatur 2°: quod gratia et peccatum de potentia absoluta, possunt esse simul, ergo et visio et peccatum.

43 Respondendo maiorem: Ad probationem dico, peccatum non solum opponi gratiae, et amori, dicitur visioni, quod gratia opponitur in qua distinguo, hic tribuendo ius, ad hereditatem bonorum supernaturalium, constituit subiectum filium, adoptivum, dicitur est ipsa hereditas supernaturalis constituendo filium adoptivum altiori modo: sic et opposition

Cum peccato

Secundo q.a uisio ē beatudo, bene q. summa facilitas sed. tu radicalis, et et si igitur deuet remouere, summas infelicitates et miserias, qualis ē peccati, repant [illegible] sub summa infelicitas, et aliqua felicitas, et multo magis summa, qualis ē uisio = Ad 1.am

Objectiones, omitto mas: et dis [illegible] mes; hom graui et excedendo peccatum [illegible] n excellendo no: ut constat ex dictis = Ad 2.um omitto et ans: et no

[illegible]; [illegible] eandem rationem, q. sit maior ē oppositio uisionis q.m grauis cum peccato, unde p.t q. et si uerum esset id, q. Scotus dicebat s[illegible] illud ei melius, cuius oppositum ē peius; ad huc uisionem ē optimam, cui illi odium Dei, et q. sit peccatum magis opponitur q. amori, siquidem cum amore p.t poni de potentia absoluta peccatum saltem habituale, n u. cum uisione. [illegible]

44 Quintum argumentum ē q. beatudo consistit in possessione summi boni, talis, ut ea posita, nil bea[illegible] appetat, cum inquietudine ē, beatudo satietas omnium bonorum, iuxta illud, Satiabor cum apparuit gloria tua, d. talis possessio ē sola uisio, sicut e[illegible] uisibus effectibus, cum inquietudine desiderat, uidere [illegible], sic uisio boni summi desiderat; illud amare, n ē maior appensio intellectus ad intelligendum, q.m uoluntatis ad amandum, ergo beatudo n consistit, in sola uisione = Confirmatur q. sit intellectus perficitur uisione sic et uoluntas amore, d. q.d perfectio ē amor et uisio, q. sola uisio [illegible] in utroque stat beatudo, [illegible]

45 Respondendo mas: et [illegible]mas

ut uisio effectus desideret, uidere [illegible], hoc q. cum inquietudine, n tamen uisio Dei, sibi desiderat eum amare, n obstante appensione uoluntatis, d. grauitas ē cognitionem effectus, n a [illegible] [illegible] difformitates cum uolte D.a q.m affert uisio, rane cuius id solum uult efficit beatum, q. Deus uult [illegible] siquidem Deum n uideret cum inquietudine desideraret unionem amoris ad corpus, q. sic desiderant beati = Ad Confirmationem no [illegible]: q.a solum perfectio primum radicis, et possessionem ē esse Beatudinis

n 35

Et haec sufficiant pro dicta beatitudine explicando. &c.
Hispali in collegio D. Hermenegildo sacro societatis Iesu
anno. 1669. &c.

Transcripta Granatæ
A D. Ionne de Lazaro et Aparicio, die 22
Mensis Decembris
anno Salutis
1683:

9

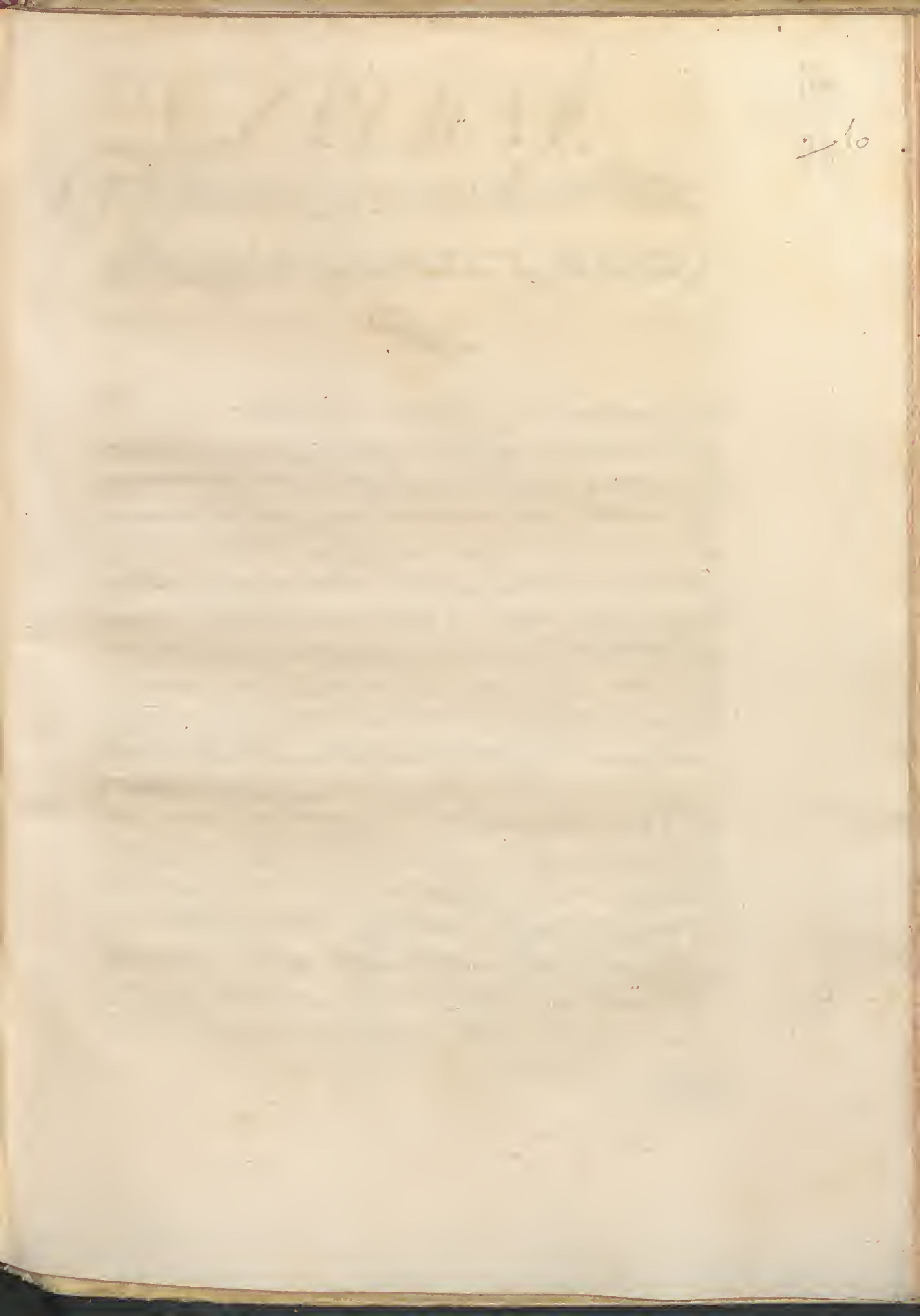

EXPLICATIO

Distintionis virtualis in Divinis, Per sua principia exposita.

1 Primum principium in hac quaestione est, ubicumque non repugnat in Divinis ex natura praedicatorum identitas realis, haec necessario adstruenda est; quia inde omnis identitas realis possibilis cum natura praedicatorum necessario ponenda est in Deo, hoc principium valde manifestum, quia identitas est perfectio et a distincto, seu segregatio ex genere suo non est adeo perfecta, quare et ubi est summa identitas, est summa unitas, et ubi est summa distinctio, est summa multiplicitas, et ex hoc principio probant universi Scholastici Deum esse summe unum, attributa ipsius omnia, scias, etiam non posse distingui realiter, nam si distinguerentur realiter, esset multiplicitas Deitatis, quod maximum absurdum est, firmiter ergo tenendum est hoc principium.

2 Principium 2um aliqualis distinctio realis est perfectio, et simplicitas Dei non patitur multiplicari ipsam Deitatem, dico modaliter, aliquid in Deitate multiplicari, producere, et produci intra Deum est perfectio, deinde producere, et produci, ~~est perfectio~~ infert aliquam distinctionem realem, siquidem scimus Deum producere non posse, neque patrem patrem, neque filium filium, ergo aliqualis distinctio realis inter Deum dicit perfectionem.

3 Sed rogamus quam perfectionem

dicat, verum hoc colligi, ex opposito non productorum, siquidem intra Deum non daretur producere et produci, daretur intra Deum summa similitudo, summa indimunicabilitas, summa inaltesio quae omnimo formes important, ipso lumine naturae, quae producere, et produci intra Deum aferunt, eas formas, quae excludit indimunicabilitas summa, similitudo summa. &

4 Ex duplici principio sic primo infero quod si Deus dimicat, ut dimicari debet, omnes perfectiones, necesse est quod habeat intra se aliquales Vales dictiones, quales reperitur inter producere et produci, et subinde et habere debet omnes identitates vales quae non se excludit, utrorumque producere et produci, vim dicta priorum principiorum. &

5 Hinc sequitur totum Trinitatis misterium, non solum non repugnare lumine naturae, ut omnes Theologi docent, sed valde convenire rationi, apte, et alte, de Deo sentienti, ponit misterium Trinitatis, duas processiones habentes terminos, immate oppositos et immate dictos Vr, v.g. pater producit, filius producit & deguntur, et filius de Patre, et filio producente, Spiritus Sanctus in reliquis vero omnibus, ubi non invenit, inmediate producens et productus dicitur summa identitas valis, siccessa est eadem et una cum persona, et omnibus atributis, et filius est eadem cum ipso termino producente, et cum ipso termino producto. &

6 Ratio est quia essas identificari cum termino producente, et termino producto, est perfectio sua dum ipsa essa non est termino producendi sicut, neque sicut producens, dubitari ex natura sua, et perfectione producentis, et producti, non exigunt suas oppositiones, et aliquales dictiones vales, ponendae in Deo summa identitas, ex principiis, ipsa essa, et reliquas perfectiones ab aeterno ex summae deitatis exigentia debent habere identitates, cum relatione producentis, et producti. &

7 Sit 3us primus, quod identitas Creata, et in distinctione cum aliquali distinctione Reali... quia ex Aristotele, nam in hoc primo fundatur tota ipsius logica, nam ideo docet, et manifestius inditium distinctionis Realis, quod conveniat univere, et realiter praedicatum, quod alteri, vere, et realiter, non conveniat, et non distinguuntur quando inse, nam si esset identitas, cum aliquali distinctione Reali, posset uni convenire praedicatum, et non alteri quoniam distinguerentur realiter, et adhoc, ex quo edificauit Aristoteles totam doctrinam, de dictis doctrinis tum de modo sciendi, tum de similaribus, tum de modalibus, tum de modis factis, ut ostenderet, ex hoc primo, ubi nam requiratur distinctio Realis, et ubi inferri possit identitas Realis per quas verificantur in logica dici est, non est. &c.

8 Sed quia diximus omnimodam identitatem, et omnimodam distinctionem, esse propriam rerum Creatarum, explandum nobis est, quid significamus voce omnimoda, hoc ex logico, et propterea, quod assumit Aristoteles, ad omnes argumentationes, tum naturales tum probabiles, nempe, dici de omni, dici de nullo, idem quod quod vere, et realiter dicitur, et affirmatur de aliquo cum veritate, dicitur etiam cum veritate, de omni, identificato, cum hoc aliquo aliquo non esset eadem res, nec identificarentur, similiter, quod quod negatur de aliquo negatur de omni identificato cum ipso, siquidem sit eadem res, et non distinguuntur. &c.

9 Similiter 2us primus argumentationis Aristotelicae idem probat, v.g. quia si eadem uni 3° distinguerentur cum veritate, dici, aut negari quaedam de aliquo, quod non diceretur, aut negaretur, de omni identificato cum ipso, possent aliqua duo tamen identificari cum 3°, quae non identificarentur inse, et sic exciderent tota doctrina cuius fundamentum Aristoteles in figuris suis, et modis argumentationis, siquidem aliquid vere et realiter, posset dici de aliquo, et non de omni quod est ipsum aliquid identificatum: sed doctrina Aristotelis, cui fundatur

Tota logica debet supponere omnimodas identitates in rebus creatis, quas cognouit Aristoteles perfecte, hoc est quod quoties dicitur aliquid, seu enuntiatur cum ueritate, de aliquo dicitur de omni identificato, et quoties negatur, negatur de omni identificato. &c.

10 Primum quaeritur quod in creatis est omnimoda identitas realis, et omnimoda distinctio realis oritur, ex limitatione et imperfectione rerum creatarum, nempe ex eo quod nulla res creata petat omnes identitates possibiles cum qualibet perfectione reali, neque petat omnes exclusiones reales cuiuslibet imperfectionis, et cum Deus petit identitates cum omni perfectione, necesse est quod identificetur cum producente, et producto cum terminis immediate dictis rr, non tamen ex inde infertur, quod quidquid identificatur cum talibus terminis debeat similiter distingui, atque ipsi termini inter se distinguuntur, nam ipsi termini inter se afferunt oppositiones et exclusiones, cum tamen alia realia, et perfectiones Dei, ut Deitas omnipotentia &c. non dicant tales immediatas oppositiones et distinctiones. &c.

11 Ex dictis infero quod identitas intra Deum datur, non omnimoda, ita omnis distinctio realis intra Deum, non est omnimoda distinctio, et adequata de qua uerificentur principia Argumentationis Aristotelicae, dici de omni, dici de nullo: ratio est manifesta, quia quidquid dicit intra Deum oppositiones, non infert similes oppositiones, in omni identificato cum ipso, quia omnis distinctio talis, et oppositio, dicit identitates mediatas, seu quasi mediatas, unde ratio Patris v.g. dicit immediatas oppositiones, cum relatione Filii, et tales oppositiones non dicit essentia, omnipotentia &c. quae identificantur cum producente et producto, unde sicut identitas non est omnimoda intra Deum, ita et oppositio et distinctio producentis et producti, non affert omnimodas oppositiones et distinctiones, et pari forma, atque identitas quae non est omnimoda quoniam identificatur cum distinctis rr, nempe producente et producto, Filii distinctio, non refundit haec eadem principia, in omnia identificata cum ipsis et totus hoc nascitur, ex inde, quia Deus postulat maximas perfectiones

identitatis

intra se, ubi n̄ reperit, immata opp[ositi]o et adjtio.

12 Unde si fin
gas aliq[uo]d potens identitatem cum o[mn]i perfectione, et bonum cum
producente, et producto, necesse ē, q[uo]d in tali imaginato ponas
n̄ o[mn]imodas identitates et adjtiones tales, oppoes q[uae] n̄ o[mn]imodas, id
q[uo]d sola pertinet rami luce. &c.

13 Quintus primus, et q[uo]d
d[icitu]r net relliquorum omnium quasi eo g[ra]tia, et inmediate
d[icitu]r ngit nervum p[rae]sentis difficultatis, et resolutionis, posita adjtione
tali, oppoz n̄ o[mn]imoda, et identitate n̄ o[mn]imoda, ut in p[rae]cedentibus
eo glatum ē, d[icitu]r sequi n[ecess]ario, q[uo]d inter identificata, et nullo mo[do] in
mate opposita, d[icitu]r solum mediate resultet, rao fralis qua
uerificant[ur] tri contradictoriis, v.g. esse et producens, dum producens
identificant[ur] modo p[rae]dicto, d[ici]tur esse n̄ affert immatas oppositi
tiones, et adjtiones quas affert, p[ro]ducens et p[ro]ductum, p[ro]ad
missa identitati, n̄ o[mn]imoda p[rae]dicta, et oppoe n̄ o[mn]imoda,
necesse ē q[uo]d resultet inter identificata, et nullo modo opposita,
rao fralis qua uerificent[ur], tri oppositi, et contradictoriis, v.g. ēē
p[ro]ductum n̄ ēē p[ro]ductum. &c.

14 Hec autem rao fralis, n̄ ē alia q[ua]m identitas
n̄ o[mn]imoda, et adjtio oppoz immate n̄ o[mn]imoda, q[ua]m fateri debe
mus X[rist]o in Deo, dicta, et in ente quolibet, q[uo]d fingamus huic
oēs p[er]foes poss[ibi]les, et eo cogitabiles. et quales ut notatum ē, talis
rao fralis, et identitas reperit, in quolibet ente limitato et finito.
q[uo]d eo o[mn]ibus p[er]fectibus n̄ ē, sive, ut uno uerbo dicamus o[mn]i p[er]fectionis
n̄ ē, frustra inde recurrunt Thi. RR. ad quasdam uir
tualites, et equalentias entium distinctiorum o[mn]imodo, ut eo ipli
cent quare esse D[eu]s, ē v.g. et relaoni conueniunt p[rae]dicta tra
oppositi, et contradictoriis, nam p[er] alia in o[mn]imoda p[rae]dictarum uir
tualitatum, numq[ua]m satis eo glat, q[uo]d p[er]fectiones D[e]i p[er] solas

equivalentias

q.m hent ad Entia finita, l limitata, Dineant n omoda identatem q omo repugnat Entibus finitis, Rursus numqm Explant quare int grata abstra et Relatiua, repugnat eis mu rao formalis ut conueniant cu oppositis modo p dicto, et n repugnat, in omi pfca q uirtute equalit, omibus Creaturarum virtutibus, et dstinctionem rr. &

15 His ppositis dicendum e, q int pfoes abstras et relatiuas Dei dari raonem qua conueniunt, et unificant cu oppositis; nempe pduci, et n pduci, et alijs similes, quae rao n e alia qm identas, n omoda, et oppo n omoda qualem fateri deuemus in Ente omi pfecto, uti Deus e, rane cuius petit identatem, cu pducente, et pducto, talem, ut uti n e inmata oppo, in reliquis deuemus fateri, identatem sine opaone, et sine dstione rali oppositi eo autem admisso, de qtnario, q int oposita ros pducens, et pductus dedi in mata opositio, et bene dstio rals, siqdem n e pole, q aliqd se ipsum pducat, et necesse e, q pducens pducat r dstinctum ab eo, a Deitas omi pfecta, petit identatem cu pducente, et pducto, sine dstione rali, et oppo cu ipsis, quoniam ut dictum e, ubi n int currit talis immata oppositio, identas, e pfectio Deo cedenda q essa Da n e pfectus, q n het immatam oppoes relaom tm e pducta, 3 rane n omodes identatis, et omis pfectionis oritur hec dstio seu verificaon trium Dnarum dictoriorum, int ea, q identificant, itaq n s immate oposita. ~

16 Hanc dstiones repugnare, cuilibet rei finitis, et Creatis, ex eo constat, q fundat in igsa exigentia, ad pfectionem, q requid in Deitate; et bene int nos Deus, et s lt hanc dstiones uniui cmuni nram dnentientes, Vocauerimus, dstiones uirtuales; atamen longe ab sumus a sensu, et mente omnium eorum quos hatenus uidere contiguit, ra

tiotinantes

de filiationis distinctione, et aliter omnes distinctiones virtualis non aperte conveniat veri, et universali, quas ingerimus, quod tamen hoc vero non omnimode distinctionem; et non omnimodam identitatem, poterit novitatis arguere, et obscure vias veritatis reddere, ob vocabulo abusi sumus pro re nostra.

17) Dices tamen, velo producentis et producti, intra Deum, non minus distinguuntur inter se vere et realiter, quam producens et productus in creatis. Et similiter essentia non minus identificatur cum filiatione, quam alias, et tale in creatis, distinctio esset in omnimoda, non ita distinctione vera nec identificarentur, sicut perfectiones. Cum maxime cum SS. PP. magno numero, quos affert erudite pater Montoia, explicent distinctiones tales, inter Patrem et Filium Dei, exemplo Adami, et Caini, aliorumque, qui inter se sunt genitores, et geniti, absurde inducimus in Divinis praedictas identitates, non omnimodas; et similiter distinctiones.

18 Respondeo: false quod praedictos oppositos, inter genitores Dei, et genitum habere aequales distinctiones, atque in creatis datur, inter similes viros, et hoc solum probant, exempla adducta a SS. PP. ceterum necesse est quod fateantur omnes Theologi, et Metaphysici, si dicere de Deo sentiant, ipsam Deitatem debere identificari cum producente et producto, quia non ipsa habeat immediatas oppositiones, nec necesse est quod habeant, omnimodas distinctiones, quales reperiuntur in entibus finitis, nec omnimodas identitates, quoniam necesse est, quod quidquid identificatur cum producto, non habeat omnes oppositiones immediatas quas habet productus, identitas omnimoda, et infinita realis est, ut quidquid dicatur et affirmetur de aliquo, dicatur et affirmetur de omni identificato cum ipso, cum quo in hoc primo veritatis, tota vis argumentationis Aristotelicae, et Cartesii silogisticae, necesse est quod dicamus quod

Quotie

afirat tros D. dictorios, nempe produci, et non produci, non posse conuenire uni relationi, omne illud, id intelligamus de ente finito, et non omni perfectio, et quo libet affirat quisquis dicit, dici de omni identificato cum ipso subiecto, et quod non, de aliquo, de nullo identificatum posse dici, id accipiamus Christianae identitatis finitas, et omnimodas, non autem de ente iure suo petente omnes perfectiones excogitabiles.

19 Proinde et distinctio inter producentem et productum Deus non minus uere et proprie distinctio est, quam distinctio inter entia creata, at non cum distinctio intra excogitentes omnes perfectiones, neque est omnimoda, sit omnis distinctio realis, reperta in creatis, non tamen in omnimoda quae est distinctio intra omnes perfectiones, similiter identitas, inter essentiam et relationes, inter relationes et productum, non minus uera identitas est quam reperta inter alia et uale, attamen cum identitas, entis perfectione summi, neque est omnimoda, siue, ut uno uerbo dicam, neque est identitas, qualis omnino reperitur inter creata, hoc est, cum illa limitatione et finitudine.

20 His

ni salor, explata manet, uas formalis, obiectio uni fand tri. D. dictorij, de perfectionibus Dei identificatis et nullo modo immate oppositis, l dicte, d solus mate, nam triq immate identificant, nempe essentiam et relatio, mediatas aferunt, distinctionem et oppositionem cum aliquo Deo, et similiter tri, qui immate opponunt, nempe producens, et productus, aferunt mediatam non opp. et identitates, quod totum fundatur, quia essentia Dei petit, identificari cum producente, et producto, uere et re, et similes identitates petit, ubicumque non ad ducitur immata oppositio, ea propter quae est Dei perfectio, inter quas autem alias Dei perfectiones, repitatur talis participata, distinctio non omnimoda; identitas non omnimoda, ultimam

Vesiad ing intus, et uoltatis, inq ꝑ foes uitales, et n̄ uitales aut demus inq alia aliqua atributa Dei. Ex dictis satis inferri gost, Auitari rao, id us Solus certus, ubi talis dstio, identatis n̄ oimode, n̄ regio, so lus dare dstionis ranis ratiotinatis, inq ꝑfectiones us inquas reglo, dstio n̄ oimode identatis nullo pacto uidet, admitten da talis dstio, ranis ratiotinatis, sicillas excladoinq ꝑ foes ēe, et filiaonis, et silis inq quascunq salias eodes pacto dstas. &

Finis.

Desumpta ex Doctrina R. P. Thome de Leon Societatis Iesu, sacerdotis Theologi, et in Collegio granatensi, olis theologie Magistri. Trancripta 9.ᵉ anno Dni 1681

Die 4 Mensis Decembris.

s

Quæstio unica
De conceptu Entis supernat.lis
Sectio 1.a
Exponit.r Conceptus Entis supernalis.

Authore R.o P.e Baltasare de Egues. Soc. Iesu.

1 Vt planius veritas nrę DD.ę elucescat, utq̄ facilius adarguta pateat solutio; opere pretium duxi, in qu[æ]stionis ingressu, prius Entis supnalis exponere; Ens igitur supnale ut nomen ipsum prosefert fatis exsplaudicendo, Ens supnale est, quod naturam supat, quod autem sit na, l quas sit ea, sup traquas sit ens supnale, hoc opus, hic labor.

2 Natura multifarias accipitur 1.o Cuiuslibet essentia, quod dite Seruana, quæ acceptio logica est, X.a quæ tradit logicos regulas, cuiusque esse Sruendefiniendo, diuidendo, et circa quam libet argumentandi est in sup acceptio meta, X.a quas inquirit metafico

Verum essas divinas, in omnium ima entis divine, descendendo deinde, ad illas eius definitiones adnas, spirituales, et corporeas, ad creatas et increatas, et sic de aliis.

3 In qua acceptione neque evens est, ens supernaturale non est, supranaturas, ipsum est natura, quia des est definibile, et divisibile, et contra id multa efficiunt argutas ideoque est, arguibile, infusa natura, in abstractissimo modo, et qui praescindit, a suis definitionis qualesunt, luminis gratiae, et similiter mente, in quo, cum quod nullus ens sit supra se, sequitur naturas quas supergat, ens supernaturale, non esse neque, logice, formaliter accepta. &

4 2.º accipitur, natura, pro primo motu, et quietis corporis, quae acceptio physica est, sicut physici desfientes naturas dicunt esse primum principium motus et quietis eius, in quo v. et non ex accidentaliter, in qua acceptione, non sumimus, supra quas eueniet ens supernaturale, certimus est, quod sive ea innigat, solus formis substantialibus, ut ipsi volunt, sive vitalis, et materia, solus excludendo accidentia excedere hanc nimis naturam non satis est ad dantis entis supernaturalis, eas excedit Angelus et anima digna, nec tamen sunt entia supernaturalia per se supernaturaliter, ea de qua in praesenti est quaestio quae se infert de vitiis visionis Dei, et actionibus, quae ducunt ad visionem. &

5 3.º accipitur, natura pro collectione omnium ~~creaturarum~~ carum quae de facto existunt, potiusque eisdem speciei cuiusdam quae acceptio filosofica est, et quas filosofi vocant naturas naturantes, in qua et acceptione certum est, non sumimus quas superat ens supernaturale, tamquam in hac acceptione, Deus comprehendit, tamquam natura naturans, nil autem est posse superans Deus. &

6 Quarto accipitur, natura, pro omni substantia creata et creabili, qua naturae acceptio utuntur DD illi qui nant

ēē poles Substas Pugnales, imo ea utrumque procisse utras negent, d. dlis plicent 1º. q.ª sine ullo fundato nocs ne restringunt ad substantias exactas et A creauiles ut
suidimq n̄ fauent illis logi, Meti, et fici, neq Filosofi
ubi is ne acceptiones istas inueniunt. 2º. displicent, q.ª quæs
tiones de possibilitate Substantiæ Cui est nalis unio Dei
quas ex his apparet ēē grauissimas reddunt inanes et
futiles, ne dicas ridiculas, nam ēē poles q.ª esset Pugna
lis, ut supponit et n̄ esset Pugnalis, q.ª Cui est Substa
deuet ēē nalis q.ª om̄s Subsa Creata ē na n̄ probant autem
nec unq.m probabunt ēē nas, in eo Sensu in quo in presenti
accipitur na. &

7 Quinto accipia nas Colectione om̄ Crearum quas Deus ab initio condidit, quasq Vane nali Status condidisse, et in 1º. ēē nas, q.ª ab initio Deus condidit Status ex filosofis quibus nihil vulgarius quam Mundus siue universum, nam dicerem universum autem siue mundus complectit Colectiones om̄ Creaturarum ab initio a Deo conditarum, deinde hoc cū Sufficere, ut aliq. na dicat, d ulterius requirit, id vane nali cogscā, pt q.ª filosofi, n̄ imposuerunt nocs ne, nisi his q.ª cogs cebant, in cognitis n̄ poss, nocs imponi, Cum noes ex primat cognitionis, siue omnis rei existentes innominante pro nocs na, ea solo modo sicat que vane nali cognoscunt neo comprehendit ea, q.ª latent vanes nales.

8 Hinc 1º. infero res oes q.ª iam pr ceterunt q.ª futuræ sunt, imo et poles, q.ª sunt eiusdem speciei cum 1º. conditis, vane nali conditis ēē nas, esse e verum abstra hunt ab exa, l. positiones tm q statuunt in conexione pratorum essentium, de ad e conexio pratorum

essentium

Verus v° additarum ac potius eiusdem Speciei ideo quod hoc v° additum est naturale, et quod hoc in potest in alia et alia, quia comprehendit non solum v° addita, de est aliqua potia eiusdem Speciei. &c.

9 Secundo infertur quod species in potest verum inferiorum Speciei, quamvis sint species v° additae non est nas, distincta nas idem quod excedit ab aliquo non est, id quod excedit distinctum, sicut semipalmus, non est palmus distinctum palmus, ad quod dictae Species excedunt animalia in natura, distinctanas. quare differentia substantialis distinctionis ultima, et alia, inferiorum Speciei, quamvis sit substantialis, v° addita, non est nas, distinctanas. &c.

10 3° infert species v° additas, quatenus alias v° additas, excedunt esse aliquomodo supernales, v.g. homo, eiusque praestantius in aliquo aliquomodo supernale, quatenus excedunt equum, et reliqua bruta, supernale esse, quod est supernas, ad huiusmodi species, licet non sint supra nas universas, in tamen supra hanc vel illas nas, quod hac ratione in aliquomodo supernales, quod supernalitas praestat dici supernalitas secundum quid. &c.

11 4° infertur species eas quae excedunt omnes Species creatas a b initio mundi, omnesque potes, quae in eiusdem Speciei, cuius illis est potiori iure supernales, idem quod aliud excedit, supra illud est, ad huiusmodi Species sunt supra totas collectiones non, et in supra universas nas, consequenter supernales, quarum supernalitas propter maximas eius latitudines, praestat dici supernalitas simpliciter. &c.

12 Sed notandum inter species potes excedentes nas, in hac 5ª et filosofica acceptione

quasdam

ita concedere, ut nec sint visio Dei, neque illis hec sit debita illo titulo, quia species licet absolute sint supernales, et cum proportione; late, tamen sunt supernales, et pure filosofice late inquam quoniam est alia strictior acceptio supernalitatis, pure autem filosofice quoniam supernalitas teologice ulterius requirit aliquod, ut esse visiones Dei, illas exigere per modum effectus vel per modum vel quomodolibet. #3

13 Unde 5.o infero quod quecumque sunt supernalia theologice, esse supernalia filosofice visio Dei, et omnia ea que tales visio debent, quecumque sunt supernalia theologice sunt supra collectiones totius nature, in hac stricta acceptione: non debentur homini, vel angelo quia sunt species supernaturales, sunt supra eas et supra omnes naturas, contra quas supernaturales filosofice acceptas, sunt tantum filosofice quam theologice supernalia.

14 Non vero quecumque sunt supernaturales filosofice acceptas, eo ipso stricte et teologice supernalia, in angelis et polis, cui naturalis visio creatura creatura in duplici loco adequato esset supernalis, filosofice et late non ex eo ipso esset visio Dei, vel illi deberetur, quorum alterius requirit ad supernalitatem strictam et theologicam.

15 6.o inferendum supernale, theologice et stricte sic definiendum ens creatum supra omnes exigentias naturae filosofice cuique debetur visio Dei quae defacto recta est, ita quia ens creatum, quam convenit cum ordine, tam supernali quam naturali creato, per id autem quod est supernaturalis filosofice differt ab ente pure naturali et sibi usque in ordine supernali filosofico, ac tandem per id quod illi debeat, visio Dei, restringitur supernalitas ad supernalitatem theologicam et christianam theologi christiani a

visione Dei

ut a fine omnes supernalitas strictas Xa. Scripturae dictio PP. derivant. &c.

Sectio. V.

Arguitur da. expositiones entis super naturalis.

16 Primo quia si quis assereret visionem Dei esse naturalem omnibus substantiis excedentibus collectionem omnium creaturarum existentium, non iniquire audiret inter Phos, et sequitur esse naturalem. Si ad supernalitatem entis, sufficiat excedere praedictam collectionem, talis esset visio quam substantias excedentes esse supernales, et huiusmodi excessus non sufficit ad supernalitatem. —

17 Confirmatur 1o. quia sequitur ex hac expositione huiusmodi substantias esse supernales ut supponitur, et aliunde non essent supernales, alioquin deueret eis visio Dei quae non elevatione debetur lumini gloriae, nisi quia hoc est supernale, ergo expositio involuit contradictiones. — Confirmatur 2o. quia ~~sequitur ex hac expositione~~ huiusmodi substantiae quamvis essent independentes toti collectioni rerum naturalium, si essent alterius ordinis ut supponitur essent supernales, atque aliunde tales non essent, non enim deberet visio Dei, ut est supponitur, ergo expositio est implicatoria. &c.

18 Respondetur concedendo maiorem et negando minorem; non enim sufficit ad hoc ut unum sit alteri naturale, utrumque esse supernale, utrumque creatum posse quamvis utrumque supernale non deberet visio Dei ideoque quamvis utraque esset supernalis non tamen utraque esset ad invicem naturalis, quod patet in naturalibus; igni enim entitas naturalis est nec non frigiditas, nec tamen igni naturalis erit frigiditas. &c.

19 Speculandum est enim nam substantiis excedentibus nam sit debita forma visio Dei, sicut sit debita erit ei naturalis, secus si non sit debita, quamvis huiusmodi utraque sit supernalis, non enim desumitur naturalitas rerum ab eo quod sint

in eodem Ordine naturalium, l. Supernalium, d. ab exi-
gentia unius, et aduictu alterius, ideoque intuitu Creato
Supernalis est visio Dei quae neque illam exigit neque illi de-
bet, visioni vero naturalis est intus Creatus, quia intus exigit tum
ut primum tum ut subiectum, tenetque intus visioni debetur, et
quia est illius, et quia est illius fra, utroque titulo intus Crea
tus exigens. &c.

20 Ad 1am confirmationem: concedo maiorem, et
minorem: nego consequentiam: Cuilibet supernali debetur quodlibet supernale, alioquin
habitui fidei supernalis deberetur visio Dei cum tamen non debe-
at nisi lumini gloriae, quia primum est proportionatum illius,
et nata sua elevatione intus ad visionem producendam. — Ad
2am confirmationem concedo totam enumerationem, et nego ans: 2i ut dixi
maius, non cuilibet Enti supernali, eo ipso quod tale est, debetur visio
Dei. &c.

21 Sed instas haec sane condimus infinitas sub-
stantias supernales sunt, quot quot excedunt eas quae de facto ex-
istunt quod ~~in Creatura est creatura~~ inauditum est in Theologia, ubi
una tantum aliquot paucis vix a paucis admittitur, et l. ex hoc solo
Capite haec expositio est reijcienda — Resp. concedo nos
infinitas substantias supernales supernalitate physica et lata, non
vero Theologica et stricta haec sane solummodo eas sub-
stantias supernales admittimus, cui visio Dei pro dona eidem
proportionata et debita, sive ea possit multiplicari, intra in-
finitas species; sive non, quod est ex contrariis. &c.

22 Neque ad-
struere plures seu infinitas substantias supernales, supernalitate physica; est inau-
ditum in Theologia, auditum est in theologia, et scilicet quam modernam metaphysicam
ampliatam quam latine reddidit, scientiam supernalium, sive transcendentem naturalia quae
agat de substantiis l. Entitatibus quae sunt supra naturam philosophicam, sive ultra

illasque

Substantiis infinitis, neque est vox, neque res significata quoque illius substantiae supernaturales infinitis dabuntur, deueniet ut inaudita, et eos sensus Theologicus turbare.

23 Vltimo arguitur quia omnis immediata relatio supponit aliquem absolutum in quo in quo fundetur v. g. relatio unitatis substantiae, relatio equalitatis quantitatis, et similitudinis qualitatis, et omnis supernaturalis, et idem de immediata excedentis naturas, est immediata relatio quae fundatur in aliquo absoluto immediata, quod non est iste immediatus, idem sensus quia reimus — Confirmatur quia definitio entis supernaturalis in ordine ad naturas, est definitio per immediatum ad rius, quia libet res per propriam est in ordine quam in ordine ad aliud, sed ut definiatur per distinctionem ens supernaturale, definitio alia quaerenda est.

24 Respondetur aliqui quando mag: omnis immediata relatio, supponit aliquem absolutum in quo non simpliciter conveniant ea, in quibus est immediata relatio, in quo non ratio conveniant, non: ut patet, in ultimis differentiis infinitis, diversarum specierum, sese excedentium in infinitum, quae omnes nullas habent convenientias, nisi in praedicatis transcendentibus, et tamen omnes fundant relationes excessus, similiter omnia supernaturalia, per suas differentias, absque alia convenientia inter se, in praedicato per se absoluto possunt fundare relationes excessus supra omnes naturas.

25 Omissis autem dicere ad relationes supponi aliquem immediatum absolutum, quia hoc falsum est, maior, vltima cum absolutum est, est immediata relatio ad alias, nullum immediatum absolutum habet in quo fundetur immediata relatio; cum idem est de quolibet immediata relativo transcendenti in sua si loquamur, de relativa praedicamentali, falsum est supponere immediatum absolutum: consistit enim in utroque extremo absoluto, in eo quod fundatur et non in alterutro, ideoque relatio unitatis est duplex substantia, equalitatis, duplex quantitas,

n̄ Similitudinis Complex Qualitas. &c.

26 Ad Confirmationes nego maj:
io g Res ē prig in ordine ad se; qm in ordine ad aliud; q do
ēē rei, n̄ ē ēē ad aliud, seq u; n̄ ēē Reis ēē ad aliud, ut q̄t in
ōi Relatione, q n̄ ē prigad se, qm ad aliud, Cuq Supernale
Sub omni Supernality, ī ōmiq Relaātbq, īde ē, n̄ ēē prig ad
se, qm ad aliud, Sive adnāq: &c.

27 Arguitur 3.o q̄ dicta
omnium theologorum Sapiens q das Supernalia q ad Substantias
q das q ad modus, d Xa hanc Expōes, nil ē Supernale q ad
Substantias, dōa q ad mus, & Ex hoc Cap. Reiiciendae
Dr. Mer: qa Supernale q ad Substantias ē, q d Vus Suas
Substantias Supat oes Vires Creatas V. g: Visio Dei gra
Sanctificans, Et sic de aliis, Supernale Vo. q ad mus, q Vus
Suas Substantias, n̄ Supat oes Vires Creatas, hic tm, Et
nunc Ru huig Subiti agentis illas Supat, V. g. Vis
Separativa Ceci, Instantanea reunio animae ad Corpus, po
nnō intelectionis in lapide Et sic de aliis, atq si Visio
Dei esset Supernalis Qualicuiq Subst Creaulis, et ea Ru Substan
tiarum, modo Existentium, Et earum Viriug esset Superna
lis, n̄ tm esset talis Ru Substantiarum Creaulium, ea tū
q uirtug 3 esset, ōlus Supernalis q ad mus, Et ides ē de ōibq
Existentibq Supernalibq, q a Rieui Substantiis poli essent
Supernalia, & nil esset Supernale q ad Subsas, d ōa q ad mus.

28 Confirmatur; qa nobilitas, Et Supernalitas Entiq si
defis esales, magis e Substantiale Et Supernale qm Reale
Et irale psecitas Et Supernalitas: Ducuunt q n̄ to diuersa gra
dus Et diuersos ordines, d Xa hanc Expositioneq n̄ su
defis esales, d pure denōaones Extrinsecq, si Deus in
principio mundi Creasset Substantias quas n̄ Creauit

Superiores ōibq

existentibus, esset naturalis: quia si non crearet supernus angelus quos creavit, vel non foret supernaturalis, vel omnes entes supernalis genera complet. &c.

29 Confirmatur deinde: quia si Deus qui mundum creavit, crearet eas substantias, cui naturalis est visio Dei, non esset supernalis, non esset supra collectionem omnium virium creatarum, et ut neget ad omnem supernalitatem, de visione Dei in aliqua supposita, non esse supernalem, est illius esse naturalis sua, et vires suas substantias supernalis, complet omnes supernalitates. &c.

30 Resp.: Iden dormus: et nando mus: ad cuius probationem, dico quod magis supernale quam ad substantias, est quod superat omnes vires creatas naturales, dico: naturales et non naturales, non: hoc est non supernale, dimpole est, impole est, talis quod creatus vires suas substantias, esse supra omnes vires creatas naturales, quoniam non naturales, satis est, ad supernalitatem quam ad substantias esse supra omnes vires creatas, ut patet in visione Dei, quae quoad substantias, est supernalis, licet non sit supra vires creatas luminis gloriae.

31 Visio, rue ceci, positio corporis in duplici loco, motio in lapide, et idem est, de aliis, non sunt supernales, nisi quoad modum: quia non sunt supra vires totius naturae, visio non est supra vires potentiae visivae expeditae quae est naturae, neque positio corporis in duplici loco, quia hoc dependet in duplici unione, simultanea, et adaequata quarum quae libet divisim est naturalis corpori quod non est, et idem est de reunione animae ad corpus, quae vires suae est fieri, a causali solum quae superat vires illius quoad modum celeritatis, et aliaque ad modum solum supernalia.

32 Ad 1.am confirmationes, non magis supernales est stellas, quia si sacramentalis

Supiori ad inferius, sicuti relao Dni, ad servus principij ad vasallus, huius autem relaones, lis denoao, extra lacc ens, a aliquo superadditus, non quod supernalitas et naalitas sit, de sui essales: non deinde magis distare quam vale, et ivale distant quod hoc quoad distiones, unius ad alterius, quia max. distantia intensive non est possibilis.

33 Ideo deinde, nale, et supnale, constituere diversos ordines, non tamen diversitas ordinis, est magis diversitas generica: diversitas enim ordinis et generis quando quidem principii dicuntur, egregie una potest ab alia distingui, materiale et spirituale, creatum, et increatum, substantiale et accidentale, saepe saepius diversi ordinis, diversi ordinis nuncupantur, cum tamen haec non nisi genere differant, quando quidem diversitas ordinis, neque specifica arguit diversitatem, ut patet in principe, et dominio et servo, qui sunt diversi ordinis non tamen diversae speciei; naturale et supernale dicuntur in diverso ordine, propter ea ex hoc capite et in diverso genere, licet in eodem: diversitas enim ordinis supra diversitatem genericam, in individualitate, solum addit speciales excelentias aliquas unius supra aliud quales dicit spirituale supra materiale, supernale supra naturale, non vero diversitatem magis genericam, neminem specificam.

34 Ad 2um. Rationes nomas: supernale enim est quod superat collectionem rerum quas Deus creavit ab initio, non quas Deus creavisset, licet post creare insuper ea substantia, adhuc esset supernalis, non naturalis, neque naturalis, quia ad naturalis et naturalitatis duo requiruntur, primus pertinere ad praedictas collectiones, 2us posse mente cognosci viribus talis collectionis, quae natura nuncupatur, et si quod tunc cum tali collectione esset creata, talis substantia, cui naturalis esset visio Dei non tamen posset cognosci viribus naturalibus, ideoque adhuc esset supernalis.

35 Sed instans in entia supernalia, quaedam sunt intrinsece supernalia, ut gratia sanctificans, et visio Dei, quaedam extrinsece, ut bilocatio corporis, quae est extra, dicemus eorum in eodem subiecto dicta, praedicta omnia supernalia, sunt tamen extrinsece talia, quomodo melius explicatur supernalitas. = Distat quia gratia quod convenit subiecto, quantum ad substantiam intrinsece convenit, cuilibet enim per gratiam substantia est intrinseca, dum multa non quoad substantiam supernalia: et eadem est non intrinsece supernalia. etc.

36 Sed adhuc urgendo magis: in entia supernalia quaedam sunt intrinsece supernalia. Sumpto li intrinsece late, dando; sumpto stricte, nego: quando particula intrinsece stricte sumitur, removet quidquid extrinsecum est, quare nihil potest esse intrinsece supernale, ut ex dictis constat, quando vero intrinsece sumitur, late non omne extrinsecum negat, dummodo hoc, modo illud dicamus subiectum magis; quare entia quaedam dicuntur intrinsece supernalia, quae non sint supernalia, per excessum huius, vel illius, dum per excessum omnis ne = Sic distinguo magis: Distantia gratia quod convenit subiecto quantum ad substantiam etc. Sumpto li quantum ad substantiam stricte, dando: sumpto late, nego: Pro quo vide. Quantum substantiam sicut est plo, et nihil hominis similitudo ei extraneum, in supernalibus, quae voces iste, intrinsece quantum ad substantiam, absolute late, usurpantur a theologis, non stricte, ideoque potius rebus et dominibus, quam vocibus est attendendum. etc.

Sectio 3.a

Arguitur dicta expositione dantes entis supernalis.

37 Duplicem dantes entis supernalis distinximus, alium filosoficum, quare ens supernale debet esse, supra collectiones totius naturae, viribus eiusdem cognoscibiles, alium theologicum quare ens supernale, non solum debet esse supra naturalis filosoficas

Verum est ulterius debere proportionari cum visione Dei
imo eandem exigere. — Hucusque arguimus 2a
praedictum dominum quatenus dicit excessum supranaturales filoso-
ficas, modo et arguendum et ocurrendum argumentis, qua-
tenus ens supernale, evectum ad supernaturalitatem theologicam
dicit usum ad visionem Dei. —

38 Primo sic arguitur
quia gratia sanctificans, et habitus supernalis fidei, spei et
sic de aliis, sunt intrinsece supernales, non minus quam visio Dei.
ergo ens supernale, non debuit potius definiri, in ordine ad
visionem quam in ordine ad praedicta entia supernalia. —
Confirmatur 1o quia illud in ordine supernali, et caeterorum radix
est, gratia sanctificans, ergo in ordine ad eam, potius quam ad vision-
em debet explicari ens supernale — Confirmatur 2o quia vi-
sio Dei, est ens theologice supernale, dum debetur vi-
sioni Dei, nihil sibi debetur, ergo deficiunt omnia entia
supernalia. —

39 Respondetur ad argumentum, concedendo antecedens et negando
consequentiam, visio namque Dei est omnium entium supernalium notissimum ens, finis quoque re-
liquorum, propter eam debuit ens supernale, potius in ordine ad illam, quam
in ordine ad aliud supernale, communiter notum definiri. — Ad 1am confirmationem
concedo antecedens et nego consequentiam quia dum res ex aliis explicatur, non debet in ordine ad
radices explicari, dum ipsa radix debet explicari; sic cum dum res explicatur
aliquod reale quod est sua radix in hoc debet explicari, non vero sic, in ordine
ad aliud reale, neque inferas propterea, debere ens supernale explicari per gratiam
sanctificantem, quia hic non definimus dumtaxat primarium entium superna-
lium, convenientes tamen in radice supernalitatis, qualis est gratia sanctifi-
cans, sed omnia communiter, omnia entia supernalia sive ipsa sit radix,
sive radicatum, sive essentia sive attributum, ideoque non debemus su-
pernale definire per gratiam, sed per aliquid quod commune est gratiae, et aliis omnibus
supernalibus.

40 Et Ad 2.am d. tamen idem. Et nomen: Cuius probatio
nes dixeris, nil sibi deuet deuito fico dao, meto no: debitus est fi
cus qualecumque, meus Vaffer, Et fis Vums, et sic de aliis, licet ex
tgat actiones vales, non tamen deuitus metus, quod gratis esse eiusdem, vi
sui, qua vane non debet, a Vale, hoc non solus ut dna licet
deuet esse al Vale, verumque est impossibile, hoc esse, Et non esse a Vale
quod est deueri hoi mete a Vale. &c.

41 Dices. Arguitur, quia fidei
supernaturali; et idem est de aliis aliis supernaturalibus
non debetur visio Dei, ut est in peccatore, cui non debetur ea
visio, de potentia eius cara; de hec sunt adhuc theologice sup
naturalia; ergo non omni enti supernaturali debetur visio Dei — Confirmatur
V. 1o quod si alicui substantiae, creatae esse deueret, fides sup
naturalis, et nullum aliud donum supernale, ea esset supernaturalis
hanc autem non repugnare patet, quia quis neget, posse Deum crea
re substantias cui creatae esse debeat, aliquid revelare, non tamen
debeat eidem se, per visionem manifestare, de huic subs
non deberetur visio Dei, ut supponitur, ergo non est de rane entis
supernaturalis quod ei deueat visio Dei. &c.

42 Confirmatur
Dices quia potius, est aux supernaturalis, quo Deus alicui revelat
se non decerneretur ei visiones suis saltem non decesurus in
Chiutu aux, quo credat huic revelationi, de huic aux
non deberet visio Dei, alioquin cum sit intrice certus, deret
ei idem per quod redderet incertum. Et sic ergo non omni enti supra
li deberet visio Dei = Confirmatur 3o quod eo creatae esse quod
repugnet visio Dei non sequitur per locum intricum separare
fidei supernales quam quis assentiat, Deo revelanti, &
stat supernaturalitas, sine vi ad visionem Dei. &c.
R. ad

43

arguitur distinguendo maj: si ratio supernaturalis esset, non debet visio Dei detrahi, de digno dato: in detrahi, de debito, de congruo nego: quando ex parte debiti ad illum in iusto, debebat illis de digno visio Dei, quando vero in peccatore debebat de congruo, in ut explexio nig colligat ad librum de Merito, nec obstat, cor autem esse in peccatore cui non debet vita aeterna, sive visio Dei, tamen quod in peccatore sit violenti, et dictam gratiam exigentiam tamen, quod sit peccatori, ut tali debeat de digno carentiam visionis Dei, eidem tamen horum autem debet, de congruo visio Dei, quod sufficit ad eorum supernaturalitatem theologicam.

44 Ad 1am 3 instantiam distinguo maj: si ratio cui subsistit ea esset supernaturalis supernaturalitate fica dato theologica, nego: ea subsistenti eatenus esset supernaturalis quatenus potentia elicere actus quasi naturaliter filosofica, non potest elicere, esset supernaturalis filosofice, eadem autem non haberet exigentiam ullam visionis, neque hec deberet illi ullo titulo, ut supponitur, non esset theologice supernaturalis.

45 Unde ad 2am instantiam dato maj: etiam eidem quo bene, non omni enti supernaturali, filosofice deberet visio Dei dato; non omni ente supernaturali theologice nego; soluo instat ex superiori, ex quo patet ad 3am instantiam cuius ans distinguendo, eo quod concesso non sequitur separare fidem supernaturalem supernaturalitate fica dato: theologica nego: haec dicitur in proportione, cum visione Dei, qua cum supponitur esse improportionatam fidem supernaturalem, de qua in arguto.

46 3° arguit, quod gratia si actio supernaturalia, quibus Deus potest ornare substantias irrationales, qualis fortasse fuit virtus conservativa mortis, in arbore vitae immortalitas, quae brutis potest communicari, et sic de aliis, de huiusmodi supernaturalibus

n debet visio Dei, et q huiusmodi visionis debitum n
bene cogitat, imo et entis supnalis, ut gratiae, q
caracteris, dono effectis, sanitatum miraculorum, lingua
rum et similibus, nec n visioni lucis supnalis, n de
beret visio Dei, hoc g potest Deus conare, in statu
purè nis, eodem mo, ac mo communicat, alia intrinsece
supnalia, ergo n e de rane entis supnalis, quod ei debeat
visio Dei. &

47 R et ad argumentum, distinguendo mai
quoad accia supnalia et supnaliter ficando: theo
logica no: quod dicta supnalia, ut supponit, sunt supra
collectiones totius nae, filosofice, sunt quod supnalia filoso
ficè, n vero hent proportionem cum visione Dei, n quod cum su
pnalia theologicè, supnalitas fundatur in proportio
ne, cum visione Dei, ut curant communiter et PP. et
inde quod strictam supnalitatem, colligunt theologi,
quibuscumque quod deficit hec proportio, supnalitas
theologica, et stricta deficit. &

48 Ad confirmationem
concedo mai: et distinguo mi: sunt intrinsece supnalia, supna
liter filosofica, et lata concedo: supnaliter teologica
et stricta, no: ut constat ex responsione ad argumentum
ubi notandum, quod dicta oia relata in argumento, ex
cepta visione lucis supnalis, quod supnalitatem filoso
ficam q hent, hent quoque supnalitatem extrinsecam theo
logicam, quatenus ea oia sunt q... Deus destinavit, ut media ad visionem Dei, sive vitam eternam,
qua rane de eis thei, et PP. tractant ut
de donis ab extrinseco supnalibus. 1 Cor. 12 ab 8 ad 11 (?)
eorum recensentur, ab Apostolo.

Finis

DISPUTATIO

Desumpta ex doctrâ R.mi P.s
Josephi de Victoria Soc. Jesu
Tradita in materiâ de Trinitate
Quam Granatæ anno 1666 prælibabat

PROPUGNANS

Misterium Santissimæ Trinitatis
Non opponi p.rio alicui evidentiæ

CAPUT Ium

Authorum sæ. circa illud quod
vocatur p.rium quæ sunt eadem
uni tertio sunt idem
inter se.

Scribebat D.n Ioannes de Lazaro;
et Apparizio. Granatæ Anno
1688.

1 In primis Sanctus Thom. in 1°. D. 33 art. 1°. de 1 ait, primum ~~est~~ istud, ita explicandum esse, q. sunt eadem uni 3°. sunt idem inter se; non singulis distinctum illo 3°. ita et Scotus in 1°. D. 24, ad 1, d. saltem non explicat illud quod vocatur primum, et potius illud reddit nugatorium, et equivalens huic, quecunque sunt eadem uni 3°. sunt eadem uni 3°, nam iste propositiones sunt equivalentes, quecunque sunt eadem uni 3°. sunt eadem, in illo 3°. et quecunque sunt eadem uni 3°. sunt eadem uni 3°. d. in predicta sa, D. Thom. et Scoti, explicatio illud primum, ut equivalens 1e propositioni, aut equivalens 2e aut equivalens 2e propositioni, est primum nugatorium et explicans idem per idem, ergo

2 Probatur 2°. quia in predicta sa, illud quod vocatur primum ~~[illegible]~~ explicatur, per eius contradictorium, vel contrarium loquens, ergo non explicatur sed potius evertitur, probatur si aliquando duo sunt eadem uni 3°. quamvis illa duo singulis sint quin eadem inter se, aliquando duo sunt eadem uni 3°, et non sunt eadem inter se, ergo non quotiescunque duo sunt eadem uni 3°, sunt eadem inter se ergo non quecunque sunt eadem uni 3°, sunt eadem inter se, quod quidem est contradictorium illius quod vocatur primum, q. sunt eadem uni 3°. ergo d. ex predicta explicatione, aliquando duo sunt eadem uni 3°, et non sunt eadem inter se, d. tamen sunt eadem in illo 3°, sive sunt eadem, uni 3°, ergo tandem predicta sa explicat illud quod vocatur primum, per eius contradictorium. ergo vel contrarium loquens. ergo

3 2°. Scotus aliter explicat predictum primum hac ratione, quotiescunque duo extrema ita sunt idem uni 3°, q. ab illo non distinguuntur, ex natura rei modaliter, vel formaliter, tunc illa duo sunt idem inter se, quando autem duo extrema ita sunt eidem uni 3°, q. ab illo 3°. distinguuntur ex natura rei formaliter vel modaliter, tunc illa duo extrema, possunt non esse idem realiter inter se; qua propositio non bene valet, essentia est paternitas, filiatio est essentia ergo filiatio est paternitas, quoniam paternitas, et filiatio, vel realiter identificentur esse, nihilominus tamen, et paternitas, et filiatio

Ex na rei modalit, l[icet] fr dysting[u]unt abessa.

4 D 3.a e V. q. ysta ra n exoplat, illud q. Vocat primpu, q cunq ii eadey 3. d porig illud l[ice]ret, P.r ut Vuy i, q. duo ii eadey uni 3. suficit q. duo, a liqua identate reali, sint eadey uni 3. but Vuy maneat, ut iacet illud, q. Vocat primpu exoco gcisse q. duo, a liqua identate Vali sint eadey uni 3. inferri dicit, q. illa duo int se identifant, a liqua identate Vali, d lt patr nitas, et filias dysquant, ex na rei modalit, l fr abessa, fide Sanctys e, q. patrnitas, et eti filias a liqua identate reali identifant, eidey 3, siue eidey no esse, 3 si Vuy maneret, ut iacet illud primpu, q cun q ii 3. inferret q. patrnitas, et filias intse identi farent, a liqua identate Vali. &c

5 Primuy ans, vltz ut Vuy i 3o ita pr. ut Verificet, hoc e illud, V.g. A e, B, lt a q. Scotas, Scoty suficit, q. A, a liqua identate identificet, Vali cuy B, lt, A, dysquat, exo na rei modalit, l fr a B, 3 ut Vuy i, q. duo ii eadey uni 3, sufitit, q. duo a liqua identate Vali, iden tifet, uni 3, lt, p dicta duo exo na rei, modalit, l, fr, dysquant; ab eodey 3. Jstat l.a et 2.a loa: ans g. ad hoc 3.a Scotas, q. lt patrnitas exo na rei, mo dalit. l, fr dysquant abessa, nilominus tm, co gcisse q. patrnitas identificet a liqua identate Vali, cuy essa, Vera, e ut iacet ysta Chatolica pro, Patrnitas e essa, sicut et pro eandey Varey, uera e ysta Catolica pro, Filias e essa; 3 tandey 2.a Scoty ut Vuy primpu identatey, cuy uno 3, dicit ita pferri, q cunq n so Vr, d et fr exo na rei, ii eadey uni 3, ii eadey intse:

et Coenz in doctrina Scoti, non met Vus ut hacet, q. de qcunque sunt eadem uni 3°, sunt eadem inter se. &

6 Dico 2° in doctrina Scotistarum, et Thom. ista est Argumentatio formalis et recte silog., omnis persona est immensitas, sed paternitas est omnis persona, ergo paternitas est immensitas, unde sic arguo, predictus silog. recte est, ergo ex vi formae et abstrahendo a quacunque materia, ergo ex vi formae recte concludit, deinde predicto silogo enuntiatur realis identitas duorum ultimorum paternitatis et immensitatis; cum illo 3° ultimo omnis persona, a quo eadem 3° paternitas et immensitas ex natura rei, dicta Scoti distinguntur, ergo sufficit quod dicta extrema vero tamen identificentur uni 3°, et ab illo distinguantur ex natura rei, ad inferendam ex vi formae realem identitatem extremorum inter se, ergo silog. bene valebit, ex vi formae, essentia est paternitas, filiatio est essentia, ergo filiatio est paternitas, ubi materia, et mer., est de fide, coens vero hereticus. &

7 Si vero vero rant, quod dispositio illius silogi, ultima omnis persona, est immensitas, tamen concludit in illa materia, ultima circa omnis personas immensitatem, et paternitatem, non vero concludit circa essentiam filiationem, et paternitatem, contra est, quod dispositio illius silogi, in aliqua materia non concludit, ergo non est recte silog., ea parte quod non ex vi formae concludit, ergo & 3° opponitur doctrina sancti Thom., quod illum fugit, quod videlicet duo vero identificentur uni 3°, et tamen ab eodem 3°, ante operationem intellectus, ex natura rei intrinsece &, et actualiter distinguantur: ergo ea vera est, quam a sibi constituit. &

8 3° sententia est P. Suarez, qui ait istum silum non esse rectum, essentia est paternitas, filiatio est essentia, ergo filiatio est paternitas, quia minor huius sili, quae dicit essentia est tribus communis, est essentia ad communicabilis tribus divinis personis, ac indivisibiliter tribus perfecte singularis, et coenz est tribus communis, qua propter essentia non est minus, ad aliquem faciendum silum expositorium, unde silog. iste non est expositorius, neque rectus, haec Divinitas est pater, haec Divinitas

&

ē filius, & filius ē Pat. Dstat P. Suarz suas doctras hac Vane, in silogo Cuius minus ē tris dmunis, figura arguitandi fundat, in effecta mis destribuone, quas sicavit Arres, pilla princpa, dici deoi, dicio de nullo; et hec et fra vere applata, in hoc locus het obseruando eandes res singulares, ppt reales Domun loicabilitis, equiualere ne illi, et ideo eo hac pte addendas eo distribuones, ut fra seruet, hec dsecuo essa n̄ grat, Pr ē essa, & pat n̄ grat; n̄ valet, qa minus ē essa tris dmunis ē, et n̄ pfecte distribuat, in pmisis, quas pps iste silogis, qd qd ē essa n̄ grat, Pat ē essa & pat n̄ grat, rectus ē, in relliquis silis, minus qd ē Deitas, n̄ pfecte distribuit in pmisis, ideo qs stas

pmisis pfectisime, qm Dens n̄ ... per quē parlaues, at d. in ultimo silo, recte dcludit, dmar ē olo falsa, &c.

9 D. 3ae N. trgiste deitas, n̄ ē tris dmuns, d pfecte singularis, & D. p̄ ans, obrus huius tri deitas n̄ tris ... ē aliqd pfecte singulare, si fralissime atendat; qd qd dstuit deitis, put fr abōi notionali dirttus & tris, deitas, ē pfecte singularis, ans pr obrus trin Deitas, n̄ ē na uniuersalis, duna tm no, na pfecte singularis ac rr indiuisilis, &c. pr ans, obrus tri Deitas, n̄ ē na, q pt sui diuisionis, ī in multis, deoipso n̄ ē na vlis, pt mar, et mer dstant, quonia eoipso lt deitas rr ē in multis, illa multan ē, indiuidua in specie ne dumenta, neq sit pt ... rr siliarnā seu in distate, dpotius idis ineadem na, &c.

10 Pstab 2. quonias eoipso qd deitas, ī a silis in oī sua frali dstuone rr indiuisile, et tale, qd n̄ ī pole aliud, rr distus a deitate, et oio sili deitan, deitas erit

minus appus

et n. indigere propria distributione in praemissis ad inferendam dyscolam, si semel admittatur, sufficere q.d duo sint per solas identitates valles eadem uni 3.o ad inferendum ex ui. 3.is q. d. illa duo ss. eadem inter se & Ans p. q. q. minus q.d propria distributione indiget est illud, q.d ex p.te dati vi multiplicab. et e. in multis, per sui valles divisiones, qualis est hoc est aliis, d. Deitas, n. multiplicab., neq. e in multis, p. sui valles divisiones, & deitas n.e minus q.d ~~indigeat~~ indicat propria distributione in praemissis.

11 Contra e. 3.o q.a si deitas in illis praemissis, a P. Suarez assignatis, n. perfecte distribueret, silogismus constaret ex puris particularibus, d. falsus e., q. ait Suarez q.d vidit ille silogismus constat ex puris particulari bus & mar certae, et q.d Suarez, praemissis minoribus ista praemissa, essa e. paternitas, si deitas seu essa esset non ulis, n. esset .o. pure particularis, p.: Ans p. q. esset universalis illa praemissa, & equaleret huic, omnis essa e. paternitas, sicut ista propositio, ho e. al., equalet huic omnis ho e. al.; & et si Deitas seu essa esset non universalis, iste silogismus n. constaret puris particularibus; essa e. paternitas, filiao e. essa, & filiao e. paternitas, nam equaleret ~~huic~~ huic silogo, omnis essa e. paternitas, filiao e. aliqua essa, & filiao e. paternitas, sicut iste silogismus, ho e. al., Petrus e. ho, & Petrus e. al., equalet huic omnis ho e. al., Petrus e. aliquis ho, & Petrus e. al. &.

12 D. e. 4.o q.a si deitas, esset terminus communis, perfecte distribueret in praemissis huius sili, minime concludentis, q.d q.d formalissime e. essa, formaliter distinguitur, q.m cumque Deitas, e. Paternitas filiao e. aliquis q.d formalissime distinguit q.m cumque Deitas & filiao e. paternitas; & tandem desp. procedendum silogo, cum, n. distinguit in eo q.d minus n. perfecte distribuat in praemissis. — Ad id q.d addit P. Suarez, de illis Aristotelicis principiis dici de omni, dici de nullo; infra dicemus sic et ad illud q.d

Subiungit Dedilogo. ex gositorio neque sufficit, ut P. Suarez, existimat, videtur existimare, ad filius ex gositivus quod eiusque tri singulares sint, si tamen extremitates, per solas identitates reales, verificentur, ut probatur de primo. &c.

13 Dicta est Cagoli, quem sequitur Egidius, et argentinas cum aliis antiquis RR, docet, contraria, quod illud aristotelicum primum, debet hac rationem intelligi, quecumque sunt eadem adequate unico tertio, sunt eadem inter se; quod duo sint eadem inadequate unico tertio non sufficit, ad hoc ut illa duo, sint eadem inter se, quia paternitas inter se sibi, essentia est paternitas, filiatio est essentia, et filiatio est paternitas. Deinde infert, quod neque paternitas, est eadem adequate illi tertio, videlicet essentiae, neque filiatio, est eadem adequate illi tertio. Secundo dicta est — si li adequate sumatur adequate se tenente, ex parte filiationis, et paternitatis, quod quidem falsissime, imo est ratione filiationis, realiter identificatur esse, et in hoc sensu adequationis paternitas et filiatio adequate identificantur unico tertio, dum identificantur inter se paternitas et filiatio, et in hoc sensu adequationis, non quecumque sunt eadem unico tertio, adequate sunt eadem inter se. &c.

14 Si vero li adequate sumatur adequate se tenente, ex parte essentiae, quod est tertium, id est, negatio, quod falsissime distinguitur essentia, realiter identificatur paternitati et filiationi, dum se tenente, tertium sumitur falsissime distinctum, est aliquod idem, tertium paternitas et filiatio adequate identificantur esse, tertium totum est falsissime distinguitur essentia; adequatione identificantur esse tertium totum, quod falsissime distinguitur esse, adequatione se tenente ex parte distinguentis essentiae, quod quidem est aliquod idem tertium, dum paternitas et filiatio non identificantur inter se, et est in isto sensu adequationis, non quecumque sunt eadem adequate unico tertio, sunt eadem inter se. &c.

15 Si autem dicant quod licet paternitas, et filiatio identificentur adequate eidem esse adequatione falsissime se tenente ex parte esse, quod non tamen identificantur, eidem esse adequatione reali, se tenente ex parte esse, quia licet paternitas, realiter identificetur, esse tertium omne quod aliquid falsissime distinguit essentia, non identificatur, ex illo omni, cum quo tamen realiter identificatur essentia: Dicitur est, quod dicta responsio aequivalet huic

ideo paternitas, et filiatio, non identificantur inter se, quia licet alicui tertio, valde essentiali, identificentur, non tamen inter se identificantur, et contra dictum principium Aristotelicum, quae sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se, ita exponit quaecumque sunt eadem uni tertio, quod sub sint eadem inter se, sunt eadem inter se, quod hoc principium est nugatorium. Confirmatur 2° quia ex dictis supra, non sufficit quod duo per solas identitates reales identificentur uni tertio ut sint eadem inter se, sed oportet ut quod illa duo identificentur realiter cum illo, quod cum illo tertio realiter identificatur, sed ita est, ex plat dictum principium et consequentia dictorum, et ita ut ipsum principium per illud non explat, et evertitur. &c.

Quinta ratio est P.

16 ~~Suarez~~ Vazquez, qui docet formas silogisticas non fundari in illo principio, quae sunt eadem &c. sed in illo dici de omni, dici de nullo, quod 2um principium, quod 2us principium, ita valere putat, quod in omnia, et contra etiam in 2as concludat, et addit haec verba, quod fit ut forma silogistica, quae inde inferatur maior extremitas de minori, quia ultima dicitur de medio, de quo etiam prior, maior; confirmatur et adeo efficax, ut in nulla materia deficere possit — sed, Confirmatur est ad hoc in P. Vazquez, et ideo praecisse et fratlissime forma silogistica quae fundatur in illo Aristotelico principio, dici de omni, dici de nullo; ex ubi fons concludit, quia in illa forma, maior extremitas pro[bat]. de minori in tertio, quia maior per solas identitates reales, dicitur de medio, de quo etiam per solas identitates reales, pro[bat]. maior extremitas, et ideo praecisse et fralissime, quia in premissis maior: et minor extremitas per solas identitates reales praedicantur de eodem medio, et ideo praecisse et fralissime, quia in praemissis enuntiatur, quod maior, et minor extremitas identificantur, eidem medio, sive sunt eadem uni tertio et quia bene valet, quae sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se, et sic ex P. Vazquez forma silogistica non fundatur in principio Aristotelico, quae sunt eadem uni tertio &c., neque in illo dici de omni &c.

17 Confirmatur et 2° quia contra Vazquez si qua est, in illis

Aristotelicum primum, dici de omni et reduci debet, ad illud aliud primum, quae sunt eadem uni et quae non sunt eadem uni, non sunt eadem inter se, solumque materia differunt, quatenus videlicet dici de omni est clarius describere possint, sicut quod dicuntur de omnibus universalibus affirmativis vel negativis quarum terminus, cognoscisse et facillime quod non valeat consequentia, quae sunt eadem et non valet consequentia, dici de omni sive dici de omni et per solam identitatem vales: quamvis forte in terminis concluderet, dici de omni, inquantum perfecte distributo utroque v.g. omnis homo in mari, et in meri enuntiarent praemissae de eodem homine, per solam identitatem vales cum Petrus, et esse album, ad inferendum Petrum esse album, hac valet vane, iste homo est albus, et ille homo est albus, et sic de reliquis, Petrus est iste homo, et ille homo, et sic de reliquis, ad illud Aristotelicum primum, quae sunt eadem et non concluderet consequentia, per solam identitatem vales, neque illud dici de omni et consequentia concluderet per solam identitatem vales, et quamvis sit in primo, dici de omni et per solam identitatem vales extremitates cum medio, non concludens consequentia, sicut in primo, quae sunt eadem et extremitates per solam identitatem vales de medio, non concludit consequentia. &

18 Deinde primum illud, dici de nullo, reduci debet, ad illud, quod cumque non sunt eadem et sunt priores, quaecumque non sunt eadem, non concludit consequentia, quando in una praemissa, sola identitas valet enuntiatur, in terminis, et unius extremitatis, et in altera praemissa enuntiatur, distinctio valet, in terminis, et alteras extremitates, ita et in primo dici de nullo non concludet, consequentia, quod patet in terminis non rectis sicut, essentia est paternitas, filiatio est paternitas, ergo filiatio non est essentia, quod quidem constituit essentiam, et paternitas, filiatio non est paternitas

quia filiao n est qq; quod sit contribut essas. &c.

19 6.a sa est P. Arriag.
et RR, q docet illud principium, ita intelligendum esse, quando duo non solo rr, dicitur virtualiter, sunt eadem uni 3.o sunt eadem inter se, quasi prius dicitur essa, est patras, filiao essa, quia filiao est patras, quia licet patras et filiao rr identificentur, esse non tamen identificant esse de ab ... tio rr virtualiter distinguuntur. Sed contra est 1.o nam in ista sa, principium illud reddit nugatorium, si quod duo sint eadem rr uni 3.o, et simul distinguuntur rr virtualiter, ab eodem 3.o idem est ac dicere, quod ita identificant illa duo uni 3.o rr, quod de uno enuntiari possit, quod non est rr alterum, quod idem est ac dicere, quando ita rr identificant uni 3.o quod simul inter se illa duo rr identificant distinguuntur, non sunt eadem inter se quando vero duo ita rr identificant uni 3.o quod non simul inter se rr distinguuntur, sunt eadem inter se, quia in ista sa reddit nugatorium principium. &c.

20 Contra est 2.o quia ista sa non concludet evidenter illud principium, et ipsum concludere contra dictorium, contradictorium loquor, ratio est, quia dictis principium, concluditur quod duo per solas identitates reales aliquem sint eadem uni 3.o, infero quod illa duo sunt eadem inter se, per aliquas identitates reales, at per dicta sa ... non sufficere, quod duo per aliquas identitates reales, sint eadem uni 3.o ut sint eadem inter se, quia non concludat evidenter dictum principium. &c.

21 3.a Sa, est aliquorum ita sentientium, quando duo sunt eadem uni 3.o ita quod illa duo, non inter se relative rr opponuntur, sunt eadem inter se, quando autem ita sunt eadem uni 3.o ut illa duo, inter se relative rr opponuntur, non sunt eadem inter se quasi licet paternitas, et filiao sint eadem uni 3.o, videlicet essentiae quia tamen paternitas et filiao inter se, relative rr opponuntur ideo patras et filiao non sunt eadem rr inter se. Sed contra est, quod extremites inter se, opponuntur relative dicit formalissime, quod rr inter se distinguuntur, quia iam duo rr inter se distinguuntur,

licet eadem duo

vi identificentur uni 3.o, et non quaecumque sunt eadem uni 3.o sunt eadem inter se; et ista sola non explicat, et reddit nugatorium illud principium hec ultima explicatione: quando ita sunt eadem uni 3.o quod non sunt vi distinguuntur inter se, illa duo sunt eadem inter se. Et sic de aliis.

22 Caput 2.um

Ut vera sit propositio, explicatur

Prima conclusio: illud principium, quae sunt eadem uni 3.o ut iacet, non concludit consequentiam, quia ut verificetur quod duo sint eadem uni 3.o sufficit, quod per solam identitatem realem uni 3.o sint eadem, de eo quod concipere quod duo sint eadem per solam identitatem realem uni 3.o non infertur consequentiam quod illa duo sint eadem inter se, quod sic manifestatur, et minor probatur a posteriori, si ex eo quod concipere quod duo sint eadem per solam identitatem realem uni 3.o consequentiam inferretur quod illa duo sint eadem inter se, in omni materia inferretur, sed non in omni materia infertur, ergo. Et minor probatur, in aliqua materia non infertur, ergo non in omni materia infertur, antecedens probatur, argumentatio ista nulla est: essentia est paternitas; filiatio est essentia; ergo filiatio est paternitas; ergo. Probatur conclusio a priori, argumentatio ista non est formalis; A. est C, B realiter est A, ergo B realiter est C, ergo. Antecedens probatur in argumentatione ista, non potest absoluta veritate abstrahi formaliter, et immediate auferri veritas obiectiva antecedentis, de eo quod concipere non est argumentatio formalis, et minor certa est, quia ad formales argumentationes, seu concludentes consequentiam, non sufficit quod antecedens obiectivus mente inferat obiectivum consequens, debet enim quod antecedens obiectivum vi distinctione mente inferat consequens obiectivum, et formalis argumentatio formalis

debet esse

in qua veritas obiectiva consequentis, vel adequate, vel inadequate constituat veritatem obiectivam antecedentis, et talis debet esse, in qua per se ablata veritate, obiectiva consequentis, formaliter et immediate auferat veritas obiectiva antecedentis: et ostendo

23 Ostendo quia si sufficeret, ad argumentationem formalem, quod antecedens obiective tantum via connexionis, mediate inferret, obiectivum consequens, non essentialiter differret, argumentatio formalis a materiali, hoc absurdum est, ergo minor probatur maior probatur quia in omni argumentatione materiali, obiectivum antecedens, tantum via connexionis, mediate infert, obiectivum consequens, ut patet in hac, Propositio, et Deus cognoscit, unio existit et existentia consequuntur, quae argumentationes, ideo per se, et formalissime, male sunt, quia in utraque, obiectivum antecedens, tantum via connexionis, mediate infert obiectivum consequens, ergo si sufficeret, ad formalem argumentationem, quod obiectivum antecedens, tantum via connexionis, mediate infert obiectivum consequens, non essentialiter differret argumentatio formalis a materiali. et

24 Maior illius probatur, quia non per se ablata identitate reali, inter B et C formaliter et immediate auferet, identitas realis inter B et A, et inter A et C, ergo in ea argumentatione non per se ablata veritate obiectiva consequentis formaliter et immediate aufert veritas obiectiva antecedentis, probatur consequentia quia veritas obiectiva consequentis in argumentatione dicta erat identitas realis inter B et C, antecedens probatur identitas realis inter B et C, neque adequate neque inadequate formalissime constituit identitates reales inter B et A inter A et C ergo non per se ablata identitate reali, inter B et C tollitur formaliter et immediate identitas realis inter B et A, et inter A et C antecedens probatur, a posteriori, si realis identitas, inter B et C, vel adequate vel inadequate adequate formalissime constitueret identitates inter B et A et inter A et C utique possent esse contradictorie et contrarie logice, B non est C. B est A et est C, et neque sunt contradictorie, neque contrarie ut patet et identitas inter B et C neque adequate neque inadequate formalissime constituit, identitates inter B et A, et inter A et C

25 Et Nilhominus Argutao dicta in forma Cra-
ta concludit, ex vi mae, q. n. e posibile in aliquo Crato, q.
duo rr identificentur, unid. Ctn identificend inter se, et
Jeia in aliquo D.o, ex vi mae concludit, v.g. in hac argu-
tatione mali, oi persona e immensitas, eternitas e oi persona, ergo eterni-
tas e immensitas, q.d autem ex vi fe inferd, ex terminis
mis, A e C, B e A, n. e illud Cens, ergo B e C, dignar
ergo B e aliq.d q.d e C, sicut et inferd, ex vi fe conse-
quentia, ergo B nr e aliq.d q.d nr e C, q.d et in Divinis inferd
ex vi fe hac Vane, essa e paternitas, filiao e essa, ergo fi-
liao, nr e aliq.d, q.d e nr paternitas, ergo filiao nr e essa, q.
nr e paternitas. &c.

26 Ad 2am concluso, illud primum
q. n. is eadem unid., et si intigad ut ab arte intigid hac
vdlt Vane, quamcumque aliquid, n. si eadem inter se, n. concludit
ex vi fe, q. n. ex eo p.cisse, q.d unid. A v.g. iden-
tificed extremitas B, et eidem 3. e, n. identificed
extremitas C, inferd ex vi fe, q.d extremi-
tas B et extremitas C n. inferd inter se, Ad 2um a po-
steriori, argutao dicta, n. in forma concludit, et n. conclu-
dit ex vi fe, Ans pr. in aliquo D.o n. concludit, et
Ans pr. hec argutao nulla e, essa e paternitas, fi-
liao e paternitas, ergo filiao n. e essa. &c.

Ad 3m
27 a posteriori, ista n. e fel. argutao, C e A, B n. e
A, ergo B n. e C, et ans pr. in argutatione dicta
n. p.cisse ablata verite obvia Censij &c. et immate-
auferd, vitas obvia Antij, et argutao ista n. e fcltz,
Coa pt. Ans pr. n. p.cisse ablata, Cea Vane, qua aufer
nri prt. q.d B n. e C seu n. p.cisse q.d B e C
fret immate-

aufert, quia C, est A, et A, B non sit A, ergo non consequenter ablata veritate, obvia contrari[a]e fit, et immatem aufert veritas obvia antis, quia ea quae veritas obvia illius contrari[a]e, erat ipsa, B non est C, et veritas obvia antis erat ipsa C est A, et B non est, ans patet a posteriori, quia non consequenter ablata veritate obvia contrari[a]e, sed adeo etiam contradictorie, destrueret veritatem obviam antis, de hoc falsum est, ergo et maior patet, minor probatur, nam destrueret contradictorium contrari[a]e, deberet contradictorium antis, vel contrarium, de falsum hoc est, ergo et minor probatur, quia ipsa propositiones B est C, C est A, et B non est A, neque sunt contradictoriae neque contrariae, de natura propositio est contradictorium contrari[a]e, et natura propositio est [illegible] ans, sed contradictorium illius contrari[a]e, neque contrarium, neque contradictorium est illius antis: ergo et

Caput. 3.

Quid dicendum sit de aliis Aristotelicis principiis.

28 Rogas primo utrum illud principium dici de omni dici de nullo, concludat, ex vi formae, ratio dubitandi est, quia si ex vi formae concluderent, in omni materia, et etiam in divina concluderent, unde argumentationes ipsae, recte concluderent, quod falsissime est essentia divina, est paternitas, filiatio est essentia divina, ergo filiatio est paternitas: falsissime paternitas est essentia divina nihil quod falsissime est filiatio est paternitas, ergo nihil quod falsissime est filiatio, est essentia divina, de in utraque argumentatione, ans est Catholicum, et consequens haereticum, ergo illa principia non in omni materia concludunt, et etiam non ex vi formae — Respondeo primo principium dici de omni eandem vim inferendi habere potest, atque illud principium, quod non eadem est, de hoc principium ut iacet non concludit, ex vi formae, ergo neque illud ut iacet, concludit ex vi formae, maior et minor constant — Respondeo secundo principium dici de nullo eandem vim inferendi potest habere, atque illud principium, quae non sunt eadem uni tertio de hoc [illegible] ut iacet et ubi ab Aristotele intelligitur, non concludit ex vi formae, ergo neque illud

dici de nullo

ut patet, concludit ex vi formae, maior, et minor constant. etc.

29 Rogatur 2°

quo in divinis verificari possint, duae contradictoriae, respondetur ratio dubitandi est, quia in Deo sunt duae propositiones, essentia communicatur, paternitas non communicatur, verificantur de eadem entitate indivisibili simul, deinde ipso sunt contradictoriae, ergo respondetur negative ad rationem dubitandi, quia illas propositiones non esse contradictorias ut infra dicetur. etc.

30 Rogatur 3° quo in divinis non bene valeat, a subalternante logica, ad subalternatam, ratio dubitandi est, quia ista propositio verificatur, paternitas est non generans; et ista falsa est paternitas non generat, atque prima est subalternans logica, et secunda est eius subalternata, ergo respondetur negative, ad rationem dubitandi respondetur, illas propositiones non esse logicas subalternantes [illegible] propositiones ut infra constabit. etc.

Sectio. 1.ª

De principiis ex vi formae concludentibus in formali argumentatione

Caput. 1.um

31 Qua ratione immutanda sint, ista principia, ut recte concludant ex vi formae.

Prima conclusio, illud principium, quae sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se, ita corrigendum est, quaecumque sunt eadem formalissime uni eidem tertio, sunt eadem formalissime inter se. in quo principio ex vi formae concludente continetur, illud principium, et ex vi formae concludens quaecumque sunt eadem formalissime uni, eidem tertio, sunt eadem inter se, quia autem haec duo principia primum continens, et 2.um contentum, concludant ex vi formae, probatur a posteriori, ex eo quod in omni materia concludunt, et a priori, quia argumentatio quae [illegible] in aliquo ex dictis principiis, recte fundata talis est, in qua extreme ablata veritate obtinua [illegible], et immate auferatur veri

tas

obtima Anty, & qd lbt illorum Exouiss Iclu
dit. &

32 2.da Iclus: illud primum, qd n̄ r̄ eadem
uni 3o, & ita ē Corrigendum, qcunq nulli 3o, n̄ eadem,
n̄ ū eadem inter se, V. primum qd n̄ s̄ & ideo n̄ Iclu
dit, in oi ma, qd Exeogcisse qd alicui 3o, V. g. A
Extremitas C idem tificet, r̄r, et extremitas
B n̄ identificet, r̄r illi 3o, A arguit, qd extremi
tas B, et extremitas C, n̄ s̄ eadem inter se, q
illas ut Istat, n̄ ē Exouiss, neq in oi B. Iclu
dit, at V. primum ambob statum, n̄ Exeogci
sse qd uni 3o, A v.8. duo n̄ sint eadem arguit, eadem
n̄ ē eadem inter se, dep eog qd n̄ so uni 3o, V. g. An
sint eadem, de et nulli 3o, sint eadem; arguit
n̄ ē eadem inter se. qd cum et Exouiss, Icludit
vane, qd eo precisse et formalissime, qd duo
V. g. A et B nulli 3o identificentur, n̄ identifican
tur illi 3o. qd Istaret Ex A et B inter se r̄r
identifatur, deo precisse et formalissime, qd neq A
neq B identificentur illi 3o qd Istaret Ex A
et B inter se r̄r identifatur, A et B n̄ iden
tifant inter se, deo precisse et formalissime, qd A et
B nulli 3o identificentur n̄ identifant inter se, deo preci
sse et formalissime, qd duo nulli 3o sint eadem, n̄
sunt eadem inter se, V. et 2a Ce Istant mere euens, et
mani [illegible] qd 3ius Istans Ex A et B inter se iden
tifatur r̄r esset aliqd 3ius, deo precisse qd nulli 3o
identificentur A et B, n̄ identifant illi 3o, qd Ista
ret Ex A et B inter se r̄r identifatur. & Sit 3a

33 Dico, illud primum dici de oi, ita Corrigendum
ē, qd qd dicit de una re, dicit de oi eog ē fratti
ssime iguales, qd primum Exouiss, et in oi
ma Icludit, ut pt qa in quacunq argutaone

q recte fundat

in hoc primo, scilicet ablata veritate obtiua consequentis, et ultimate aufertur veritas obtiua antecedentis: &c.

34 Quarta dicto primum dici de nullo, ita corrigendum est, ut claudatur ex utraque parte, quod quod non de uno re, non de omni ex quo fralissime est idem res, bonitas huius primi est: quia in argumentatione qualibet, quae recte tendet, in isto primo, scilicet ablata veritate obtiua consequentis, et ultimate aufertur veritas obtiua antecedentis: & sic amplius est in argumentatione ista, A est fralissime C, et B non est C, ergo B non est A ubi advertendum est, quod illud fralissime intelligi a nobis, quod unum ita et aliud, ut ad inuicem sint inter se fralissime idem, et ita, quod nulla distinctio rationis, rationatae, intercedere possit, inter unum et aliud, et tamen distinctio rationis rationantis. Secundo advertendum est, quod unum dicitur fr includere alterum significat, quod illud aliud, distinctione rationis rationatae, et in adequate tamen distinguitur, sit ab illo uno, tamquam fr inclusum, a fr includente: et similiter, quod dicitur unum includi fr in alio. &c.

Caput. 2us

Prima ex utraque parte concludentia pro prima autem figura.

35 Praenotandum est, quod per istas voces unum, ex parte una extremitas, et per istas voces alterum, ex parte una extremitas, per istas autem quae ex parte alteras extremitas notantur. Primo primum, quod quandocumque unum fr includit alterum, quidquid fr includit unum, fr includit illud alterum. 2us quod quandocumque unum fr includit alterum, quidquid est fralissime illud unum, fr includit illud alterum. 3us quod quandocumque unum fr includitur ab alio, quidquid est fr illud unum fr includitur ab illo alio. 4o quod quandocumque unum fr includitur ab alio, quidquid fr includitur in illo uno, fr includitur in illo alio. 5o quod quandocumque unum non est fr alterum, quidquid est fr illud unum, non est fr illud alterum. 6o quod quandocumque unum non fr includit alterum, quidquid est fralissi

me

illud unus, ñ fr in Cludit illud alterus. 7ª quando cumque unus ñ fr in Cluditur ab altero, qq est fr illud unus, ñ fr in Cluditur ab illo altero.

Caput. 3um

Primitiua Cõuersio Cõcludentia, per 2am Artis Figura.

36 1ª quando Cumque alterus ẽ fralissime unus, qq est fr illud unus, ẽ fr illud alterus. 2um quando cumque alterus ñ ẽ fr illud unus, qq est fr illud unus, ñ ẽ fr illud alterus. 3um quando cumque alterus, ẽ fralissime unus, qq ñ ẽ fralissime illud unus, ñ ẽ fralissime illud alterus. 4um quando cumque alterus ñ in Cludit fr unus, qq includit fr illud unus, ñ ẽ fr illud alterus. 5um quando cumque alterus, fr in Cluditur ab uno, qq ñ fr in Cluditur, ab illo uno, ñ ẽ fralissime illud alterus. 6um quando cumque alterus fr in Cludit unus, qq, ñ fr in Cludit illud unus, ñ ẽ fralissime illud alterus. 7um quando cumque alterus fr in Cludit unus, qq fr in Cluditur in illo uno, fr in Cluditur in illo altero.

Caput. 4um

Primitiua formalia per 3am Artis Figura

37 Pro notatio per uoces unus Cõ..., per uoces alterus Cõ... Extremitas, et per uoces aliud Cõ... altera Extremitas. 1um primitiuus, quando cumque unus ẽ fralissime illud alterus, et illud unus, ẽ fralissime illud aliud, illud alius ẽ fralissime, illud alterus. 2um quando cumque unus fr includit illud alterus et illud unus ẽ fralissime, illud aliud, illud aliud fr in Cludit illud alterus. 3um quando cumque unus ñ in Cludit illud alterus, et illud unus, ẽ fralissime illud aliud, illud aliud ñ fr in Cludit illud alterus. 4um quando cumque unus fr in Cluditur, ab illo altero, et illud unus, ẽ fralissime illud aliud, illud aliud fr in Cluditur, ab illo altero. 5um quando cumque unus ẽ fralissime illud alterus, et illud unus fr inclu

dit illud

aliud, illud aliud ... in Cludit ab illo altero. 6.um quando cumque unum est ... illud alterum, et ... unum ... in Cludit ab illo alio, illud aliud ... in Cludit illud alterum. ...

Caput. 5.um

Prima ... ... conditio nalibus.

38 Primum quoties ... ponendum unum ... ponatur alterum bene valet a positione illius unius ad positionem istius alterius. 2.um quoties ... ponendum illud unum, ... ponatur istud alterum bene valet a positione istius alterius, ad ... positionem illius unius. 3.o quoties ... abesse illud unum, ... absit illud alterum, bene valet, ab illius unius absentia, ad absentiam istius alterius. ... 4.o quoties ... abesse istud aliud, ... absit istud alterum, bene valet a ... sentia istius alterius. ...

Caput. 6.um

Prima ... syllogismus disiunctivus.

39 1.um quoties ... e duobus ... utrumque ... sub abesse bene valet, ab unius absentia, ad ... sentiam alterius. 2.um quoties ... e duobus ... utrumque sub abesse, bene valet ab absentia alterius ad ... sentiam unius. 3.um quoties ... e duobus neque utrumque, sub abesse, neque utrumque sub adesse, bene valet ab unius ... sentia, ad absentiam alterius ... et bene valet, ab absentia unius, ad ... sentiam alterius. 4.um quoties ... e duobus, neque utrumque sub abesse, neque ~~...~~ utrumque sub adesse, bene valet ab unius absentia ad ... sentiam alterius, et ab alterius ... sentia ad absentiam unius. ...

Sectio. 2.a

De modis ... formis Concludentibus.

Caput. 1.um

Modi ... ... 1.ae ... Figurae

Silogismus Expositorius
Istud A est fralissime istud C
Istud B est fralissime istud A
ergo istud B est fralissime istud C

Omne A est fralissime C
omne B est fralimme A
ergo omne B est fralissime C
2us qq est fralissime A est fralissime C
qq est fralissime B est fralissime A
ergo qq est fralissime B est fralissime A
3us omne A includit fr C
omne B est ~~fralissim~~ A
ergo omne B includit fr C
4us omne A fr inclus A a C
omne B est fr A
ergo omne B fr includitur a C
5us omne A fr includit C
omne B fr includit A
ergo omne B fr includit C
6us omne A fr includitur a C
omne B fr includitur ab A
ergo omne B fr includitur a C
7us nullus A est fr C
omne B est fr A
ergo nullus B est fr C
8us nullus A fr includit C
omne B est fr A
ergo nullus B fr includit C
9us nullus A fr includitur a C
omne B fr est A
ergo nullus B fr includitur a C

10 omne A est fr C
aliquid B est fr A
ergo aliquid B est fr C
11 omne A includit fr C
aliquid B est fr A
ergo aliquid B fr includit C
12 omne A fr includitur a C
aliquid B est fr A
ergo aliquid B fr includitur a C
13 omne A fr includitur a C
aliquid B fr includitur ab A
ergo aliquid B fr includitur a C
14 nullus A est fr C
aliquid B est fr A
ergo aliquid B non est fr C
15 nullus A fr includit C
aliquid B est fr A
ergo aliquid B fr includit C
16 nullus A fr includitur a C
aliquid B est fr A
ergo aliquid B non includitur fr a C

Caput 2um
Modi concludentes in fr pro 2a Aus figura

= Silogismus Expositorius =

Istud C est fralissime istud A
istud B est fralissime istud A
ergo istud B est fralissime istud C

1.º Nullus C est fr A
omne B est fr A
ergo nullus B est fr C

2.us omne C est fr A
nullus B est fr A
ergo nullus B est fr C
omne C fr includitur ab A

3.º nullus C est fr A
aliquod B est fr A
ergo aliquod B non est fr C

4.º omne C fr includit A
aliquod B fr non includit A
ergo aliquod B fr non includit C

5.º aliquod B fr includitur ab A
ergo aliquod B non est fr C

Cap. 3.us

Modi concludentes ex vi formae
in 3.a Aristotelis Figura

Silogismus expositorius =

Istud A est fralissime istud C
istud A est fralissime istud B
ergo istud B est fralissime istud C

1.º omne A est fr C
omne A est fr B
ergo aliquod B est fr C

2.º omne A includit fr C
omne A est fralissime B
ergo aliquod B includit fr C

3.º omne A includitur fr a C
omne A est fr B

ergo aliquod B includitur fr a C

4.º omne A est fr C
aliquod A est fr B
ergo aliquod B est fr C

5.º omne A est fr C
aliquod A est fr B
ergo aliquod B est fr C

6.º omne A includit fr C
aliquod A est fr B
ergo aliquod B fr includit C

7.º omne A fr includitur a C
aliquod A est fr B
ergo aliquod B fr includitur a C

8.º nullus A est fr C
omne A est fr B
ergo aliquod B fr non est C

9.º nullus A includitur fr a C
omne A est fr B
ergo aliquod B non includitur fr a C

10 omne A est fr C
nullus A est fr B
ergo aliquod B non est fr C

11 omne A est fr C
aliquod A non est fr B
ergo aliquod B non est fr C

12 Nullus A includit fr C
omne A est fr B
ergo aliquod B non includit fr C

Caput. 4.um

Modi concludentes contra ut fr in Syllogismis conditionalibus.

1. Si istud B est fr ymid A, istud
B est fr ymid C
sed ymid B est fr istud A
ergo ymid B est fr istud C
2. Si ymid B est vv istud A
istud B est vv ymid C
sed ymid B est vv ymid A
ergo ymid B est vv istud C
3. Si istud B est fralissime
istud A, istud B est fr ymid C
sed istud B non est fr ymid C
ergo ymid B non est fr ymid A
4. Si istud B vv est istud A
istud B vv est istud C
sed istud B non est vv istud C
ergo ymid B non est vv ymid A
5. Si dat A dat B
sed dat A
ergo dat B
6. Si dat A dat B
sed dat A
ergo dat B
7. Si non dat A non dat B
sed non dat A
ergo non dat B
8. Si non dat A non dat B
sed dat B
ergo dat A

Caput 5.um

Modi concludentes contra ut fr in Syllogismis disjunctivis.

1. vel dat A vel dat B
non dat A
ergo dat B
2. vel dat A vel dat B
non dat B
ergo dat A
3. vel A est fralissime B vel B est fralissime C
sed A non est fralissime B
ergo B est fralissime C
4. vel A est fralisse B vel B est fralisse C
sed B non est fralisse C
ergo A est fralisse B
5. vel A vv est B vel C vv est B
sed A non est vv B
ergo C vv est B
6. vel A est vv B vel C est vv D
sed C non est vv D
ergo A est vv B
7. vel tantum dat A vel tantum dat B
sed dat A
ergo non dat B
8. vel tantum dat A vel tantum dat B
sed dat B
ergo non dat A
9. vel tantum dat A vel tantum dat B
sed non dat A
ergo dat B
10. vel tantum dat A vel tantum dat B
sed non dat B
ergo dat A

Caput 6um

Modi concludentes ex utrisque syllogismi ex propositionibus negativis

1. quidquid est falsive istud A, nihil est falsive istud C; quidquid non est falsive istud B, non est falsive istud A; quidquid non est falsive istud B, non est falsive istud C

2. quidquid est istud A, non est istud C; quidquid non est istud B, non est istud A; quidquid non est istud B, non est istud C

3. quidquid non est A, non est C; quidquid non est B, non est A

4. quidquid non est B, non est C; quidquid non est A, non est C; aliquid B non est A; aliquid B non est C

5. quidquid non est A, non est C; nullus B est A; nullus B est C

6. quidquid non est A, non est C; istud B non est A; istud B non est C

Finita die octava mensis januarij anno 1688

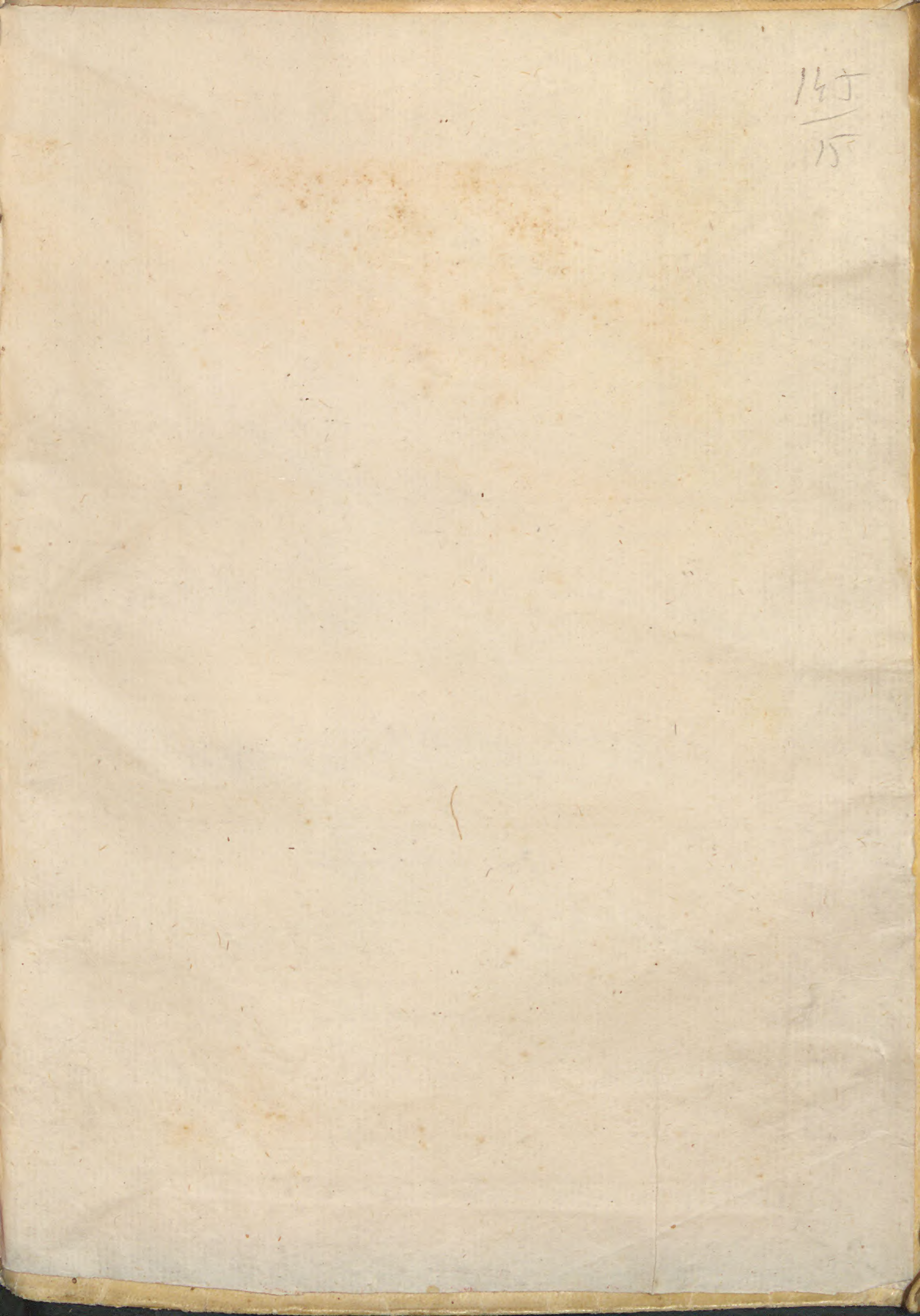

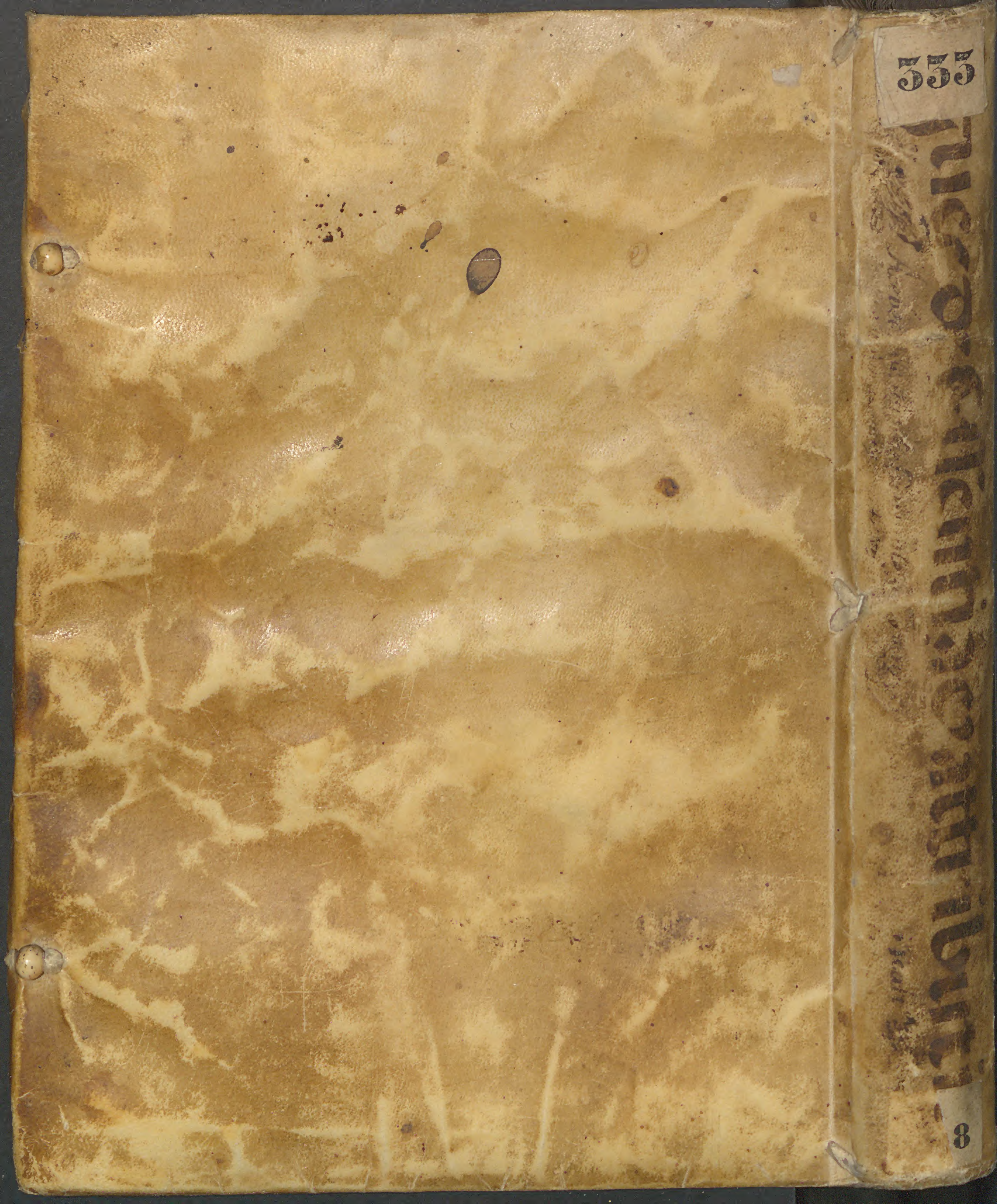
333
8